stêrka
rizgarî
KOVARA SIYASÎ Û ÇANDA DU MEHÎ

-PRK/rizgarî MK Üyesi BAWER FIRAT: "Rizgarî, 2000'li Yıllar Kürdistan'ının Alternatif Bir Sosyalist Hareketidir."

-AYIN DOSYASI:
Bir Yılın Hikayesi: Kürdistan
Kurtuluş Mücadelesinde Yol Ayrımları

-Enternasyonalistlerin Balkan Konferansı

-RECEP MARAŞLI:
Türk Egemen Sınıflarında "Balkan Sendromu" ve Çete Partizan Savaşı Geleneğinden Dersler

-MESUT ZÎLAN:
Tarih Henüz Konuşmadı Sayın Burkay

-NESİMİ ADAY:
Avcı Öyküleri ya da Tarihine Sahip Çıkmayan Aslan

-Ser Verip Sır Vermeyen Bir Yiğit:
YAŞAR GÜNDOĞDU

Haziran -Temmuz / Heziran-Tirmeh 2000 Yıl/Sal: 6 Sayı/Hejmar: 18

www.arsivakurd.org

stêrka rizgarî

KOVARA SÎYASÎ Û ÇANDA DU MEHÎ

İki Aylık Siyasal Kültürel Dergi

Yıl/Sal: 6 Sayı/Hêjmar:18 Mayıs-Haziran / Gûlan-Hezîran 2000
1.000.000 TL

naverok içindekiler

editörden	Devrimci Yenilenme !	1-2
gotine/grafî		
C.Cazacu	Özeleştiri	3
röportaj	PRK/rizgari MK Üyesi Bawer Cengiz: "Rızgari 2000'li Yıllar Kürdistan'ının Alternatif Bir Sosyalist Hareketidir."	4-24
dosya mehî/ayın dosyası	Bir Yılın Hikayesi Kürdistan Kurtuluş Mücadelesinde Yol Ayrımları	25-68
tartışma/gengeşî		
recep maraşlı	Türk Egemen Sınıflarında "Balkan Sendromu" ve Çete/Partizan Savaşı Geleneğinden Dersler	75-82
ibrahim tarhan	Durum Tesbiti ve Görevler	83-85
mesut zîlan	Tarih Henüz Konuşmadı Sayın Burkay	85-89
nuçe û şîrove/haber yorum		
	Enternasyonalistlerin Balkan Konferası	69-72
nurel kütük	Heryerden Kovulmuşlar Eylemde	72-73
	Kuzey Platformu Yola Devam Dedi	106-107
nesimi aday	Avcı Öyküleri ya da Tarihine Sahip Çıkmayan Aslan	108-111
jîyan/yaşam		
	Ser Verip Sır Vermeyen Bir Yiğit: Yaşar Gündoğdu	90-94
dad/hukuk		
	İzmir DGM'de Tarihi Savunma	95-98
sedat günçekti	Devletin Devrimci Tutsaklara Yönelik Yeni Saldırısı	99-100
huner û çend/kültür ve sanat		
denizê axcîg	Kovara Vate - Pırtûkê Kirmanckî (Zazakî) Bibliyografî	101-103
özge yalın	Musa Dağ'da Kırk Gün	104-105

Xwedi Li Ser Navê

çapkirin ● weşandin ● belavkirin
KOMAL
basım ● yayım ● dağıtım

Berpirsîyarê Nîvîsaren/ Sahibi
Rıza Dinç
Sorumlu Yazişleri Müdürü
Nail Sever

●

Adres/Navnîşan
Merkez Büro
İnönü Mah. Validecamii Sk.
No: 61/4 (İSKİ yanı) Aksaray / **Istanbul**
Tel/fax: (0212) 585 32 94

●

Avrupa Merkez Büro
Sedat Değertaş
Kyfhauserstr. 10/A
50674 Köln
Tel: 0049-221-9235712

●

Balkanlar, Kıbrıs, Yunanistan
İbrahim Tarhan
Gravias 10-12 5. Orofos
Exerhia-ATHENS/GREECE
Telfax: 0030-1-6438295

Çap/Baskı: Ceren Matbaası
Belavkirin/Dağıtım: KOMAL
Şertên Abonetîya-Abone Koşulları: Tirkîyê/Türkiye
6 Mehî-6 Aylık: 2.500.000 TL-
Salek/1 Yıllık: 5.000.000 TL-
Ewrûpa/Avrupa
6 Mehî - 6 Aylık: 70 DM
Salek/1 Yıllık: 150 DM

abone formu
forma abonetî

☐ 6 mehî ● 6 aylık ☐ salek ● yıllık

Nav/Paşnav
Ad/Soyad :
Navnişan
Adres :

Hûn dikarin hege abonetî li ser hesaba Iş **Bankası/Çukurpazar Şubesi 1122 0262805** razînîn û sûretek jê ji **İnönü Mah. Validecamii Sk. No: 61/4 Aksaray/Istanbul** ra qarta abone rêkin.
Abone ücretine **Iş Bankası/Çukurpazar Şubesi 1122 0262805** no'lu kontosuna yatırarak bir kopyasını **İnönü Mah. Validecamii Sk. No: 61/4 Aksaray/Istanbul** adresine abone kartıyla birlikte postalayarak abone olunabilir.

www.arsivakurdi.org

Editörden

Devrimci Yenilenme!

İki yıllık bir aradan sonra Stêrka Rızgari'nin yeni sayısıyla okurlarımızla buluşuyoruz.

2000'li yıllara Devrimci Yenilenme kararlılığıyla „Merhaba!" diyoruz..

Ülkemizin bağımsızlığı, halklarımızın kurtuluşu, özgür bir insanlık ve sosyalizm mücadelesi, yine bayrağımızın en üstünde yazılı olacak.

Stêrka Rızgari 1997 yılında bayrağına „Özeleştiri-Yenilenme ve Atılım" yazdığı zaman, bunun çok da kolay olmayacağının, gerici bir ayak sürümeyle karşılaşacağımızın ve en başta kendi kendimizle hesaplaşmanın zorlu bir iş olacağının bilincindeydik.

Yine beklenildiği gibi „Özeleştiri ve Yenilenme" sürecinden cin görmüş gibi korkanların, korunağına çekildikleri gerici siyaset alışkanlıklarını terketmemek için bildik ayak sürümeleriyle, süreci baltalamaya çalışmalarıyla didişmek zorunda kaldık. Üstelik bu siyaset erbabı, oportünistlerin en temel karekteristiği olan, „her ilkeye kolaylıkla evet demek ve yine her ilkeden aynı kolaylıkla vazgeçmek" gibi; ya da doğrudan cephe alma cesareti gösteremedikleri şeyin içine girerek onu bozmak, sürüncemeye bırakarak çürütmek gibi hünerlerini de gösteriyorlardı. „Özeleştiri ve Yenilenme" parolasına karşı gerici siyaset erbabı, siyasal entrikalarla ve saldırganlıkla karşılık verdi. Kaçak oynadı, korkak ve iki yüzlü davrandı; sürekli akit yenileyerek ama bütün bunları da zaman kazanmak ve gelişmelerin altını boşaltmak için kullanarak, usandırıcı ayak oyunlarına başvurdu. En çok da mağdur rolünü oynamayı ve kendini acındırarak siyasi dilencilik yapmayı yeğledi.

1998 yılının Şubat ayında Stêrka Rızgari'ni son sayısında „**1998 YILI SAĞ TASFİYECİLİĞE KARŞI DİRENME YILI OLACAK!"** demiştik.

„Rızgari'nin ulusal ve toplumsal kurtuluşçu sosyalist perspektifi, şurasından burasından sulandırılmadan, mücadelenin sorunlarına yanıt verecek bir yetkinliğe ulaştırılmak zorundaydı. „Sekter" ve sözüm ona radikal bir söylemi, aslında sağ bir pratiği kamufle etmek için kullanan, kadrolarına sahte umutlar dağıtan ve o umutları kendisiyle birlikte yok eden pratik mahkum edilmeli; kendi gerçekliğini abartmayan ama sözünün gereğini de yerine getiren bir pratiği gerçekleştirmeliydik.

Sürecin gerektirdiği görevleri yerine getirme kararlılığı ve dinamizminden uzak, kendilerine küçük siyaset dünyaları icat etmiş, kadrolara ve kitlelere yabancılaşmış bir önderlik anlayışının, „şeflik" sistemlerinin hareketin önünü daha fazla tıkamasına izin verilemezdi.

Başına buyruk, yılgın, umutsuz, liberal alışkanlıklarına sıkı sıkıya sarılmış olanların, devrimci mücadelenin kararlı bir militini olmaları beklenemezdi. İdeolojik tutarlılık, siyasal kararlılık, militan bir ruh ve anlayışla mücadelede ısrar etmek son derece hayatiydi. Son iki yıllık süreç, dünya emperyalist-gericiliğinin devrimci yapıları sağdan tasfiye etmek için yürüttüğü geniş kampanyaların sonuçlarını ortaya koyuyor. Rızgari'nin yaşadığı süreç sadece kendi başımıza gelen, özgün bir şey değildi; tüm devrimci örgüt ve yapıları içine alan gerici saldırganlığın bir parçasıydı.

Bu nedenle **„Sistemin politikaları iyi okunursa, tüm yapıların sağ tasfiyeye karşı direnmeleri ve yenilgiye uğratmalarının ne denli kritik olduğu anlaşılacaktır"** demiştik.

Özgürlük, Demokrasi ve Kendi Kaderini Tayin Hakkı' kavramlarının klasik yorumlarını bir kenera bırakan Stêrka Rızgari, bu kavramlara siyasal ve toplumsal ilişkilerimizin **iç ihtiyacı** olarak getirdiği yepyeni yorumlarla 2000 yılına giriyor. Evet 1998 yılı sağ tasfiyeci önderlikle mücadele yılı olmakla kalmadı, 1999 yılı bizim cephemizde siyasal ve toplumsal ihtiyaçlara denk düşen yeni proje ve tezlerin tartışmaya açıldığı bir yıl da oldu.

Ancak bu yeni ve daha zorlu bir sürecin de başlangıcıydı. Bir anlayışı temsil edenlerin yenilgisi, o anlayışın kendisinin de yenildiği anlamına gelmiyor. Asıl tehlikeli olan ise bir anlayışa ve siyaset tarzına karşı mücadele edenlerin, o anlayışı temsil edenlerin yenilgisini kendi zaferleri olarak görmeleridir. Oysa bazen kavga içinde alınan yaralar, mücadele edilen güçten edinilen alışkanlıklar kavgayı bir „Pirus Zaferi"ne dönüştürebileceği gibi, zafer kazandığını zannedenler gerici siyaset tarzının "yeni" taşıyıcıları ve temsilcileri de olabilirler..

İyi ve doğru kararlar almış olmak, geleceğe umutla bakmamızı sağlayacak yeni tezler üretmek, bunun sonuçlarını kongrelerle taçlandırmış olmak, daha ileriye gidilemediğinde pratik olarak fazla bir şey ifade etmiyor. Devrimci kararlar ve tezler tek başına ölü metinlerdir. Kimi zaman "i eriye doğru atılmış pratik bir adım bir

düzine programdan" daha dönüştürücü bir işlev görebilir. Devrimci tezler ve projeler, ancak kadrolar ve kitleler tarafından sahiplenilirse yenilmez bir güce dönüşebilir. Siyasal ve ahlaki olarak da bakıldığında, öncelikle bu karar ve tezleri onaylayanların, üretilmesine birinci derecede katılanların, bunun pratik gereklerini de yerine getirmeleri, bu yönde sürekli ve yorulmaz bir mücadele içinde olmaları gerekiyor.. Bu da yetmez. Program ve projelerin gerçeklik kazanması amaçlanıyorsa, aslolan, sunulan projeleri emekçi kitlelerin sahiplenmesidir.

Kuşkusuz hiç bir program ve proje kendiliğinden gerçekleşmez.Tarih insanın eylem ve etkinliklerinin toplamıdır ve **nesnel imkanları** varolan her istem, ancak bilinç ve irade ürünü örgütlenmelerle **gerçekliğe** dönüştürülebilir.

Bu bağlamda aynı amaçla iradelerini birleştirenlerin siyasal propaganda, ajitasyon ve örgütlenme faaliyetlerini yükseltmeleri, aile cemaatlerine sıkışıp kalmış dar ve kısır örgütlenme biçimlerinin kırılması şarttır. Bunun için sosyalistler, özgürlük ve eşitlik ilkelerine bağlı olarak geliştirdikleri siyasal ve toplumsal projelerini her türlü kuşatma ve zorluk altında kararlılıkla savunmalı ve kitlelere mal etmek için bıkıp usanmadan çalışmalıdırlar. Özgürlük talebi, bu talebin gerektirdiği pratik mücadele ve sorumlulukla birlikte iyice içselleştirilmez ve kitlelere maledilemezse yeni kurtarıcı şeflere sığınmak kaçınılmaz hale gelir.

1999 yılı aynı zamanda uluslararası emperyalist gericiliğin PKK şahsında başarılı bir operasyon yürüttüğü; bu vesileyle Kürdistan Kurtuluş Mücadelesinin bugünü ve geleceğini de teslim almayı dayattığı bir yıl oldu.

PKK Genel Başkanı Öcalan'ın 1999'da TC' tarafından ideolojik ve siyasal olarak da teslim alınmasıyla başlayan süreç, PKK yapısının yukarıdan aşağıya ve oradan da kitle bağlarına doğru gelişen bir tarzda bütün dayatmalara boyun eğdirildiği bir noktaya geldi. Artık açıkça ABD ve TC politikalarına uyarlanmaya çalışıldığı bir teslimiyet ve tasfiye proğramı uygulanıyor. Bu gelişmeler karşısında eleştirel tutumumuzu net biçimde ortaya koyduk. Bizim PKK'ye yönelik yaklaşımımız da kaçınılmaz olarak yol ayrımına geldi.Bizim bu ayrımda durduğumuz yeri dergimizin sayfalarında anlatmaya çalışacağız. Ancak PKK fenomeni, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine inanan her örgüt ve birey tarafından bütün boyutlarıyla değerlendirilmek durumundadır. Herkesin kendi siyasal ve ideolojik gerçeklikleriyle hesaplaşması bakımından da böyle bir değerlendirmeye büyük ihtiyaç var. Dergimiz bu sayısından başlayarak, süreci değerlendiren ve tartışan yazılara da sayfalarımızda yer vereceğiz.

2000'li yılların sosyalist ve ulusal kurtuluş hareketi için zorlu kuşatma ve dayatmalarla başladığı açıktır. Biz kendi hareketimiz içinde belki küçük bir ölçekte ama taşıdığı evrensel mesajlar ve içerik bakımından büyük bir yenilenme hareketinin **ilk aşamasını** başardık. Sol ve ulusal kurtuluş hareketlerinde rotanın hep sağa kırıldığı, emperyalist-kapitalist sistemin empoze ettiği „moda" değerlerin kapışıldığı bir ortamda biz siyasi bir kararlılıkla sağa çekilmek istenen gemimizin rotasını sosyalizme, toplumsal kurtuluş perspektifine çevirdik. Bunu yaparken de sosyalizm adına kirletilmiş dogmatik yargılara değil, özgürlükçü ve yaratıcı bir devrimci dinamizme yöneldik. Bu, bizim siyasal olarak daha da özgürleşmemizin, dünya sosyalist hareketinin kararlı unsurlarıyla buluşmamızın, asıl önemlisi sınıf hareketinin kaynağı olan emekçi kitlelerle yeniden canlı bir bağ kurmamızın önünü açıyor. Kısaca damarları kesilerek kanı kurutulmaya çalışılan bir organizma olmaktan çıkıyor, bizi besleyen ana kaynaklara dönüyoruz.

Bu kararlılık bizim, yıllardır ayrı düştüğümüz ama benzer özler taşıyan birçok kişiyle ve yapıyla buluşmamızı da sağlıyor.. **Rızgari - Ala Rızgari** ayrışmasında kadrolara dayatılan saflaşma, 20 yıldır ödenen bedeller ve sürecin getirdiği nesnel ayrışmalar sonunda bugün devrimci sosyalist bir buluşmaya dönüşüyor. Kürdistanlı sosyalistlerin birlik arayışlarında hep yanlış adreslerde konakladığımız çevrelerle devrimci kaynaklarda buluşmamızın nesnel koşulları oluşuyor. Devrimci-sosyalist kimlik taşıyan ama örgütsel yapılarla sorunları nedeniyle „tek başlarına" direnmek zorunda kalan nice Kürdistanlı sosyalistle de, uluslarası sosyalist hareketin direnişçi radikal ögeleriyle de aramızdaki yapay engeller artık kalkmaktadır.

Kısaca „ilkeli" olmak adına küçük bir cemaat halinde kalmayı, daralmayı değil, ilkelerimiz etrafında devrimci bir güç oluşturmayı hedefliyoruz. Siyasal hattımızın da, deneyimlerimiz ve kararlılığımızın da buna yeterli olduğuna inanıyoruz. Beynimiz ve yüreğimizle hepberaber barikatın bu yanındayız.

Düşene, döğüşene bin selam olsun..

C. CAZACU

www.kurdi.org

PRK/rizgarî MK üyesi Bawer Fırat'la Röportaj

„1. Kongre'de özeleştiri ve yenilenme kararlılığı gösteren

Rizgarî, 2000'li yıllar Kürdistan'ının alternatif bir sosyalist hareketidir"

Partiya Rizgarîya Kurdistan (PRK/rizgarî) Şubat-Mart 1999 tarihlerinde 1. Kongresini gerçekleştirdi. 1. Kongre sonrasında yayınlanan "Sonuç Bildirgesi"nde, **rizgarî**'nin kısa bir değerlendirmesi ve Kongre'de alınan önemli kararlar yer almaktaydı.

PRK/rizgarî'nin Kongre süreci, gerek Kongre öncesinde yaşananlar, gerekse Kongre'den çıkan sonuçlar itibariyle zengin deneyimler ve sonuçlarla doluydu.

Bazı tartışmaları kamuoyuna da yansıyan ve **"özeleştiri, yenilenme, atılım"** başlıklarıyla adlandırılan bu süreç, "1. Kongre Sonuç Bildirgesi"nin girişinde şu tesbitle özetlendi;

*"Hareketimiz uzunca bir süredir, bir yanında **"özeleştiri, yenilenme ve atılım"** şiarıyla devrimci bir tarzda yenilenme sürecine giren militan kadroların, diğer yanında ise gerici alışkanlıklarına sıkı sıkıya sarılarak, kendisiyle birlikte partiyi ve devrimci değerlerimizi adım adım çürütmeye yönelen sağ tasfiyeci önderlik anlayışının durduğu bir iç mücadele yaşamaktaydı; ya kendini yenileyip aşacak, ya da içine düştüğü/düşürüldüğü örgütsel-siyasal bunalıma yenik düşerek işlevsiz kalacaktı. Şubat 98'den itibaren ivme kazanan ve devrimci mücadeleler tarihi açısından da oldukça önemli deneyimler ve kazanımlarla dolu olan bir süreçte, bizzat çözümün bir öznesi haline gelen kadrolarla Partimiz I.Kongre'sini gerçekleştirdi. "**Özeleştiri-yenilenme**" sürecinin çok önemli bir dönemeci başarıyla tamamlandı. Kadrolarımız, tarihsel dönüm noktasında **devrimci atılım** kararlılığını ortaya koydu."*

Gerek örgütsel ve siyasal yenilenme, gerekse Kürdistan'a yönelik somut toplumsal projeler üretilmesiyle dikkat çeken PRK/rizgarî'nin MK üyesi Bawer Fırat ile, çeşitli tartışmalara konu olan 1. Kongre ve yeni döneme ilişkin değerlendirmeleri üzerine görüştük.

Sayın Fırat, partiniz, kökleri 68 devrimci kuşağına dayanan, 1970'lerde de Kürdistan'daki devrimci hareketin önemli siyasal odaklarından biri olan bir gelenekten geliyor. 30 yıllık bir siyasal geçmişiniz var. 1987 yılında partileşmenize karşın ilk Kongre'nizi geçen yıl gerçekleştirdiğinizi açıkladınız. İlk Kongre'nizi yapmanız neden bu kadar uzun sürdü?

Hiç kuşku yok ki, devrimci bir parti için Kongre, son derece hayati bir öneme sahiptir. Bu önem, salt parti politikalarının saptanması, yeni kararlar alınması ya da parti merkez organlarının belirlenmesiyle de sınırlı değildir. Devrimci bir parti için Kongre, her şeyden önce parti kadrolarının iradelerini birleştirerek oluşturdukları bir örgütte kararlara doğrudan katılımlarının, yine örgüt olarak kendi pratiklerini ve temsili olarak görev yapan parti organlarını doğrudan denetlemelerinin de demokratik zeminidir. Böyle bakıldığında, Partimizin kuruluşundan bu yana uzunca bir süre Kongre'sini toplayamamış olması, salt kadroların bu haklarının fiilen engellenmesi gibi bir sonuç doğurmakla kalmamış, partinin kuruluşuyla bazı görevlere getirilen yöneticilerin uzunca süreler kadrolarıyla yüzleşmeden, kendilerini denetime açmadan, giderek kadrolara, kitlelere, partinin temel ilkelerine, mücadeleye yabancılaşan, her türlü üretimden düşen, pratik hayattan kopan, kendisiyle birlikte partiyi de adım adım çürümeye götüren bir bunalıma da kaynaklık etmiştir. Bu bunalımın neden ve sonuçlarını genel hatlarıyla Kongre Sonuç Bildirgemiz'de açıkladığımız gibi, Kongre'ye sunulan metinlerde de etraflıca tartıştık. Ancak şu kadarını belirtelim ki, Kongre'mizi geçen yıl toplamış olmamıza rağmen, bu yöndeki çabalar en azından 1991 yılına kadar uzanmaktadır. Ne varki, 1991'deki Parti Konferansı'nda Avrupa merkezli sağ tasfiyeciliğin dayatılması ile yaşanan ayrışma, ardından 1994 yılında Kongre'ye yönelik olarak merkez organlarda karar alınmasına rağmen aynı yıl bir dizi ağır polis operasyonlarına uğramamız, bu çabaları kesintiye uğrattı. Özellikle 94 operasyonları, Parti içinde eski "Genel Sekreter"de somutlaşan monolitik siyaset

tarzında direten merkezci ekibin iç operasyonlarıyla desteklenerek bir tasfiye hareketine dönüştürülmek istendi. Bu girişimler iç çatışmayı daha da şiddetlendirdi. Bizler eleştiri oklarını eski "GS" ve çevresine yönlendirmekle beraber; esasen sorunun sadece bir kişiden kaynaklanmadığını, tüm yapımıza yerleşmiş bir siyasal kültür olduğunun bilincindeydik. Dolayısıyla bunun çözümü de, bir ya da birkaç kişiyi "günah keçisi" yapmak değil, tüm yapımızla birlikte kendimizi köklü bir özeleştiri sürecinden geçirmemiz ve devrimci yenilenme kararlılığıgöstermemizdi.

Bu amaçla hareketimiz içinde bir "özeleştiri, yenilenme, atılım" kampanyası başlattık. Amacımız kişisel gruplaşmalar değil, örgütlenme anlayışını, hepimizde şu ya da bu biçimde var olan yerleşik siyaset tarzını sorgulayıp dönüştürmekti. Bir saflaşma olacaksa bu yönde olmalıydı. Rizgarî-Ala Rizgarî ayrışması ve 1. Konferansta oluşan ayrılıktan edindiğimiz dersler vardı. Merkezden oluşan ayrılıkları kadrolara dayatmak, ideolojik şartlandırma veya kişiler arasında tercihler yapmaya zorlamak istemiyorduk. Sorunu parti içi tartışma ve bunun sonucu demokratik bir kongre ile çözümlemek istiyorduk. Nihayet, 1998 yılı başlarında eski "GS"nin de imzaladığı bir protokolle, Kongre'nin toplanmasına yönelik olarak bir Kongre Hazırlık Komitesi oluşturuldu. Gerek Kongre Hazırlık Komitesi'nin seçimi, gerekse bu organın program ve işlerliği, geniş bir katılımla, doğrudan parti kadroları tarafından belirlendi. Diğer devrimci hareketlere de örnek teşkil edebilecek bu oluşumun ardından, ortaya çıkan metinler Kongre öncesinde kadrolar içinde tartışmaya açıldı. Ne varki devrimci yenilenmeden büyük korku duyan eski "GS" ve çevresi, kadroların bilgilenmesini, gerçekleri öğrenmesini engellemek için çeşitli provakasyonlara, entrika ve hilelere yöneldi. Bir çok kadro yalan yanlış bilgilerle tanımadığı ve görüşlerini bilmediği arkadaşlarımıza karşı tıka basa kinle doldurarak şartlandırmaya çalıştı. Bu atmosferde her an yeni bir "Mürsel Delen olayı" yaşanabilir ve kadrolar rizgarî-ala rizgarî ayrışmasında olduğu gibi birbilerini bile dinlemeden-anlamadan yıllarca ayrı kalabilirlerdi. Ancak, kendi tarihlerinden ders çıkaran yoldaşlarımız, eski "GS"nin, tartışma zeminini ortadan kaldıracak olan her türlü provakasyon girişimine, etkin ve titiz bir çalışmayla fırsat vermediler.

Belli bir süre kadrolarımızın örgütsel reflekslerinin bu tür entrikalar karşısında yeterince duyarlı olmadığı da görüldü. Bu nedenle bir kaç ay içinde aşılabilecek sorunların çözümü çok daha uzun bir zaman aldı. Ama örgütsel süreçte mutlaka devrimci bir yenilenme gerektiğine ikna olan kadroların gittikçe organize olan kararlılığı karşısında, provokasyonlar da, entrikalar da bir bir bozulmaya, sürecin önü açılmaya başlandı.

İdeolojik sorunlar kadar siyasal sürecimizle de açık biçimde hesaplaşılmaya başlanması, bunun yayın düzeyinde açık bir biçimde yürütülmesi, gizemlilik içinde kişisel dedikodularla boğulmaya çalışılan temel siyasal çelişkilerin kavranmasına yardımcı oldu. İdeolojik-örgütsel sorunlar üzerinde yaşanan iç tartışmaların derinleşmesi, eski tarz siyaset anlayışında diretenlerin gittikçe daha çok teşhir olmalarını sağladı.

Bu süreçte bir miktar "içe kapanmak"la beraber, siyasal gelişmelere karşı anında tavır geliştirerek, devrimci görevlerimizi yerine getirmekten, ittifaklar, güçbirlikleri içinde yer almaktan da geri kalmamaya özen gösterdik. Kısaca, pratik çalışmadan kopmaksızın iç sorunları aşmaya çalıştık. Kadroların inançlı ve kararlı tutumlarıyla nihayet 1. Kongre'miz toplandı. Bu, aynı zamanda yürütmekte olduğumuz "özeleştiri ve yenilenme" sürecinin somut yansımalarından da biri oldu.

Kongre Sonuç Bildirgenizde de "eski 'GS'nin temsil ettiği çizgi, siyaset anlayışı ve önderlik tarzının mahkum edildiği" açıklanıyor. Bu, bazı çevrelerde öne sürüldüğü gibi geçmişin tüm olumsuzluklarından bir kişinin sorumlu tutulması gibi klasik bir tavır, yani bir tasfiye mi, yoksa genellikle "önderlik çizgisine bağlılık" üzerine kurulu saflaşma veya tasfiyelere alışık siyasal hareketler için oldukça yeni bir tutum mu?

Biz, geçmişin tüm olumsuzluklarından bir kişiyi değil, kendimizi sorumlu tutuyoruz. Bu, bir siyaset kültürünün aşılmasıdır. Eski GS'nin bu noktaya gelmesi kendi pratik tutumuyla ilgilidir. Yenilenme sürecinin bir öznesi olmayı, Kongre'de sorumluluklarıyla ilgili hesap vermeyi içine sindiremedi ve sürekli olarak bizleri oyalayan, komplolar arayan, kaçak bir tavır izledi. Eğer biz, siyasal bir anlayışla değil, bir kişiyle kopuşmayı önümüze koysaydık bunu yıllar önce gerçekleştirebilirdik. Merkez kadrolar olarak, kendisiyle siyaset tarzı ve anlayışlar bakımından daha 1993 yılından beri resmen kopuşmuştuk. Elbetteki geçmişin değerlerinde olduğu gibi, olumsuzluklarındaki payı da herhangi bir üyeninkiyle kıyaslanamaz. Bu nedenle birlikte yürüyebilmenin bütün koşullarını zorladık. Bu, bize çok değerli yılların sırf böyle bir uzlaşma arayışı nedeniyle tüketilmesine mal oldu. Çünkü o, bütün bu çabaları kendisinin vazgeçilmezliği olarak algıladı, bu süreci gerçekten devrimci bir

atılım için değil, kendi küçük korunaklarının tahkim edilmesi için değerlendirmeye çalıştı. Nihayet Kongre'yi son ana kadar sabote etmeye çalışması ve Kongre'den kaçması, artık hukuksal olarak da bu işe bir nokta konulmasını gerektirdi. Kongre kararlarımız, bu kopuşmanın bir kişinin şahsından değil, devrimci örgütlere musallat olan "şeflik" anlayışından, bürokratik yozlaşma ve siyasi elitleşmeden kopuş olduğunu; sınıf kitlesinin, kadroların parti yönetimine demokratik katılımını sağlamayı ve aktif denetim mekanizmalarını işletmeyi, örgütü ve siyaseti sadece araç olarak gören bir yenilenme süreci yaşandığını göstermektedir. Bu dönüşüm, doğrudan parti hukukumuza, hem örgütlenme şemamızdaki değişiklikler itibariyle, hem de parti üyelerinin siyasete, kararlara katılım ve denetim haklarının kullanımına ilişkin yeni düzenlemelere de yansımıştır.

Kimi çevrelerde sıkça dile getirilen bir eleştiri ise, Kongre Sonuç Bildirgesi'nde eski GS ile ilgili olarak "sorgulama ve cezalandırma"dan bahsedildiği; bu yaklaşımın her ayrışmada sol hareketlerde görülen tipik bir tavır olduğu; fiziksel tasfiyenin meşrulaştırılmaya çalışıldığı yönünde. Rizgarî de diğerleri gibi bilinen bir senaryoyu mu yineliyor?

Kesinlikle hayır. Burada bizim tavrımız bu tür olumsuz örneklerle kıyaslanamayacak kadar açık, demokratik ve hukuksal bir tavırdır. Spekülasyonlar belki de bizim "geleneksel" davranacağımız beklentisiyle yapılmış kehanetlerdi. Bir diğeri de, kadrolara ve kitlelere hesap vermekten kaçan eski GS'nin siyasi acındırma amacıyla giriştiği dezinformasyonlardan bir sonucudur.

Kongre Sonuç Bildirgesi'nde de, Kongre Belgeleri'nde de, hukuk dışı ve fiziksel tasfiyeye yönelik hiçbir belirleme yoktur. İstenen yaptırım "ihraç istemi ve gerekli tebdirleri uygulamak"tır. Kopuşmanın tamemen siyaset tarzına ve anlayışına ilişkin olduğu açıkça belirtilmiştir. Bunun yanısıra eski GS'ye yönelik çok ağır ve mutlaka açıklığa kavuşturulması gereken iddialar bulunmaktadır. Bu iddialar, ayrışmadan sonra değil, çok öncesinden raporlaştırılmış, belgelere dayandırılmış iddialardır. İddialar, MK üyelerinden, siyasi sorumluluk yapmış yoldaşlara ve üyelerimize kadar geniş bir yelpazede dile getirilmiştir.

Eski GS, kendisinin de imzaladığı Şubat 98 Protokolün'ün 8.maddesinde söz konusu iddiaları araştıracak bir komisyon oluşturulmasını kabul etmiş olmasına rağmen, siyaseten hesap vermekten kaçındığı gibi, hukuki olarak da bu iddialara cevap vermekten kaçmaktadırlar. Kongre, bu anlamda yine devrimci bir hukuk geleneği yaratarak, son derece açık ve yalın bir tutum aldı. Partili döneme ilişkin olarak eski GS de dahil tüm üyelere dönük hukuk ihlalleri bir "Araştırma Komisyonu" tarafından titizlikle incelendi. Bu Komisyon'un vardığı sonuçlar Kongre'ye sunuldu; Kongre'ye katılmış olanlar iddiaları cevapladılar, savunma yaptılar. Katılmayanlar için ise savunmalarının alınması amacıyla soruşturma dosyaları oluşturularak Merkez Disiplin Kurulu'na devredildi.

Bu aradada Kongre'miz, Parti içinde yürütme ve yargıyı birbirinden ayırmak üzere Disiplin Kurulu'nu doğrudan doğruya Kongre'de gizli oyla belirledi. Eski GS ile birlikte Kongre'ye

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden; ***Mart-Nisan 1999***

„Partimiz, herşeyden önce kendi gerçekliğiyle açık yüreklilikle, cesaretle karşılaşmak, kendi siyasal pratiğiyle kollektif olarak hesaplaşmak, buna uygun bir gelişme ve yenilenmeyi öncelikle kendisinde başarmak zorundaydı.

Emperyalistler ve sömürgecilerin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ndeki devrimci radikal çizgiyi boğmak için bugün dünya çapında geliştirdikleri komplo ve gerici kuşatmalar gözönüne alındığında, **PRK/rizgarî**'nin yürüttüğü devrimci yenilenme ve atılım kavgasının, kendi mütevazi ölçeğinde evrensel mesajlar taşıdığı görülecektir.

Temsil ettiği radikal, devrimci sosyalist hattıyla **KUKM** için bir güvence olan **rizgarî** hareketi, tarihsel ve siyasal meşruiyet temelleri olan güçlü bir politik çizgidir. Fakat **rizgarî**, yıllardır kendi söylemine ve özüne uygun bir pratik sergileyememiş, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde kendisine düşen sorumlulukla, devrimci bir özne olmanın gereklerini yerine getirememiştir. Bu nedenle kendimize yönelttiğimiz yakıcı eleştiri ve yenilenme programıyla **rizgarî**'yi, sürece müdahale edebilen, devrimci bir özne haline getirmek zorundaydık. Yaptığımız ve yapacağımız asla bugüne kadar yapılmış olandan ibaret olamazdı. Kendimizle hesaplaşabilmek, dürüst ve açık bir özeleştiriyle, yenilenmeyi öncelikle kendimizde başarmak zorlu bir mücadeleyi, özgüveni gerektiriyordu. Sonuçta, kendi zaaflarıyla yüzleşebilme, fobilerinin üzerine gitme cesareti gösteren partimiz, kendini ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesindeki asli yerinde yeniden tanımladı."

gelmeyen bir kısım delegeler hakkında açılan soruşturma dosyaları da buraya devredildi. Bu kişilerin Parti Tüzük ve kararları ışığında haklarındaki iddialara ilişkin savunmalarının alınması, en başta kendilerini aklamaları için bir gerekliliktir. Alınan karar bir "sorgulama, cezalandırma" kararı değil, hukuki bir soruşturmadır. İddiaların tümü belgelenmiş, kapsamlı dosyalar haline getirilmiştir. İddialara karşı bunların kendilerini savunması kadar, mağdur bulunan üyelerimizin iddialarının sonuçlandırılması da devrimci bir hukuk sorunudur.

Kongre kararında; *"Araştırma Komisyonu'nun raporuna bağlı olarak eski "GS" hakkındaki soruşturmanın genişletilmesi; savunmalarının alınması ve bu konuda gerekirse dost devrimci örgütlerin gözetiminde ve bağımsız hukukçuların katılımı da sağlanarak hukuksal sürecin titizlikle işletilerek sonuçlandırılması için, Araştırma Raporunun Kongremizce seçilen Merkez Disiplin Kurulu'na verilmesi"* öngörülmektedir. Açık ki, burada şimdiye kadar pek yapılmayan hukuki bir işlem vardır. Bildik bütün uygulamalarda soruşturma, yargılama gizli yapılır, hatta cezalandırma yapılır, ardından bu kararın gerekçeleri anlatılırdı. Biz ise hem iddialara, hem savunmaya, hem de sonuçlarına tam bir devrimci açıklık getiriyoruz. Kuşkusuz gizli bir örgütün içindeki iddialar ve savunmalarının güvenlik gerekçesiyle mutlaka sıkı tutulması gerekiyor. Biz de bu nedenle açıklık derken, soruşturmayı, soruşturulan tarafın da kabul edeceği, isteyeceği, devrimci örgütlerden veya güvenilir bağımsız hukukçulardan oluşacak bir kurulla birlikte öngörüyoruz. Böylece hem iddialar, hem savunmalar hakkında devrimci kamuoyu yakından bilgi sahibi olacaktır. Buna göre de devrimci hukukun gereği yapılacaktır. Görüldüğü gibi çok ağır işlese ve engellere uğratılsa da, kararlıca işlettiğimiz bir hukuksal süreç vardır. Eğer tüm iç hukuk yolları tüketilirse, bu iddiaları devrimci sosyalist kamuoyunun bilgisine sunacağız ve hesabı artık sadece Parti örgütüne değil, devrimci kamuoyuna da vermeleri gerekecektir. Umarız, şimdi bizi böyle davrandığımız için eleştirenler, o zaman da "şimdiye kadar neden beklediniz" diye bize çok

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

„Siyasal-Örgütsel-İdeolojik Krizin Kökleri;
Yozlaşan siyaset tarzı ve monolitik önderlik anlayışı

Rizgarî, seksenli yılların ikinci yarısında başlatılan II. partileşme sürecinde özellikle Avrupa'daki siyasi mülteci topluluğu içinde üreyen ve gelişen sağ tasfiye hareketinden vurgun yemişti. (...)

Merkezci sağ pratik, keskin "radikal" söylemlerle gizlenmeye çalışılmış; kadrolarımıza ve kitlelere askeri harekat yönünde boş umutlar pompalanmış, savaşın kendi cephesinden örgütlendirilememesi, anlamsız bir "anti-PKK"cilikle kamufle edilmek istenmişti.

1987'de "dört parçada tek ve merkezi proleterya partisi" perspektifinin *"dondurulması"* ile doruğa çıkmış olan bu tasfiyeyi, 1991 1. Parti Konferansı'nda ideolojik ve siyasal olarak durdurmayı başarmıştık. Ancak örgütsel tasfiye devam etti. Çünkü bu olgu, esas olarak tüm kadro yapımızı saran entrika üzerine kurulu gerici siyaset yapma anlayışından besleniyordu.

1991 yılındaki 1. Parti Konferansı'da, emperyalist-kapitalist sistemin "Yeni Dünya Düzeni"nin ideolojik hegamonyasının da etkisinde bulunan Avrupa'dan sağ tasfiye vurgunu yiyen partimiz, ideolojik-siyasal bir hesaplaşma yaşadı. Aynı anda, odağında eski "Genel Sekreter"in durduğu örgütsel bir bunalım da gündemde olduğu halde, bu bunalım ideolojik-siyasal gerilimin gölgesinde kaldı. Kürdistan'ın bağımsızlık ve özgürlüğüne, sosyalizme inançla bağlı kadrolarının kararlılığı ile **PRK/rizgarî**'nin radikal-bağımsızlıkçı, sosyalist hattı bu hesaplaşmada sağ tasfiyeciliği ideolojik düzlemde etkisizleştirdi. Gerçekte sağ tasfiyeci görüşleri benimsemesine ve örgütsel çelişmenin odağında durmasına rağmen eski "GS", kendisine bütün kanatlardan yönelen ağır eleştiriler karşısında, Konferans'ta ortaya çıkan çelişmeden yararlanma yolunu seçti. İdeolojik-siyasal çelişmenin arkasına sığınarak bu "badire"den sıyrılmayı denedi ve kısmen de başardı. Politik alandaki bu samimiyetsizlik, kısa sürede yeni MK çalışmalarında kendini gösterdi. Alanlarda yaşanan toparlanma karşısında eski "GS", yükselen mücadele grafiğini kırıcı ve engelleyici bir tutum izledi. (...)

Bu tarihten sonra **PRK/rizgarî**, bir yanda yenilenme ve kadroların katılımcılığı ile süreci aşmaya çalışan devrimci bir anlayışın, diğer yanda ise gerici korunakları terketmemek için her yolu mübah sayan tasfiyeci bir anlayışın açık mücadelesine sahne oldu. Açıklığı, dürüstlüğü, parti hukukunun işletilmesini, radikal devrimci özün egemen kılınmasını, ideolojik-siyasal ve örgütsel sorunların tüm kadroların katılımcılığı ile açıkça tartışılarak çözülmesini ve nihayet partinin, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesindeki tarihsel misyonuna uyarlı bir yapılanmaya kavuşturulmasını isteyenler ile kaybedecek şeylerini her geçen gün çoğaltan, örgütün ve kadroların denetiminden kaçmak için işi kapalı kapılar ardında iç uzlaşmalarla boğmaya, her öneriye evet deyip, aynı hızla çarkederek sorunların çözümünü zamana yayıp anlamsız hale getirmeye çalışan siyaset bezirganlarının mücadelesiydi bu..."

keskin eleştiriler yöneltmezler.

Kongre'nizde, Disiplin Kurulu'nuzu seçimle oluşturmanız, yürütme ile yargının ayrıştırılması gibi hususlar, hukuk anlayışınızda ne tür değişimlere işaret ediyor?

Elbetteki, devrimci bir hareket olarak, savunduğumuz ve talep ettiğimiz şeylere uygun bir hukuk anlayışını kendimizde de içselleştirmemiz gerekir. Gerçekleşmesi için mücadele verdiğimiz geleceğin Kürdistan toplumuna nasıl bir sosyalist demokrasi ve buna bağlı olarak nasıl bir hukuk anlayışı öneriyorsak, bunu bugünden kendi ilişkilerimizde de yaşatmak zorundayız. Partimizin bu Kongre'de gerçekleştirdiği devrimci adımlardan biri de, kendisini hukuksal belgelerle deklere etmesi ve denetime sunmasıdır. Kongre'de, Disiplin Kurulu'nun seçim yoluyla oluşturulması ve bir anlamda yürütme ile yargının ayrıştırılması oldukça önemli bir dönüşümdür. Bununla birlikte partimizin temel hukuk metinleri, yani Parti Tüzüğü ve İç Tüzüğü'müzde de önemli değişikliklere gidilmiştir. Ayrıca Kongre'miz, ilke olarak parti hukukumuz içindeki suç ve ceza kavramlarının açık bir şekilde yeniden tanımlanmasını öngördü. Bir anlamda "idari hukuk" kapsamına giren parti disiplin suçları ile "ceza hukuku" kapsamına giren genel suçların ayrıştırılarak ele alınmasını kararlaştırdı. Bu yönde somut çalışmalar yapmaları için ilgili organlara görev verildi. İlgili organlardaki çalışmalar önemli ölçüde tamamlandı ve ilk defa İç Tüzük'ten ayrı olarak, sadece parti görevleriyle ilgili hususları kapsayan bir Parti Disiplin Yönetmeliği, ayrıca genel ceza hukuku kapsamında da bir Ceza Yönetmeliği hazırlandı. Burada, egemen sınıflar ve sömürgeci güçlerin, egemenliklerini ve sömürüyü meşrulaştırma, topluma korku salma, yargılayıp ceza verme, imha etmenin bir aracı olarak gördükleri hukuk anlayışından köklü bir kopuşla, hukukun toplumsallaştırılmasını, toplumdan zorla kopartılan bir hakkın onun gerçek sahiplerine iade edilmesini öngören bir anlayış geliştirildi. Yani hukukun, salt yönetim ya da iktidar gücünü elinde bulunduranların bu gücü daha rahat kullanmasının bir aracı olmaktan çıkartarak, tersine bu gücün sınırlanmasının, denetlenmesinin, katılımın demokratik bir aracı olması öngörüldü. Örneğin, yeni Disiplin Yönetmeliği'mizde, merkezi organların idari kararlarına karşı üyelere itiraz ve

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

„ Kongre Kararlarında Özeleştiri ve Yenilenme

(...)

Kongremiz; önderliğin kollektif bir kurum olarak algılanmasını ve demokratik bir muhteva taşımasını öngörmüştür. Eleştirilemez, tartışılamaz, kadiri mutlak bir otorite isteği örgütlenme tarzımızda kesin biçimde reddedilmiştir.

"Yenilenme"nin parti pratiğindeki ifadesi olarak, monolotik yapıların karakteristik özelliklerini taşıyan ve devrimci sosyalist demokrasinin muhtevasıyla bağdaşmayan, katılımcılığa ve üye denetimine kapalı bütün hükümler, parti hukukumuzu oluşturan Tüzük ve İç Tüzük'ten ayıklanmıştır. Parti yapılanmamızda GENEL SEKRETERLİK kaldırılmış ve Genel Sekreterliğe ilişkin Tüzük ve İç Tüzük'teki belirlemeler tümüyle çıkarılmıştır.

Örgütsel inşada MUTLAK MERKEZİYETÇİLİK değil, yalnızca MERKEZİYETÇİLİK esas alınmış; örgütsel işleyişte ise DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK ilkesinin DEMOKRATİK yanını geliştirmek üzere, organ sorumlularının ve örgütsel güvenliğe ilişkin sakıncalar dışında organların SEÇİMLE belirlenmesi ilkesi benimsenmiştir..."

„Kürdistan'daki Sosyalist Mirasa Sahip Çıkılması ve Parti'nin Tarihsel Süreci

(...)

Kongremiz, örgütsel tasfiyeye karşı marksist kadroların 91'den bu yana yürüttükleri kararlı mücadelenin bir sonucu olarak, partimizin **öz** niteliğine kavuşmasının zirvesi olmuştur. Kürdistan'da, **rizgarî** siyasal hareketi olarak etkin bir öğesi olduğumuz sosyalist miras ve geleneğe sahip çıkan Kongremiz, şu önemli programatik kararı almıştır;

"PRK/rizgarî, rizgarî siyasi hareketinin denenmiş sağlam kadrolarının inançlı ve fedakar yapıları üzerinde temelleri atılan ve oluşan, **ulusal kurtuluş ve sosyalist devrim programlarını kesintisiz hayata geçirmek** için örgütlenmiş **Kürdistanlı emekçilerin Devrimci Sosyalist Emek Partisi** olarak sürece devam etmektedir.

Buna bağlı olarak Kongremiz;

- **KKP-İÖ**'nü tasfiye ederek dağıtılması kararı alan ve örgütsel hedeflerimizin terkedilmesi yolunda kadrolara hiçbir özeleştiri vermeyen sağ tasfiyeci anlayışı mahkum eder; **KKP** pratiğini **rizgarî** siyasi hareketinin örgütsel mirası olarak sahiplenir;
- Parti belgeleri kadrolara ve kamuoyuna açılarak tartışılacak, parti tarihine işlenecektir..."

kararın iptalini isteme hakkı düzenlenirken, bir anlamda yürütmenin yetkileri yargısal bir denetime tabi tutulmuş oldu. Yine, ceza hukuku bağlamında suçu, oluşum nedenleri içinde ele alan, cezayı, insani ölçülerde ve toplumsal bir dönüşümle birlikte değerlendiren, hepsinden önemlisi de toplumda hukuk ve adalet bilincini geliştirmeyi hedefleyen, giderek toplumsal ilişkilerde hukuk kurallarını bir ihtiyaç olmaktan çıkartılmasını öngören ilkeler geliştirilmeye çalışıldı.

Kongre Sonuç Bildirgesinde göze çarpan önemli değişikliklerden biri de "Bağımsız Kürdistan" projesine ilişkin. 1. Kongre, Kürdistan'da federasyon öneriyor. Sanırız Türkiye ile veya diğer sömürgeci devletlerle istenen federasyona karşı, Kürdistan'a önerilen bu federatif model oldukça önemli bir zıtlık teşkil ediyor. Bu sonuca neden ve nasıl vardınız?

Kongremiz, "Birlikte Yaşadığımız Halkların Özgürlüğü Bizim de Özgürlüğümüzdür" şiarıyla, Kürdistan Devrimi'nin birlikte yaşadığımız bütün uluslar, halklar, kültürler ve dinsel grupların da kurtuluşu olduğu, özgürlüklerinin, kendilerini ifade etmeleri ve gelişmelerinin yolunu açacağı görüşünü ortaya koydu. Denilebilirki 1. Kongre, Kürdistan'ı bir "halklar bahçesi" olarak gören anlayışını ütopyadan, somut bir projeye uyarlama cesareti göstererek, ulusal ve dinsel farklılıklara karşı kendi içimizdeki kuşkulu, kaygılı, önyargılı yaklaşımların dağıtılmasına önayak olmuştur.

Bu konuda KKM içinde giderek daha duyarlı ve demokratik-katılımcı bir yaklaşımın gelişmekte olduğu kuşkusuzdur. Fakat halen siyasal programlar, "azınlık hakları en geniş ölçüde tanınacaktır" diyerek, bunun içeriğini, prensiplerini ortaya koymaktan kaçınmaktadır. Çünkü, konunun somutlanması, beraberinde yığınla kuşku, kaygı ve korkuyu getirmekte, sömürgecilerden kopyalanmış olan "tek ulus-tek devlet" anlayışının kötü modellerinden başka bir şey ortaya çıkmamaktadır.

Kongremiz, bu açılımıyla ulusal özgürlük ve bağımsızlık çizgisindeki kararlılığını ortaya koyarken, ulusal kurtuluşun, halkların da birbirinden kurtuluşu olmadığını, tersine "ezen-ezilen" , "azınlık-çoğunluk", "büyük-küçük" demeden, kimseyi göçetmek zorunda bırakmayan, homojenliği değil çoğulluğu, çok uluslu ve çok kültürlü bir toplumsal yapıyı temel alan anlayış olduğunu da ilan etmiş oldu. "Birlikte yaşadığımız halklar" kavramı, ortak tarihsel bir mirası, ortak vatanı olan halkların ortak bir geleceğe ilişkin düşüncelerini de somutlamış olmaktadır. "Kurtuluştan sonra" ya da "devrim ertesi"nin kaosuna ve şartlarına havale ederek değil, somut projeler geliştirerek.

Bunların spekülatif tartışmalara yol açması mümkündür. Fakat bu tartışmaların, daha iyi bir ortak yaşama modelini yaratmamıza, sisli puslu düşüncelerin dağılmasına, kuşku ve güvensizliklerin yok olmasına da yol açacağını umuyoruz. Daha da önemlisi birlikte yaşadığımız halklara olan yaklaşımımız yarının değil, asıl olarak bugünün bir sorunudur. "Özgürlük, Demokrasi ve Sosyalizm; bizim yaşam ve mücadele tarzımızdır" derken Kongremiz, özgürlük ve demokrasinin yalnızca sömürgecilerden talep edeceğimiz bir şey değil, kendi mücadelemizde yaşamamız, yaşatmamız gereken bir olgu olduğunu vurgulamış olmaktadır. Bu nedenle, mücadele içerisinde ve toplumsal projelerimizde değişik kimliklerin, farklılıkların tanınması ve özgürleşmesine gösterilen tavır ayırtedici bir öneme sahiptir. Partimiz, bu nedenle

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

PRK/rizgarî, Kürdistanlı emekçilerin Devrimci Sosyalist Emek Partisidir

Kongremiz, kabul ettiği değişikliklere bağlı olarak Parti Tüzüğü'nde de değişikliklere gitmiştir. 1991 tarihli Parti Tüzüğü'nde yapılan önemli bazı değişiklikler şöyle olmuştur;

a). Partinin **AMAÇ** ve **NİTELİK** maddesindeki "Ulusal-Demokratik ve Sosyalist muhtevalı bir kitle partisi" kavramı, "Kürdistanlı emekçilerin devrimci sosyalist emek partisi" olarak değiştirilmiştir.

b) "*..Kürdistan'daki bütün ulusal güçlerin ortak bir **TAARRUZ CEPHESİ**'nde birleştirilmeleri eyleminde (KUKC) yerini alır, Partiya RIzgarıya Kurdistan; ulusal kurtuluşun toplumsal kurtuluşla bütünleşmesi için gerekli faaliyetleri görevleri arasında sayar.*" belirlemesi, "PRK/rizgarî, enternasyonalist sosyalist hareketin ülke zeminindeki bir ögesi olarak Kürdistan'ın tüm parçaları ve sürgündeki Kürdistanlıların içinde yer aldıkları anti-sömürgeci ulusal kurtuluş güçlerinin CEPHE birliğini; anti-kapitalist sosyalist siyasal güçlerin ise PARTİ birliğini temel alır." biçiminde değiştirilmiştir.

c) Dört Parçada Tek ve Merkezi örgüt ilkesi benimsenerek; "ülkemizin her parçasında ve sürgündeki Kürdistanlılar arasında ayrı sekreteryalar oluştu lmasının hedeflenmesi, Sekreteryaların öncelikle parçalarda benzer programlarla hareket eden öı itlerle birleşilmesi yoluyla oluşturulması, Parti örgütlenmelerinin temsiliyle oluşacak olan **KOORDİNASYON KOMİTESİ**'nin üst yönetim organı olarak parti birliğini temsil etmesi" kabul edilmiştir..."

içinde her türlü ayrımcılık ve dışlama tavrını barındıran "azınlık" kavramını reddederek, tüm nitelik ve nicelikler için özgürlük ve yaşam hakkınısavunmaktadır.

Federal Kürdistan ile ilgili tezlerinizin en çok tartışılan yanlarından biri de, eyaletleri ve bazı özerk bölgeleri sınırlarıyla, hatta yönetim merkezleriyle birlikte tanımlamış olmanız, yine hangi bölgelerde hangi dillerin esas alınacağı, hangi bölgelerde hangi halkların yaşadığı gibi hususları belirtmeniz. Bununla ilgili tamamlanmış bir araştırmanız mı var, yoksa bundan neyi amaçladınız?

Gördüğümüz kadarıyla bu, yer yer yanlış anlaşılmış bir konu. Bir kere esas olan, Federal Kürdistan tezimizin içeriğidir. Bu tezin temelini, Kürdistan'da yaşayan her kesimin kendi geleceğini özgürce belirleme hakkı oluşturmaktadır. Diğer hususlar ise; işte kaç eyalet olacak, sınırları nasıl belirlenecek, neresi yönetim merkezi olacak v.b., sadece bu tezi somutlamaya yönelik olarak, bugünkü bilgilerimizden yola çıkarak yaptığımız örneklemelerdir. Yeni bir tezi tartışmaya açarken, bunun nasıl uygulanabileceğini de göstermek istedik. Elbetteki, bunun pratikteki uygulaması konu üzerindeki tartışmalarla, bilimsel araştırmalarla geliştirilecektir ve her şeyden önemlisi de bizzat oralarda yaşayanlar tarafından uygulanacaktır. Tezimizin ana fikri de, zaten şimdiden her şeyi doğmatik kalıplarla belirlemek değil; üzerinde yükselinmesini arzuladığımız bir düzlem sunmaktır. Bu tez, konuya ilişkin araştırmalara, tartışmalara önemli bir perspektif sunmaktadır ve böyle anlaşılması gerekir. Yoksa, metinlerdeki örneklemelerde yanlışlıklar olabilir. Bunlar daha katılımcı tartışmalarla giderilebilir. Federal Kürdistan tezinin içeriği kavrandığında, bunun zaten sürekli çabalarla somutluk kazanabileceği ortaya çıkar.

Bu proje değişik çevrelerce nasıl karşılandı. Örneğin bu projenin Kürdistan'ın bölünmesine yol açacağı, Zazaların ayrı bir ulus sayıldığı vb. gibi eleştiriler var mı?

İlk tepkiler oldukça olumlu olmakla birlikte, henüz üzerinde yeterince tartışılmadığını düşünüyoruz. Devrimci demokratik kamuoyunun gündemini "teslimiyet ve tasfiye" girişimleri "idam" tehditleri meşgul etti. Siyasal açıdan oldukça çalkantılı bir süreçten geçiyoruz. Buna rağmen, Kürdistan'ın bugünü ve geleceğine ilişkin somut projelerin giderek daha ciddi biçimde tartışılacağına inanıyoruz. Aslında, Öcalan'ın Türkiye'ye teslim edildiği dönemde gerçekleşen Kongremizin benimsediği ve ortaya koyduğu yeni görüş ve projeler, aynı zamanda tasfiye ve teslimiyet politikalarına da verilmiş anlamlı bir yanıttır.

Konunun Zazalarla ilgili boyutuna gelince; 90'lı yıllardan itibaren Aleviliğin bir ulus olarak algılanmasına, daha sonra da Zazaların ulus olduklarına ilişkin tezlerin geliştiğine tanık olmaktayız. Koçgiri ve Dersim, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi tarihinde görkemli direnişlere sahne olmuş, Alişer, Seyit Rıza, Nuri Dersimi gibi ölümüsüz isimler bırakmıştır.

Tüm bunlar Dersim halkının, Zazaların, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesinin militan, üretken ve etkin bir ögesi olduğunun örnekleridir. Aynı zamanda, Zazalar ve Kurmançlar arasında lehçe ve kültürel olarak farklılaşmalar görülse de, ezen-ezilen ulus ilişkisi olmadığını, tarihsel, kültürel, siyasal bir ortaklık olduğunu gösterir.

Sömürgecilerin bu tür ayrımları kullanmaya çalışmaları da anaşılabilir bir olgudur. Ancak,

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

„"Parti Konferansı" ve "Marksistlerin Konferansı"

(...)

Kongremiz öncelikle;

- Partinin ideolojik, teorik, siyasal sorunlarının tartışılarak netleştirilmesi; Kürdistan'da yeni toplumsal mevzilenme ve iç dinamiklerin değişiminden hareketle, somut toplumsal projelerin oluşturulup, buna uyarlı programatik açılımların belirlenmesi için bir **Parti Konferansı** düzenlenmesini kararlaştırmıştır.

Kongremiz, **etkili bir anti-kapitalist mücadelenin ancak enternasyonalist tarzda örgütlenebileceği gerçeğ**inden hareketle, dünya devrimci hareketi ve işçi sınıfı mücadelesi içinde kendimizi de tanımlamanın ve bu saflaşma içinde yer almanın zorunlu olduğuna işaret etmektedir. Bu nedenle, dünya sosyalist hareketinin sorunlarını kendi dışında gören bir yerelleşmenin, enternasyonalizmin tam da başat önem kazandığı, emperyalizmin küreselleşme döneminde tehlikeli bir sapma olduğu görüşünden hareketle Kongremiz;

- Tüm Kürdistanlı komünist örgüt ve grupların, sosyalist partilerin, marksist aydın ve düşünürlerin katılımının sağlandığı; dünyadaki sosyalist hareketlerden, kardeş halkların sınıf partilerinden, uluslararası sosyalist hareketin saygın isimlerinin de çağrılı olacağı, uluslararası sosyalist hareketin durumu ve yeni siyasal ve toplumsal dinamikler ile, Kürdistan devriminin politik perspektiflerinin ve örgütlenme sorunlarının tartışılacağı bir konferans düzenlenmesi kararlaştırılmıştır..."

"sömürgeciler bu tür ayrımları kullanıyorlar" diye, bu tür farklılıkları inkar edemeyiz, yok sayamayız. Sömürgecilerin bunu kullanıp kullanmamaları, biraz da KKM'nin bu sorunlara doğru yaklaşımına bağlıdır.

Partimiz; Zazaları, Kürt ortak kimliğinin asli öğelerinden biri olarak kabul etmektedir. Nasıl ki, Kurmançlar, Soranlar ve Lurlar ayrı lehçeler kullanmakla beraber, Kürt ortak kimliğinin asli öğeleriyseler, Zazalar da öyledir. Zazakî'nin diğer lehçelerden daha da farklı olduğunu, bu ayrımın kültürel-toplumsal diğer faktörlerle birlikte uluslaşmaya denk düştüğünü öne sürenler de bulunabilir. Lehçe farklılıklarının, farklı bir uluslaşmaya başlangıç oluşturduğu söylenebilir. Zazaca'nın ayrı bir dil mi, yoksa lehçe mi olduğu yönündeki tartışmalar akadamisyenler tarafından da yapılmaktadır. Burada önemli olan, ister ayrı bir ulus olarak, isterse Kürt kimliğinin bir öğesi olarak kabul edilsinler, Zazaların kendi dil ve kültürleriyle özgürce kendi kendilerini yönetebilme haklarıdır. Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi Zazalar, Kurmançlar, Soranlar, Lurlar için bu hakkın mücadelesini vermektedir.

Sömürgeci yönetimin bazı yetkilileri de son zamanlarda medyada Zazaların ayrı bir ulus olduğunu, Kürt olmadığını işlemeye başladılar. Bunu söyleyen sömürgeciler, "diğer Kürt öğelerinden ayrı olarak ve yanlızca Zazaların bağımsızlığını,özgürlüğünütanıyacağız" diyorlarsa, bizim buna hiç bir itirazımız yoktur. Çünkü Zazaları ulusal baskı ve sömürü altında tutan, onlar üzerinde sömürgeci cendere uygulayan kendileridir. Eğer Zazaların ulusal haklarını diğer Kürtlerden önce kabul ediyorlarsa, Zazalar adına buna ancak sevinir, mücadelemizin bir kazanımı olarak bakarız. Kimsenin kuşkusu olmasın ki, Zazalar ayrı bir ulus olsalar da, onların özgürlük mücadelesi yine diğer Kürtlerle ve mazlum milletlerle ortak olacaktır. Çünkü, mazlum milletlerin safı aynıdır, hedefi aynıdır, mücadele ve zaferleri de ortak olacaktır; aralarında ezen-ezilen ulus ilişkisi, siyasi statü farkı yoktur.

Eğer günün birinde Zazalarla Kurmançlar arasında veya Soranlarla Lurlar arasında eşitsiz, baskıcı ilişkiler gelişirse; statü farklılığından doğan ezen-ezilen ilişkisi belirirse, güven ortadan kalkarsa, hiç kuşku olmasın ki, böyle bir durumda bu halkların ayrı örgütlenmelerini, bağımsızlaşmalarını savunacağız.

Kürdistan devriminin felsefesi, başka halklardan, uluslardan kurtulmak değildir; yeniden "tek ulus, tek ülke" trajedileri yaşamak değildir. Ulusları birbirileri karşısında ezen-ezilen, zalim ve mazlum konumuna düşüren, toplumsal sistemlerdir. Bu sistemleri, insanlığın evrensel çıkarları lehine değiştirmek de insanların elindedir. Bir ulusal kurtuluş mücadelesinin amacı, ülkenin bağımsızlığını ve ulusun özgürlüğünü sağlamaktır, ama o özgür ülkeyi başka uluslara zından etmek başka uluslar ve halklar üzerinde egemenlik kurmak değildir.

Sanırız Din konusunda da rizgarî geleneksel yaklaşımından oldukça farklı bir açılım gerçekleştiriyor. Bunu biraz açabilir misiniz?

Denilebilir ki, kavimlerin-ulusların farklı dinsel tercihler yapmalarının, farklı dini inançlar geliştirmelerinin veya mezheplere bölünmelerinin temelinde özgün kimliğin, statünün korunması kaygısı yatar. Giderek daha fazla sayıda akademisyen, "mezheplerin siyasal ve etnosentrik motivasyonlarla oluştuğu" olgusunu tesbit etmektedir.

Doğu toplumlarında, mezheplerin ulusal kimliğin bir parçası olarak biçimlendiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Museviliğin, Yahudiliğin ulusal dini olarak biçimlenmesinin yanı sıra; Hiristiyanlık'ta da, ilk bağımsız Doğu Kilisesi olan Asuri-Süryani Kilisesi, Süryanilerin; Gregoryenlik de Ermeni toplumunun ulusal biçimlenişlerinde önemli bir role sahip olmuşlardır. Din kurumlarının özerkliğinden korkularak, tıpkı diğer sosyal sınıflar gibi din ruhbanı da Kemalist bürokrasinin vesayetine sokulmuştur. Kemalist laisizmin özü, "din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması" değil, "din kurumlarının devlet memuriyeti haline getirilerek

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

„Kadınların Kurtuluş Mücadelesi ve Bağımsız Kadın Örgütlenmesi

Partimiz, Kürdistan devriminin özellikle Kürdistan kadınının özgürleşmesiyle gelişeceği ve gerçek hedefine ulaşacağı görüşündedir. Geçtiğimiz on yıl içerisindeki parti pratiğimiz, kadınların mücadele içindeki yerleri ve kadın kimlikleriyle varoluşlarını daha da öne çıkarmıştır. Kadınların kurtuluşu mücadelesinin her türlü sömürücü sistemden kurtuluş mücadelesinin temel aksiyonu olduğunun bilince çıkarılması, yenilenme sürecimizin de temel dinamiklerinden biri olmaktadır.

Kongremiz, **kadınların kurtuluşu** sorununa yaklaşımın, sömürge ulus sorununa yaklaşımdaki refleksler gibi olması gerektiği görüşündedir. Kadınların kurtuluşu için **ayrı ve bağımsız örgütlenmelerine saygı gösterilip desteklenmesi**, parti içinde ve sosyalizm projemizde ise tarihsel eşitsizliği gidermek üzere **kadınlar lehine eşitsizlik** kabul edilmiştir..."

vesayet altına alınması"dır.

Sosyalist iktidarların kurulduğu, sosyalizmi inşa deneyimlerinin yaşandığı ve daha sonra bürokratik tekelci kapitalizm modelleri olarak yozlaşan rejimlerde ise, din kurumları tümüyle dışlanarak illegaliteye itilmiştir. Dinin ideolojik olarak reddedilmesine ve kurumların pratik olarak dışlanmış olmasına, hatta kimi örneklerde tümüyle yasaklanarak yokedilmeye çalışılmış olmasına rağmen, dinin manevi otoritesinin de, iç örgütlülüğünün de devam ettiği görülmüştür.

Bunun temelinde, eski düşünüş biçimlerine mekanik bir tarzda yaklaşma ile, onlarla sadece iktidar olanaklarını kullanarak siyaseten başedilebileceği yanılgısı yatmaktadır.

80'li yıllardan sonra İran, Afganistan, Lübnan, Filistin, Cezayir gibi ülkelerde de görülen biçimleriyle İslam dini yeniden siyasallaşmış, iç örgütlülüğü ve ideolojik belirlenimleriyle, orta sınıfların köylü kitleleriyle ittifak halinde ve burjuva rasyonelleri dışında seyreden bir süreç ortaya çıkmıştır. Bu süreç, genel eğilimi itibariyle tekelci sermaye ve ABD ile çelişiyor gibi görünse de, kapitalist sistemin içinde bir kanalda akmaktadır. Burada, sömürge ve yarı-sömürge Doğu toplumlarında, ara sınıflarının yokolmaya karşı direnişleriyle, sistemle uzlaşma arasındaki arayışlarının siyasal ifadesini bulmak da mümkündür. Din, burada hem geleneksel ilişkilerin savunulması, hem sistem içinde bir yer edinmenin aracı olarak siyasallaşmıştır.

Dinlerin özellikleri, siyasallaşmadaki rollerini de etkilemektedir. Siyasallaşma her zaman radikalleşme biçimde olmayabilir. Örneğin, Çin'in egemenliği altındaki Tibet'in bağımsızlığı, aynı ölçüde Dalay Lama ile temsil edilen Budizm'in barışçı söyleminde başka tür bir politik biçim kazanmaktadır.

Sonuç olarak Kürdistan devriminin din olgusuna bakışı, hem diyalektik-tarihsel bir tutarlılık göstermek, hem de inanç dünyasının ulusal oluşumlar kadar köklü olan yapısallığını dikkate almak zorundadır.

Partimiz; dinin, halk kitlelerinin aldatılması, sömürülmesi ve özgürlüklerine ulaşılmaktan alıkonulması için kullanılışına her türlü biçimiyle karşı çıkacaktır. Bununla beraber, düşünce ve inanç sistemlerinin iç örgütlülüğü, toplum bunlara ihtiyaç duydukça devam edecektir. Sosyalist demokrasi, din ulemasının toplumu yönetmesine, fanatizmin topluma egemen olmasına karşı çıkacağı, özgür düşünce ve bilimin gelişmesine uygun koşullar yaratacağı gibi, her türlü dini inanca karşı eşit mesafede durmak ve bunların birbirleri üzerinde veya toplum üzerinde ideolojik-siyasal hegamonya oluşturmalarına karşı da önlem geliştirmek zorundadır.

Bunun dışında her türlü düşünce sisteminin, insanlığın gelişiminin belli bir evresine ve toplumsal ihtiyaçlara denk düşen muhtevasını anlamak, toplumda bu ihtiyacın denk düştüğü değerlere saygı ile yaklaşmak, zorbalık ve yasaklamalarla değil, özgün varoluşlarını ve kendilerini ifade ederek kaderlerini tayin etmelerine olanak tanımak doğru bir tutum olacaktır.

Ülkemiz ulusal farklılıklar kadar dinsel

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

„YENİ SİYASAL, PROGRAMATİK AÇILIMLAR

Birlikte Yaşadığımız Halkların Özgürlüğü Bizim de Özgürlüğümüzdür

Kongremiz, Kürdistan devriminin birlikte yaşadığımız uluslar, halklar ve dinsel grupların da kurtuluşu olduğu, özgürlükleri, kendilerini ifade etmeleri ve geliştirmelerinin yolunu açacağı görüşündedir. Mücadele sürecimizin, halklar arasındaki ortak yaşama bilinci, dayanışma, saygı ve hoşgörüyü geliştirecek tarzda yükseltilmesi gerektiği gibi, kurtuluşu örgütlemeyi hedefleyen toplumsal projemizde de bunların somut talep ve programatik öngörülerle ortaya konulması zorunludur.

-Kongremiz, parti saflarında, Ulusal Kongre, Ulusal Cephe ve Platform gibi bütün temsil organlarında birlikte yaşadığımız halkların, kültürlerin temsili ve kendini ifade etme koşullarına titizlikle sahip çıkarak somut çözümlerini ortaya koyar. Bu öneriler partimizin Kürdistan Kongre'si Hazırlık Komitesi'ne sunduğu **Kürdistan Kongresi Yasa Taslağı**'nda da belirtilmiştir.

- Geniş ve yaygın olmasına rağmen partimiz, Kürtçe'yi **Kurmanci** lehçesiyle aynılaştırmaz; **Sorani, Zazaki** ve **Luri** lehçeleriyle birlikte ele alır. Soran, Zaza ve Lur bölgelerinde bu lehçeler esas olmak üzere, parti yayınlarında tüm lehçelerin kullanılmasına özen gösterir.

- Partimiz, ulusal demokratik kurumlarda, Cephe Platformlarında, her türlü temsil düzeyinde Zazaca'nın temel lehçelerden biri olarak kullanılmasını, Zazaların kendilerini temsil ve ifade haklarını savunduğu gibi, Bağımsız Federatif Kürdistan projesinde de Zazaların **"Özerk Federe Bölgeleri"** olması ve yönetim organlarında temsili gibi ulusal demokratik çözümleri de formüle etmektedir.

- Partimiz, bütün dinsel inanç, tarikat ve cemaatler karşısında kendi felsefe ve düşünce formasyonuna uyarlı olarak eşit mesafededir. Dinler, inançlar, tarikat ve cemaatler arasında tercih yapmaz; birbirleri üzerinde egemenlik kurma ve varlıklarını ortadan kaldırmaya yönelik tavır ve girişimlere karşı çıkar.

farklılıklar için de büyük bir bahçe gibidir. Kürtlere özgü Yezidilik, Kakeilik burada yaşamaktadır. Hiristiyanlığın iki büyük Doğu Kilisesi, Suryani/Nasturi ve Ermeni Kiliseleri bu topraklarda gelişmiştir. İslâm'ın çeşitli mezhep va tarikatları örgütlüdür. Alevilik, Ehl-i Hak ve Heqe gibi dini inançların bu topraklarda köklü bir geçmişi vardır. Bu inançlar arasında herhangi birinin diğeri üzerinde siyasal hegemonya aracı olarak kullanılmasına karşı tavır ve hepsine karşı eşit mesafede bulunmak, yaklaşımımızın özünü oluşturmaktadır. Buradan hareketle baskı altındaki dini inançların savunulması önem kazanmaktadır.

Alevilik üzerinde özgün bir örnek vermek gerekirse; Osmanlı döneminde büyük soykırım ve baskılara uğrayan Aleviler, büyük direniş destanları yaratmış, isyan geleneğini sürdürmüştür. Osmanlı despotizminin, Alevi-Kürt toplumuna karşı Sünni-Kürt aşiretlerini de kullanması, beraberinde tarihsel bir şartlanma yaratmış ve ayrılığı derinleştiren bir işlev görmüştür.

Kemalist rejimin en kanlı soykırımlardan birini Dersim ve Koçgiri'de uygulamasına karşılık, Kemalist "laisizm"in Alevi inancı üzerindeki çevre baskısını görece olarak hafifletiyor görünmesi, Sünni çoğunluk karşısında güvence arayan Alevi toplumu üzerinde Kemalizmin yanılgılı bir etki yaratmasına yol açmıştır. Bu yanılgının bedelleri sonradan çok ağır bir şekilde ödenmekle birlikte, etkileri hala da devam etmektedir. Cumhuriyet tarihinde, Dersim jenosidinden sonra Alevilere yönelik en büyük toplu imha hareketi, 11 Aralık 1978'de, "11 bağımsız milletvekili" destekli Ecevit Hükümeti'nin iktidarda olduğu bir sırada, Maraş katliamıyla gündeme gelmiştir. Bunun ardından Çorum ve Sivas'ta da katliamlara girişilmiştir. Türk Hükümeti, bu saldırıları aynı zamanda sıkıyönetim ilan etmenin de bir gerekçesi olarak kullanmıştır.

Son dönemin en büyük vahşeti ise, 3 Temmuz 1993'te Sivas'ta, "Pir Sultan Şenliği" için toplanan insanların Madımak Oteli'nde diri diri yakılması olayıdır. İçlerinde seçkin Alevi düşünürleri, ozanları, demokrat ve öğrencilerin de bulunduğu otuzüç insanın gerici-şoven bir kitle histerisi ile yakılmaları da, yine SHP hükümetinin

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

Özgürlük, Demokrasi ve Sosyalizm, Yaşam ve Mücadele Tarzımızın Kendisidir.

Kongremiz, özgürlük ve demokrasinin yalnızca sömürgecilerden talep edeceğimiz bir şey değil, kendi mücadelemizde yaşamamız, yaşatmamız gereken bir olgu olduğu görüşündedir. Bu nedenle, mücadele içerisinde ve toplumsal projelerimizde değişik kimliklerin, farklılıkların tanınması ve özgürleşmesine gösterilen tavır ayırtedici bir öneme sahiptir. Partimiz, içinde her türlü ayrımcılık ve dışlama tavrını barındıran "azınlık" kavramını redederek, **"birlikte yaşadığımız halklar, kültürler, inançlar"** için kurtuluş mücadelemizde, bugünden inşa etmemiz gereken bir özgürlük projesini öngörmektedir.

Bu kavrayıştan hareketle Kongremiz, Kürdistan'ın çoğulcu yapısına dayanarak demokratik programını somutlaştırmıştır;

Bağımsız-Birleşik-Demokratik-Federatif Kürdistan Cumhuriyeti

Partimiz, Kürdistan'ın çoğulcu yapısı, tarihsel uygarlıkların mirasçısı olmasından hareketle Kürdistan'da "tek ulus" dayatmasını asla kabul etmez. Böyle bir anlayış, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin ruhu ve özüyle de asla bağdaşmaz. Bu nedenle Bağımsız Birleşik Kürdistan, kendi içinde FEDERATİF bir yapı ile örgütlenmek durumundadır.

Kürdistan'ın Federatif yapısında;
- Özerk Bölgeler,
- Eyaletler,
- Kantonlar,
- Kültürel ve Özerklik Hakları ile
- Eyalet Meclislerinde Temsil gibi uygulamalar birlikte ve içiçe kullanılacaktır..."

„Ülkeye Geri Dönüş Hakkı;

Partimiz, sömürgecilerin coğrafyamızda uyguladıkları sistemli göçettirme ve soykırım politikaları sonucu anavatanlarını, yerleşim birimlerini zorla terketmek zorunda bırakılan milyonlarca halk şahsında yaşanan mülteciliştirme, vatansızlaştırma üzerine kurulu tarihsel haksızlık sorununu çözmek üzere Ülkeye Dönüş Projesi'ni; Ermeni, Süryani, Kürt halklarıyla, birlikte yaşayan kardeş diğer halklara, dini cemaatlere ve kültürlere mensup insanların geriye dönüş haklarını savunmaktadır.

Göçettirilen halkların ülkelerine dönüşünü kültürel, sosyal zenginliğimize yeniden kavuşma ve tarihsel haksızlığın sonuçlarının giderilmesi çabası olarak görür, ancak geri dönüşün ülkedeki diğer halklara karşı öçalma ve yeni göç sorunlarına yol açmasına izin vermez. Ülkeye dönüş hakkı, toplumların birbirleriyle ve tarihleriyle büyük barış hareketidir..."

iktidar ortağı olduğu bir dönemde gerçekleştirilmiştir. Bu bakımdan, Alevi toplumunun "Cumhuriyet döneminde" ve hele de "Kemalistler tarafından korunduğu" söyleminin koca bir yalan ve aldatmaca olduğu, uğranılan saldırıların boyutlarından da bellidir.

Kürt ve Türk Alevi toplumlarının modernist, demokrat, sola ve sosyalizme açık yapısı ile başkaldırıcı karekteri, sol örgütlerin Alevi toplumundan büyük kitle desteği kazanmalarına yol açmıştır. Bu ilişkinin sonucu olarak Türkiye'deki sol kültürle Alevi kültürü, birbirinden etkilenerek yer yer içiçe geçmiştir. Bu da çoğu yerde, Sünni halk kitlelerinde, Alevilik ile solun aynı şey olarak algılanmasına ve bu temelde bir karşı propagandanın yürütülmesine de zemin hazırlamıştır.

Partimizin, geçmiş pratiğinde Alevi kesimin sorunlarıyla yeterince ilgilenmemiş olmasında, bu alanda Türk sol örgütlenmelerinin ağırlığı ile Kemalizmin etkime alanında olmaları olgusu önemli bir rol oynamıştır. Bu, bir yanıyla Kemalizmin tersten etkilemesidir. Oysa, kitle çalışmalarımızın yoğun olduğu Varto gibi alanlarda hem Alevi, hem de Sünni Kürtler arasında örgütlenilebilmesi, mezhep güvensizliklerinin belirleyici olmaktan çıkartılarak, ulusal mücadelede birleştirici bir misyon üstlenilmesi, diğer alanlarda da benzer bir etki yaratılabileceğinin göstergesidir.

Tam da bu noktada soralım; "Hizbullah" olayını nasıl değerlendiriyorsunuz? "Hizbullah", dinin siyasallaşmasının yaratabileceği tehlikelere bir örnek olarak gösterilebilir mi?

Türk devleti öteden beri Kürdistan'da ulusalcılık karşısına ümmetçiliği çıkarmaya dönük bir politika izlemiştir. Metropollerde dinci siyasal akımlara müsamaha göstermezken, Kürdistan'da dinciliğin devlet kontrolünde gelişmesi bizzat teşvik edilmiştir. Bunun bir çok nedeni vardır. Birincisi; ümmetçilik ulusal bilinci körelten bir dalga kıran olarak görülmüştür. Din kardeşliği söylemini Türk-Yunan savaşında M.Kemal de çok kullanmıştı. İkincisi; Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin uluslararası desteğinin kırılması için Kürdistan'daki muhalefetin dinsel bir temele sahip olduğu, gelecekte de fundamentalist tehlike potansiyeli taşıdığı mesajı verilmek istenmiştir. Şeyh Sait hareketini dinsel bir isyan gibi gösterebilmek için nasıl uğraşıldığını hepimiz biliyoruz. Bunun çeşitli din, mezhep ve halkların birarada yaşadığı Kürdistan toplumunda büyük kaygı nedeni olacağı, başta Aleviler olmak üzere diğer din, mezhep ve halklar üzerinde Kemalist laisizmin ideolojik etkisini artıracağı da hesaplanmaktadır.

Kürdistan'daki "Hizbullah" ise, anti-sömürgeci ulusal demokratik muhalefete karşı bizzat Türk devletinin teşvik ve gözetiminde kurulmuş kontra bir örgüttür. Tüm uygulamaları Özel Harp Dairesinin direktifleri ve sömürge valilerinin insiyatifi altında gerçekleşmiştir. Örgütün dinci bir görünüm ile ortaya çıkarılması son derece bilinçli bir seçimdir ve belli ölçüde yukarıda belirttiğimiz nedenlere dayanmaktadır. Ama asıl olarak da, günü geldiğinde devletin planladığı ve uyguladığı kirli savaşın faturasının kesilerek, kolaylıkla tasfiye edilmesi ve bu yapılırken de devletin aklanması tasarlanmıştır. Bütün paramiliter örgütler gibi zaman zaman kontrol dışına çıkmış olsa da, esasen devletin programı içinde hareket etmiştir. Bugün böyle bir

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

„ **Dinsel Toplulukların Özerkliği;**

— Kürdistan Federasyonu'nda, dini cemaatlerin her birinin iç örgütlenmesi ve hukuksal işlerliği, kültürel özerklik kapsamındadır. Ancak, kamusal alan/toplumsal düzen dini esaslara dayandırılamaz. Hiçbir inanç grubu, din veya cemaatin kendi özel hukuk normları diğerlerine dayatılamaz ve kamu hukukuna esas alınmaz. Bu normların çeliştiği yerde Fedaral Anayasa ve yasalardaki hukuk düzeni geçerli olacaktır.

— Din, inanç, vicdan ve ibadet özgürlüğü, temel kişisel haklar olarak güvence altındadır.

— Kiliseler, Camiler, Cemevleri, Havra-Sinagog ve her inanca ait bütün ibadethanelerin, inanç ve kültürlerce kutsal sayılan yerlerin korunması; dinsel toplulukların toplum içerisinde kendilerini serbestçe ifade edebilmesi ve kendi iç örgütlenmelerini sürdürme haklarını tanınır.

— Egemen kültür ve dinlerin baskıları altında yokolma tehdidiyle karşı karşıya kalan Alevilik, Yezidilik gibi dini grupların, tarikat ve cemaatlerin korunması güvenceye alınır."

„Otantik Etnik Yaşamın Korunması;

— Ulusal kültürel yaşamın otantik biçimlerinin, bu kültür sahiplerince devam ettirilme isteğine saygı gösterilir. Kürdistan'daki **Koçerler, Şıxbızıniler, Alikan** vd. gibi göçebe aşiretlerin otantik yaşam koşulları, eğer talep ediyorlarsa korunacak ve yaşatılacaktır. Aynı biçimde **Poşa, Mıtrıp, Qareçi, Çingene** adlarıyla tanımlanan etnik-kültürel gruplar da tüm Federatif Anayasal haklardan yararlandıkları gibi, otantik yaşamlarını koruma özerkliğine de sahip olacaklardır."

örgüte pek ihtiyaç kalmadığı ve işi bitiği için tasfiyesine karar verilmiştir. Bu yapılırken de bütün faili meçhul cinayetler, devletin organize ettiği pis işler bu örgüte mal edilmekte, ayrıca "Hizbullah" bilinçli biçimde olabildiğince abartılmaktadır. Medyanın manşetlerine, resmi açıklamalara bakılırsa, Türkiye neredeyse bir "İslam Devrimi" tehlikesi ile karşıkarşıyaymış. Hal böyle olunca, "sağcısı-solcusu, Alevisi-Sünnisi, Kürdü-Türkü, Lazı, Çerkezi, Ermenisiyle herkesin bu tehlike karşısında kendi taleplerini bir yana bırakarak, Kemalist laisizmin bayrağı altında birleşmeleri gerekmektedir. Batı da, Türkiye gibi bir müttefiğini İran örneğinde olduğu gibi kaybetmek istemiyorsa, kendisine şartsız koşulsuz her türlü desteği vermelidir.

Böylece, yaratılan paravan örgüte bir çok kirli iş yaptırıldıktan sonra, ondan kurtulurken de çok yönlü bir kazanç elde edilmeye çalışılmaktadır. "Hizbullah" olayında asıl olarak geliştirilen bu senaryoya dikkat edilmelidir.

Oldukça güncel olması nedeniyle Sonuç Bildirgesi'ne yansıyan bir değiklikten söz etmek istiyoruz. Nisan 1999 tarihinde açıklanan PRK/rizgarî 1.Kongre Sonuç bildirgesinde "PKK'nin stratejik müttefik kabul edilmesi ve desteklenmesi" ne dair Kongre kararları açıklanmıştı. Daha sonra yayınlanan Kongre Sonuç Bildirgesi'nde ise bu bölümlerin çıkarılmış olduğunu görüyoruz. Bunun nedenini açıklayabilir misiniz?

Kongremiz, önemli tartışma başlıklarından birisini de PKK ile ilişkiler üzerinde yoğunlaştırmıştı. Gelinen noktada, ülkemizde ve dünyadaki gelişmeler karşısında hiç bir Kürdistanî hareket, kendi kendisiyle hesaplaşmadan kimlik bunalımını çözemezdi. Ülkemizde yaşanan fiili savaş ve bu savaşın ana öznesi olan PKK olgusu da, Kürdistanî hareketlerin toplumsal meşruiyet temellerini sorgulamaları ve yeni bir mevzilenme ihtiyacını dayatmaktaydı. Uzun bir süre PKK eleştirisinin sağ bir pratiğe gerekçe olarak kullanılması, ittifak düzeylerinden kaçınılması eleştirdiğimiz bir noktaydı. Ayrıca o dönemde gerilla hareketinin bir sağ kuşatma altında olduğunu düşünüyor ve bunun devrimci-sosyalist cepheden kırılması gerektiğine inanıyorduk. Bunun için eleştirici tutumumuzu ve örgütsel-siyasal bağımsızlığımızı sürdürerek PKK ile yeni bir ilişki biçiminin saptanması gündemimizdeydi. Zaten bu pratiği birkaç yıldan beri somut olarak göstermekteydik. Kongremiz, bu gelişimin bir sonucu olarak PKK ve Öcalan'ın TC'ye teslim edilmesi sürecine ilişkin bir dizi kararlar aldı.

Biz Kongre kararlarımızı aldığımız sırada bir takım gelişmelerden kaygı duyarak bunu PKK önderliğine de iletmiştik. Temkinli bir tutum almaktaydık. Sonuç Bildirgemiz ilan edildikten sonra İmralı duruşmaları başladı. İmralı duruşmalarında yapılan savunma ve açıklamalar bizim tututumuzla büyük bir çelişme oluşturuyordu. PKK Başkanlık Konseyi'nin bu açıklamalara tümüyle katılması ve bunun PKK'de

PRK-rizgarî
1. Kongre Sonuç Bildirgesi'nden

„ Soykırım Suçlarının Mahkum Edilmesi

Kongremiz, 1915 Büyük Ermeni Soykırımı'nı insanlık tarihinin kara lekelerinden biri olarak mahkum eder. İşbirlikçi Kürt feodallerinin de Osmanlı-Türk sömürgeciliğine suç ortaklığı yaptığı bu kanlı eylemin, Ermeni ulusuna karşı işlenmiş tarihsel bir haksızlık olduğunu kabul eder. Aynı süreçte Asuri-Süryani halkı ve Yezidi Kürtler de soykırım ve sürgüne tabi tutulmuştur. Tarih boyunca kardeş Kürt, Ermeni ve Asuri halkları arasındaki dinsel farklılıkları ve çelişmeleri kışkırtıp kullanarak, ulusları ayrı ayrı sömürgeleştirme ve yoketme eylemlerine zemin bulan sömürgeciler, bugün de bu kardeş halklar arasındaki çıkar birliğini baltalamak istemektedir. Bu coğrafyanın en eski yerleşik halkları olarak yüzyıllarca birlikte yaşayan bu ulusların, tarihin acı deneyimlerinden dersler çıkararak, bu tuzakları birlikte boşa çıkarmaları yalnız tarihe karşı değil, kendi gelecekleri için de bir borçtur.

Bu nedenle Partimiz;

— Kendi kaderini tayin hakkı ambargo altında tutulan Kürt, Ermeni ve Asuri halklarını birlik ve dayanışmaya çağırır.

— Ülke içinde ve ülke dışındaki Ermeni halkını, politik örgütlerini, kültürel ve diplomatik kurumlarını KUKM'ni aktif olarak desteklemeye çağırır.

— Bütün halklara karşı işlenen soykırım suçlarına toplumsal siyasal duyarlılığın artırılması, halklar arasındaki saygı, hoşgörü ve birlikte yaşama ilkelerinin canlı tutulması amacıyla, her **24 Nisan** tarihini **Ermeni soykırımını anma günü** olarak kabul eder.

Bunun yanısıra Kongremiz;

— Soykırım ve zorla göçettirmelerle tarihsel haksızlığa uğratılan ulus ve kültürlere ilişkin araştırma, inceleme ve akademik çalışmaların desteklenip, sonuçlarının siyasi çalışmaya çıkartılmasını,

— Parti kadroları içinde ve kitle çalışmalarında, diğer halkların tarihlerine, dil ve kültürlerine saygı ve hoşgörünün geliştirilmesi, eşit temsil ve diğer haklarına sahip çıkılması için sürekli bir **eğitim ve bilinç taşınmasını** kararlaştırmıştır..."

bir strateji değişikliğine yol açtığının belli olmasıyla bizim PKK'yi "stratejik müttefik" olarak kabul eden kararımızın nesnel koşulları ortadan kalkmış oldu. Yayınladığımız Kongre Sonuç Bildirgesi'nin buna ilişkin bölümü de fiilen anlamını yitirmiş oldu. MK'miz bu durumu değerlendirdi. Sonuç Bildirgesi'nde doğal olarak son sürece ilişkin değerlendirme bulunmuyordu ve bu haliyle yayınlanması, PKK'nin yeni sürecini destekliyormuşuz gibi yanlış algılamalara neden olabilirdi. Bu tesbitden hareketle, kısmi olarak dağıtıma çıkmış olan Sonuç Bildirgesi'ndeki bölümü daha sonra yeni tutumumuzla birlikte yayınlamak üzere dağıtımdan geri çektik. Kongre sonrasındaki gelişmelere bağlı olarak değişen tutumumuzu anlatabilmek için bu zorunluydu.

Nitekim daha sonra çıkan bildirilerimizde yeni sürece ilişkin eleştirel tavrımızı net biçimde ortaya koyduk.

Gerilla mücadelesi ve şehitlerin sahiplenmesi; Öcalan'ın yargılanmasının reddi ve idam konusundaki açıklamalarımız ise geçerliliğini korumaktadır.

Peki, Partiniz bu son süreci nasıl değerlendiriyor? "Demokratik Cumhuriyet" ve "barış" talepleri yanlış mı?

Öcalan'ın teslim alınmasından bugüne kadarki sürece ilişkin görüşlerimizi ve olası gelişmeleri 24 Ekim 1999 tarihli "Tasfiye ve teslimiyete Karşı Direnelim" başlıklı parti bildirimizde net biçimde ortaya koymuştuk.

PRK-rizgarî "Hizbullah Operasyonu" Bildirisinden

"Senaryosu Türk devleti tarafında yazılan, Özel Harp Dairesi tarafından oynatılan Hizbullah filminin ikinci perdesi de vizyona sokuldu.

Topyekün savaş konseptinin parçası olarak devlet tarafından organize edilen Hizbullah PKK'ye de silah bıraktırıldıktan sonra şimdilik ihtiyaç fazlası haline gelmiş görünüyor.

....

Hizbullah, Muavazalı ve Paravan Bir Devlet Örgütüdür...

Kürt hareketinin 1990'lı yıllarda kitleselleşmesiyle birlikte devlet, kendi kontrolündeki şiddet aygıtlarıyla yetinmiyerek yeni paramiliter örgütlenmelere girişti. İtirafçılardan devşirilen tetikçilerin de kısa sürede halk tarafından deşifre edilmesinin ardından Hizbullah devreye sokuldu. MİT ve Genel Kurmay'ın direktifleri ile sömürge valilerinin denetimi ve insiyatifi altında Hizbullah işbaşı yapmaya başladı.

Sokaklarda gazete satan 12-13 yaşlarındaki çocuklar sokak ortalarında, okullarda tespit edilen Kürt çocukları okul önlerinde, halk tarafından sevilen esnaf iş yerinde, devletin dinine değil kendi dinine inanan imam cami avlusunda satırlarla katledildi. Cinayetlerin işleniş şekillerinden devletin hedeflerini anlamak mümkündü. Dehşet sahneleriyle sokaklara korku yaymak. Kimin kimi vurduğu belli olmayan bir kaos ortamı yaratmak. Aslında tetiği kim çekerse, satırı kim kullanırsa kullansın, tetiği çektirten de satırı kullandırtan da devletti. Buna rağmen devlet kısmen de olsa hedefine ulaşmıştı. Kürt şehirleri hayalet şehirlere dönüştü, aydınlar ve yurtseverler birer birer ülkeyi terk ettiler. Böylelikle Kürt kitlelerinde siyasal taleplerin yerini "terör bitsin" talebi almaya başladı. Kürt toplumu ulusal demokratik istemlerinden vazgeçirilmeye ve talepleri Türkiye'nin demokratikleşmesi hedefiyle daraltılmaya çalışıldı. PKK'nin stratejik değişime sokulmasıyla sömürgecilerin halkımıza hazırladığı tuzak önemli oranda başarıya ulaştı. Kürtlerin Türkleşmesi anlamına gelen Demokratik Cumhuriyet programının sancısız kabul edilmesinin alt yapısı böyle örüldü.

Türk Devletinin geleneksel tarzıdır. Devlet, kirli işlerini yapacak örgütleri önce kurar, eğitir sonra sokağa salar. Çeteler kendilerine biçilen role uygun işlerini bitirdikten sonra tasfiye edilirler. Bu tasfiye yapılırken kamuoyunun eğilimi dikkate alınarak devletin hakem rolü tekrar tekrar vurgulanır. Ancak bu tasfiye bile devletin bir başka zayıf yanını tamir için kullanılır. Bin yıllık Türk devlet geleneği budur.

Hizbullah operasyonunda da aynı seneryo tekrarlanıyor.

.....

Öte yandan Kürtlere ve demokratik muhalefete yönelik devlet politikasında rol almayı ve Kemalizmin İslâm versiyonu olmayı reddeden şeriatçı-İslâmcı kesime karşı illegal devlet "korucuları" rolünü oynayan Hizbullah'a karşı başlatılan operasyonla, bir yandan siyasal İslâma eğilimli kitlelere şeriatçılığın nasıl despotik ve vahşi bir rejim olduğu gösterilerekskskk siyasam İslâmın kitle tabanı daraltılmaya çalışılırken diğer yandan İslâmcılar sindirilerek kemalist laisizmin sınırları içine çekilmeye çalışılıyor.

Bu operasyonla özetle; Kürdistan sorunu ve toplumsal muhalefetin talepleri gündemden düşürülmeye ve TC'nin yaptı(rdı)ğından kimsenin kuşkusu olmayan faili meçhul cinayetler bu "örgütün" sırtına yıkılarak devlet aklanırken, İslamcı hareket de Kemalist laisizme biat ederek hiza mesafeye sokulmaya çalışılmaktadır. Bu arada sağcısı-solcusu, alevisi-sunnisi, Türkü-Kürdü-Lazı-Çerkezi-Ermenisi ve Yahudusiyle herkes şeriat tehlikesi karşısında **kemalist laisizmin bayrağı altında birleştirilmek istenmektedir.**. Diğer yandan fundemantalizm tehlikesi karşısında Batının da kayıtsız-koşulsuz desteği sağlanmaya çalışılmaktadır."

Basın Bürosu/ Ocak 2000

Burada özetle; Öcalan'ın TC'ye teslim edilmesiyle boyutlanan sürecin, onun bir rehine olarak kullanılmasıyla Kürdistan'da silahlı mücadele ve direniş savaşımının tasfiye edilmesi yolunda gelişmekte olduğunu, İmralı duruşmalarında Öcalan'ın bu dayatmalara boyun eğdiğini, PKK önderliğinin de, Öcalan'ın esirliği ve idam edilme tehdidi karşısında bu programlara adım adım uyduğunu, kendisiyle beraber kitleleri ve diğer devrimci güçleri de bu programa çekmeye çalıştığını belirterek, KKM'ne dayatılan bu tasfiye ve teslimiyet programının Kürdistan halklarının hiç bir özgürlük talebini karşılamadığını, sömürgecilerin kirli savaş politikalarını ve yıllardır sürdürdükleri ırkçı-imhacı politikaları akladığını, onları uluslararası arenada çok sıkıştıkları bir anda oldukça rahatlattığını, Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesini hem ideolojik ve siyasi olarak, hem de moral değerleri bakımından fiilen silahsızlandırdığını, bu programda "barış" denilen şeyin teslimiyet, "Demokratik Cumhuriyet" denilen şeyin de, halklarımızın temel hak ve özgürlüklerinden vazgeçerek sömürgecilere tabi olmaları ve kendilerine verileceklerle yetinmelerinden başka birşey olmadığını vurgulamıştık.

Gelinen yerde bir çok kavramın içeriğinin boşaltıldığı ortada. Bizim üzerinde durduğumuz husus, haksız bir sömürge savaşına karşı meşru direniş hakkını kullanan halkımızın ihtiyaç duyduğu barışın, ancak ve ancak adalet üzerine kurulabileceğidir. Sömürgecilerin bütün koşullarına boyun eğerek onu meşrulaştırmak, barış değil teslimiyettir. Yine "Türkiye'nin demokratikleşmesi"nin önündeki engel de, Kürdistanlıların kendi ulusal demokratik haklarını talep etmeleri değil, tersine bu hakları zorbalıkla tanımayan, halkımıza sömürgeci köleliği dayatan Kemalist militarizmdir. Gerçek anlamda bir demokratikleşme, ancak ulusların kendi kaderini tayin hakkı koşullarında Kürdistan'ın bağımsızlık ve özgürlük hakkının tanınmasıyla mümkündür.

Bugün ne yazık ki süreç, parti bildirimizde ifade ettiğimiz, tehlikelerine işaret ettiğimiz bir yönde gelişmekte. Kemalizm ideolojik olarak yeniden üretilmeye çalışılırken, siyasal olarak da Kürdistanlıların kanı-canı ve emeğiyle yaratılan bütün güç ve olanaklar Türk devletini güçlendirmek için seferber edilmekte. Oysa Kürdistanlılar, "Kürt kimliğini kabul ettirmek" için değil, özgürlük ve bağımsızlık şiarıyla savaşıldığı için PKK'yi sahiplenmişlerdi. Bugün Öcalan'ın savunduğu "Demokratik Cumhuriyet projesi"ni, bir çok Kürt grubu ve şahsiyeti yıllardır zaten savunmaktaydı. Üstelik bu grup ve şahsiyetler, Kürt halkı için baskı-zulüm ve katliamdan başka bir anlam ifade etmeyen Kemalizme, Türk ordusuna, Türk tarihine Öcalan gibi methiyeler de düzmemişlerdi. Buna rağmen Kürt halkı bu tür programlara destek ve onay vermedi. Demek ki Kürdistanlılar tercihlerini her türlü bedeli göze alarak özgürlük ve bağımsızlıktan yana koymuşlardı.

Öcalan, yeni bir Ziya Gökalp olmaya ya da Mehmet Şükrü Sekban veya Şevket Süreyya Aydemir gibi Kemalizmin teorisini yapmaya karar vermiş olabilir. Öcalan, herhangi bir birey olsaydı, bunun Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi için fazlaca bir önemi de olmazdı. Ne var ki Öcalan, görüşlerini daha sonra değiştirmiş bir eleştirmen veya teorisyen değil, yıllarca özgürlük ve bağımsızlık adına hareket etmiş, sahip olduğu kitle desteğini bu şekilde sağlamış politik bir partinin lideridir. Tutsak düştükten sonra inançlarını yitirerek mücadeleden kopan biri haline gelmiş olsa, durum yine bu denli vahim olmayabilirdi. Ama Öcalan, ideolojik ve siyasal olarak teslim olmakla kalmayıp, lideri olduğu partiyle birlikte mücadelenin bütün kazanımlarının da yok edilmesinde aktif rol almaktadır. Bu bağlamda "Demokratik Cumhuriyet" tezi, özünde Kürdistanlıların yarattığı askeri ve siyasal olanakların belli bir plan çerçevesinde kontrollü olarak tasfiye edilmesinden ya da sistem için tehlike arzetmeyecek biçimde Türk devletinin gücüne eklemlenmesinden başka bir şey ifade etmemektedir.

Öcalan'ın, "Türk devletini güçlendirme" amaçlı -ki kendisi böyle ifade etmektedir- tüm istek ve talimatları Ocak 2000 yılında yapılan PKK Kongre'sinde de resmileşmişti. ARGK, ERNK ve partinin örgütsel yapısı bir bütün olarak ideolojik-siyasal teslimiyete uyarlı hale getirildi.

PKK güçlerinin Güney Kürdistan'a çekilmesi, ardından KDP, YNK ve bölgedeki Türkmen Partileriyle geliştirilen ilişkilerde, emperyalist ve sömürgeci güçlerin Güney Kürdistan'ı her an çok yönlü müdahaleye açık bir istikrarsızlık alanı olarak tutma hesapları, Kürtler arasında yeni provakasyon ve çatışmalar yaşanmasının işaretleri vermektedir.

Öcalan'ın ve PKK'nin, Türk devletiyle anlaştıkları, bu çerçevede PKK'deki stratejik değişikliğe bağlı olarak Türk devletinin de bazı demokratik açılımlar yapacağı ya da Öcalan ve PKK'nin bu stratejik değişimle Türk devletini demokratikleşme yönünde zorladığı şeklinde görüşler de var ama!

Öcalan ya da PKK'nin Türk devleti ile gizli bir şekilde anlaşıp anlaşmadığını bilemeyiz. Fakat Türk devletinin bu konudaki kurnazlıklarını, tıpkı diğer sömürgeci güçler gibi türlü vaatlerle kanlı

tuzaklar hazırlamada ne kadar mahir olduğunu biliyoruz. Şu anda söylemleri ve pratikleri itibariyle Öcalan ve PKK'nin böyle bir şeye, yani Türk devletinin değişeceğine, Kürdistan politikalarını değiştireceğine inandıkları ya da inandırıldıkları, Kürdistan toplumunu da buna inandırmaya çalıştıkları görülmektedir.

Siyasal alternatiflerin böylesine güçsüz ve etkisiz olduğu koşullarda kitlelerin, bir dönem yücelttiği, büyük umutlar beslediği, varını yoğunu ortaya koyduğu PKK'nin ve Öcalan'ın gerçek durumunu görmek, gerçeklerle yüzleşmek yerine, umut edilen şeylerin beklentisi içinde bu durumun rasyonelleştirilmesi eğilimi toplum genelinde daha güçlü olabilir. Bu, Kürdistan toplumu adına doğru bir siyasal refleks olmayabilir ama, sosyolojik bir olgudur. Nitekim, geçtiğimiz döneme bakıldığında, işte Türk Genel Kurmay Başkanı'nın Kürtçe televizyonla ilgili sözlerinden, sömürgeci basının en şoven ağızlarının birden idam karşıtı kesilmelerine kadar bir çok şey, içerik olarak aslında hiç bir yenilik içermeseler de, bu değişimin işareti sayıldı. Yine örneğin, Öcalan ve PKK çevresi, Türk ordusunun değişimin öncüsü olduğu yönünde, neye dayandığı, nereden çıkartıldığı belli olmayan bazı belirlemelerde bulundular. Bu yönlü ifadelerle yaratılan beklentilere karşın, yaşanan olay ve olgular durumun hiç de böyle olmadığını her geçen gün daha net bir biçimde bize göstermektedir. Değişiyor denilen Türk devletinin bütün bunlara bıyık altından güldüğü ve Kürdistanlıların varlığına, demokratik haklarına hiç bir şekilde tahammül göstermediği ortada. PKK'nin silahlı mücadeleyi bıraktığını ilan etmesine karşın Türk devleti silahlanma programında her hangi bir değişiklik yapmıyor ve milyarlarca dolarlık saldırı silahları alıyor. Değişimin öncüsü denilen Türk ordusunun, Kürdistanlıların en basit haklarıyla ilgili bir konu gündeme geldiğinde dişlerini nasıl gösterdiği ortada. Son olarak HADEP'li Belediye Başkanları'nın gözaltına alınıp JİTEM'de sorgulanmaları, tutuklanmaları da, Türk devletinin Kürdistan politikalarında her hangi bir değişiklik olmadığını, tersine uyguladığı devlet terörüyle topluma gözdağı verme, sindirme harekatlarına devam ettiğini göstermekte. Bu son olayda Kürdistan'da halkın oylarıyla seçilen ve halkın meşru temsilcileri olan HADEP'li Belediye Başkanları, siyaset yapmamaları, Türk devletinden her hangi bir talepte bulunmamaları, hele hele uluslararası ilişkilere hiç girmemeleri, Kürdistan sorununu unutmaları ve unutturmaları yönünde Türk devleti tarafından açıkça tehdit edilmiş, gözdağı verilmiştir. Biz, Türk devletinin değişeceği, Kürtlerin siyasi temsilcilerini muhatap alacağı, çözüm getireceği beklentisi içinde olanların, bu olaylar karşısında belki biraz olsun kendilerine gelmesini, ders çıkartmalarını beklerdik. Ancak görülüyorki, gerçekleri görmemekte, tam bir ısrar söz konusudur. PKK ve çevresi bu son olayları da, Türk devletinin içinde "kanatlar" olmasıyla, "savaştan yana olan şahinler"le, "derin devlet"le falan açıklıyor. Yani "Türk devleti iyidir de, işte içinde bazı kötüler var" gibi. Oysa orta yerde duran, bu uygulamaları rahatlıkla yapabildiklerine, kendi programlarını devlette egemen kılabildiklerine göre, adına şahin kanat ya da derin devlet, ne derseniz deyin, aslında bunların devletin ta kendisi olduğu, Türk devletinin karakterini temsil ettikleri gerçeğidir. Şahin ya da güvercin, derin ya da sığ, Türk devletinin Kürdistan politikası ortaktır ve bu da sömürgeci Türk militarizmi tarafından belirlenmektedir. Türk devletinin sömürgeci karakteri, militarist-bürokratik yapısı kırılmadıkça da, ondan kendi kendini, Kürdistan politikalarını değiştirmesini beklemek, ham bir hayalden ibarettir.

Kuşkusuz Kürdistan toplumu da kendine göre yaşananlardan sonuçlar çıkarmaktadır. Kürdistan toplumu, iyi niyetle ve umutla bazı beklentiler içinde olsa da, Türk devletinin sömürgeci karakterini, Kemalizmin Kürdistan toplumu için ne ifade ettiğini ve her şeyden önemlisi de kendi siyasal taleplerini aslında gayet iyi bilmektedir. Kitlelerin içine girildiğinde, "Demokratik Cumhuriyet" ve "barış" söylemi ile Kürdistanlıların buna yükledikleri anlam arasında aslında derin bir uçurum olduğunu, Kürdistanlıların büyük bir kesiminin "Demokratik Cumhuriyet" derken bile, gerçekte ulusal-demokratik haklarından, ülkelerinin özgürlüğünden bahsettikleri somut bir şekilde görülebilmektedir. Bu bakımdan güçlü medya olanaklarının yardımıyla yaratılan görüntü yanıltıcıdır. Kürdistan toplumunun geniş bir kesimi, özgürlük ve adalet olmadan barış ve demokrasi olmayacağının farkındadır. Sorun, Kürdistan toplumunun bu taleplerine kararlıca sahip çıkacak siyasal yapılanmaların yapılanmaların, özellikle de Kürdistanlı sosyalistlerin dağınıklığı ve örgütsüzlüğünde durmaktadır.

Partiniz, geçen yıl Mayıs ayında içinde PKK'nin de yer aldığı bir çok Kürdistanlı örgütün katılımıyla ilan edilen Kürdistan Ulusal Kongresi'nde de yer aldı. PKK'nin bu durumu KNK'yi ve sizin KNK ile ilişkilerinizi nasıl etkilemekte?

KNK'nin kuruluş çalışmaları bundan bir kaç yıl öncesine dayanmaktadır. Biz başından beri, dört tarafı sömürgeci güçler tarafından kuşatılmış

Kürdistan'da sömürge kilidinin temel anahtarının, Kürdistanlı güçlerin kendi aralarında birlik ve ortak mücadele araçları yaratmalarında, diğer sömürgeci güçlerle ilişki ve işbirlikleri geliştirerek değil, birbirlerinden güç alârak mücadele etmelerinde durduğunu savunuyoruz. Dolayısıyla, bunun yolunu açacak her girişimi destekledik ve olanaklarımız ölçüsünde de içinde yer aldık. "KNK"ye ilişkin ilk çağrılar yapıldığında da, böyle bir oluşumun mücadele açısından önemli bir kazanım ve mevzi olması gerektiği bilinciyle hareket ederek, hazırlık çalışmalarından itibaren içinde yer aldık. Zira, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin geldiği aşamada, böylesi bir kurumu sadece bir ihtiyaç olmaktan çıkarmış, bir zorunluluğa da dönüştürmüştü. "KNK"nin, bütün Kürdistanlı güçleri kapsaması, ortak ve demokratik bir karar ve temsil organı olması yönünde, programı ve işlerliğine ilişkin somut önerilerde bulunduk. Geçmiş pratiklerde yaşanan olumsuzlukların, güvensizliklerin ve sömürgecilerle kurulmuş ilişkilerin, ayrıca örgütlerin, kendi siyasal örgütsel çıkarlarını merkeze alan hesaplarının da bilinciydeydik

O günlerde kaygılarımızı da içerecek biçimde; "Ulusal Kongre için girişimlerin boyutlandığı bir süreçte, özellikle etkin gurup ve yapıların gerçekten bir Ulusal Kongre yaratma amacında olduklarına yürekten inanmak istiyoruz. İstiyoruz, çünkü bu yönde ciddi kaygılarımız var. Bu kaygıların başında KUKM için son derece hayati olan ulusal kurumlaşmaların gerçek amaçlarından çok, partilerin yan aygıtları gibi düşünülmeleri, doğrudan bir grupsal hegemonya aracı olarak görülmeleri gelmektedir. Bu da o kurumları daha doğmadan ölüme terk etmeleri demektir. Ulusal Kongre'nin konjüktürel bir olgu ya da siyasal partilerin denge hesapları ile dönemsel ihtiyaçlarını karşılayan geçici ve taktik bir oluşum değil, KUKM'nin stratejik bir ihtiyacı olduğu unutulmamalıdır" tesbitinde bulunmuştuk. Yine o günlerde kamuoyuna yaptığımız bir başka açıklamada da; "Kürdistan'daki mevcut parçalanmışlık ve ortak bir ulusal stratejik siyasetten yoksun olmamamız, Kürdistan'daki sömürgeci statünün varlığını kolaylaştırmaktadır. Sömürgeciler bizim aksimize; aralarındaki çok ciddi sorunların varlığına rağmen, ortak sömürgeleri konusunda her zaman ortak bir strateji saptayabiliyorlar. Fakat Kürt ulusal hareketi, ortak ulusal iradeyi yaratamamış, bundan dolayı da büyük bedellerle elde ettiği kazanımları bile koruyamamıştır. Üstelik uluslararası şartlar müsait olmasına rağmen. Bu nedenlerden dolayı Ulusal Kongre gerekli ve zorunludur" demiştik.

Bütün bunları gözönünde bulundurmakla birlikte, bizim için temel olan, oluşturulacak bu tür yapıların demokratik muhtevaları ve programları ile Kürdistanlı güçler arasında birlik ve birlikte iş yapma kültürüne yapacağı katkı idi. Nitekim "KNK"nin Program ve Tüzüğü, önemli ölçüde partimizin yaptığı öneriler çerçevesinde şekillendi. KNK'nin hazırlık döneminde biz, hazırlık çalışmaları içinde yer almayan diğer tüm örgütlerle, partilerle ilişkilerin devam etmesine, onların katılımlarının da sağlanmasına oldukça önem verdik.

Ancak bu arada bir dizi siyasi gelişme yaşandı; KDP ve YNK'nin Washington anlaşmasının ardından YNK kongre çalışmalarından çekildi; bunu I.KKP ve Doğu Kürdistan Komela'sının ayrılışları izledi. Böylece Kongre çalışmalarının zaten zayıf olan Güney ve Doğu Kürdistan ayakları büyük ölçüde boşalmış oldu. Brüksel'deki Hazırlık Konseyi toplantısında bu haliyle ilan edilecek bir Ulusal Kongre'nin sürekli olarak temsil ve meşruiyet krizi yaşayacağını belirterek, bunun yerine "Ulusal Konsey" kurulmasını önerdik. Fakat özellikle PKK, Öcalan'ın İmralı'daki duruşmaları başlamadan, "yargılama öncesinde Öcalan'a siyasi destek vermek" gerekçesiyle KNK'nin toplanması için yoğun bir çaba gösterdi.

Kongre'ye bu şartlar altında gidildi. Biz, Öcalan'ın İmralı'da göstereceği tavır ve gelişen süreç konusunda endişelerimiz olmakla birlikte, dayatılmak istenen tasfiye ve teslimiyet programlarına karşı Kongre'nin kabul edilen Program ve Tüzüğü'nün bir cevap olabileceğini düşünerek, aynı zamanda da ulusal birliğe ve mücadeleye hizmet kaygısıyla Kongre'den çekilmeyi düşünmedik. Ancak PKK, elindeki medya imkanlarıyla KNK'yi adeta bir dernek gibi kullanmaya başladı.

PKK lideri Abdullah Öcalan'ın İmralı'da yaptığı "savunma"da dile getirdiği görüşler, PKK tarafından derhal KNK'nin gündemine sokuldu. KNK'nin Tüzük ve Programı'yla taban tabana zıt olan bu görüşler bir süre sonra basın-yayın organlarında KNK adına savunulur hale geldi.

Oysa KNK Program ve Tüzüğü'nde Kürdistan sorununun çözümü, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı çerçevesinde ele alınmalıydı. Bu ilke, üye örgütlerin bir arada bulunmasının da temel şartıdır. Birbirinden farklı programları savunan çok sayıda örgütün üzerinde hemfikir olduğu bu ilke sadece KNK'de değil, uluslararası hukukta da yer almaktadır. Zaten ulusal kurtuluş mücadelelerinin uluslararası hukuk zeminindeki meşruiyeti de bu ilkeden kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan, bu ilkenenin üzerinde titizlikle durulmalıydı. Ayrıca, bu ilkenin

yoruma açık olması ve farklı uygulamalara tekabül etmesi, diplomatik ilişkilerde de geniş reflekslerle hareket etmeyi sağlıyordu. Ancak KNK yönetimi, KNK'nin ruhunu ifade eden ve tüm üye örgütleri bir arada tutan bu ilkeyi ihlal etmektedir.

Öcalan'ın savunmasında dile getirdiği görüşler KNK'nin ilkeleriyle bağdaşmıyordu. KNK Program ve Tüzüğü'ne dayanarak, KNK organlarının bu tür görüşleri savunamayacağını, KNK'nin bir örgüte endekslenemeyeceğini defalarca dile getirdik.

Sözlü uyarılarımızın işe yaramaması üzerine yazılı uyarılarda da bulunduk. Uyarımız üzerine KNK adına yapılan basın açıklamasında ve Başkan İsmet Şerif Vanlı tarafında Özgür Politika gazetesinde çıkan yazılarda, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına özel bir vurgu yapıldı. Ancak bu vurgu, kısa sürede tekrar unutuldu. Televizyon ve gazetede çıkan yazılarda, yapılan açıklamalarda, Program ve Tüzüğü'nde bu yönde bir kabul olmadığı halde KNK'nin "Demokratik Cumhuriyet" programını savunduğu belirtildi.

Diğer bir husus ise, KNK'nin kuruluş amaçlarının başında Kürtlerin iç barışı geliyordu. Bu anlayış KNK Tüzüğü'nde geniş bir biçimde yer almıştı. Buna rağmen KNK, buna uygun pratik bir tutum alamadı. PKK'nin yeni sürecine karşı eleştirel yaklaşan bir çok siyasetçi ve aydına karşı fiili şiddete kadar varan, baskı ve tehdit yönelimlerine karşı tavır alınmadığı gibi, bu şiddet bazı KNK üyeleri tarafından bizzat medyada teşvik ediliyordu.

Bu davranışlar hiç kuşku yok ki KNK'nin reddi anlamına geliyordu. Daha sonra bu şiddet yöneliminde kısmi bir yumuşama görülmesine karşın, eleştiriye karşı tahammülsüzlük devam etmektedir.

KNK'nin bu durumu mevcut yönetimin değiştiremiyeceğinin farkındaydık. Bu nedenle, 18.12.1999'de olağanüstü Genel Kurul talebimizi yazılı olarak KNK yönetimine ilettik. Bu yazımızda, İmralı duruşması ile birlikte Öcalan'ın ve PKK'nin açıklamaların KNK'nin Program ve Tüzüğü'yle çeliştiğini, KNK'nin varlık nedenlerini de tamamen ortadan kaldırdığını; KNK adına yapılan bu tür açıklamalara son verilmesini talep ettik.

Ayrıca yaptığı açıklamalarla KNK'nin Program ve Tüzüğü'nün tamamen dışına düşen Abdullah Öcalan'ın "KNK Onursal Başkanlığı"nın geri alınması için, KNK Genel Kurulu'nun derhal olağanüstü toplantıya çağrılmasını talep ettik. Bize verilen cevapta, "iddialarımıza katılmadıkları, Olağanüstü Genel Kurul toplama imkanının olmadığı, ancak KNK Genel Kurulu'nun Nisan-Mayıs aylarında toplanacağı ve orada konuyu gündeme getirebileceğimiz" belirtildi.

Verilen cevabı değerlendiren yetkili organlarımız, konuyu Mayıs ayında yapılacak KNK Olağan Genel Kurulu'nda gündeme getirmeyi, bu süre zarfında görüşlerimizi KNK'de yer alan diğer partiler ve delegelere iletmeyi, ayrıca KNK yönetiminin mevcut uygulamalarının siyasi sorumluluğuna ortak olmamak bakımından, Mayıs ayındaki Olağan Genel Kurul'a kadar KNK Yürütme Konseyi ile Komisyonlardan çekilmeyi, Olağan Genel Kurul'un en geç Mayıs ayında yapılmaması ya da ertelenmesi halinde de "KNK'de kalıp kalmama" hususunu yeniden değerlendirmeyi kararlaştırdı. Aslında biz, KNK'nin kabul edilmiş Program ve Tüzüğü'nü hala savunuyoruz.

Bugün için KNK'nin Program ve Tüzüğü'nün, ilkelerinin dışına düşen PKK'dir ve en azından siyasi etik gereği programına, ilkelerine inanmadığı, ters düştüğü bu yapıdan PKK'nin çekilmesi gerekir. Bu program ve ilkelerin bizim temel değerlerimize aykırı olarak değiştirilmesi ya da KNK'ye egemen olan anlayışın kendi varlık nedenlerini de inkar eden bir pratikte ısrar etmesi durumunda da bize, bu yapıdan çekilerek onları sorumluluklarıyla başbaşa bırakmaktan başka bir yol kalmayacaktır.

Yeniden 1. Kongre kararlarınıza dönecek olursak; PRK/rizgarî, artık kendisini "kitle partisi" olarak değil "devrimci sosyalist emek partisi " olarak tanımlıyor. 1980'lerde ilan edilen Kürdistan Komünist Partisi mirasına sahip çıktığını açıklıyor. Niçin böyle bir değişikliğe gerek duyuldu?

Aslında biz bu kararla, asıl kimliğimizi kazanmış olduk. Çünkü bizim asıl sürecimiz buydu, Kürdistanlı komünistlerin dört parçaya program veren sınıf partisini öngörüyorduk. Oysa örgütsel tasfiyecilik, KKP'nin durdurulmasıyla başlamış ve 1991 Konferansı'nda sağ tasfiyeci kanatın dile getirdiği, bütün stratejik ve taktik yönelimlerin bittiğinin ilanıyla doruk noktasına ulaşmıştı.

Düşünün, sosyalizm iddiasındaki bir partinin Avrupa'da sosyalizm propagandası yapması resmen yasaklanmış, yıllarca mücadelesini verdiğimiz KKP'nin ismini hatırlatacak en küçük belge ve bilgi bile arşivlerden adeta silinmişti. Dört parça Kürdistan'dan tek parçaya inilmiş, sosyalizm, bazı kadroları geçici olarak idare etmek için kullanılan şike bir kavram haline getirilmişti.

Kürdistan'da dört parçada tek ve merkezi proleterya partisinden vazgeçilmesi masum siyasal gerekçelerle açıklanamaz. Bu geri dönüşle ilgili olarak kadrolara özeleştiri yapmak, gerçek

durumu açıklamak yerine, sürekli yanıltıcı bilgilerle, kadrolar oyalanmış ve kandırılmıştır.

PRK/rizgarî Program ve Tüzüğü'nün "amaç ve nitelik" maddesindeki "ulusal-demokratik ve sosyalist muhtevalı kitle partisi" tanımı Marksizm'den kopuşmayı, emekçi sınıf zemininden kaçmayı ifade ediyordu.

Sosyalizmin muhtevasını belirleyen temel ilke anti-kapitalist olmasıdır. Anti kapitalist olmayan bir sosyalizm anlayışı, emeğin sermaye tarafından sömürülmesine karşı değildir. Sistemin sivri yanlarını törpüleyen, bir takım sosyal güvencelerle kapitalizmi sigortalayan bir anlayıştır.

Şu halde bizim sosyalist muhtevamızda anti-kapitalizm yoksa, onun denk düşeceği yer sınıf uzlaşmacılığıdır; ki zaten sınıf farklarına işaret etmeyen kaynaşmış "kitle" kavramı da bu uzlaşma mantığının sonucudur.

Rizgarî'nin ideolojik söyleminde vurgulanan temel belirlemeler vardır. Anti-sömürgecilik, anti-emperyalizm ve anti-faşizm, anti-kapitalist ilkeden ayrılmaz.

Çünkü sömürgecilik, kapitalizmin bir varoluş biçimidir. Hem anti-sömürgeci, hem anti-emperyalist olduğunu söyleyip bunu kapitalist köleliğe karşı olmaktan soyutladığınız zaman, anti-emperyalist olmak da, anti-sömürgeci olmak da, anti-faşizm de reformist bir duruş haline gelir. Sisteme karşı çıkılmadan sistemin varoluş biçimlerine karşı çıkılamaz. Kapitalist sisteme sahip çıkarak sömürgecilikle, faşizmle ve emperyalizmle mücadele edilemez.

Kürdistan Komünist Partisi düzeyi rizgarî'nin gerçek örgütlenme perspektifiydi. Kongre sürecinde belirttiğimiz gibi PRK/rizgarî'nin adını, amblemini değiştirmek, kendimizi Komünist Parti ilan etmek gibi bir düşüncemiz yoktu. Üstelik parti adımız da, amblemimiz de muhtevamıza uygundu.

Ama PRK/rizgarî, rizgarî siyasi hareketinin mirasçısı olarak KKP pratiğini Kongre kararı haline getirerek sahiplenmek zorundaydı. Biz geçmişimizle ve özümüzle aramıza konan bu ayrılığı, bu kopukluğu gidererek onunla barışmak zorundaydık. KKP örgütlenme pratiği, onun tasfiye edilerek küllendirilmesi dışında, kendisinden utanıp sıkılacağımız, gizleyeceğimiz değil, gurur duymamız gereken bir pratikti. Onu övünçle parti tarihimize, Kongre kararlarımıza, programımıza işlememiz gerekiyordu ve bunu yaptık.

Partimizin niteliğini, ulusal kurtuluş ve sosyalist devrim programlarını kesintisiz hayata geçirmek için örgütlenmiş Kürdistanlı emekçilerin Devrimci Sosyalist Emek Partisi olarak tanımladık.

Partimiz içindeki ideolojik, teorik, siyasal sorunların tartışılarak netleştirilmesi için Parti Konferansı kararı alındı. Tüm Kürdistanlı komünist örgüt ve grupların, sosyalist partilerin, marksist aydın ve düşünürlerin katılımının sağlandığı; dünyadaki sosyalist hareketlerden, kardeş halkların sınıf partilerinden uluslararası sosyalist hareketin saygın isimlerinin de çağrılı olacağı, uluslararası sosyalist hareketin durumu ve yeni siyasal ve toplumsal dinamikler ile Kürdistan devriminin politik perspektiflerinin ve örgütlenme sorunlarının tartışılacağı bir Konferans düzenlenmesi kararlaştırıldı.

Kongre Sonuç Bildirgesi'ne de yansıdığı üzere, Ala Rizgarî sürecine ilişkin yeni bir yaklaşım getirildiği anlaşılıyor.

1978'de yaşanan ayrışma bize Yazı Kurulu'ndan dayatılmış bir ayrılmaydı. Fakat toplumsal ve siyasal zeminleri bulunmuyordu. Bugün baktığımızda her iki grubun da birbirinden kopuştuktan sonra çok farklı serüvenler geçirdiğine ve fakat birçok özgün çizginin devam ettiğine tanık olmaktayız.

Her iki grupta da sağ tasfiyeci bir çizgi ile devrimci çizginin çelişmesi hep yaşandı. Sonuçta sağ-liberal çizgidekiler bir biçimde yanyana gelmeyi başardılar. Devrimci sosyalist çizgidekilerin ayrılığı ise sürdü.

Ayrılık sürecinde Mürsel Delen'in öldürülmesi olayıyla araya "kan" girmesi de kadroların kemikleşmesinde önemli rol oynamıştı.Bu olayla birlikte bütün dikkatler Mürsel'in ölümü olayında yoğunlaşmış, kadroların birbirini dinleme-anlama imkanları neredeyse bütünüyle ortadan kalkmıştı. Uzun yıllar birlikte çalışmış kadroların birbirilerine karşı gereksiz şartlanmalarının engellenmesi ve benzer olayların bir daha yaşanmaması için olayın yanlışlığı net bir biçimde ortaya konularak, bu tür olayların bir daha yaşanmaması için kadroların duyarlılıklarının geliştirilmesi gerekirken, "Bir Ölümün Anatomisi" broşürüyle daha çok gerekçelerin öne çıkarılarak, olayın rasyonalize edilmiş olması önemli bir yanlıştı.

Her iki grubun da aldıkları siyasal kültürün yanısıra, olayda kardeşi öldürülmüş olmasına rağmen İkram Delen'in, bizzat cenazede Ala Rizgarî taraftarlarından gelebilecek olası taşkınlıklara karşı açık ve kesin tavır koymuş olmasını da devrimci bir duyarlılık olarak anmak gerekiyor. Üzücü yeni olayların yaşanmamasına karşılık, „Mürsel Olayı" sonuçları itibariyle her iki kesimdeki kadrolar üzerinde de derin tahribatlar yarattı.

İlk Kongremizde kabul edilen metinlerde, bu

nedenle Mürsel Delen'in hareketimizin yitirdiği kadrolardan biri olarak sahiplenilmesi ve bu olayın açık bir biçimde kınanması benimsendi. Keza yine ayrılık sürecinde kullanılan üslup ve söylem konusunda da kongremiz başta H.Yaşar kastedilerek kadınlık kimliğine yönelik saldırı ve diğer yazı kurulu üyelerine hakaret içeren belirlemelerden dolayı özeleştiri verilmesini karar altına aldı.

Kongremizin, getirdiği yeni örgütsel ve toplumsal açılımlarla birlikte, tarihsel sürece bakışıyla da bu engelleri önemli ölçüde kaldırdığınainanıyoruz.

Kongre öncesi dönemde de rizgarî'nin kadın hareketine yaklaşımda, özellikle diğer Kürdistanlı hareketlerden daha net bir çizgi izlenmekteydi. Kongre'nize bu daha başka ne şekilde yansıdı?

Partimiz, Kürdistan devriminin, özellikle Kürt kadınının özgürleşmesiyle gelişeceği ve gerçek hedefine ulaşacağı görüşündedir. Geçtiğimiz on yıl içerisindeki Parti pratiğimiz kadınların mücadele içindeki yerleri ve kadın kimlikleriyle varoluşlarını daha da öne çıkardı.
Kadınların kurtuluşu mücadelesinin her türlü sömürücü sistemden kurtuluş mücadelesinin temel aksiyonu olduğunun bilince çıkarılması, yenilenme sürecimizin de temel dinamiklerinden biri olmaktadır.

Kuşkusuz kadın hareketinin gelişmesi ve kadınların örgütsel çalışmada daha etkin roller üstlenmesi, erkeklerin "karar alması" ya da "tayin"leriyle değil, bizzat kadınların kendi mücadeleleriyle gerçeklik kazanacaktır. Tüm bu kararları, yine de erkeklerin egemen olduğu siyasal bir yapıda "erkekler adına" olumlu yönde atılmış adımlar olarak almak gerekir.

Kongrenizin üzerinden yaklaşık bir yıl geçiyor. Bu süre içinde Partinizdeki özeleştiri ve yenilenmenin pratik sonuçları neler oldu? İstediğiniz hedeflere ulaştınız mı; pratiğiniz ve temponuz yeterli mi?

1. Kongre'de özeleştiri ve devrimci yenilenme kararlılığı gösteren PRK/rizgarî, 2000'li yıllar Kürdistan'ının bağımsızlıkçı, özgür ve çok renkli alternatif sosyalist hareketi olmaya aday olduğunu ortaya koymuştur. Biz, Kongre'yi her şeyin sonuçlanıp bittiği bir yer değil, yeni bir başlangıç olarak ele aldık.
Dolayısıyla Kongre'nin hemen ertesi günü her şeyin güllük gülistanlık olacağı beklentisi içinde değildik.
Başlangıçta sürecimizi "özeleştiri-yenilenme-atılım" olarak adlandırmıştık. Ancak Kongre'de, "özeleştiri ve yenilenme" yönünde önemli adımlar atıldığını tesbit etmekle birlikte, "atılım"ı, bunların içselleştirilmesine de bağlı olarak daha çok önümüzdeki sürecin hedefleri içinde belirledik. Bu anlamda "atılım", söylediklerimizi, söz verdiklerimizi hayata geçirdiğimiz ölçüde kendi ifadesini bulacaktır. Kongre, kadrolarımıza büyük bir coşku ve kararlılık kazandırdı. Bu başarının ardından daha önemli olan dağılmış güçlerimizi toparlamak, kaybettiğimiz değerleri yeniden kazanmak için zorlu bir çaba vermemiz gerekiyordu.

Ancak süreç bizi büyük dezavantajlarla da karşıladı. Uluslararası gericiliğin dayattığı teslimiyet koşulları, gerillanın tasfiye edilmesi, siyasal hedeflerin alabildiğine aşağı çekilmesi, ideolojik-siyasal teslimiyetin boyutları hergün genişlemekteydi.
Bu durum Kürdistanlı kitlelerde ve siyasal kadrolarda bir belirsizlik demoralizasyon etkisi yarattı. Sistem içi beklentileri körükledi.

Bizim daha çok iç çelişkilerin çözümüne yönelmemiz, daha önceki bir eksikliğimiz olan kitle çalışmasına yoğun bir biçimde giremeyişimiz, yayın ve benzeri araçlarımızın durmuş olması gibi etkenler, sürece müdahale araçlarımızın sınırlı kalmasına neden oldu. Buna rağmen geçtiğimiz yıl ayrıca tam demokratik katılımlı Avrupa Genel Kurulu'muzu topladık. Kongre'de söylediğimiz, parti hukuku içinde tarif ettiğimiz bir ilkeyi, yani kadroların doğrudan kararlara katılımının yollarının açılması, koşulların olduğu yerde organların doğrudan seçimle belirlenmesi ve denetlenmesi gibi bir ilkeyi Avrupa Genel Kurulu'muzda bizzat pratiğe taşıdık. Kuşkusuz, eski sürecin getirdiği tahribatlar, hatta edinilen bazı alışkanlıkların daha bir süre bizimle birlikte yaşayacağının da farkındayız.
Ancak, sadece tesbitçi bir anlayışla bunların aşılamayacağı, bizzat pratik mücadele içinde dönüştürülebileceğinin de bilincindeyiz.

Elbetteki beklentilerimizle, pratiğimiz ve tempomuz arasında önemli bir mesafe var. Bu mesafenin kapanması örgütsel yenilenmenin sabır ve kararlılıkla sürdürülmesine bağlı.
Potansiyellerimizin ve yeterli dinamizmin var olduğunu biliyoruz. Kolaydan parlak sonuçlar beklemiyoruz. Bu süreçte en önemli tutum siyasal kararlılık gösterilmesidir. Bu süreçteki siyasal kararlılığın gelecekte tayin edici bir rolü olacağı açıktır. Uluslararası gericiliğin dayattığı teslimiyet ve tasfiyeye karşı devrimci sosyalist bir barikat örülmesi gerekiyor.
Şu anda bu barikatın nerelere kurulması, nelerle tahkim edilmesi gerektiği ve kimlerle omuz omuza, kimlerle karşı karşıya kalacağımız çok net değildir.
Kürdistanlı sosyalistlerin devrimci bir çizgide saflaşmaları çok daha acil bir hale gelmiştir. Bu

yüzden ittifak düzeylerini dinamitlemeden ama devrimci bir barikat da örerek siyasal kararlılığımızı sürdürmek temel yönelimimizi oluşturuyor. Tüm sancılarına rağmen, örgütsel yenilenmeyi sürdürme kararlılığı içindeyiz.

Röportaj ve verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz..

PRK/Rizgari:

"(KNK)Kürdistan Ulusal Kongresi'ndeki Faaliyetlerimizi Donduruyoruz"

"Yaklaşık üç yıllık bir hazırlık çalışmasından sonra "Kürdistan Ulusal Kongresi'nin" ilanı yaklaşık bir yıl önce gerçekleşti. Kuzey ve Güney Kürdistan'daki mücadelenin ulaştığı boyutlar, ulusal iradeyi iç ve dış temsilde yansıtma, Kürt toplumu içindeki sosyal ve siyasal çelişki ve çatışmaları diyalog yoluyla çözüme kavuşturacak mekanizmaları yaratma amaçlı çabalar geçtiğimiz yıl Mayıs ayında Kürdistan Ulusal Kongresinin ilanıyla sonuçlanmıştı. Kürdistan toplumu açısından Ulusal Kongre'nin temel önemi, Kürdistan halkının kendi kaderini özgürce belirleme ilkesi üzerinde ulusal ve uluslararası arenada meşru bir temsil kurumunun oluşturulmasıydı.

Daha önce oluşturulmaya çalışılan ulusal-temsili kurumların başına gelenleri çok iyi bildiğimiz için, Ulusal Kongre çalışmaları sırasında parti olarak üç temel kaygımızı belirtmiştik. Birincisi; partilerin ulusal kurumları kendi örgütlerininin yan kuruluşları gibi görmeleriydi. İkincisi; partilerin, sayısal üstünlüğe dayanarak bu tür kurumları diğer örgütlere karşı hegemonya amaçlı kullanma eğilimi taşımalarıydı. Üçüncüsü ise; örgütlerin denge hesapları ile dönemsel ihtiyaçları için bu tür oluşumları konjoktürel bir olgu, örgütsel ihtiyaç için başvurulan geçici ve taktik bir oluşum olarak görmeleriydi.

Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine program sunan değişik görüşteki örgütlerin büyük çabalar ve umutlarla inşa ettikleri, Kürdistan halkının büyük coşku ile sahiplendiği bu oluşumların, örgütlerin küçük hesapları uğruna bir dönem için kullanılarak bir kenara atıldığı, içinin boşaltılarak ölüme terkedildiği, bu arada toplumun umut ve beklentilerinin de boşa çıkarıldığı bir çok örnek yaşanmıştı. Kürdistan Ullusal Meclisi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi çalışmaları bunun örnekleriydi.

Ulusal Kongrenin ilan edildiği koşullarda ABD'nin arabuluculuğuyla Washington'da PDK ile YNK arasında yapılan "barış" anlaşması sonrasında Ulusal Kongrenin temel bileşenlerinden biri olan YNK Kongre çalışmalarından ayrılmıştı. Bunun üzerine partimiz, Ulusal Kongre ilanınının ertelenmesini talep etmişti. Partimizin yanısıra İran Komela, Hevgirtin Welatparez'de bu kaygıları paylaşıyorlardı. Ancak bu öneri kabul edilmedi. Peşinden İran Komela ve I-KKP'de Kongre çalışmalarından çekildiler. Bu örgütlerin ayrılmasıyla Ulusal Kongre daha doğmadan meşruiyeti tartışılır duruma gelmiş, Kongre çalışmalarının PKK'nin tahakkümü altına girmesi tehlikesini doğurmuştu.

Kuruluş ilanınından önce KKP'nin de çekilmesiyle temsil düzeyindeki daralma daha da arttı. Bu aşamada Bürüksel'de yapılan Genişletilmiş Hazırlık Komitesi toplantısında ***"Kongre'nin kuruluş şartlarının bileşiminden dolayı ortadan kalktığı, bu bileşenle ulusal iredesinin tecellisinin mümkün olmadığı, Kongre ilan edildiği taktirde sürekli meşruiyet bunalımı yaşayacağını"*** belirterek *"KNK'nin ilanının şimdilik ertelenmesini, Kongre yerine KNK çalışmalarını da yürütecek "Ulusal Konsey'in kurulmasını"* önerdik. Oluşturulacak Ulusal Konsey şartları yanıden değerlendirecek, Kongreden çekilen ve hiç katılmayan örgütlerle görüşerek bir strateji saptayacaktı. Bu önerimiz Hevgirtin Welatparez ve bazı aydınlar tarafından desteklendi. Ancak yaptığımız öneri PKK tarafından rededildi.

Ulusal Kongre bu koşullarda ilan edildi. Kongreye giderken bir çok gücün ayrılmış olması, PKK'nin mutlak hakimiyetini sağladı. Bu hakimiyet olduğu gibi tüm organ ve komisyonlara yansıdı. Bütün bu kaygılarımıza karşın, KNK'nın bileşeninin zamanla genişleyeceğini umut ederek ulusal birliğe ve mücadeleye hizmet amacıyla kongreden çekilmeyi düşünmedik. İçinde kalarak mücadele etmenin, yanlışların önüne geçmenin daha isabetli olacağını düşündük.

Ulusal Kongre'nin ilanı sırasında bazı kaygılara karşın Türk devletinin elinde tutsak ve rehin olarak bulunan PKK Genel başkanı A.Öcalan'a sömürgeci ve emperyalist güçlere karşı siyasi ve moral destek sunmak amacıyla KNK onursal Başkanı seçildi.

Ancak Öcalan'ın İmralı duruşmaları sırasında yaptığı savunma ve dile getirdiği görüşler, durumun yeniden gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktaydı. Öcalan, KNK sözleşmesinde Kürdistan sorununun çözümü için benimsenen Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı ilkesini reddetti. Ulusal Kongre ve Ulusal Kongreyi vareden ilkeleri yadsıdı, siyasi partilerin sahiplendiği Kürdistan direniş tarihi ve mirasını tersyüz ederek Kemalizmi savundu; Kürtler bir ulus olarak değil, kültürel bir azınlık olarak ifade edildi ve talepleri de bu derekeye düşürüldü; Öcalan, Kürdistan halkları

>>>

>>>

açısından hiç bir geçerliliği olmayacak olan, Kürdistan üzerindeki askeri işgali ve sömürge statüsünü kalıcılaştıran haksız ve adeletsiz bir "barış" için Türk devletine hizmet etmeye hazır olduğunu defalarca ifade etti.

Bu durumda Ulusal Kongre'nin Öcalan'ın idamına karşı çıkmak ile Öcalan aracılığıyla dile getirilen görüşleri savunmak arasında kesin ve kalın hatlarla bir çizgi çekmesi gerekiyordu. Ancak "KNK" bunu yapmadı. Kısa bir süre içinde "KNK", İmralı'da Öcalan'a yaptırılan açıklamaların tekrarlayıcısı oldu. "KNK" kendi sözleşmesine, program ve tüzüğüne aykırı olarak basın yayın organlarında bu görüşleri savundu. "KNK" yetkilileri alanları dolaşarak bu görüşlerin propagandasını yaptılar. Değişik program ve görüşlere sahip olan siyasi partilerin "ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin hakkı" ilkesi etrafında biraraya gelerek oluşturdukları ve bu anlamda bütün örgütlerin iradesini temsil etmesi ve örgütler üstü bir kurum olması gereken KNK, ortak ilke ve iradeyi çiğneyerek, İmralı açıklamaların onaylayan ve tekrarlayan güdümlü bir kuruluş durumuna getirildi.

Partimiz daha başında özel bir duyarlılık göstererek buna engel olmaya, KNK Başkanlık Konseyi ve Yürütme Komitesi'ni uyarmaya özen gösterdi. İlk açıklamaların basına yansımasından hemen sonra partimiz delegasyonu ile Hevgirtin Welatparez delegasyonu KNK Başkanlık Konseyi ve Yürütme Komitesi'ne bir yazı göndererek uyardı. Benzer davranışların sürmesi üzerine 18.12.99 tarihnde KNK Başkanlık Konseyi ve Yüksek Yasa Heyetine yazılı olarak yapılan başvuruda *"...A.Öcalan'ın öne sürdüğü görüşler KNK'nin program ve tüzüğüne tamamen aykırı olduğu gibi, KNK'nin varlık nedenlerini de tamamen ortadan kaldıran bir içeriğe sahiptir. Bu koşullar altında A.Öcalan'ın KNK'nın Onursal Başkanı olarak kalma koşulları bulunmamaktadır"* denilmiş, *"..KNK yetkili organlarının bu durumu değerlendirmesi, ona göre tavır belirlemesi gerekirken, aradan geçen zaman zarfında KNK temsilcilerinin tek faaliyetinin Öcalan'ın ileri sürdüklerini onaylamasına yönelik açıklamalar oluşturduğu"*na işaret edilmişti. Ayrıca, *"KNK"nin program ve yönetmeliğine tamamen aykırı olan görüşleri destekleyen, onaylayan açıklamalara derhal son verilmesi"* istenerek, PRK rızgari grubu olarak üç talebimiz iletilmişti.

"1-KNK'nin kuruluşundan bu yana geçen süreçte Kürdistan Kurtuluş Mücadelesinin geleceğini çok yakından ilgilendiren önemli gelişmelerin yaşanmakta olduğunu gözönünde bulundururarak, bu gelişmelerin değerlendirilmesi, buna uygun siyasetlerin saptanması ve her şeyden önce de, yaptığı açıklamalarla KNK'nin program ve tüzüğünün tamamen dışına düşen A.Öcalan'ın "Onursal Başkanlığı"nın geri alınması için KNK Genel Kurulu'nun derhal olağanüstü toplantıya çağrılmasının,

2-KNK adına A.Öcalan'ın ileri sürdüğü görüşlerin desteklendiğine ilişkin açıklamaların KNK program ve tüzüğüne açıkça aykırı olması nedeniyle, Yüksek Yasa Heyeti'nin bu açıklamaları iptal etmesini talep ediyoruz.

3-PKK'nin ise A.Öcalan'ın açıklamalarını benimsemesi ve gerekse öne sürdüğü strateji değişiklikleri nedeniyle KNK'nin ilkelerine ters düştüğü görüşündeyiz. Ayrıca PKK'nin, bu yeni çizgisini eleştiren siyasi güçlere ve aydınlara karşı tehditlere ve doğrudan şiddete yöneldiği bilgileri almaktayız. Kuşkusuz bu KNK'nin amaç ve ilkelerine aykırı vahim bir durumdur.

Bu nedenle PKK'nin bu durumu da tartışılmalıdır. "

Bu mektubun gönderilmesinden sonra Yürütme Konseyi yetkilileri ile yaptığımız görüşmede ve KNK Başkanlığı adına gönderilen yazılı cevapta, *"taleplerimizin haklı görülmediği, ancak bu görüşlerimizi KNK'nin önümüzdeki ilk Genel Kurul'unda gündeme getirebileceğimizi, Olağan Genel Kurul tarihinin yakın olması nedeniyle Olağanüstü bir Genel Kurul toplanmasına gerek bulunmadığı"* iletildi.

Bütün çağrı ve çabalarımıza karşın KNK yönetim organlarının bu tutumunda diretmesi üzerine durumu yeniden değerlendiren partimiz, Mayıs ayında yapılması gereken Olağan Kongre'ye kadar KNK'daki yönetim organları ve komisyonlardaki görevlerinden çekilme kararı aldı ve bu kararını 11.03.2000 tarihinde bir mektupla KNK Yetkili organlarına bildirdi.

"..Partimizin yetkili organları, KNK Yürütme Konseyi yetkilileriyle yapılan görüşme ve verilen yazılı cevabı görüşerek, konuyu Mayıs ayında yapılacak KNK Olağan Genel Kurul'nda gündeme getirmeyi uygun bulmuş, ayrıca, "KNK adına yapılan açıklamaların, ***KNK Program ve Tüzüğüne açıkça aykırı olması nedeniyle Yüksek Yasa Heyeti tarafından iptalini içeren talebimize ilişkin her hangi bir işlem yapılmamış olmasını da gözönünde bulundurarak, bu durumun siyasi sorumluluğuna ortak olmamak bakımından, Mayıs ayındaki Olağan Genel Kurul'a kadar KNK Yürütme Konseyi ile Komisyonlardan çekilmeyi, bunun nedenlerini ve görüşlerimizi KNK'de yer alan diğer partiler ve delegelere iletmeyi, ayrıca kamuoyuna da açıklamayı kararlaştırmıştır.***

Son olarak, Olağan Genel Kurul'un en geç Mayıs ayında yapılmaması, ertelenmesi halinde yetkili organlarımız, "KNK'de kalıp kalmama" hususunu yeniden değerlendirecektir."

Sonuç olarak; partimiz, KNK gibi ulusal kurumların politik partilerin yan kuruluşları haline getirilmesine, içlerinin boşaltılarak anlamsızlaştırılmasına, özelliklede kuruluş ve varlık nedenlerini ortadan kaldıracak biçimde Kürdistan Kurtuluş Mücadelesine dayatılan tasfiye programlarının propaganda aracı haline getirilmesine karşı mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir. "

(*) **PRK-Rızgari, Merkez Yürütme Kurulu** imzalı, 27.03.2000 tarihiyle basına gönderilen açıklama

ayın dosyası

Bir Yılın Hikayesi

Kürdistan Kurtuluş Mücadelesinde Yol Ayrımları

Kürdistan'daki siyasal gündem, özellikle şu son bir yıldan beri peş peşe yaşanan olaylarla tam bir alt üst oluş yaşadı. Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin geleceğini önemli ölçüde etkileyecek olan bu bir yıllık süreçte, -bazı istisnalar dışında- olayları, aralarındaki ilişki ve bağlantılarıyla birlikte, belli bir bütünsellik içinde ve ortaya çıkan ya da çıkabilecek olgular ve siyasal sonuçlar itibariyle ele alıp değerlendirme reflekslerinin fazlaca gelişkin olmadığı bir siyasal kültürün kalıplarıyla yürütülen tartışma ve değerlendirmeler, daha çok tek tek olayların görünür yanlarına ve bunların günlük sonuçlarına takılıp kalma kolaycılığıyla sınırlı kaldı.

Bunun bir sonucu olarak, sadece olayların dayalı olduğu ya da ortaya çıkardığı siyasal olgular değil, takvim sırasına göre bir önceki olayın kendisi bile unutulabildi. Nitekim, bu bir yıllık süreçte yaşanan olaylar zincirinin başlarında yer alan "98 ateşkes ilanı", ardından gelişen "Suriye krizi" meselesi, Abdullah Öcalan'ın Suriye'den çıkışı, İtalya'ya gelişi, hatta Kenya'dan kaçırılışı v.b. olaylar -her biri sadece "olay" olma vasıflarıyla ele alındığından- giderek sıradanlaştı, neredeyse unutuldu.

Bugün üzerinde konuşulan ya da öne çıkartılanlar da, yine bu takvim sırasının devamında yer alan "Öcalan'ın idam edilip edilmeyeceği", "Demokratik Cumhuriyet", "silahlarla birlikte teslim olma" v.b. olaylarla ve yine de daha çok bunların "görünür" yanlarıyla sınırlı kaldı.

Tersinden bakıldığında da, geçen yıl PKK tarafından üçüncü kez "tek taraflı ateşkes" ilan edildiğinde, -emperyalist-kapitalist sistemin "yeni dünya düzeni" programlarına bağlı olarak sürekli gündemde olan bir takım tehlikelere yer yer işaret edilmekle birlikte- olayların kısa bir süre içinde böyle bir noktaya gelebileceği, pek beklenen bir şey değildi.

Oysa, gerek bu bir yılda yaşanan olaylar dizisinin kendisi, gerekse yarattığı ve yaratacağı (ya da yaratabileceği) siyasal sonuçlar, süreci bütünlüklü bir şekilde ele almanın ne derece önemli olduğuna işaret eden verilerle doluydu.

98 Ateşkesi

98 Ağustos'unda PKK, "1 Eylül'den itibaren üçüncü kez tek taraflı ateşkes" ilan edeceğini açıklıyordu. "Ateşkes" tarihi olarak "Dünya Barış Günü"nün seçilmişti ve PKK Genel Başkanı A. Öcalan tarafından 27.8.1998 günü MED TV'de yapılan ilk açıklamada "ateşkes için somut bir koşul ya da sürenin belirlenmediği, ancak 18 Nisan 1998'da yapılacak seçimlerin azami olarak esas alınabileceği, bu adımın Türkiye'deki seçim atmosferi, tartışılan af meselesi ve Türkiye ordusundaki yeni komuta kademesinin durum değerlendirmesi yapması için bir fırsat olduğu, ayrıca bu tutumlarıyla Avrupa Parlementosu'nun aldığı karara da yanıt verilmek istendiği, ancak esas olarak ateşkesin süresinin -bir koşul olarak öne sürülmese de- Türk tarafından gelecek yanıta göre belirleneceği" vurgulanıyordu.

Aynı açıklamada dikkati çeken diğer bir husus da, "Türkiye'nin toprak bütünlüğünden yana olunduğu", "Türk ordusunun Kürdistan'daki varlığına karşı olunmadığı", "kendilerine şans verilirse tutarlı olduklarını gösterecekleri" ve "gerilladan korkulmaması, siyasi çözüm süreci başlatılırsa, gerillanın bir sivil savunma gücüne dönüşebileceği" yönündeki mesajlardı.

Gerçi bu tür ifadeler pek yeni sayılmazdı ve

Öcalan tarafından, özellikle Türk ve Avrupalı gazetecilerle yapılan görüşmelerde daha önce de dile getirilmişti. PKK'nin söylem ve yayınlarında da bu tür açıklamalar genellikle, "Türk devletini sıkıştırmaya, adım atmaya zorlamaya ve nihayetinde siyasal tanınmanın bir aracı haline getirmeye" yönelik "taktik" açılımlar olarak yorumlanıyor ve bir anlamda "korkulacak bir şey olmadığı" mesajı veriliyordu.

Ancak bu defakinde, hem "ateşkes ilanı"nın, hem de buna ilişkin yapılacak açıklamada ne tür ifadelerin yer alması gerektiğinin daha çok "dışardan", bu yöndeki bazı görüşmeler içinde empoze edildiğini düşündüren yanlar da bulunmaktaydı.

Nitekim, "ateşkes" kararının neredeyse "alel-acele" alınmış olması ve Avrupa Parlamentosu'nun kısa süre öncesinde yaptığı "diyalog" çağrısına atıfta bulunulması, ilk anda bu "ateşkes"in ilanında Avrupa'nın telkinlerinin etkili olduğunu, bununla, Türk devletine yönelik yeni bazı girişimlerin önünün açılmasının amaçlandığını düşündürüyordu.

Ancak "ateşkes" ilanında yapılan açıklamaların tümünün Türk devletine, özellikle de askeri kesimlere yönelik olması da dikkat çeken başka bir durumdu.

Bir kaç ay sonra PKK Avrupa yetkilileri, "ateşkes" kararının bazı Türk devlet görevlileriyle yapılan görüşmeler sonucunda, verilen bazı sözlere dayanılarak yapıldığını açıklayacaklardı.

Bu açıklamanın ardından Türk devleti, PKK ile görüşme yapıldığını kesinlikle inkar ediyor, PKK çevreleri ise bir süre böyle bir görüşmenin olduğunu kanıtlama uğraşına giriyordu.

Aslında Türk devleti ile PKK arasında, aracılar vasıtasıyla zaman zaman bazı görüşmeler, mesaj alış-verişlerinin olduğu doğruydu. Buna karşın, geleneksel inkar ve imha politikalarını devam ettiren Türk devletinin, perde arkasında bu tür görüşmeler yapsa da, kendisi için bağlayıcı olabilecek şeylerden kaçınacağı, bu tür görüşmeleri kolayca inkar edebileceği şartlarda yapacağı da aşikardı. Ayrıca, Kürdistan tarihi de, yöntem ve biçimini sömürgecilerin belirlediği gizli görüşmelerin, yanlış yönlendirme ve imha gibi tuzaklar içerdiğinin örnekleriyle doluydu.

"Ateşkes" kararının alınmasına önayak olan bu görüşmenin olup olmadığını ispatlama karışıklığı içinde, en az bu görüşmenin biçimi kadar önemli olan bir konu; yani bu görüşmelerde nelerin konuşulduğu, ne tür konuların müzakere edildiği, ne tür sonuçlara varıldığı konusu üzerinde hemen hemen hiç durulmuyordu.

Fakat açıklandığı kadarıyla bu görüşmede de Türk tarafı, PKK'den beklentilerini ve taleplerini somut olarak ortaya koymuş, kendisiyle ilgili olarak da "bir takım değişikliklere gidileceği" gibi soyut bazı ifadeler dışında somut olarak her hangi bir açılımda bulunmamıştı.

Gerek diğer görüşmelerde, gerekse bu görüşmede dikkati çeken önemli bir nokta da, Türk devletinin daha çok PKK'yi tanımaya, neler yapabileceğini anlamaya ve zaman zaman da kendi beklentilerine vurgu yaparak yönlendirmeye çalıştığıydı. Görülebildiği kadarıyla PKK'nin yaklaşımı da daha çok, "açık ve samimi olduğunu gösterme"ye göre biçimlenmiş, soru soran, taleplerini ortaya koyan ya da karşı tarafın programını öğrenmeye çalışan bir yaklaşımdan ziyade, sorulan sorulara cevap vermekle sınırlı kalmıştı. Nitekim bu yönlendirmelerin de etkisiyle, her görüşmenin ardından PKK'nin askeri ve siyasi faaliyetlerini azalttığı, ideolojik ve siyasal tezlerinden biraz daha geri çekilerek Türk

devleti için kabul edilebilir bir çizgiye gelme çabası içine girdiği izlenmekteydi.

Suriye Krizi;

"Ateşkes" kararının açıklanmasının ardından Türk devlet yetkilileri ilk açıklamalarını, klasik "eşkiyayla pazarlık olmaz" söyleminden farklı olarak, "bekleyip görelim" gibi oldukça temkinli bir üslupla yapıyorlardı. Ancak kısa bir süre sonra, Eylül 98'in ortalarında Türk askeri ve sivil yetkilileri, sanki bir düğmeye basılmış gibi Suriye ve PKK'ye ilişkin hep bir ağızdan peş peşe açıklamalar yapmaya başlıyordu. PKK'nin Suriye'de üstlendiği yıllardır bilinmekle birlikte ilk kez, "PKK'yi topraklarında barındırmaya devam etmesi halinde Suriye'ye karşı savaş açılacağı" tehditinde bulunuluyordu.

Aslında böylesi bir savaş, bölgedeki tüm hassas dengeleri alt-üst ederek, Suriye ve Türk devleti ile sınırlı kalmayacak kadar geniş bir alana yayılabilme ve giderek diğer Arap devletleri ve İsrail'i de etkileyecek genişleme potansiyelleri içermekteydi. Bu bakımdan, göze alınmasının pek de öyle kolay olmayacağı açıktı. Üstelik, tüm komşularıyla ilişkileri gerilimli olan, Kuzey Kürdistan'da yürüttüğü savaşın yükünü bile zor kaldırmakta olan Türk devleti için bu daha da zor olacaktı. Bütün bunlar göze alınsa bile, ABD'nin onayı olmadan Türkiye'nin böyle bir girişimde bulunabilmesi de hiç mümkün görülmüyordu.

O günlerde yaşanmakta olan bazı gelişmeler, Türk devletinin tavrına başka anlamlar da katıyordu.

Bunlardan biri, KDP ve YNK'nin, ABD yönetimi tarafından Washington'a çağrılarak görüşme masasına oturtulmasıydı. O güne kadar Güney Kürdistan'daki fiili durumun kurumsallaşmaması, yıkılması için büyük bir çaba içinde olan Türk devleti, bu kez görüşmelere çağrılmamıştı. Bu bakımdan, kendisinin bulunmadığı Washington görüşmeleri ve varılan mutabakatın, Güney'de devletleşmenin önünü açmasından derin endişe duymaya başlamıştı.

Diğer bir gelişme ise, "Kürdistan Ulusal Kongresi"nin hazırlıkların büyük ölçüde tamamlanmış olması, ayrıca "Sürgünde Kürdistan Parlamentosu"nun yeni dönem ilk toplantısı ve yemin törenini Roma'da, İtalyan Parlamentosu'nda yapmasıydı. Türk devletinin tüm engelleme ve protesto girişimlerine rağmen gerçekleşen bu toplantı, Kürdistan sorununun uluslararası platformlara taşınması, Kürdistan kurtuluş mücadelesinin uluslararası tanınırlığı ve meşruiyeti açısından oldukça önemliydi.

Bunların yanı sıra, ön çalışmaları tamamlanan ve önemli bir kısmının Kürdistan'dan geçirilmesi öngörülen "Bakü-Ceyhan Projesi" artık karar aşamasına gelmişti. Fakat, Kürdistan'da savaşın devam ediyor olması, güvenliğinin sağlanamaması tehlikesi nedeniyle projenin olabilirliğini zayıflatan bir durumdu.

Bu bakımdan, Türk devletinin "Suriye krizi"ndeki zamanlaması, bölgedeki kendi aleyhine olabilecek durum değişiklikleri ya da gelişmelerden duyduğu endişeyle de ilişkili sayılabilirdi.

Fakat ABD, bölgede işine yaramaya devam eden Türk devletinin bu endişelerini kısmen de olsa hafifletecek ve "Suriye krizi"nde müttefikinin yanında yer alacaktı. Aynı günlerde Doğu Akdeniz ve İskenderun'da büyük bir Nato tatbikatı yapılırken, ABD, İsrail Türkiye'nin aynı bölgede ortak askeri tatbikatlar yapacağı da açıklanıyordu.

Türkiye'de savaş tamtamları çalınıp, sınıra askeri yığınaklar yapılırken, büyük bir Nato gücü bölgede cirit atarken, Suriye tarafında hemen hiç bir hareketliliğin olmaması, ilk anda üzerinde pek durulmayan bir konuydu. ABD'nin Ortadoğu'daki önemli müttefiklerinden Mısır'ın devlet başkanı düzeyinde Türkiye ve Suriye ile arabulucuğa girişmesi gündemi doldurunca, konu daha da bir unutuldu.

Bu arada, "Suriye krizi" ile ilgili olarak Ekim 98 başlarında PRK/rizgarî tarafından yayınlanan bildiride; *"...her ne kadar TC'nin savaş tehditleri Suriye'yi savunma pozisyonuna çekmiş olsa da, Suriye ile TÇ'nin uzlaşma olasılığı çok yüksektir. Daha önce birçok kez dile getirdiğimiz gibi Suriye'nin niteliğinin asla gözardı edilmemesi gerekir. Suriye'nin PKK'yi ve önderliğini TC'yle pazarlık konusu yaparak çeşitli komplolara girmesi hiç de uzak bir ihtimal değildir. PKK önderliğinin bugün çok daha ciddi bir tehdit ve tehlike içinde olduğu görüşündeyiz..."* denilerek, çeşitli tehlikelere dikkat çekilmekte ve *"direniş, birlik ve*

dayanışma" çağrısında bulunulmaktaydı.

Sonuçta, "Mısır'ın arabuluculuğuyla Suriye'nin, Türkiye'nin doğrudan görüşmeler için önkoşul olarak ileri sürdüğü şartları kabul ettiği ve resmi görüşmelere yakında başlanacağı" açıklanıyordu. "Önkoşul", "PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın Suriye'den çıkartılması ve PKK'nin siyasi faaliyetlerine son verilmesi" olarak gösteriliyordu. Bir kaç gün sonra, Ekim 98 başlarında da Öcalan, Suriye'den gönderiliyor, bu arada çok sayıda PKK kadrosu da gözaltına alınıyordu.

Görünüşe göre Suriye, Türkiye'nin savaş tehditine karşı çareyi Öcalan'ı göndermekte bulmuştu. Ancak, 20 yıla yakın bir süredir PKK'ye "ev sahipliği" yapan Suriye'nin, bunun "riskler"ini daha önce hesaplamamış olması mümkün değildi. Kaldı ki bunu, "Kürdistan'ın özgürlük mücadelesine destek ve dayanışma" amacıyla yapmadığı da gün gibi aşikardı. Bir örgütün Suriye'de barınabilmesi, El Muhaberat'ın koyduğu kurallara ve sınırlara, dolayısıyla Suriye devletinin politik çıkarlarına bağlıydı. Kürdistan'ı sömürgeleştiren devletlerden biri olarak Suriye'de, diğer parçalardaki özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinin zaferle sonuçlanmasını, kendi varlığına yönelik en ciddi tehditlerden biri olarak görüyor, bu nedenle Suriye'deki Kürdistani örgüt ve yapıları diğer sömürgeci devletlerle çelişmelerinde kullanmaya çalışsa da sonuç alıcı bir konuma ulaşmaması için de mutlak denetim altında tutmaya büyük özen gösteriyordu. Suriye'nin Türkiye ile arasındaki belli başlı çıkar çatışmalarından biri su meselesi, diğeri de Hatay sorunuydu.

Ancak, Suriye'nin diğer bir sorunu da, İsrail işgali altında bulunan Golan Tepeleri meselesiydi. Gerçi İsrail, su kaynakları nedeniyle önem verdiği Golan Tepeleri'nden, bu su kaynaklarının bir kısmını kullanma karşılığında çoktan vazgeçmeye hazırdı. Fakat bundan daha da önemlisi, İsrail bölgedeki en temel sorunlardan biri olan Filistin meselesini, kendisi için en rasyonel biçimde çözüm yoluna koymuş gibiyken, çoğunlukla Suriye tarafından desteklenen radikal Filistinli gruplar bu çözümü pek kabul etmiyor, engel oluşturuyorlardı. Geçmişte Suriye, Golan Tepeleri ve Lübnan'a karşılık himayesindeki bazı radikal Filistinli grupların tasfiye edilmesini sağlamış, bir bakıma İsrail ile FKÖ'nün anlaşmalarının da önünü açmış, Lübnan'da istediğini almasına rağmen İsrail, Golan Tepeleri' konusunda sürekli yeni sorunlar ortaya çıkarmıştı. Bu bakımdan, Suriye için Golan Tepeleri meselesi, İsrail'le sorunlarının çözümünün ön koşulu iken, en azından İsrail yönünden sorun sadece Golan Tepelerinden ibaret değildi.

İşte tam da bu günlerde, Türk ve Suriye resmi görüşmeleri henüz daha başlamamışken, İsrail ve Suriye heyetleri bir kaç yıl aradan sonra ABD'de sessiz sedasız yeniden görüşme masasına oturuyorlardı.

Bu tabloya bakıldığında, Kürdistanlılar dışında herkes bu işten bir şeyler elde etmiş gözüküyordu;

Türkiye, Öcalan'ın Suriye'den çıkartılmasıyla kendince moral bir üstünlük kazanmış, PKK'ye yönelik askeri harekatlarını da yoğunlaştırmıştı. Aslında beklentisi, Öcalan'ın kendisine teslim edilmesi yönündeydi, ancak, bir çok örgüte ev sahipliği yapan Suriye'nin, kendisi için, bir daha hiç bir örgütle ilişki kuramayacak şekilde bir "güven bunalımı"na yol açma gibi ağır sonuçlar doğuracak böyle bir şey için yeterince karşılık almadığı da açıktı. En azından Hatay meselesi şimdilik gündem olmaktan çıkmış durumdaydı.

Türk devletinin savaş tehditlerine ve askeri gösterilerine karşın herhangi bir hareketlilik sergilemeyen Suriye de, bir yandan İsrail'le yeniden görüşme masasına otururken, diğer yandan ABD'nin kendisine yönelik tecrit politikasını bir parça aralamak fırsatı da yakalıyordu. Türkiye ile olan "su meselesi"nde de lehine bazı iyileşmeler sağlanmıştı.

İsrail de kazançlılar arasında sayılabilirdi. En temel sorunlarından Filistin meselesini kendince hal yoluna koyup, Mısır ve Ürdün'le ilişkilerini düzeltmiş, bölgedeki tek sorunlu ilişkisi Suriye ile de nihayet görüşme masasına oturmuştu.

En çok kazanan da kuşkusuz ABD olmuştu. Hem, bölgedeki temel müttefiklerinden biri olan Türk devletine, gerektiğinde karşılığını almak üzere Kürdistan sorununda karşılaştığı zorluklarda yardımcı olmuş, hem yıllardır bölgede büyük bir askeri güç haline gelmesine katkıda bulunduğu Türk devletinin bu gücünün, gerektiğinde bölgede

kendi çıkarlarını tehdit eden diğer güçleri -bu vesileyle Suriye'yi- hizaya sokacak bir jandarma olmasının provasını yapmış, hem de Suriye'yi, bölgedeki diğer önemli müttefiki İsrail ile masaya oturmaya zorlamıştı vs, vs.

Öcalan Avrupa'da

"Ateşkes" ilanının ardından Türk devletinin planlı ve yoğun bir saldırıya geçmesi, ilk anda şaşırtıcı bir durum olarak karşılanmıştı. Oysa, "ateşkes" ilanına vesile olan gizli görüşmelerde ifade edilenler, Türk devletinin -en azından güçlü bir kanadının- sorunu çözmeye dönük hazırlıklar içinde olduğu, ilan edilecek ateşkesin buna uygun bir zemin hazırlayacağı ve karşılığını da bulacağı yönündeydi.

Ancak görüşme içinde, buna şiddetle karşı çıkanların da bulunduğu, özellikle kamuoyunun henüz hazır olmadığı, gelebilecek tepkilere göre bu sürecin uzayabileceği, dolayısıyla daha bir süre askeri operasyonların devam edebileceği, bunu anlayışla karşılayıp, sabırlı davranmalarının yararlı olacağını belirtmekten de geri durulmamıştı. Bir anlamda, yaratılacak beklentinin süresinin mümkün olduğunca uzun tutulması amaçlanmıştı.

"Suriye krizi" giderek tırmandırıldığı Ekim ayı başlarına kadar PKK de temkinli bir üslup kullanmaya dikkat ediyordu. Abdullah Öcalan, daha sonra ayrıntılarını vermeden, Ekim ayı başlarında kendisine yönelik ciddi bir imha girişiminde bulunulduğunu ve son anda bunun boşa çıkartıldığını aktaracaktı.

9 Ekim'de Öcalan, Yunanistan üzerinden Rusya'ya gönderilmişti. Yine kendi açıklamalarına göre Yunanistan'da bir gün bile kalmasına izin verilmemişti.

Öcalan'ın Suriye'den ayrılışı ve nereye gittiği konusunda hiç bir açıklama yapılmamıştı. Fakat, bunun uzun süre gizli kalması da pek mümkün görülmüyordu.

Bu bakımdan, Öcalan'ın Rusya'da olduğunun öğrenilmesi, özellikle Türk devletini oldukça endişelendirmiş görünüyordu. "Türk devleti için Öcalan'ın Rusya'da olmasının, Suriye gibi tecrit edilmiş bir ülkedeki varlığından daha tehlikeli olacağı, Öcalan'ın Suriye'den çıkartılmasıyla pek de doğru bir iş yapılmadığı" yönünde tartışmalar da başlamıştı.

SSCB sonrası Rusya'nın durumu, her yönden giderek kötüye giden bir tablo çiziyordu. İçte, ekonomik kriz derinleşiyor, dış borçlanmaya olan bağımlılığı artıyordu. Eski "Sovyet Cumhuriyetleri" üzerindeki kontrolünün giderek zayıflaması ya da zayıflatılması, Rusya'nın siyasal gücüyle birlikte, bu Cumhuriyetler'deki kaynaklara bağımlı ekonomik çıkarlarını da sarsıyordu.

Rusya'nın Kafkaslarda karşı karşıya kaldığı sorunların çoğunun arkasında, şu ya da bu ölçüde Türk devletinin de bulunduğu artık Rusya için sır değildi. Türk devleti, bir anlamda Kafkaslarda Rusya'nın karşısına dikiliyordu. Gerçi, ABD'nin desteği olmadan Türk devletinin bu kadarını yapacak siyasi ve ekonomik gücünün olmadığı biliniyordu ve doğrudan ya da dolaylı olarak içinde bulunduğu işler de, genellikle ABD'nin Kafkaslardaki ekonomik ve siyasi ilgi alanlarına giriyordu.

Son dönemlerde öne çıkan konu ise, Kafkas petrolleri ve doğal gazın çıkartılması ile dünya pazarlarına ulaştırılacağı güzergahtı. Rusya için, buradaki enerji kaynaklarının kendi toprakları üzerinden gitmesi, hem ekonomik, hem de -gerek enerji kaynakları üzerinde, gerekse petrol ve doğal gaz üreticisi Kafkas devletleri üzerindeki kontrolünü yeniden sağlayarak, zayıflayan gücünü tekrar toparlamak bakımından- siyasi açıdan son derece önemliydi. Aslında bu konuda 90'lı yılların başında, Kafkas petrolleri ve doğal gazının çıkartılması ve taşınmasında Rus petrol şirketlerine imtiyazlar tanıyan anlaşmalar ile uluslararası petrol tekelleriyle kurulmuş konsorsiyumlar bulunmaktayken, daha sonra Kafkaslarda peş peşe başgösteren karışıklıklar, özellikle de Çeçenistan sorununun Rusya'nın karşısına çıkmasıyla birlikte, ABD'nin de girişimleriyle "Bakü-Ceyhan" olarak bilinen Türkiye güzergahı öne çıkartılmıştı.

Kendi topraklarından geçmesi öngörülen boru hattının üzerinde bulunan Çeçenistan'da başlayan ayaklanmaya Türk devletinin fiilen destek verdiğinin, asıl olarak da Kafkaslar üzerindeki etkinliğinin, ekonomik ve siyasi çıkarlarının sınırlanmaya çalışıldığının farkında olan Rusya'nın "jeopolitik uzmanları" açısından, Öcalan'ın Rusya'ya gönderilmesi, bölgedeki çıkarlarını tehdit eden Türk devletine karşı iyi bir fırsat olarak görülmekteydi. Nitekim, Duma'da oy

www.anarsiarsivi.org

birliğiyle alınan bir kararla, Öcalan'a siyasi statü tanınması yönünde devlet başkanına tavsiyede bulunuluyordu.

Öcalan'ın Rusya'da olması, Türk devletini içte de zor bir durumda bırakmıştı. Şoven bir kışkırtma ile birlikte iç kamuoyunda, "PKK'yi destekleyen herkesle gerekirse savaşa da girerek sorununun çözüleceği" yönünde bir beklenti oluşturulmuşken, Öcalan'ın Rusya'da oluşunu ve Rusya'ya karşı da aynı üslubu kullanamayışını açıklaması zor olacaktı. Üstelik, Suriye'den farklı olarak Rusya ile kendi lehine işleyen önemli ticari ilişkileri de vardı. Bir yandan da, Rusya'nın PKK ile ilişkisini geliştirmesinin yol açabileceği sonuçları az çok kestirebiliyordu. Bütün bunlar da, Rusya ile en azından bir pazarlığa girmeyi gerekli kılıyordu. Ancak, ABD'nin "yardımı" olmadan, böyle bir pazarlığı "en az kayıp"la kapatabilmesi oldukça zor olabilirdi. ABD için de, Öcalan'ın Rusya'da bulunması, onu ve PKK'yi zayıflatmak bir yana, her yönden daha da avantajlı bir duruma getirebilir, bölgedeki çıkarlarını daha da olumsuz etkileyebilirdi. Bu çerçevede, ABD'nin devreye giren "sessiz diplomasi"si ile birlikte, Öcalan'ın Rusya'dan çıkartılmasına karşılık, Çeçenistan meselesinden uzak durma, Rusya'dan doğal gaz alımına ilişkin anlaşmaların bir an önce uygulanması, Kafkas petrollerinin geçiş güzergahları ve Rusya'nın İMF'den acil yeni kredi alma girişimlerine ABD'nin engel olmaması gibi konularda yoğun pazarlıklar başlıyordu. Sonuçlarına bakıldığında, Türk devletinin en azından Çeçenistan'dan uzak durmasının kabul edildiği, diğer konulardaki pazarlıkların ise bir takım vaatlerle, ya da en azından bazı beklentiler yaratılarak zamana yayıldığı görülüyordu.

İtalya Süreci

Öcalan'ın Suriye'den çıkartılışıyla görülen diğer bir olgu da, PKK'nin böylesi bir durum için pek bir ön hazırlığının olmadığıydı. Zaten, kısa bir süre sonra "Suriye krizi" ortaya çıkartılıp da, askeri operasyonların geliştirildiği dönemde, "ateşkes"in varlığıyla yokluğu artık pek belli olmuyordu. Belirsizlik, diğer konularda en azından bir süre devam edecekti.

Cezaevlerinden başlayan "kendini yakma" eylemleriyle birlikte protesto gösterileri, açlık grevleri giderek yaygınlaşmaya başladı.

Öte yandan PKK, başta Avrupa olmak üzere bir çok yerde uzun süredir yürüttüğü çalışmalarla belli ilişkiler geliştirmişti. Öcalan'ın Rusya'ya gelmesi ve bir süre orada kalmasında, kurulan bu ilişkiler de devrede olmuştu. Ayrıca, Sürgünde Kürdistan Parlamentosu vasıtasıyla kurulmuş ilişkiler de vardı.

Öcalan'ın Rusya'da daha fazla tutulmayacağı belli olup da, İtalya'ya gelmesinin sağlanmasında, bu ilişkiler oldukça yardımcı olacaktı.

Öcalan'ın Rusya'dan çıkartılması yönünde çaba gösterenler için İtalya seçeneği her halde hiç düşünülmemişti. Rusya'nın, Öcalan'ın başka bir ülke yerine, İtalya'ya gidişine yeşil ışık yakması ise belki, Öcalan'la ilgili pazarlıklarda istediğinin çok altında bir sonuca razı olmak durumunda kalmasına bir cevap olarak yorumlanabilirdi.

Öcalan'ın İtalya'ya gelişini gerek Türk devleti, gerekse ABD temkinli karşılamışlardı. Türk devleti için durum oldukça karışık sayılırdı. Bir yandan, Avrupa'nın Kürdistan sorununa yaklaşımlarını kendisi için tehlikeli bulsa da, Öcalan ve PKK'nin Avrupa'da açık bir şekilde kabul görmesinin zor, hatta mümkün olmayacağını düşünüyordu. Ayrıca, İtalya ile bir yandan Nato müttefiği olma, diğer yandan da geniş ticari ilişkiler içinde bulunma nedeniyle, İtalya'nın -hatta Avrupa'nın- Türk devletini doğrudan karşıya almaktan kaçınacağını da hesaplıyordu.

Buna karşın, Öcalan ve PKK için de İtalya süreci, mevcut şartlar altında PKK'ye dayatılmak istenen komplonun boşa çıkartılması, en azından durdurulabilmesi olanaklarını güçlendiren fırsatlar içermekteydi.

İtalya'da, içinde komünistler ve yeşillerin de yer aldığı, PKDW'nin Roma'da toplanmasına da destek veren sol bir koalisyonun hükümet etmesi önemli bir avantaj sayılabilirdi. Daha da önemlisi, İtalyan kamuoyunda Kürdistan sorununa karşı önemli bir duyarlılık gelişmekteydi.

Ayrıca, Suriye ve Rusya'ya karşı geliştirilen manevra ve tehditlerin İtalya'ya karşı da aynı biçimde yürütülebilmesi olasılığı çok zayıftı.

İtalyan devletinin Kürdistan sorununa ilgisi, kuşkusuz tek başına kendi özgül durumuyla açıklanamazdı. AB'nin Kürdistan

siyasetiyle de yakın bir ilişki içindeydi. Bu durum, AB'nin Ortadoğu'ya yönelik politikalarında Kürdistan sorununun ne şekilde değerlendirilebileceğinin de ipuçlarını veriyordu.

90'lı yıllar içinde Avrupa Birliği'nin, salt ekonomik değil, aynı zamanda siyasi bir güç birliği olmaya yöneldiği, ortak Avrupa siyasetleri oluşturmaya çabaladığı gözleniyordu. Bunda, bölgesel düzeyde giderek içiçe geçen Avrupa sermayesinin uluslararası çıkarlarının korunması ihtiyacı elbetteki önemli bir rol oynuyordu. Zira, değişen dünya haritası ve dengeleri içinde giderek keskinleşen rekabete kendini uyarlamaya çalışan uluslararası sermaye, bölgesel düzeylerde birleşerek güçlenmeye çalışıyordu ve buna karşın yeni üretim ve pazar alanlarına girebilmek, diğer bölgesel sermaye güçleri karşısında avantajını kaybetmemek için, kendi niteliğine uygun siyasi ve -tabi ki askeri- bir güce de ihtiyaç duyuyordu.

Askeri bir güç olarak Nato, değişen koşullar içinde ihtiyaca cevap vermek bir yana, ABD'nin askeri ve siyasal gücünün vesayeti altındaydı.

SSCB'nin karşı bir güç ve tehdit unsuru olarak var olduğu "soğuk savaş" döneminde belki gerekli olan bu durum, artık Avrupa sermayesinin işini güçleştiren, ayak bağı olan bir yük haline gelmekteydi. Özellikle de, Nato'nun en büyük askeri gücüne sahip olan

Partiya Sosyalist a Kurdistan (PSK)

"Tarih bu rejimi cezalandıracaktır!

Öcalan'ın İmralı adasında 31 Mayıs'ta başlayan duruşması sürüyor. Bu yargılama, daha önceki açıklamalarımızda da belirttiğimiz gibi haklı ve adil değildir, adil olması mümkün değildir.

Bu konuda daha baştan yanlış yapılmıştır. Savaşan taraflardan birinin diğerini yargılamaya hakkı yoktur. Bu yargılama ancak uluslararası bir mahkemede olduğu zaman anlam taşırdı. Yanlız DGM'de yapıldığı ve orada askeri bir yargıç bulunduğu için değil, asıl bu nedenle Kürt ulusal hareketinin ve uluslararası kamuoyunun bu mahkemeyi tanımaması gerekirdi. (...)

Herkes de bilir ki, Partimiz, başından beri siyasal mücadele yöntemlerini izledi; barış ve demokrasi istemini her zaman dile getirdi, siyasal diyaloğu başından beri savundu; rejimin Kürt sorununu terörize etmeye yönelik çabalarına karşı çıktı, kamuoyunu bu oyun ve planlara karşı uyardı.

Zaman bizi haklı çıkarmıştır. Savaş isteyenin, onda ısrar edenin Türk devleti olduğu süreç içinde açık seçik görüldü.

(...)

Şu anda, bu yargılama vesilesiyle, Kürt halkı ve dünya kamuoyu bir kez daha, sorunun çözümü için barış ve diyalog istiyor. Türkiye'yi yönetenler; önlerine çıkan bu barış fırsatını da heder etmemeli, uzatılan barış elini itmemelidirler.

Öyleki akan kan artık dursun. Ülkenin kaynakları heder olmasın. Ülke barış ve demokrasiye kavuşsun.

Gelin, Kürt sorununun çözümü için, eşitlik ve gönüllü birlik yolunda adımlar atalım.

(...)

Duruşmanın seyrinden o kanıya varıyoruz ki, rejim, dört duvar arasında soyutladığı Öcalan'a, belkide onunla uzlaşır gibi görünüp istediklerini dikte ettirmeye çalışıyor.

Öcalan'ın 1993'ten bu yana barışçı bir çözüm ve bu amaçla diyalog istediği elbet bir sır değil. O, İtalya'ya geldiği zaman da, karşı tarafın bazı olumlu adımlar atması halinde silahlı eyleme tümden son verebileceğini söylemişti. Bu nedenle söylenenlerin bir bölümü yeni değil.

Ancak Öcalan'ın mahkemedeki bir bölüm ifade ve istemleri yenidir ve bunler hem kendisinin şimdiye kadar dile getirdiği görüş ve istemlerle çelişiyor, hem de Kürt ulusal mücadelesi bakımından ciddi sakıncalar taşıyor.

Kendisinin veya partisinin 20 yılı aşkın mücadelesini savunup savunmamak elbette Öcalan'ın kendi bileceği iştir.

O, bu stratejinin ve bunun ürünü olan eylem tarzının yanlış olduğunu şimdi, belki tüm bu yaşadıklarından ve İmralı'da, belki uzun uzun düşünme olanağı bulduktan sonra kavramış olabilir. Öcalan'ın çözüm için barış ve demokrasi önermesi de yeni değildir. Ama Öcalan bununla kalmamış, "rejimi diyaloğa, siyasal tartışmaya çekme" gerekçesi altında, rejimin işine gelen, kendisini de kamuoyunda güç duruma düşüren yanlış bir savunma sistemi kurmuştur.

(...)

>>>

ABD'nin, -"Körfez krizi"nde olduğu gibi- bu gücüne de kullanarak dünya enerji kaynaklarının büyük bir kısmını kontrol ediyor olması, Avrupa merkezli uluslararası sermayeyi tedirgin eden bir durumdu. Bu bakımdan, AB içinde ABD'nin siyasi ve askeri gücünün dengelenmesine yönelik eğilimler giderek güçlenmekteydi. Nitekim, 90'lı yıllar içinde ortak bir Avrupa siyaseti oluşturma yönünde önemli adımlar atılmış, bununla birlikte Nato'dan -dolayısıyla ABD'nin vesayetinden- ayrı olarak ortak bir Avrupa Güvenlik Konsepti (bir Avrupa Ordusu) oluşturmaya dönük çalışmalar da, ABD'nin tüm karşı çıkışlarına rağmen sürdürülmekteydi.

Bütün bu gelişmeler içinde Avrupa sermayesi de, AB vasıtasıyla Ortadoğu'ya yönelik kendi politikalarını oluşturmaya çalışıyordu. Bu bağlamda, uzun bir dönemdir bölgede ABD'nin programlarıyla çelişmekte olan ve bundan dolayı da ABD merkezli bir tecrit ve kuşatmayla karşı karşıya bulunan İran ve Suriye (hatta Irak) ile giderek gelişen ticari ve siyasi ilişkilere girilmekteydi.

Yoğun göç dalgalarıyla artık Avrupa'nın da ortak sorunlarından biri haline gelen Kürdistan sorunu ise, AB'ni hem bu yanıyla, hem de Ortadoğu'ya giriş ve ABD'yi bu bölgede yanlız bırakmamanın anahtarlarından biri olarak ilgilendiriyordu.

Bütün bunlara rağmen Avrupa'nın henüz netleştirilmiş ve yüksek sesle ifade edilen bir Kürdistan siyasetinin oluştuğu söylenemezdi. Ancak Kürdistan sorununun, bu aşamada bölgede büyük statüko değişikliklerine gidilmeden, mevcut dengelere göre ve kendi çıkarlarını da gözetecek bir temelde çözülmesini arzuluyordu. Avrupa'da sayısı milyonu aşan ve giderek siyasallaşan Kürt nüfusun varlığı da, Avrupa'nın soruna yaklaşımını etkileyen faktörlerden biriydi.

Nitekim, son yıllarda Avrupa'da düzenlenen çeşitli toplantı ve konferanslar ile AB nezdinde yapılan görüşmelerde, başta PKK olmak üzere Kürdistanlı siyasi çevrelere, Kürdistan sorununun daha çok bir

Partiya Sosyalist a Kurdistan (PSK)

(...)

Öcalan Kürt sorununun çözümü için bugüne kadar savunduğu siyasal çerçeveyi (önce bağımsızlık, sonra federasyon, İtalya'da bulunduğu dönemde ise otonomi) tümüyle terk etmiş, "demokratik cumhuriyet" biçiminde soyut bir kavramla yetinmiştir. Oysa "demokratik cumhuriyet" ve "eşitliğin" ne menem bir şey olduğu özetle belirtilebilir, içi doldurulabilirdi. Diğer bir deyişle, barışa ulaşmak için neyin gerekli olduğu, Kürt halkının haklı istemleri dile getirilebilirdi. Umarız ki Öcalan bunları son savunmasında yapacaktır.

Öcalan'ın "Türkiye Cumhuriyeti devletine hizmet" arzusunu birkaç kez ve ısrarla dile getirmesi, "saygılarını" iletmesi, mahkemeye ve rejime yönelik olarak "ne istiyorsanız onu yapayım" demesi, kendi durumundaki biri için büyük talihsizliktir. Bu devletin ve bu rejimin niteliği bellidir. Sözkonusu olan, yalnız Kürt halkını yok sayan ve yok etmek isteyen sömürgeci, soykırımcı bir rejim değil, aynı zamanda Türk halkını da baskı altında tutan acımasız, şoven, militaris bir devlet ve rejimdir.

Öcalan'ın bu ve benzer açıklamaları Kürt yurtsever ve devrimci kamuoyunu incitmiş, kitlelerle birlikte kimi dost çevreleri de düşkırıklığına uğratmıştır. Bu açıklamalar rejimi sevindirmiştir ve o, şimdi buna dayanarak iç ve dış kamuoyuna yönelik yoğun bir propaganda yürütmektedir. (...)

Rejimin oyunları açıktır. O, Öcalan'ın zor durumundan yararlanarak onu teslim almaya, örgütünü dağıtmaya, bununla da kalmayıp Kürt ulusal hareketini bir bütün olarak çökertmeye, insanlarımızın kafasına bu mücadelenin boş ve umutsuz olduğu kanısını yerleştirmeye çalışıyor. Rejimin amacı çözüm değildir, uzlaşma değildir, barış yönünde adımlar atmak değildir.

Bu oyunlara karşı herkes uyanık olmalı, sorumlu davranmalı. Rejimi geriletecek güç, zindanda ve zindan dışında onurlu bir duruştur, kararlı bir tavırdır, sağlam bir moraldir.

Kimse Kürt Halkını Teslim Alamaz, Özgürlük Mücadelemizi Durduramaz!

Bu kirli planların peşinde koşan Türk rejiminin sorumlularına, bu kurnaz tilkilere, kurtlara da şunu hatırlatırız ki, giriştikleri bu oyun ve çabalar boşunadır. Onlar Kürt halkının özgürlük istemini asla yok edemezler. Bizim saflarımızda geçmişte yapılan ve şimdi yapılmakta olan yanlışlar, yaşanan zayıflıklar ne olursa olsun bu halkı kimse teslim alamaz, bitiremez, bu mücadeleyi kimse durduramaz!

PSK, 10.6.1999

"dil ve kültür sorunu" temelinde çözümünü ele alan politikalar, giderek açık bir dille empoze edilmekte, aynı zamanda yine bu siyasi çevrelerin siyasi ve polisiye yöntemlerle kontrol altında tutulmalarına yönelik uygulamalara hız verilmekteydi.

Bu bakımdan Öcalan'ın İtalya'ya gelişi, AB'nin Kürdistan politikalarını daha açık bir şekilde belirlemeye zorlayabilirdi.

Öte yandan, Ortadoğu'daki koşullardan farklı olarak İtalya süreci ile birlikte Öcalan - ve PKK- belki de ilk kez, istihbarat örgütlerinin kuşatması dışında, doğrudan siyasal ilişkiler kurabilme olanağı sağlayabilirdi. Elbette burada da, gerek İtalyan, gerekse diğer devletlerin istihbarat örgütleri boş durmayacaklardı. Fakat, en azından burada, Suriye ya da Rusya'daki gibi kaba yöntemlere başvurmaları daha zordu ve, hem azımsanmayacak bir potansiyele sahip Kürdistanlıların, hem de demokratik kamuoyu ve kurumların gücü önemli bir güvence oluşturabilirdi.

Kuşkusuz, Öcalan ve PKK de Avrupa'nın politik yaklaşımının ve çizdiği sınırların farkındaydı. Avrupa burjuvazisinin, silahlı bir güç olan ve Avrupa'daki Kürdistanlı kitlelerin çok büyük bir kısmının üzerinde şu ya da bu şekilde politik etkinliği bulunan PKK'yi, kendi programları açısından henüz "kabul edilebilir" görmedikleri biliniyordu. Başta Almanya olmak üzere, bazı Avrupa ülkelerinde PKK'nin siyasi faaliyetleri ya yasaklanmış, ya da takip altına alınmıştı. Gerçi, uzun bir süreden beri PKK ile doğrudan ya da dolaylı görüşmeler yapılıyor, bir biçimde ilişkiler sürdürülüyordu. Ortadoğu'daki güç dengelerinin "anti-ABD"ci yerel ayaklarına bağımlı kalmanın sıkışmışlığından kendince çıkış yolları arayan ve Ortadoğu dışında siyasi kabul görme çabalarını yoğunlaştıran PKK de, genellikle bu ilişkiler içinde kendisine yapılan "tavsiyeler"i dikkate alıyor, buna uyarlı hareket etmeye çalışıyordu. Buna rağmen Avrupa burjuvazisi için PKK, "kontrol edilebilir" hale getirilse de, sistem karşıtı radikal öğeleri içinde barındırdığı sürece, "kabul edilebilir" değildi. Bu bakımdan, PKK'nin siyasal-idiolojik olarak da tasfiyesi zorunlu görülüyordu.

PKK'nin 90'lı yılların başlarından itibaren programatik düzeyde taleplerinde değişimlere gitmesinde, bu kuşatmanın önemli bir payının olduğu söylenebilirdi. Nitekim, partinin ambleminde yapılan değişiklikler, marksist söylemlerin yer yer rotuşlanması, bağımsızlık talebinin yerine federasyon ve giderek özerklik talebinin öne çıkartılmaya çalışılması gibi değişiklikler, bunun bir sonucu olarak algılanmaktaydı.

Ancak, dışa yönelik mesajlarda Avrupa'nın beklentilerinin yanıtlanmasına ne kadar özen gösterilse de, Avrupa burjuvasisi için bölgede önemli bir gerilla gücüne sahip olan PKK'nin bu gücü kontrol altına alınmadan, muhtevasındaki radikal öğeler kırılmadan PKK'yi kabul edilebilir bulmak, kendi programları içinde bir yerde tutmak pek mümkün sayılmazdı. Bununla birlikte, kendi programlarına uyarlı hareket eden Avrupa merkezli bazı Kürdistanlı siyasal hareketlerin tek başlarına PKK'ye alternatif olabilme şanslarının olmadığı da görülüyor, PKK'yi, PSK'nin siyasi denetimi altına alma girişimleri de, PKK'nin buna pek yanaşmaması nedeniyle sonuçsuz kalıyordu. Bir anlamda, "ne PKK ile, ne de PKK'siz" bir formül ortaya çıkartılamıyordu.

Bütün bunlarla birlikte Öcalan'ın İtalya'ya gelişi, Avrupa burjuvazisini bir anlamda hazırlıksız yakalamıştı. O güne kadar Kürdistan sorunu karşısındaki tavırlarını, Türk devleti ve ABD'yi tam olarak karşıya almadan, daha çok diplomasinin dili ve sınırları içinde ifade eden, mevcut güçler dengesi içinde açık bir tutum belirlemeye henüz pek hazır olmadığı gözlenen Avrupa burjuvazisi, bu kez tavrını daha açık belirlemek zorunluluğuyla karşı karşıya kalıyordu. Üstelik, önemli sayıda dinamik bir Kürdistanlı kitle Avrupa'da yaşamaktaydı ve yoğun göç akınıyla birlikte Kürdistan sorunu, Avrupa'nın da bir iç sorunu haline gelmişti.

Öcalan'ın İtalya'ya gelişi, salt PKK açısından değil, bir bütün olarak Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi açısından önemli bir tarihi momentti. Emperyalist ve sömürgeci güçlerin programları, niyetleri ne olursa olsun, uluslararası bir sömürge sorunu olarak Kürdistan sorunu, sonuçta ister istemez uluslararasılaşma zemini bulmaktaydı. PKK nezdinde Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin meşruluğu, uluslararası alanda kendini dayatmaktaydı. Bu, içinde bir çok zorlukları barındırmakla birlikte, Kürdistan sorunun

çözüm dinamiklerini harekete geçirebilecek bir süreçti.

Öcalan'ın, İtalya'ya gelişiyle birlikte "siyasi kimliğinin tanınması" talebinde bulunup, "siyasi çalışmalarını Avrupa'da sürdürme" isteğini açıklaması da bu bakımdan oldukça anlamlıydı. Ancak, bu talebin Avrupa burjuvazisi için öyle kolay kabul edilmeyeceği de açıktı. Ne varki, Kürdistanlı kitlelerin ayağa kalktığı, Kürdistanlı siyasal güçlerin ve içteki demokratik kurum ve kuruluşların ortaya koyduğu duyarlılık bakımından, öyle kolayca reddedilebilecek gibi de değildi.

Öcalan da, İtalya'daki ilk açıklamalarıyla, Avrupa burjuvazisinin Kürdistan sorunundaki genel siyasal çizgisini gözeten bir çerçeve çizmeye özen gösteriyordu. Bu bağlamda, bir süredir üzerinde belirsizlik yaşanan "ateşkes" konusuna açıklık getirerek, "ateşkes"in önceden olduğu gibi süresiz ve önkoşulsuz olarak devam ettiğini belirtiyor, Türkiye'den bölünmesine kendilerinin de karşı olduğunu yineliyordu. Benzer ifadeler, kısa bir süre sonra bir deklerasyon halinde de açıklanacaktı. Yine Öcalan'ın bu dönemde yaptığı açıklamalarda, silahlı mücadelenin sonaerdirilebileceği, PKK'nin bundan böyle siyasal çalışmalara ağırlık vereceği, yakın zamanda toplantıya çağrılan parti kongresi ile PKK'de köklü yapısal ve programatik değişikliklere gidileceği belirtiliyor, hatta PKK Genel Başkanlığı'ndan ayrılma da gündeme getiriliyordu.

İtalya sürecinde yapılan bu açıklamaların, özellikle de PKK'nin taleplerinin bir kısmı daha önce, Öcalan'ın Suriye'de bulunduğu dönemde de zaman zaman dile getirilmişti ve "yeni" olmadıkları söylenebilirdi. Buna karşın, geçmişte sıklıkla başvurulan pragmatik söylem içinde "taktik" değişiklikler ya da "diplomasi" olarak nitelenen bu tür ifadelerin giderek programatik bir içerik kazanmakta oldukları gözlenmekteydi ve bununla birlikte yapısal bir değişiklikten de sözedilmekteydi.

Bu değişim eğilimlerinde, içte hissedilen ihtiyaçlar kadar, dışardan empoze edilen beklentiler de önemli ölçüde etkili olmaktaydı. Değişimin yönü konusunda ise, Roma sürecindeki yoğun ziyaretçi trafiği içinde ağırlıklarını hissettiren "Avrupa uzmanı akil adamlar"ın niyet ya da hesapları ile PKK'nin mevcut "realite"yi rasyonelleştirme eğilimleri, aynı çizgilerde buluşuyorlardı.

Bu arada, bir süredir çalışmaları yürütülmekte olan Kürdistan Ulusal Kongresi çalışmaları da, çeşitli sorunlara rağmen önemli bir mesafe katetmiş, program tartışmaları aşamasına gelmişti. PDK-I, PDK-İ ve PSK,

Kürdistan Komünist Partisi (KKP)

Halkımıza

„Devam eden Öcalan davası sonuçlandı. İmralı'da bir kez daha üst boyutlarda Kürt halkı ve Özgürlük mücadelesi yargılandı. Davanın siyasi boyutu olduğu, hukuki kural ve yasalarla çözülemiyeceği gerçeği bir kez daha görmezlikten gelindi. Verilen kararı tanımıyoruz. Reddediyoruz. Tarih içindeki özgürlük mücadalasi ile ilgili yargılanmalarda Öcalan davası ne ilk ne de son olacaktır. ....Ne rejimin hedefleri yönünde, ne de Kürt ulusal özgürlüğü yönünde İmralı'da çözüm yok dedik. ....Öcalan'ın „özgür vatan" temelinde „demokratik çözüm" arayışlarında sonuçsuz ve muhatapsız kalacağı bizce açıktı.Öcalan'ın Kürt Sorununun çözümü için „Atatürk Kültür Milliyetçiliği" çerçevesine kadar esnettiği önerisi muhatapsız kalmıştır. ....Suriye krizinden bu yana geçen sürede KKP düşman karşısında politik olarak PKK'ya ve Öcalan'a destek verdi, genel ulusal çıkarları başa alarak ortak davrandı. Ancak şimdi yeni bir durumla yüz yüzeyiz. Öcalan'ın mahkemede çözüm adına ileri sürdüğü „demokratik çözüm" önerisini temel dayanaklarıyla birlikte kabul edilemez görüp reddediyoruz. Öcalan'ın mahkemeye sunduğu uzun yazılı savunmasını içerik olarak: Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin reddi, Kemalizmin ve TC'nin kuruluşunu belirleyen 6 ilkesinin (6 Oku'nun) özü itibariyle savunulması olarak değerlendiriyoruz.Daha somutta PKK lideri Abdullah Öcalan: 1. Savunmasında Kürdistanı ayrı bir ülke olarak, Kürtleri de ayrı bir ulus olarak görmemiş ve savunmamıştır. Ulusların Kendi Kaderinin Tayin Hakkı'nın Kürtler için uygulanamıyacağını net bir tutumla dile getirmiştir. 2.Öcalan savunmasında Kemaliz ve TC Devletinin kuruluşunu belirleyen altı temel ilkesini ana çizgileriyle benimser ve kabul edilir bir çerçeve olarak da: Kürt Halkına, ilericilerine, aydınlarına önermiştir. Bunu daha somutta „Cumhuriyet devrimciliğini demokratik evrimlerle ilerletmek, demokratik cumhuriyete götürmek" olarak ifade eder.

>>>

Kongre'de yer almayacaklarını açıklamış, başlangıçta hazırlık çalışmalarına katılan YNK de, Washington görüşmeleri sonrasında sessizce çalışmalardan ayrılmıştı. PDK-I, PDK-İ ve YNK'nin içinde olmadığı bir Ulusal Kongre'nin, Kürdistan'ın hemen her parçasından bir çok Kürdistanlı siyasal hareket ve kişi yer alsa da, önemli eksiklikleri olacağı açıktı. Bütün bunlara rağmen programlı bir çalışma yürütmesi halinde Kongre'nin, Kürdistan'da siyasal demokrasiye işlerlik kazandıracak, parçalara ayrılmış Kürdistan'ın birliğini ve iç barışını sağlamasına önemli katkıda bulunabilecek, Kürdistanî grupların ortak politikalar saptayabilecekleri ve uluslararası diplomasi platformunda daha güçlü temsil edilmenin kanallarını da açabilecek bir zemin oluşturabilmesi, dışında duran güçleri de zamanla bu zemine çekebilmesi mümkün olabilirdi.

Ancak, özellikle Öcalan'ın İtalya'ya gelişiyle birlikte PKK, Ulusal Kongre'ye beliren farklı ihtiyaçları içinde yaklaşmayı tercih edecek ve -Öcalan'ın durumunu Ulusal Kongre içinde değerlendirmek yerine- Ulusal Kongre, Avrupa alanında Öcalan için düşünülen program içinde değerlendirilecekti; Ulusal Kongre'nin Öcalan'ın başkanlığında ilan edilmesi ya da Öcalan başkanlığında Kongre'de bir sürgün hükümetinin kurulması gibi arayışlar da bu dönemde gündeme gelen konular olmuştu. PKK çevresi, bu arayışlarını Kongre'nin katılımcıları ya da hazırlık organları yerine, bunun dışında sürdürmeyi tercih ediyordu.

Öcalan'ın İtalya süreci boyunca, en azından Avrupa sosyal-demokratlarının söylemlerine uygun bir duruş gösterme çabalarının, başlangıçta Avrupa burjuvazisini heyecanlandırdığı söylenebilirdi. Nitekim, -biraz da özgül koşulları içinde- İtalyan hükümeti, Öcalan'a "siyasi sığınma hakkı tanıyabileceğini" belirtmiş, Öcalan'ın hakkındaki tutuklama kararını kaldırmış ve ziyaretçilerini kabul etmesine olanak sağlamıştı. Gerçi, Öcalan'ın "siyasi kimliğiyle

Kürdistan Komünist Partisi (KKP)

>a.Öcalan savunması boyunca Atatürk'ün „büyüklüğünü", „öngörüşlülüğünü" ve demokrasi yanlısı olduğunu sık sık dile getirir....b.Öcalan Atatürk'ün Misak-i Milli politikalarına da onaylar ve „Atatürk Kültür Milliyetçiliği" çerçevesinde Kürt sorununda çözümün „en gerçekçi çözüm olduğunu" ileri sürer. Daha da vahim olanı Öcalan'ın tam da Kemalist Rejimin bakış açısından hareketle Güney Kürdistan'ın da Misak-i Milli sınırları içerisinde olduğunu belirtmesi. Öcalan „Kürterin en ağırlıklı bölümü, yüzde yetmişlere varan kısmı Türkiyede olduğu gibi diğer parçalar veya alanlardaki Kürtlerle birlikte yaşadıkları için Türkmenlerde Misak-i Milli gereği Türkiye'den sayılırlar." demesidir. 3.Cumhuriyet dönemindeki tüm Kürt ulusal hareketlerini (buna PKK'yi de dahil ederek) „ayrılıkçı, emperyalizmin işbirlikçisi, ilkel milliyetçi ve hilafet savunucusu" olmakla suçlar. ....Görüldüğü gibi TC Devletinin 75 yıldır iddia olarak ileri sürdüklerini, PKK lideri sıfatıyla Öcalan doğrulamaya çabalıyor. 4.Öcalan savunmasında, emperyalist sermayenin dünyaya egemen kılmak istediği YDD'ni onaylar bir üslupla „demokrasinin, yüzyılın sonunuda tam zaferini ilan ettiğini söyler ve daha ayrıntılı olarak şunları belirtir: „20. yüzyılda ise faşizmin total, amansız diktatörlüğü ile, zıt yöndeki reel sosyalizmi tataliter rejimlere karşı direnerek, yüzyılın sonunda kesin zaferini ilan etmiştir". 5.Sonuç olarak Öcalan savunmasında, Kürt sorununun bir „devlet kurma sorunu olmadığı" özünde „dil yasağı ve kültürel özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılması" olarak görüp, üniter devlet çerçevesinde „demokratik cumhuriyet tezine ulaşıyor. Bütün bunlardan hareketle Kürdistan Komünist Partisi (KKP):1 Öcalan'ın mahkemede Kürt sorununa ilişkin yaklaşımlarını, geliştirdiği temel tezlerini ve ulaştığı çözüm önerilerini reddediyor.2 Öcalan'ın gerek bugünkü uluslar arası konjonktüre ilişkin, gerekse de Kürt ulusal hareketine ilişkin savunmasında dile getirdiklerini, burjuva demokratik yaklaşımların bile gerisinde görüp reddediyor.3 Kürt ve Türk halkının özgür birliği başından beri Kürdistan Komünistlerinin temel stratejik savunusu olmuştur. Bu savunu bugün de devam ediyor. Ancak özgür birliğin iki ulusun sosyalist federasyonu temelinde gerçekleşmesi temelinde inanıyor. Ülkemiz, halkımız tarihin en zor dönemeçlerinden birinden geçiyor. Bu zorlu dönemeçte, tüm ilerici, devrimci, yurtsever güçleri, işçi-emekçi halkımızı duyarlı olmaya ve ulusal özgürlük-sosyalizm mücadelesini devrimci temellerde kararlılıkla sürdürmeye çağırıyoruz.

KKP, Merkez Komitesi, Temmuz 1999

tanınma" talebine resmi bir cevap verilmemiş ve konu, gelişmelere göre zamana bırakılmıştı ama, bu kadarı bile "yarı resmi bir tanıma" anlamına gelebilirdi. Ayrıca Almanya da, Öcalan hakkındaki daha önce verdiği tutuklama kararını, iadesini gerektirmeyecek bir gıyabi tutuklama biçimine çevrmişti.

Başlangıçtaki beklentilerinin aksine gelişmelerin aleyhine dönmekte olduğunu farketmekte gecikmeyen Türk devleti, ABD'nin de açık desteğiyle Öcalan'ın Avrupa'dan çıkartılması yönünde girişimlerini yoğunlaştırıyordu. "Öcalan'ın yargılanması" meselesi, hem PKK'nin daha da sindirilmesi, hem de sistem karşıtı radikal muhtevalar barındıran silahlı muhalif hareketlere bir "ders" olması bakımından Avrupa burjuvazisinin de işine gelen bir durumdu ve PKK'nin geçmişteki yanlışlarından elde edilen epeyce bir "malzeme"nin de "iş"i kolaylaştıracağı düşünülebilirdi. Ancak, Türk devletinin -bir çoğuna kendilerinin de ortak olduğu ya da göz yumduğu- suçları ortadayken, kendi kamuoylarının gözleri önünde, onu dışarda bırakarak böyle bir "yargılama"ya girişmek, kendi inandırıcılıklarını da tehlikeye atabilirdi. Kaldıki, ne kadar dışında tutmaya çalışsalar da, kamuoyunun vijdanında asıl olarak Türk devletinin yargılanması daha muhtemel bir durumdu ve Türk devleti ve ABD'yi tamamen karşıya alacak böyle bir durumun ortaya çıkması da, kesinlikle istenmezdi.

Fakat, Öcalan'ın İtalya'da kalması -ya da kalmakta ısrar etmesi-, hiç öngörülmediği halde böyle bir durumu zorlayabilirdi. Görünürde bunun önlenebilmesi, ya Öcalan'ın İtalya'dan (Avrupa'dan) her hangi bir yere çıkmasının/çıkartılmasının sağlanmasına, ya da PKK ile Türk devleti arasında bir "uzlaşma" sağlanarak konunun kapatılmasına bağlı durmaktaydı. Bu son durumun aynı zamanda, (büyük "riskler" taşımakla birlikte) "yargılama"tehlikesininkaçınılmazlığını göstermek suretiyle Türk devletini kendi programlarına yanaşmaya zorlayacak etkili bir araç olarak kullanılması, Avrupa diplomasisinin geleneksel yöntemlerine de pek yabancı sayılmazdı.

Türk devletinin, gelişmelerin hiç de umduğu yönde gitmeyeceğini kavraması fazla uzun sürmedi. "Öcalan'ın yargılanması", Kürdistan sorununun iyice uluslararasılaşması, ondan kötüsü sonuçta kendisinin de yargılanması anlamına gelebilecekti. Resmi olarak zaten "Öcalan'ın iadesi"ni talep eden Türk devleti, asıl olarak "Öcalan'ın İtalya'dan (Avrupa'dan) çıkartılması" için hemen harekete geçiyordu. Ayrıca, "bir daha böyle sürprizlerle karşılaşılmaması" bakımından, tüm diğer riskler göze alınarak "Öcalan'ın Türkiye'ye getirilmesi" yönünde girişimlerde bulunulmasına ve bu yönde planlamalara girişilmesine de yine bu dönemde karar verilmiş olması da olasılıklardan biriydi.

İçte giderek tam bir siyasi ve ekonomik kriz içinde bocalayan Türk devleti, her zaman olduğu gibi Kürdistan sorunu karşısında yine "milli mutabakat"ını sağlamış, tarihsel şovenizmin dozajını yine yükseltmişti. Bu şekilde, salt sisteme güvenlerini yitirmiş ezilen kitlelerin dikkati başka yönlere çekilip, bunun toplumsal bir muhalefete dönüşmesi engellenmiş olmuyor, aynı zamanda içe ve dışa yönelik bir tehdit ve sindirme aracı da sağlanmış oluyordu.

Şovenizmin şaha kaldırılmasıyla, bir çok yerde Kürdistanlı kitleleri, siyasal çevreleri, demokratik kurum ve kuruluşları sindirmeye, gözdağı vermeye dönük saldırılar, gösteriler organize ediliyor,bununla birlikte İtalya karşıtı gösteriler başlatılıyor, "İtalyan mallarının boykotu" ve nihayet geleneksel "ihale şantajları" da bunun ardından geliyordu. Sermaye çevrelerinden, şovenizmin bayrağı altında toplanan düzen sendikalarına kadar bir çok Türk kuruluşu, organizeli bir şekilde İtalya nezdinde girişimlerde bulunuyor, İtalya ile olan "ithalat-ihracat"rakamlarıkarşılaştırılarak, İtalya'nın uğrayacağı zararlar hesaplanıyordu. Bu arada boş durmayan Türk MİT'i de, her zaman olduğu gibi provakasyon girişimlerine hız veriyor, yine konsolosluklar aracılığıyla yönlendirilen göçmen Türk grupları da harekete geçiriliyordu.

Öcalan'ın İtalya'dan Ayrılışı

Durumun kamuoyuna malolmuşluğu karşısında Öcalan'ın "zor" ya da benzeri bir yöntemle İtalya'dan çıkartılması pek mümkün değildi; şu ya da bu şekilde "ikna" edilmeliydi. Ufukta bekleyen tehlike, gelişmeleri yakından izleyen bazı Kürdistanlı siyasal çevrelerce de hissedilmekteydi ve

"İtalya'dan kesinlikle ayrılmaması gerektiği" hususunu, gerek kendisiyle, gerekse PKK yetkilileriyle yaptıkları görüşmelerde iletmekteydiler.

Ancak, Öcalan ve PKK için, "Avrupalı dostlar"ın "tavsiyeler"inin daha önemli olduğu görülmekteydi. Belki de bu, yıllarca Ortadoğu'da, "gizli servisler"le muhatap olmanın getirdiği bir alışkanlıktan ya da "diplomasi"yi, devletlerin 4., 5. sınıf memurlarıyla görüşebilmeye indirgemiş, dolayısıyla, kendisine bu tür ilişkiler sağlayabilenleri "dost" ve "işe yarar" gören, bu çerçevede yapılan telkinlerden ve soyut vaatlerden de çok çabuk etkilenen bir anlayıştan geliyor olabilirdi, ama, sonuçları oldukça ağır olmaktaydı.

Sonuçta Öcalan'ın "ikna" edilmesi, biraz da bu şekilde, özellikle de onun İtalya'ya gelişinde yardımcı olan çevrelerin, bu kez gönderilmesi için devreye girmeleri ve bazı vaatlerde bulunmaları ile gerçekleşiyordu.

PKK çevresinde yapılan ilk açıklamalarda, "Öcalan'ın geçici olarak İtalya'dan ayrıldığı ve iltica başvurusunun yakın bir zamanda sonuçlanmasıyla tekrar geri döneceği" belirtiliyor, hatta "Newroz'da, Ulusal Kongre'nin ilanı sırasında gelececeği, İtalya hükümetinin de bu yönde güvence verdiği ve bu süreç içinde İtalya'nın yapacağı girişimleri kolaylaştırmayı, İtalyan hükümetinin daha rahat hareket etmesini sağlamayı amaçladıkları" vurgulanıyordu. Bu açıklamalardan anlaşıldığı kadarıyla, İtalya hükümeti adına bazı vaatlerde bulunulmuştu. İtalyan hükümetinin resmi açıklamasında ise, bu hususlara hiç değinilmemekte, sadece Öcalan'ın "kendi isteğiyle İtalya'dan ayrıldığı" belirtilmekte ve İtalya'nın, "Kürt sorununun çözümü için Avrupa ve BM nezdinde girişimlerde bulunmaya devam edeceği" ve "bir Kürt konferansı yapılması

Partîya Rizgarîya Kurdistan (PRK/rizgarî)

Kürdistan'da sınırların dışına çekilmesi gereken, sömürgeci işgal güçleridir.

Partimiz, Türk sömürgecilerinin elinde tutsak bulunan PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın, „1 Eylül 1999 tarihinden başlamak üzere TC'yle silahlı mücadeleye son verilmesi ve güçlerinin sınır ötesine çekilmesi" çağrısı yapması ve PKK Başkanlık Konseyinin de bu çağrıya uyacağını bildiren açıklamalarıyla gelişen süreci kaygıyla izlemektedir.

...PKK'nin bu kararının TC tarafından „Kürdistan sorununun adil, demokratik, barışçıl , siyasal bir zeminde" çözülmesi için degil, özgürlük ve kurtuluş mücadelesinin tamamen ezilmesi yönünde kullanacağı görüşündedir.

Hele MGK ve cunta yönergeleriyle yönetilen, birbirinin ikiz kardeşi ırkçı-faşist DSP-MHP hükümetleriyle halklar düşmanı Ecevit'in Başbakanlığındaki, özel savaş rantçısı, eli kanlı bu militarist diktatörlükten „demokratik, barışçı adımlar" beklemek abesle iştigaldir.

„Türkiyenin demokratikleşmesi"nin önündeki engel, Kürdistanlıların özgürlük ve bağımsızlık için verdikleri gerilla mücadelesi değil, TC'nin Kemalist, ırkçı-sömürgeci, militarist politikalarıdır. Kürt ulusu şiddet yanlısı olduğu için değil, kendisine uygulanan eşi görülmemiş şiddeti kırmak için savaşmaktadır. Kürdistanlılar kendilerine dayatılan haksız ve kirli bir sömürge savaşına karşı meşru direnme savaşı vermektedir. Bu niteliği ile özgürlüğün de, barışın da kırıcısı değil yol açıcısıdır. Yalnızca özgürlüğün kazanılması için değil savunulup güçlendirilmesi için de bu mücadale zorunludur.

Kürdistanda silahı bırakarak sınırların dışına çekilmesi gerekenler, sömürgeci işgal ordularıdır. Çünkü çözümün önüdeki engel, Kürdistanda sömürgeci işgalin varlığıdır. Sömürgeci işgali kırıncaya kadar Kürdistanlılar silaha ve toprağına sıkı sıkıya sarılacaktır.

...Partimiz, PRK-Rizgari son gelişmeler karşısında Kürdistanlı halkalara ve tüm dünya emekçilerine şu mesajı verme kararı almıştır:

Sömürge ulusların ve emeğin kurtuluşu ile özgür insan için savaşık, davamız zaferle taçlanana kadar kesintisiz olarak devam edecektir. Ne dostlar üzülsün, ne de düşmanlar sevinsinler: Özgürlük savaşçıları ideolojik-politik teslimiyeti de, örgütsel ve askeri tasfiyeyi de reddedeceklerdir. Çünkü halkımızın özgürlük ve bağımsızlık isteği, en az barış ve demokrasi isteği kadar güçlüdür ve haklıdır.

Basın Bürosu, 12 Ağustos 1999

yönünde girişimlerde bulunacağı" söylenmekteydi.

İtalya'dan çıkışı sağlanan Öcalan, o andan itibaren artık gizli servislerin denetimine geçiyordu. Daha sonra yapılan kimi açıklamalarda da, Öcalan'ın İtalya'dan çıkar çıkmaz bunu farkettiği, ancak artık yapacak pek fazla bir şeyin kalmadığı yönünde bilgiler aktarılacaktı.

Görüldüğü kadarıyla Öcalan'ın Rusya'ya geri gidişi, Rusya hükümetinin onayı olmadan, ama içte iktidar mücadelesi sürdüren ve Rusya hükümetinin önceki pazarlıkta elde ettiklerini yeterli görmeyen diğer güçler ve gizli servisle bağlantılı bazı ilişkiler devreye sokularak sağlanmıştı. Ancak, Türk devleti ile görüşmelere devam eden Rusya hükümeti, önceki tavrını sürdürüyor ve "jeopolitikçiler"in hesaplarına pek itibar etmeyerek Öcalan'ın Rusya'dan çıkartılması için derhal harekete geçiyordu.

Fakat, bu kez de İtalya'dan kimi söz ve vaatlerle çıkartılan Öcalan'ın nereye gönderileceği sorun oluşturuyordu. Zira, ABD'nin artık açık bir şekilde müdahalede bulunması ve Avrupa devletlerinin kenarda durmayı yeğleyen tavrı karşısında, Öcalan'ı başka bir yere göndermek de zorlaşmaktaydı. Belki en kolay yol, Öcalan'ın doğrudan Türk devletine teslimi idi ama, bunu da, içte ve dışta karşılaşılabilecek diğer sorunlar bakımından kimse doğrudan üstüne almak istemiyordu.

Her yönden tam bir kuşatma altına alınan Öcalan'ın, Yunanistan'daki bazı çevrelerin girişimiyle Hollanda'ya ya da Yunanistan'a götürülmesi de, işte böylesi koşullar altında gündeme gelmişti.

Kendisi de AB içinde yer almasına rağmen Yunanistan'ın Türk devleti ile ilişkileri ve Kürdistan sorununa yaklaşımı, Avrupa'nın genel siyasetinin dışında ve bir çok özgül durumla da bağlı olarak şekillenmişti. Her şeyden önce Yunanistan'ın, başta Ege ve Kıbrıs sorunları olmak üzere, Türk devletiyle bir çok konuda tarihten gelen köklü siyasi sorunları bulunmaktaydı. Büyük bir askeri güce sahip olan Türk devleti, Yunanistan için her zaman ciddi bir tehdit unsuru durumundaydı. Üstelik, geçmişteki Türk işgallerinin acıları, Yunan halkının belleğinde hala canlılığını korumaktaydı. Bununla birlikte, ulusal gelirinin önemli bir kısmını turizmden elde eden Yunanistan, son dönemlerde Türk devleti ile bu alanda ekonomik bir rekabet içindeydi ve zaman zaman da Türk devletinin sabotajlarına maruz kalmıştı.

Öte yandan, biraz Türk devletinin kendileri için potansiyel bir tehlike olması, ama daha çok da köklü gelenekleri ve değerleriyle Yunan halkı, Kürdistan sorununa karşı duyarlı bir yaklaşım göstermekteydi. Bütün bunlar, Yunan devletinin de Kürdistan sorununa ve Kürdistan Kurtuluş hareketlerine ilgi göstermesini, üyesi olduğu AB'den farklı siyasetler izlemesini kolaylaştıran bir durumdu. Ancak Yunanistan'da, bir süredir geleneksel sermaye ve bürokrasi kesimleri ile Avrupa sermayesine entegre olma yolunda olan kesimler arasında yoğun bir iç iktidar mücadelesi de yaşanmaktaydı. Zira, uzun bir süredir AB içinde olmasına rağmen, Avrupa sermayesinin beklentilerine yeterince cevap vermeyen Yunanistan'ın önüne, "AB'nin ekonomik ve siyasal yapısıyla bütünleşme" yönünde kesin bir program konulmuş ve uygulanması yönünde de Avrupalı güçlerin siyasi baskıları yoğunlaşmıştı. Mevcut hükümet içinde ağırlıkta olan kesimlerin, salt ekonomi politikaları açısından değil, siyaseten de Avrupa politikasına tam entegrasyonu hedefleyen bir tercih içinde hareket edip, giderek güçlenmeleri, içte iktidar üzerindeki etkinlikleri zayıflamakta olan diğer geleneksel güçlerle çatışmayı getirmekteydi.

Hükümet içinde ağırlığı olan kesimin "Avrupa'ya entegrasyon" programına muhalefet eden ve daha çok Yunanistan'daki yerel sermaye çevreleri ile bürokrasi içinden gelip, geleneksel politikaların sürdürülmesinden yana olan kesimler, başta PKK olmak üzere Kürdistanlı hareketlerle de yakından ilgilenmekteydiler. Bu ilgi, Yunanistan toplumun geniş bir kesiminin ilgisinden daha farklı olarak elbetteki, salt "ezilen, sömürge bir ulusun kurtuluş mücadelesine destek" duygularından kaynaklanmıyordu ve daha ziyade, Türk devleti ile olan sorunlar bağlamında Yunanistan'ın geleneksel dış politikası içindeki ihtiyaçları içinde değerlendirilmekte ve çerçevede de önemsenmekteydi. Geçen yıl içinde, hükümet içinde ağırlıklı olan kesimin soğuk tavrına rağmen sembolik de olsa parlamento nezdinde Öcalan'ın Yunanistan'a

davet edilmesi yönünde etkili bir girişime de önayak olan bu çevreler, Kürdistan'daki mücadeleye ve PKK'ye siyasi bir destek vermiş olmakla kalmamış, bir anlamda hükümete de, Yunanistan'ın dış siyasetindeki geleneksel çizgiden ayrılınmaması, hatta Kürdistan siyasetinde daha aktif olunması yönünde bir mesaj da verilmişti. Öcalan'ın Suriye'den ayrılması gündeme geldiğinde de yine bu kesimler, Yunanistan'ın aktif olarak devreye girmesi yönünde çaba sarfetmişler, ancak hükümetin "Avrupa'ya entegrasyon programı"ndan yana olan kesimlerinin karşı çıkışı nedeniyle sonuç alamamışlardı. Öcalan'ın İtalya'dan çıkışı ve durumunun belirsiz kalması üzerine tekrar harekete geçen bu kesimler, önce Öcalan'ın Hollanda'ya gitmesine yardımcı olmaya çalışacak, bunun gerçekleşmemesi üzerine de Öcalan'ı Yunanistan'a getirerek fiili bir durum yaratmak suretiyle hükümetin "Avrupacı kanadını" zorlama yolunu deneyeceklerdi. Fakat bu zorlama, "Öcalan'ın Yunanistan'da kalmasına, siyasi faaliyetlerini burada sürdürmesine" yönelik bir girişim değildi ve onlar da, böyle bir durumun Yunanistan'ı siyasi olarak zor durumda bırakacağı konusunda diğer kesimlerden farklı düşünmüyorlardı. Farklı olan yan; hükümetin "Avrupacı kanadı"nın bu konuda tamamen AB'nin ortak tavrına göre hareket etme politikası yerine, bu kesimlerin geleneksel siyasetlerin sürdürülmesi yönünde ısrarcı olmaları ve Kürdistan sorununu da bu konu içinde özel bir anlam yüklemeleriydi. Bu bakımdan, Öcalan'ın ve PKK'nin akıbetinin, kendi geleneksel siyasetlerini de etkileyeceğini düşünüyor ve Öcalan'ı, "Yunanistan'da kalması" için değil ama, daha uygun bir alana ulaştırılmasının sağlanması için Yunanistan'a getiriyorlardı. Bir anlamda, Yunanistan kamuoyunun Kürdistan konusundaki hassasiyeti de gözönünde bulundurularak, Yunan hükümetinin de yaratılan bu fiili duruma uygun hareket edeceği, bunun aynı zamanda iç iktidar mücadelesinde kendilerini daha güçlü kılabileceği umuluyordu.

Ancak, Öcalan'ın Yunanistan'a getirilmesiyle yaratılan fiili durum, bir bakıma iç iktidar mücadelesinin de sonucunu tayin edecek bir olay haline gelmişti. "Avrupacı kanat"ın güçlü durumda olduğu hükümet bu kez çok daha sert bir tepki gösteriyor ve karşı saldırıya geçiyordu.

Bu arada ABD de, gizli servisleri aracılığıyla Öcalan'ın Yunanistan'da olduğunu anında haber almış ve hemen girişimlerine başlamıştı. "Suriye krizi" ile başlayan "uluslararası komplo" yeni bir aşamaya girmekteydi. Bu süreci "uluslararası komplo" olarak adlandıran bir çok kesimin bunu, "başından sonuna kadar ince bir şekilde planlanıp uygulanmış" gibi algılamalarının aksine, genel olarak "Kürdistan'daki özgürlük ve bağımsızlık mücadelesini tasfiye etme"yi amaçlayan bu komplo, ortaya çıkan durumlara göre yeni hareket tarzları belirlenerek uygulanmıştı.

Sonuçta, ABD'nin girişimleriyle birlikte Öcalan'ın teslimine dair yoğun pazarlıklar da başlıyordu. Yunanistan hükümeti, gerek uluslararası alanda, gerekse iç kamuoyunda karşılaşılabileceği sorunları ve iç dengeleri gözönünde bulundurularak, öncelikle Öcalan'ı bir an önce Yunanistan dışına çıkarmaya çalışırken, ABD de, kendisinin kolay hareket etme imkanlarına sahip olacağı bir yeri dayatıyor ve sonuçta Öcalan'ın Kenya'ya gönderilmesi sağlanıyordu. Büyükelçiliğinin bombalanmasından sonra Kenya hükümetiyle özel anlaşmalar yapan ve yüzlerce gizli servis elemanını burada görevlendiren ABD için Öcalan'ın buradan alınıp Türk devletine teslim edilmesi, hiç de zor bir iş olmayacaktı. Öcalan'ı Yunanistan'a getiren ve hükümet kanadının sert tepkisi karşısında daha fazla ileri gidemeyen ekip ise, son bir çabayla Öcalan'ın Kenya üzerinden başka bir yere gönderilmesi için girişimlerde bulunuyor, ama sonuç alamıyordu.

Öcalan Türk Devletine Teslim Ediliyor

Öcalan'ın Kenya'da, Yunan Büyükelçiliği konutunda olduğu dönemde ABD, Türk devleti ve Yunanistan arasında yürütülen gizli pazarlıklar daha da yoğunlaşacak ve sonuçta Yunanistan hükümeti, Öcalan'ı teslim etmeyi kabul edecekti. Görüldüğü kadarıyla, Öcalan'ın teslimi karşılığında Türk devleti, başta Kıbrıs ve Ege konuları olmak üzere, ABD'nin de güvencesiyle Yunanistan'a bir takım tavizler vermişti. Ayrıca, Öcalan'ın daha Kenya'ya gönderildiği ilk günlerde ABD yönetiminin, daha önce karşı çıktığı halde, Kıbrıs'ın Rusya'dan aldığı S-300 füzelerinin Girit adasında konuşlandırılmasına itirazının

bulunmadığını açıklaması da dikkat çekiyordu. Yunanistan'ın tavrıyla ilgili dikkat çekici bir yorum da, sonradan Öcalan ve PKK'ye yakın çevreler tarafından yapılacaktı. Buna göre; "Yunanistan, Öcalan ve PKK'nin silahlı mücadeleyi bırakma ve Türk devleti ile uzlaşma eğiliminin kendi çıkarlarına zarar vereceği düşüncesiyle, bunu engellemek ve Türkiye'de daha büyük karışıklıkların çıkmasını sağlamak amacıyla Öcalan'ın Türk devletine teslim edilmesine karar veriyordu."

Varılan anlaşmanın ardından Yunan hükümeti, Öcalan'ın büyükelçilik konutundan çıkartılması girişimlerine başlıyordu. İtalya'dan çıktığından beri etrafındaki çemberin giderek daraltıldığını gören Öcalan, Yunanistan hükümetinin de kendisiyle ilgili pazarlıklara dahil olduğunu farkediyor, bir güvence almadan Büyükelçilik konutunu terketmemeye çalışıyor ve son bir girişimle Avrupa örgütü ve kamuoyunu harekete geçirmeye uğraşıyordu.

Ancak, artık pazarlıklar sonuçlanmış ve harekete geçilmişti. 15 Şubat'ta Öcalan ve arkadaşları, Kenya güvenlik güçlerinin de baskısıyla, "Avrupa'ya gönderileceği" söylenerek Büyükelçilik konutundan çıkartılıyor ve ayrı bir araca bindirilen Öcalan, havaalanında özel uçaklarıyla beklemekte olan Türk timine teslim ediliyordu.

Bu durum aynı zamanda, yıllarca, devrimci-demokratik kamuoyunun demokratik kurum ve kuruluşlarıyla ilişki ve ittifaklar geliştirme yerine, kendi demokratik muhalefetlerine karşı da örgütlenmiş gizli servislerle ilişki yürütmenin tercih edilmesinin de dramatik bir sonucu sayılabilirdi. Oysa, İtalyan veya Yunan devletinin gizli servisleriyle kurulan ilişkiden ziyade, İtalya ya da Yunanistan'daki devrimci-demokratik kamuoyunun, kurumların gücüne güvenilseydi, gelişmeler hiç de bu yönde olmayabileceği söylenebilirdi.

Öcalan'ın kaçırılması, birlikte olduğu arkadaşları tarafından derhal her yere bildirilmişti. 16 Şubat sabahı da PKK çevresi, Avrupa'nın hemen hemen her yerinde Yunanistan Konsolosluklarına karşı işgal eylemi başlatıyorlardı. Aynı gün Türk devleti de, "Öcalan'ın bir operasyonla yakalanarak Türkiye'ye getirildiği"ne dair ilk resmi açıklamalarını yapıyor ve televizyonlarda ilk görüntüleri yayınlatıyorlardı. Daha sonraki gelişmelerle de bütünleştirildiğinde, Öcalan'ın, en azından İtalya süreci ya da sonrasında Türk devletine teslim edilmesi olasılığını da hesapladığı ve kendince bir hareket tarzı belirlediği söylenebilirdi. Yunanistan Konsolosluklarına yönelik eylemlerin organizeli bir şekilde başlamış olmasına karşın, değişik alanlarda günlük ve dağınık bir şekilde yapılan farklı açıklamalar ve uygulamalara bakıldığında, aynı dönemde 6. Kongre'sini yapmakta olan PKK'nin örgüt olarak bu duruma ilişkin bir ön hazırlığının bulunduğu ise pek söylenemezdi.

Türk Genelkurmay'ının, tamamen Kürdistanlıları aşağılamak, küçük düşürmek, umutsuzluğa sevketmek amacıyla hazırlatıp televizyonlara dağıttığı ilk görüntüler, ilk anda şok halinde bulunan Kürdistanlılarda tersine büyük bir öfke patlamasına yol açtığında, kitle eylemleri de kontrolden çıkmaya başlamıştı.

PKK'nin merkezi olarak, özellikle Avrupa'daki eylemleri kontrol altına alma çabaları, konsolosluk binalarının öfkeli kalabalıklar tarafından tahrip edilmesinden sonra ancak sonuç verecekti. Fakat, bu zaman zarfında tahrip olanlar sadece Konsolosluk binaları olmuyor, televizyonlara da yansıyan görüntüler sonrasında, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesine karşı oluşan sempati ile Öcalan'ın kaçırılması karşısında Kürdistanlı kitlelerin tepkilerinin haklılığı da önemli hasarlara uğruyordu. Kısa süre içinde salt PKK'ye yakın olanlar değil, o güne kadar PKK'den uzak duran Kürdistanlı kitlelerde de, onurlarına yapılmış bir saldırı olarak gördükleri bu duruma karşı büyük bir tepki oluşmuş, bu arada PKK yönetimi de ilk günlerdeki telaşlı ve dağınık görünümünü üzerinden atarak, daha derli toplu bir duruş göstermeye başlamıştı.

Öcalan'ın Türkiye'ye teslim edildiği günlerde PKK Merkez Komitesi'ne bir mektup gönderen PRK-rizgarî de, bu olayın Kürdistanlıları fiilen birleştirdiğini belirterek, bundan sonrası için KUKM'sini bekleyen muhtemel tehlikelere işaret ediyor ve "Öcalan'ın tutsaklığına ilişkin olarak en kötü ihtimalleri hesaplayarak hareket edilmesi", "eylem biçimlerine dikkat edilerek, provakasyonlara karşı tedbir alınması", "düşmanın hesaplarının boşa çıkarılması için mücadelenin daha da yükseltilmesi" gibi hususları vurguluyordu.

Aynı günlerde PKK MK, ARGK ve ERNK adına yapılan açıklamalarda, özellikle Avrupa alanında bulunan Kürdistanlıların provakasyonlara karşı duyarlı 'olmaları, Kürdistan kurtuluş mücadelesinin haklılığına gölge düşürebilecek davranışlardan uzak durmaları ve demokratik yollardan, barışçıl eylemlerle tepkilerini dile getirmeleri istenirken, Öcalan'ın sağlığı ve can güvenliğine verilen önemin altı çiziliyor ve Türk devletine, buna aykırı davranması halinde savaşın artık Türk metropollerine de sıçrayabileceği mesajı verilerek, "mücadelenin her alanda daha da kararlı bir şekilde yükseltileceği" belirtiliyordu. Yine bu dönemde Başkanlık Divanı tarafından yapılan başka bir açıklamada da, "Öcalan'ın Türk devletinin elinde esir olduğu, iradesini özgürce ifade edebilme koşulları bulunmadığı müddetçe, onun adına yapılacak beyan ve açıklamaların PKK'yi bağlamayacağı" ilan ediliyordu.

Diğer önemli bir durum da, Türk devletinin Öcalan'ın kaçırılmasını "Kürdistan Kurtuluş mücadelesinin yenilgisi" olarak sunma çabalarını yoğunlaştırdığı bu dönemde, PKK'nin de 6. Kongresi'ni yapmakta oluşuydu. Hazırlıklarına Öcalan'ın İtalya'da olduğu dönemde başlanan 6. Kongre'nin esas olarak, yine Öcalan'ın buradayken ifade ettiği "yapısal ve programatik değişim" konusunu ele almak üzere toplanacağı açıklanmıştı. Fakat, Kongre'nin toplandığı günlerde Öcalan'ın Türk devletinin eline geçmiş olması ortaya tamamen farklı bir durum çıkartıyordu ve bu yeni durum karşısında Kongre'nin ne şekilde sonuçlanacağı, ne tür kararların alınıp, nasıl bir tavır konulacağı oldukça önemliydi. Mart 99 başlarında kısa başlıklar halinde açıklanan Kongre kararları olumlu bir çok mesaj içermekteydi. Kamuoyuna açıklandığı kadarıyla 6. Kongre'de "mücadelenin her alanda daha da geliştirilip boy utlandırılması kararlılığı"nın yanısıra, "gerillanın KUKM'nin güvencesi olduğu", "metropolerde askeri ve siyasi faaliyetlerin yoğunlaştırılması", "diplomatik düzeydeki faaliyetlerde tespit edilen yanlışlıkların aşılması", "dış ittifaklarda uluslararası sosyalist hareketler ve dünya emekçileriyle ilişkilere daha çok ağırlık verilmesi", "diğer Kürdistani siyasal güçlerle ilişki ve dostlukların geliştirilmesi", "ulusal birlik yönündeki çabalara ağırlık verilmesi" yönünde kararlar alınmıştı. Bunlar aynı zamanda, PKK'nin kendisini "Öcalan sonrası"na ya da "Öcalan'sız bir PKK"ye hazırlamakta olduğunun da işaretleri sayılabilirdi. Bu açıklamada dikkati çeken başka bir husus da, diğer Kürdistanlı örgütler kasdedilelerek "PKK'nin mirasına konma hesapları olduğu" yönünde uyarı-tehdit karışımı ifadelere de yer verilmesiydi.

Öcalan'ın Türk devletine teslimi, kendi ülkelerinde bulunan Kürdistanlıların eylemlerinin nitelik ve boyutları dışında, Avrupa devletlerini pek de şaşırtmamıştı. Vakit geçirmeden yapılan açıklamalarda da Türk devletinden, "insan haklarına uygun hareket etmesi" ve Öcalan'ın "adil yargılanması" talep ediliyordu. Bir bakıma, Türk devletinin Öcalan'ı "yargılayabileceği" mesajı veriliyor, ancak bunu "kitabına uydurması"nın yararlı olacağı tavsiye ediliyordu. Öcalan'ın uluslararası hukuk kurallarına göre Türk devletiyle "savaşan bir taraf" olduğu, "savaşan tarafların birbirlerini yargılamaları"nın ise hiç bir şekilde "adil" olamayacağı hususu bilinçli olarak dikkatlerden kaçırılmayaçalışılıyordu.

Kürdistanlı bir çok siyasal yapı ve kurum ise ilk açıklamalarında özellikle, "Öcalan'ın Türk devleti tarafından yargılanamayacağı", kendisinin uluslararası hukuka göre "savaş esiri" olduğu, Türk devletinin hiç bir şekilde "adil yargılama" yapamayacağı, Öcalan'ın hakkında bir "savaş suçu" iddiasında bulunulacaksa, bu durumda da "uluslararası bir mahkemede yargılanması" gerektiğini vurguluyorlardı. Doğrusu bu çerçeve, gelinen yerde sömürgecilerin ve emperyalistlerin kuşatmalarını kırabilecek ve önemli sonuçlar alınabilecek en etkili siyasal tavır olabilirdi. Ancak, bazı Kürdistanlı çevrelerin bu yöndeki ısrarlı girişimlerine rağmen sonraki süreçte yaşanan gelişmelerle birlikte bu tavır, özellikle PKK tarafından unutulacak/unutturulacaktı.

"Kriz Yönetim Merkezi", "Sorgu" ve "Yargı" Sürecini Planlıyor

ABD'nin yardımıyla Türk devletine teslim edilen Öcalan, Genelkurmay ve MİT'in denetiminde İmralı adasına götürülmüş ve tecrit koşulları altında "sorgulanmaya" başlanmıştı. Uzun bir dönem devam eden

tecrit koşullarındaki sorgulamalar, klasik kaba yöntemlerin dışında oldukça profesyonel bir şekilde ve en geliştirilmiş teknikler kullanılarak sürdürülecekti. Nitekim, Öcalan'ın "her hangi bir kişi" olmadığını yine en iyi kendileri bildiğinden de kuşku yoktu. Öcalan'a uygulanan sorgulama ve gözaltı tekniğinin rasgele seçilmediği de ortadaydı; belliydi ki sorgucular, geçen süreç içinde Öcalan'ı ve PKK'yi en ince ayrıntılarına kadar tahlil etmiş, hangi koşullarda ne tür refleksler gösterdiklerini, neler yapabileceklerini incelemiş, uygulayacakları yöntemi ve yaklaşımı da ona göre belirlemişlerdi. Sadece "bilgi alma"ya yönelik kaba bir sorgulama değil, asıl olarak belli bir program içinde, psikolojik yöntemler ve çeşitli araçlar da kullanarak "hedef üzerinde sonuç almaya" yönelik kapsamlı bir uygulama amaçlanmıştı. Hedeflenen, Öcalan nezdinde PKK'nin teslim alınması, bir bütün olarak da Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin tasfiye edilmesiydi.

Öcalan'ın Türkiye'ye getirilmesiyle birlikte Türk devleti bütün uygulamaları merkezi olarak planlıyor, bu amaçla Başbakanlık nezdinde, Genelkurmay'ın yönetiminde bir "Kriz Masası" oluşturuluyor, "İmralı adası ve çevresinin yasak bölge ilan edilmesi", "Ankara DGM'nin özel olarak İmralı'ya taşınması", "Öcalan'ın dışarıyla tüm ilişkisinin" ve bu anlamda "kendisiyle dışarısı arasında tek bağlantı olabilecek avukatların kontrol altına alınması" gibi kararlar, en ince ayrıntısına kadar burada alınıp hayata geçiriliyordu.

Türk devletinin sorgulama ve daha sonraki "yargılama" sürecinde kullandığı yöntemlere bakıldığında, Öcalan'ı kesinlikle tek başına ele almadığı, sürekli olarak değişik seçeneklerin PKK üzerinde nasıl bir sonuç vereceğini de hesapladığı görülmekteydi. Nitekim başlangıçta, "Öcalan'ın çözüldüğü, itiraflarda bulunduğu" hususu öne çıkartılarak, bu durumun örgüt içinde nasıl bir etki yaratabileceği gözleniyor, ancak bunun örgütte ve kitlelerde bir çözülme yaratmak yerine, belki de "Öcalan karizması"nı ve "lider"e dayalı yapılanmayı aşmaya vesile olabileceği tesbit edilerek fazla ileri gidilmiyordu. Bunun yerine, PKK'nin, siyasi-örgütsel kültürüne yer eden "Öcalan kültü"nden yararlanılması yolu seçiliyordu.

Görünüşe göre, bu sorgulama sürecinde Öcalan'ın önce, "her hangi bir çıkış yolunun olmadığı, ne olursa olsun sonucun değişmeyeceği, dolayısıyla hiç bir pazarlık gücü ve şansının bulunmadığı" fikrini kabul etmesi, bundan alınan sonuca göre de, güzergahı tamamen kendileri tarafından belirlenen "tek bir çıkış yolunun olduğu"na, ancak ordan geçebilmek için de önce belirli koşulların yerine getirilmesi gerektiğine ikna edilmesi güçlü bir olasılıktı. Son dönemlerde PKK'nin siyasi ve örgütsel bir tıkanıklık içinde olduğunun fazlasıyla dışa yansıtılması ile Öcalan'ın, Türk devletine teslim edilişiyle yaşadığı dramatik şokun da, bu yöntemin seçilmesi ve "başarı"sında etkili olması muhtemeldi.

Türk devletinin Öcalan'ın önüne koyduğu "çıkış yolu", daha sonra çerçevesi daha da net bir şekilde belirleneceği üzere -ki, Öcalan'ın İmralı'daki ifadelerinin daha sonra resmi olarak açıklanan bölümleri de bu temeldeydi- öncelikle, "Türk devletinin yapacağı 'yargılama'nın, dolayısıyla sömürgeci devlet otoritesinin peşinen kabul edilmesi" ve buna bağlı olarak da "Kürdistan kurtuluş mücadelesinin temel ve yaşamsal tezlerinden vazgeçilmesi", "Türk devletine ve kapitalist-sömürgeci sisteme muhalif olmaktan çıkılması", "Türk devletinin kirli sömürge savaşındaki suçlarından aklanmasına yardımcı olunması" gibi ağır siyasal sonuçlar doğuracak bir faturayı içeriyordu. Karşılığında ise, -o da, eğer bunların "samimi" bir şekilde yerine getirildiğine ikna olunursa ve "Türk kamuoyunun tepkisi düşürülebilirse"- belki "Öcalan'ın idam edilmemesi" sağlanabilirdi!..

Şubat ayı sonunda ilk kez avukatlarla görüştürüldüğünde Öcalan, başta Türk devleti tarafından "yargılanma" olmak üzere bir çok hususu kabul etmişti. Başlarda Öcalan'ın avukatlığını üstlenen ve kendisiyle ilk görüşmeleri de yapan Av. Ahmet Zeki Okçuoğlu'nun daha sonra basına da yansıyan ve bugüne kadar da yalanlanmamış olan açıklamalarına göre Öcalan, kendisine Şeyh Said örneğinin hatırlatıldığı bir görüşmenin ardından, sonraki görüşmede, "Şeyh Said olayı ile ilgili söylenenlerin yetkililerin hoşuna gitmediğini" belirterek, "bundan sonra konuşmalarına dikkat etmesi" yönünde Av. Okçuoğlu'nu azarlayarak uyarıyor, başka bir görüşmede ise, davanın niteliğine uygun

kapsamlı bir siyasi savunma yapma konusu gündeme geldiğinde, "savunmayı, Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi'nin çizdiği çerçevede yapacağı"nın özellikle altını çizerek, bir anlamda bundan sonraki gelişmelerin ne yönde olacağının da ipuçlarını veriyordu.

Türk devletinın çizdiği çerçeve, ya da diğer bir deyişle gösterdiği "tek açık kapı", "Öcalan'ın örgüt üzerindeki etkinliği" de hesap edilerek belirlenmişti. Zira, bu çerçevenin sadece Öcalan tarafından değil, asıl olarak PKK tarafından kabul edilmesi önemliydi ve Mart ayı başlarında yapılan açıklamaya bakıldığında da, PKK'nin tavrı bu programı "risk"e atabilirdi. Nitekim, kısa süre içinde metropoller bir savaş alanına dönmüş, peş peşe yaşanan iptallerle turizmde de büyük bir darbe alınmıştı. Bu bakımdan, hem durumun derhal kontrol altına alınması, hem de öngörülen programın adım adım hayata geçirilebilmesi için Öcalan'a, "tek bir çıkış yolunun olabileceği" yönünde taşınan umut, Öcalan üzerinden PKK'ye de yansıtılmalıydı ve böylece Öcalan ile PKK arasında kontrollü bir iletişim kanalı da açılmış oluyordu.

Türk devletinin uygulamaya koyduğu programın bir yanını da, içte şovenizmin daha da tırmandırılarması oluşturmaktaydı. Bu, devletin içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal kriz karşısında kitlelerin bilincini karartma, dikkatleri başka yönlere çekme, yükselme eğilimindeki toplumsal muhalefetin susturulması, uluslararası alanda çıkabilecek sorunlarda bir mazeret olarak kullanılması gibi işlevlerin yanısıra, asıl olarak Öcalan'ın "yargılanması" ve "cezalandırılması"nı, PKK'nin öngörülen programa uyumunun sağlanmasını ve nihayet tüm Kürdistanlı muhalefetin sindirilmesini sağlayacak bir fonksiyon da üstlenecekti.

Ve nihayet bu programın tamamlayıcı bir ayağını da, yaratılan bu havayla birlikte tüm dikkatlerin "Öcalan'ın idamı"na üzerine çekilmesi oluşturuyordu. Bunun pratik sonucu ise, asıl konunun, yani Kürdistan sorunun tartışma gündeminden düşürülmesinin sağlanması ile PKK'nin ve nihayet Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin tasfiyesinde "idam"ın "bir şantaj ve pazarlık aracı" olarak kullanılması şeklinde belirecekti.

Sonuçta Türk devletinin uygulamaya koyduğu program adım adım hayata geçmeye başlıyordu. Bir yandan Türk devletinin tavsiye ve yönlendirmeleri, Öcalan üzerinden PKK'ye taşınırken, bir yandan da "Öcalan'ın idamı" sürekli bir şantaj aracı olarak öne çıkartılmaktaydı. "Önderlik" olgusunun ve bu bağlamda Öcalan'ın, PKK'nin siyasal-örgütsel kültürü ve yapılanması içinde özel ve belirleyici bir yerinin olduğu gerçeği gözönünde bulundurulduğunda, "Öcalan'ın yaşamı"nın PKK için oldukça önemli olduğu kuşkusuz anlaşılabilir bir durumdu. Ne varki, Türk devletinin bu konudaki şantajına boyun eğilmesinin, yaratacağı sonuçlar itibariyle Öcalan'ın yaşamını daha da tehlikeye atacağı da bir gerçekti. Zira, bu yolla PKK'yi ve Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'ni tasfiyeyi amaçlayan Türk devleti için, bunu sağladığı anda Öcalan'ı "ortadan kaldırmak" çok daha kolay olacaktı ve Kürdistan tarihi, bunun sayısız örnekleriyle doluydu. Oysa, mücadelenin her alanda yükseltilmesi ve ortaya konacak kararlılık ile kurulacak siyasal baskının Türk devleti üzerinde etkili olma gücü daha fazla olabilirdi.

Fakat PKK, Öcalan'ın kontrollü bir şekilde devreye sokulması ve yaratılan havayla birlikte "Türk devletinin şantajının işe yaradığını" gösteren ve dayatılan programlara uyum göstermek suretiyle "Öcalan'ın idam edilmesinin engelleneceğini" uman bir çizgiye yöneliyordu. Kısa süre önce 6. Kongre çerçevesinde kamuoyuna yapılan "mücadeleyi yükseltme" çağrısı ile "Türk devletinin elinde esir olan Öcalan'ın bu koşullardaki beyanlarının partiyi bağlamayacağı" açıklamalarının yerini, "Öcalan'ın partiyi temsil ettiği ve alacağı kararlara partinin tam olarak uyacağı" açıklamaları alıyordu.

Bu dönemde gündemde yer alan bir diğer konu da, Nisan ayı içinde yapılan "erken genel" ve yerel seçimler olmuştu. Aslında bu "erken seçim" kararı da, "yönetememe krizi"nin en üst boyutlara vardığı sonbahar aylarında, yine yıpranan parlamentonun ve kadroların yenilenmesi amacıyla alınmıştı. Seçimlerde, hızlı bir şekilde yükseltilen şovenizm ve anti-Kürt dalga ile birlikte, bu söylemin temsilcileri olarak öne çıkan DSP ve MHP önemli oy artışları sağlıyor ve daha sonra ANAP'la birlikte üçlü koalisyon oluşturuyorlardı. Diğer yandan ise, bir çok engellemeye rağmen HADEP, genel seçimlerde oy oranını % 5'e çıkarmanın yanısıra, Kürdistan'ın hemen hemen önemli

tüm yerlerinde Belediye Başkanlıkları'nı da kazanıyordu. Bu sonuçların ortaya çıkardığı tablo belki de şöyle özetlenebilirdi; Sistemli bir şekilde yükseltilen şovenizmle Türkiye'de, "sağ"da ve "sol"da anti-Kürt ve faşist partilerin güçlenmesi sağlanmıştı. Buna karşın Kürdistanlılar da, tüm baskı ve sindirme çabalarına karşın sömürgecilerin iradelerine karşı, kendi geleceklerini belirleme haklarına ısrarla ve inatla sahip çıkmışlar, kendi temsilcileri ve kurumları eliyle yönetilme istediklerini bir kez daha ortaya koyan bir tavır göstermişlerdi.

Ortaya çıkan bu tabloyla birlikte, siyasal iktidarın gerçek sahibi militarist-bürokratik güçler için, "başka zaman bir araya gelmeleri olanaksız" gibi görünen partilerin, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin tasfiyesinin gündemde olduğu bir dönemde yanyana getirilmesi fazla zor olmamıştı. Kürdistan'da kanlı ya da kansız bir imha ve tasfiye programının bu partilerle yürütülmesi, militarist-bürokratik güçlerler için bir avantaj da sayılabilirdi. Zira, yaratılan atmosfer içinde kanlı imha hareketlerine dayalı bir programın en iyi bunlarla uygulanacağı zaten belliydi. En geri düzeyde bir takım "iyileştirmeler"e gitmek suretiyle, sermayenin de çıkarlarına uygun bir tasfiye programının gündeme gelmesi halinde ise, bizzat bu partilerin sözkonusu programların uygulayıcısı olmalarının sağlanmasıyla -geçmişte "laiklik" kuşatmasıyla Refah Partisi'nin terbiye edilmesideki yöntemle benzer bir şekilde -hem bu partilerin, hem de yaratılan atmosfer içinde bu partilere yönlendirilen kitlelerin kontrol edilmesi daha da kolaylaşabilirdi.

"Seçim sonuçları"nı, anlamak istedikleri gibi okumayı tercih eden PKK ve Öcalan ise, HADEP'in Kürdistan'da yerel seçimleri kazanmış olmasının siyasal sonuçları yerine, HADEP'in seçimlere sokulmasını "kendilerine verilmiş olumlu bir sinyal" olarak yorumlama ile, MHP ve DSP'nin iktidara gelmesini "idam isteyen kesimlerin gücünü gösteren endişe verici bir durum" olarak algılama arasında bir yerde dikkatlerini yoğunlaştırıyorlardı.

"Yargılama" süreci başlıyor

Merkezi olarak hazırlanmış planlarının ilk aşamasını başarıyla uygulayan Türk devleti, ikinci aşamadaki "İmralı duruşmaları"nın hazırlıklarını, parlamentosunu ve hükümet kadrolarını yenilemiş, süreci bütünüyle insiyatifine almış olarak yürütüyordu. "İmralı duruşmaları", sonucu önceden belli olsa da bu programın gösteri kısmını oluşturacaktı ve tarihi bir önemi de vardı. Bu bakımdan, son anda "gösteri"yi bozabilecek bir "sürpriz"le karşılaşma olasılığına karşı da her türlü tedbir alınmıştı.

Bu arada, daha sonra içeriği açıklanacağı üzere Öcalan, "İmralı duruşması" öncesinde, Mayıs ayı ortalarında PKK merkezi ile Türk devletine hitaben iki ayrı mektup yazarak, açılan kontrollü iletişim kanalları vasıtasıyla gönderiyordu. Türk devletine yazdığı mektupta, "savunma"sının ana hatlarıyla birlikte, "PKK'nin ve gerillanın silah bırakmasında, dağdan indirilmesinde uygulanması gereken akılcı yöntemler ve kendi enkinliğinin önemi" ile birlikte, "PKK'nin Güney'deki gelişmelerde Türk devletinin programlarına uygun konumlanabileceğine" işaret edilmekteydi. PKK merkezine yazılan mektup ise, daha çok "devletten aldığı olumlu sinyaller" ile "yargılama içinde hareket edeceği çerçeve"yi yansıtmaya ve PKK'nin de buna uyarlı hale getirilmesi talebine ilişkindi.

Bu mektuplaşmalar, daha önce Newroz'da ilan edilmesi beklenen, ancak Öcalan'ın durumu ve YNK'nin Washington görüşmeleri sonrasında fiilen çalışmalardan çekilmesi sonucu gündemden uzaklaşan Kürdistan Ulusal Kongresi'nin toplanması konusunun, PKK'nin yoğun çabalarıyla yeniden gündemin ön sıralarına getirildiği bir döneme de rastlamaktaydı. Kongre hazırlık çalışmalarına katılmayan ya da geri çekilen örgütlerin durumunun bu dönemde daha da belirsizliğe bürünmesine rağmen PKK, "İmralı duruşması" başlamadan Kongre'nin toplanmasında ısrar ediyordu. Bu konuda tereddütleri olan bazı çevrelerin uyarı ve itirazlarına rağmen PKK'nin ısrarı ve özellikle de "mahkeme başlamadan Kongre'nin toplanmasının, hem Öcalan'ın siyasi savunma yapmasını kolaylaştıracağı, hem de Türk devleti üzerinde önemli bir baskı aracı olacağı, kendilerinin de buna ihtiyaç duydukları" yönündeki belirlemeleri üzerine Mayıs ayı sonlarında, "İmralı duruşması"nın hemen öncesinde Ulusal Kongre kuruluş toplantısı yapılıyordu. Beklenebileceği gibi "İmralı duruşması" ve Öcalan'ın nasıl bir duruş

göstereceği konusu, Ulusal Kongre toplantısına katılanların da en çok konuştukları konulardan biriydi. Kuruluş toplantısına katılan bazı kişi ve siyasal çevreler, bazı tereddütleri olmakla birlikte alınacak kararlarla birlikte Ulusal Kongre ilanının, sömürgecilerin PKK nezdinde Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'ni tasfiye etmeye yönelik girişimlerini boşa çıkarmada ve sömürgeciler karşısında kararlı bir duruş sergilemede önemli bir etki yaratabileceği, bunun aynı zamanda PKK'yi de olumlu yönde etkileyebileceği, dayatılan programlar karşısında direnme ve mücadele gücünü arttırabileceği düşüncesindeydiler. Buna karşın PKK'nin niyetleri ve hesapları oldukça farklı bir yerdeydi ve gündeme hemen "Öcalan'ın Ulusal Kongre Başkanı seçilmesini" getiriyorlar ve gerekçe olarak da, "Öcalan'ın mahkemede siyasi savunma yapacağını, böyle bir desteğin onu sömürgeci mahkemeler karşısında güçlendireceğini" belirtiyorlardı. Daha "İmralı duruşması" başlamamışken, üstelik, "sorgulama"sına ilişkin olarak kamuoyuna yansıyan bilgiler, Öcalan'ın yapacağı "savunma" konusunda da tereddütlerin oluşmasına yol açmışken, Öcalan'ın "Ulusal Kongre Başkanı" seçilmesinin doğru olmayacağı yönündeki itirazlar karşısında da, "en azından Onursal Başkan" seçilmesi kabul ettiriliyordu.

Bu ısrarın asıl nedeni, "İmralı duruşması" başladığında farkedilebilecekti. Sömürge mahkemesinin önünde, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin yıllar içinde büyük emeklerle oluşmuş temellerini, siyasal tezlerini ortadan kaldıran, bununla birlikte Türk devletinin tüm suçlarından arınmasına yardımcı olan, meşrulaştıran bir duruş gösteren Öcalan'ın, salt "PKK Genel Başkanı" sıfatıyla değil, aynı zamanda "Kürdistan Ulusal Kongresi Onursal Başkanı" sıfatıyla da orada olması sağlanmıştı. Bir anlamda, sömürgecilerden talep edilen "fırsat"ın "değerini" büyük göstermeye dönük bir mesaj verilmiş oluyordu. Ulusal Kongre kuruluş toplantısı sırasında "Öcalan'ın savunmasının içeriği"ni bildiği halde bunu gizleyen PKK, diğer Kürdistanlı örgütlere, siyasal çevrelere büyük bir oyun oynamış, tam bir siyasal skandala yolaçmıştı. Öcalan'ın, "onursal başkan"ı seçtirildiği Kürdistan Ulusal Kongresi'nin daha mürekkebi bile kurumamış Kuruluş Senedini, tüzüğünü tamamen çiğniyor olması ise hiç önemli değildi...

PKK çevresi tarafından, Av. Ahmet Zeki Okçuoğlu'ndan devralındığı şekilde "Asrın Davası" olarak adlandırılacak olan "İmralı duruşması" 31 Mayıs'ta başlatıldı. Türk devleti, "İmralı duruşması"nı kendi propagandasına yönelik bir şov olarak planlamıştı. Görüntü ve efektler de buna göre oluşturulmuştu. Tamamı askeri bölge olan ve ancak Mudanya ve Gemlik üzerinden, büyük kontrollerden geçilerek gidilip gelinmesi mümkün olan İmralı adasının içinde de "tel örgüler", "optik-elektronik okuyuculu kapılar", v.s. ile "büyük güvenlik önlemleri" dekoru önceden hazır edilmiş, buna ek olarak hazırlanan "cam kafes" ile de, davanın "siyasi nitelikli" değil de, sanki "sağa-sola saldırması muhtemel tehlikeli birinin cinayet davası" olarak algılanmasına özen gösterilmişti. Olabildiğince "saygılı" ve "insancıl" davranan bir "mahkeme heyeti"nin yanısıra, tamamlayıcı bir öğe olarak "savunma avukatları" ve "dinleyiciler" ile ne denli "adil" olunduğu imajı da verilmiş ve sahne, "mağdur" ilan edilen güruhun "bayraklı gösterileri" ile yeterince dramatize edilmiş bir atmosferle donatılmıştı.

Sonucu da, amacı da baştan belli olan bu gösteri, söz alan Öcalan'ın "herhangi bir işkence görmediğini" beyan eden ve "Türk devletinin kendisine karşı saygılı yaklaşımının bir gereği olarak, demokratik cumhuriyet ekseninde barış ve kardeşlik için devletin hizmetinde çalışma istek ve kararlılığını saygı ve şükranla belirttiğini" dile getiren konuşmasıyla başlıyordu. Sözlerine, "korsanvari yöntemlerle yakalanmasında rolleri olan devletleri protesto ettiğini" söyleyerek devam eden Öcalan, "bu nedenle yargılanmasının ve dolayısıyla savunmanın fazla gereği olmadığını, barış ve kardeşlik için yaşaması gerektiğini söylediğini ve savunmasını da bu temelde yapacağını" belirtiyor ve ardında "şehit ailelerinin yaşadığı ve kendisinin de paylaştığı acılardaki sorumluluk payı nedeniyle kendilerinden özür dilediğini" açıklıyordu.

Bu ilk sözler, Kürdistanlıların büyük bir kısmında da şaşkınlık yarmıştı. Gerçi daha önce, Öcalan'ın "savunmasını Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi'nin çizdiği çerçevede yapacağı"na dair bilgilerle birlikte,

"sorgu"suna ilişkin olduğu belirtilen kimi bilgiler basında yer almıştı, fakat özellikle PKK çevresi tarafından, "Öcalan'ın siyasi savunma yapacağı", "bunun Asrın Davası olacağı", "orada Türk devletinin yargılanacağı" v.b. beyanlarla aksi yönde bir beklenti de yaratılmıştı.

Oysa Öcalan, Türk devleti tarafından kendisine izin verilen sınırlar içinde ve daha çok da devletin kendisinden beklediği ya da bekleyebileceklerine uygun bir çerçevede "savunma"sını hazırlamıştı. Bir anlamda DGM'yi, "Türk devleti ile görüşme içinde olacağı", aynı zamanda da "savunduğu ya da kabul ettiği son siyasal çerçevenin sınanacağı" bir yer olarak değerlendiriyordu.

Türk devletinin hazırlattığı "iddianame", içerik olarak Kürdistanlı örgütlere yönelik "davalar"daki bildik tarzdan pek de farklı sayılmazdı. Yine, siyasi olarak Kürt ulusunu, resmi sınırlar içinde yaşayan diğer tüm halkları inkar eden, bunların Türk olduğunu iddia eden resmi söylemden hareketle, Kürdistan'daki özgürlük mücadelesiyle birlikte PKK'nin tüm faaliyetleri "Türkiye'nin bölünmez bütünlüğü bozmaya" yönelik "terör" olarak niteleniyor ve sonuçta Öcalan'ın "idam"ı isteniyordu. Uzun uzun da, "PKK'nin yapılanması, tarihi ve bazı eylemleri" v.b. anlatılarak, yıllardır biriktirilen bol miktarda "belge"nin eklenmesi de ihmal edilmiyordu. Ancak, iddianamenin aslında en ilginç kısmı, Öcalan'ın "tutuklandıktan" sonra DGM Savcılarını çağırarak verdiği "ifade"de yer alan ve özetle "başlangıçta bağımsız Kürdistan'ı savunan marksist bir hareket olarak ortaya çıkılmasına rağmen, sonradan bu programın hayali olduğunun görüldüğü; 1993'den sonra örgütü şiddet unsurundan arındırarak siyasal kanala sokma yönünde çaba sarfettiği; Kürdistan ibaresini coğrafik olarak ele aldığı; Kürt devletini kurmanın mümkün olmadığı gibi, gerekli de olmadığı; mevcut Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde demokratik ortam içinde her şeyin gerçekleşmesinin mümkün olduğu sonucuna vardığı" yönündeki "görüşler"e atıfta bulunulduktan sonra, "Türkiye Cumhuriyeti devletinin devamlı suç işleyen bir terör örgütü olarak PKK'yi muhatap kabul edemeyeceği"nin, ayrıca "Öcalan'ın ve PKK'nin asıl amacının müstakil bir Kürt devleti kurmak olduğu, bu bakımdan Öcalan'ın sorgusundaki beyanlara da kesin olarak itibar edilemeyeceği"nin ileri sürüldüğü bölümdü. Bir başka deyişle, "yargılama" içinde ve sonrasında da sürdürüleceği üzere, "Öcalan görüşlerinin değiştiğini söylüyordu ama, bunda yeterince samimi bulunmamıştı!.."

Bu bakımdan, Öcalan'ın "savunması" da, önemli ölçüde kendisinden beklenenlere verdiği cevapların "samimiyet"ini gösterme üzerine kurulmuştu ve içeriği belirsiz ve şekilsiz bir "barış" ve "demokratik cumhuriyet" söylemini öne çıkartarak, PKK'nin tasfiyesi ve sistem için bir daha tehlike olmayacak hale getirilmesinden, Türk devletinin tüm kirli suçlarından arınmasına yardımcı olunmasına ve nihayet Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin siyasal ve ideolojik temelleri ile bunların tarihsel dayanaklarının

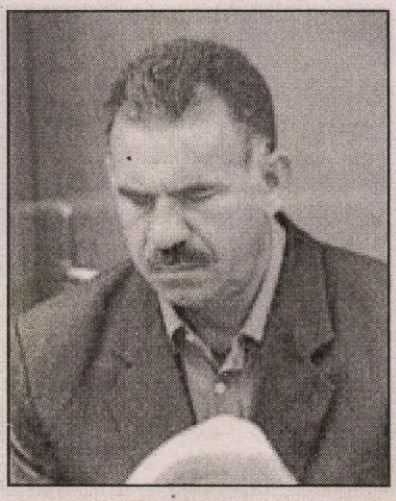

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın PKK Başkanlık Konseyi ve Merkez Komitesi'ne Mektubu

" Değerli Arkadaşlar;Tüm silahlı güçlerinizi Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışına çeker ve olağanüstü bir kongreye giderken, teorik olduğu kadar pratik gelişmelerin yeni, yaratıcı olmak kadar cesur sorumluluğuna müdrik bir önemli mücadele döneminden, silahlı çatışma yanı ağır basan bir devrimsel süreçten, genelde şiddete, özellikle silahlı şiddete stratejik olarak son veren ve yasal çerçeveyi esas almakla birlikte, demokratik siyaset içerikli bir evrimsel sürece girmek biçiminde tanımlayacağımız tarihi bir aşamayla karşı karşıyayız" >>>

içinin boşaltılmasına kadar geniş bir çerçevede, kendisinden beklenen ve beklenebilecek bir çok şeyi cevaplamayı da içeriyordu.

Öcalan "savunuyor"!

Öcalan'ın "sorgulama" ve "duruşma" aşamaları ile sonrasında yaptığı "savunmalar"a genel hatlarıyla bakıldığında, kendisinin de belirttiği üzere fazlaca yeni şeyler ifade etmediği, "tamamen yeni" sayılabilecek bazı kısımlar dışında bir çok şeyin daha öce de çeşitli kereler Öcalan tarafından dile getirildiği söylenebilirdi. Ancak, daha önce değişik yer ve zamanlarda, dağınık bir şekilde dile getirilen ve yine bunların tam karşıtı söylemlerle bir arada kullanıldığı için algılanma biçimleri de farklı olan bu görüşler, yeni olarak bu kez, kendi içinde ciddi çelişkiler ve mantık hataları, kopuklukları bulunsa da, görünüş itibariyle sistemli bir halde ve ideolojisi de yapılarak sunulmaktaydı.

Geniş ve kapsamlı bir şekilde ayrıca değerlendirmesi zorunlu olan bu "savunma"da öne çıkan bazı yanlar, şu başlıklarla özetlenebilirdi;

- "Türk-Kürt ilişkilerinin özgünlüğü, misak-ı milli gerçeği ve varolan politik ve askeri durumun, demokratik sistem altında bir çözümü tarihi ve tek yol olarak bıraktığını", ayrıca "demokratik çözümün zenginliği karşısında ayrı devlet, federasyon, otonomi v.b. yaklaşımların bile geri ve çözümsüzlüğe yol açtığı sonucuna vardığını" belirten Öcalan, "20. yüzyılın sonunda, sosyalist sistemin de çöküşüyle birlikte demokrasinin büyük zaferinin yaşandığı" tesbitinde bulunarak, "gerillaların ve PKK'nin uygun yaklaşımlarla demokratik sisteme çekilmeleri halinde Kürt sorununun da çözülebileceğini, Kürtlerin çıkarlarının da kesinlikle Türkiye ile birlikten geçtiğini" ileri sürüyor ve bunu da "tanıdık" bir tarih tezinin üzerine oturtuyordu.

- Bu çerçevede, "tarih boyunca Türkler ve Kürtlerin içiçe yaşadıkları ve bölgedeki diğer halklarla olmayan bir şekilde kaynaştıkları, Kürtlerin nispeten yerleşik konumlarının, Türk boylarının erimesine yol açtığını, siyasallaşmada Türklerin, sosyalleşmede de Kürtlerin nispeten hakim olduğunu, Türk-Kürt kardeşliğinin temelinin buradan geldiğini ve Kürt-Türkü ya da Türk-Kürdü'nün böyle oluştuğunu" iddia ederek, kemalizmin resmi tarih tezini "Kürtlerin de kabul edebileceği" varsayılan bir rasyonelleştirmeye tabi tutan Öcalan, resmi ideolojinin yakın döneme ilişkin "ulusal kurtuluş" ve "kuruluş" tezlerine de aynı hararetle sarılıyor ve "gerek Mebusan Meclisi, gerekse M. Kemal'in önderlik ettiği Amasya, Erzurum, Sivas ve Ankara toplantıları ve kongrelerinin açıkça Türk ve Kürt ortak ulusal kurtuluşçuluğu olduğunu; ayrıca o dönemdeki diğer olumsuzluklarla birlikte, Batı'da Yunan, Doğu'da da Ermenilerin geniş iddialarının varlığının da,

>

İnandırıcılık

6- Analitik yönü olan bu temel beş madde dışında pratik yanı ağır basan hususlara düşünce ve önerilerime geçmek istiyorum. Birincisi; sizlerin de birçok açıklamalarınızda vurguladığınız geri çekilmenin stratejik bir karar olmak kadar, tüm silahlı birimleri kapsamasına ilişkindir. Bizzat **Genelkurmay Başkanı'nın tahmini de olsa bir kısım gücümüzün kalabileceğini, olasılık dahilinde de olsa belirtmesi önemlidir. Yani biraz kuşku vardır.** Hatta sağ basında "hep yaptıkları kış geri çekilmesi ve hazırlıklarıdır" biçiminde propaganda bile yapılmaktadır. Yine her an silahlı mücadeleye başlayacakmışız gibi tahminler de yapılmaktadır. *Ayrıyeten dışta üslenme durumunuz yanlış değerlendirmelere konu olmaktadır. Bazı tehlikeleri beraberinde getirmektedir.* Gerek yanlış anlamalara son vermek ve gerekse bu tarihi dönüşüm sürecinin hazırlıklarını doğru, kapsamlı yapabilmeniz için, geçmişten de ders çıkartarak, stratejik kararlara tam bağlılık ve gereklerini güvenlik içinde tam yerine getirmek önemlidir. Yani güçlerimizi mümkünse en kısa sürede, ama güvenlik içinde tamamen sınır dışına çekme ve hazırlıkların özüne uygun üstlendirme, emniyet altında yeni sürecin dersleri temelinde eğitme, bulundukları alanlarda pratik görevlerine, esas görevlerine zarar vermeyecek biçimde katkıda bulunma söz konusudur. *Kısaca bu adımla Türkiye'de ve dünyada silahlı mücadeleye son vermek kadar, güçlerin Türkiye'den disiplin içinde çekildikleri bilgisini gerçekçi olarak devlete, topluma ve ara güçlere inandırıcı kılmak durumundasınız. Bunda kuşku ve yanlış değerlendirmelere fırsat vermemelisiniz. "*

>>>

ulusal kurtuluşun Türk ve Kürt halkına dayanmasını zorunlu kıldığını; ancak, devlet tecrübesi, askeri deneyim ve milli bilinç gelişkinliği itibariyle ortak ulusal kurtuluşun başını Türk tarafının çektiğini, Kürt tarafının ise bunu hiç yadırgamadığı gibi beklediğinin de bu olduğunu, burada bazı aydınların iddia ettiği gibi kandırma ve kandırılmanın pek olmadığını ve doğal birlikteliğin gereklerinin işlediğini; gerek ulusal kurtuluş, gerekse Cumhuriyetin zaferinin iki halk için tarihi, ortak bir vatan ve devlet olarak değerlendirmenin en doğru yaklaşım olduğunu;" yeniden ilan ediyordu.

- Bu retoriğin devamı olarak, başta Şeyh Sait isyanı olmak üzere Kürdistan'daki tüm ayaklanmalar, "daha çok çıkar ve taviz koparma hesabıyla, istediğini alamayınca dış güçlerle ilişkiye geçip isyan etme anlayışına dayanan, ileri, siyasi ya da milli sayılmaları bile abartılı olan ve içte saltanat ve hilafetin, dışta da başta İngilizler olmak üzere diğer emperyalist güçlerin himayesinde gelişen, esasen Cumhuriyet'e karşı olan hareketler" sayılıyor ve "bu hareketlerin kararlıca tasfiye edilmelerinin esas olarak bir-iki yaşında olan Cumhuriyet'in korunmasına, Cumhuriyet karşıtlarının tasfiyesine yönelik gerçekçi yaklaşımlar olduğu, gerçekte M. Kemal'in ve Cumhuriyet'in Kürtlere karşı, Kürt aleyhtarı olmadığı" sonucuna varılıyordu.

- Bu durumda, "ayaklanma"da olduğu gibi, "yenilgi ve bunun trajik sonuçlarından da Kürtlerin sorumlu olması" kadar doğal bir şey de olamazdı. Nitekim Öcalan da, "Kürt siyasi hareketlerinin içine düştükleri trajedi ve yenilgilerin temel nedeninin Cumhuriyet'in bu kuruluş ve otoriter gelişimini doğru yorumlayamamaları"nda görüyor, ayrıca "Kürt aydınlarının bu trajedi ve kayıpların sorumluluğunu hep Cumhuriyet'te görmelerine rağmen, asıl olarak kendi temel rollerini sorgulamamaları nedeniyle Kürt sorununun içinden çıkılmaz bir hale geldiği" tesbitinde bulunduktan sonra hepsi adına "özeleştiri" verme "sorumluluğunu" da üstlenerek; "yapılması gerekenin Cumhuriyeti ve onun ortak vatan gerçeğini tartışmasız kavramak, kabul etmek, onun içinde Atatürk kişiliği de dahil, toplumsal sorunların daha demokratik çözümünü TBMM'de tartışarak, asla ayrılıkçılığa düşmeden, gerektiğinde aynı Cumhuriyet ve misak-ı milli esaslarına bağlı ama daha demokratlaştıran bir demokratik

>

Teslim Olacak Grup Hakkında

Çağrım temelinde önemli bir pratik adımı daha önermeye çalışacağım. Özlü ve derinden anlamak ve takip etmek, yine yaratıcı yaklaşmak sonuçların olumlu gelişmesi açısından önemlidir. Genelde tüm kamuoyunda, özelde devlet kademelerinde, PKK adına seslendirilen yaklaşımların, tutarlılık ve uygulama düzeyi belirlenmeye çalışılıyor. Yanıtları buna göre geliştiriyor. Başka deneylerde pek gözükmeyen bir çözüm dilini bulmak ve uygulamak gereği ile karşı karşıya bulunduğu açık. Uzun uzun gerekçeleri sıralandırılabilecek ***bu önerimin temeli, bir demokratik çözüm ve barış grubunun silahlarıyla birlikte, Merkez Komite kararıyla, hazırlanacak öneri ve mektuplarla yasal demokratik cumhuriyet katılımını gerçekleştirmesidir.*** Bilindiği üzere son af tartışmaları ve ardından gelen veto, yine terörle mücadele yasasındaki daha da daraltılarak basında pişmanlık denilen yasanın çıkarılması bizlerle yakından ilgilidir. Affın dışında tutulmak kadar, yönetici kesimin anti-terör yasasının dışında tutulması bunu açık gösteriyor. ***Burada bir noktaya daha açıklık getirme gereği var. Anti-terör yasasına pişmanlık denmesi kamuoyu ve basının bir yaklaşımıdır.*** Ayrıca savaş sürecindeki yaklaşımı ifade ediyor. **Silahlı çatışmaya son vermekle pişmanlığın bir anlamı kalmadığı** gibi, şiddete son vermeyi örgütün kendisi gerçekleştirmiş olup, yasal demokratik katılımını da temel ilke olarak esas almaktadır. Bundan sonra devlet eğer ileri bir çözümü istiyorsa, konuya şüphesiz daha değişik ve bu gelişimin ışığında bakacaktır. Olağanüstü 7. Kongre çizgisi de diyebileceğimiz gelişme esas alınacaktır. ***Dolayısıyla bu af yasalarına, bu gelişmelerin gereklerine göre yaklaşmak gerekiyor.*** Şüphesiz iyiniyet ve barışın mesajını taşımak durumundaki bu takımın seçilmesine dikkat etmek gerekir. ***Yasa gereği serbest kalmaları gerekecek.*** Bunun için hiçbiri hakkında şimdiye kadar bir soruşturma ve koğuşturmanın yürütülmemiş olması, kanıtlanabilir ölüm ile sonuçlanmış bir çatışmaya girmemiş olmaları bunun bir gereğidir. Sorumlusunun tanınmış, yazılı ve sözlü mesajları temsilde ve ulaştırmada güçlü, yetenekli olması uygundur. Cezaevinden çıkan arkadaşlar bu grubun tespitini daha iyi yapabilirler. Bir kısmı bayan da olabilir. Sanıyorum kısa sürede bu nitelikte bir grubu hazırlamanız zor olmayacaktır." >>>

Cumhuriyet'e gitmek olduğunu" işaret ediyordu.

- Retoriğinin devamında "Türk tarafının doğal olarak Cumhuriyeti koruma endişesi, Kürt tarafının da yüzyıllardan kalma vazgeçilmez çıkarlarınının sorunu derinleştirdiğini, aşırı şiddet, korku ve yabancılığın geliştiğini" söyleyen Öcalan, "doğal asimilasyon yüzyıllardan beri Kürt ve Türk'ü çok yakınlaştırmışken, inkara, zoraki olana gerek olmadığını" belirterek Türk tarafına bir "serzeniş"te de bulunuyor ve "resmi dil olarak Türkçe'nin gelişimi ve kabulünün doğal olduğu; Türkler'in, Türkiye'nin uluslaşmasının kökeni olmaları itibariyle buna itiraz da olunamayacağı; devletin temel kurucu gücü olarak başka türlü de olunamayacağı ve bunun doğal olduğu; Atatürk'ün 'Ne Mutlu Türküm' demesinin tarihi anlamının da, herkesin bu uluslaşmada yerini alması amacını taşıdığı; Amerika ve İsviçre örneğinde olduğu gibi, Türkiye'de de ortak bir ulustan bahsetmenin yadırganacak bir yanının olmadığı; Atatürk milliyetçiliğinin ırk, köken milliyetçiliği olmadığı, esasında tarihten süzülen bir kültür ulusçuluğunu esas aldığı; yine Atatürk'ün aslında Kürtlere otonomi ve yerel özerklikten bahsettiği, fakat bilinen isyanlar nedeniyle bunun gündemden kaldırıldığı; Atatürk'ün karşı çıktığı Kürtlüğün de, dış güçlerin desteğinde ve saltanat tehlikesini de içeren Cumhuriyet karşıtlığı olduğu; bu bakımdan sadece Kürtlere değil, batıdaki benzeri amaçlı isyanlara da aynı şekilde yaklaşıldığı; hiç kimsenin, Cumhuriyet'in o en nazik dönemindeki koruma endişesi taşıyan yaklaşımından bir bastırma ya da inkar sonucu çıkartamayacağı" gibi, bir çoğu kemalistlerin son yıllarda bolca başvurduğu argümanları kendisi de tekrarlıyordu.

- "PKK'nin kuruluş döneminde, bir yandan dil yasağı ve inkara kadar varan baskıların, diğer yandan o dönem soluna hakim olan slogancı, ütopik yaklaşımların egemen olması, ulusal kurtuluş hareketlerinin tek çözüm yolunun ayrı devlet kurma biçiminde anlaşıldığı bir siyasi atmosferin bulunması ve Kürt milliyetçiliğinin kuşku ve korkuya dayanan ayrılıkçılığı ile birlikte PKK'nin de program ve propagandasında ayrılıkçılığa yer verdiğini, fakat 90'larda dil yasağının kalkması, dil ve kültür alanında getirilen sınırlı özgürlük ve devletin üst düzey yetkililerinden gelen dolaylı mesajlar çerçevesinde, pratikte ayrılıkçılığın gerçekçi ve yararlı da olmadığını görerek, ülkenin bütünlüğü ve devletin bağımsızlığı çerçevesinde demokratik birlik fikrini savunduklarını" belirten Öcalan, "savcılığın iddianamede bunları görmeyerek, PKK'yi hala ayrılıkçı gibi göstermesini" eleştiriyor ve "ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesinin artık geçerliliğini yitirdiğine" kanaat getirdikten sonra, bir eleştiri de PKK'ye yönelterek "90'lardan itibaren reel sosyalizmin çökmesiyle PKK'nin, Kürtlerin Cumhuriyet'le ortak birliğini göstermesi gerektiğini; orduya karşı sürgit bir gerillanın bile eninde sonunda aynı çözüm noktasına gelmekten öte bir rol oynamayacağını görerek,

>

Güney Kürdistan

"9- Kuzey Irak çalışmalarınız ve oradaki üslenmeniz konusunda fazla yeni bir şey söylemek durumunda değilim. Ama giderek hassasiyet kazandığı, geri çekilmenin beraberinde sorunları daha da ciddileştireceği beklenmelidir. Mümkünse kapsamlı bir ateşkesle birlikte, serbest siyasi çalışma koşullarında anlaşılırsa yeni siyasi oluşum ve gelişmelerde rol oynamak daha doğrudur. Çatışmaya çok zorunlu olmadıkça meydan vermemek uygundur. Demokratik yanı olan cepheleşmeye gidilebileceği, katılınabileceği vurgulanmıştı. Klasik güçlerle de yeni ilişkiler mümkündür. Çünkü silahlı çatışmaya son verdikten sonra Türkiye'yle daha iyi ilişkiler kurulabilir. Veya buna özen göstermek, hatta bu sahada dolaylı, direkt diyaloglara fırsat bulmak mümkündür. ***Türkiye esasta orada Kürt sorununda kendi çözümünü, Kürt politikasını güvenle oluşturabilmeli, uygulayabilmelidir.*** Çözümü devletlerle değil bizzat Kürtlerle geliştirebilmelidir. Klasik kuşkucu, bastırmacı ve potansiyel tehlike konumuna son verilmeli, bu durum aşılmalıdır. Bunun tam zamanıdır.

Kürt politikası açısından oradan Türkiye'yi kazanmak büyük önem taşır, çözümde kilit rol oynar. Ürkütme, potansiyel tehlike olarak yansıma son derece olumsuz sonuçlara yol açar. **Yeni Kürt oluşumu esasta Irak'tan ziyade *Türkiye ile uzlaşmayla şekillenecektir veya bu yaklaşım ciddiye alınmalıdır.*** Irak'la uzlaşma ancak bu temelde anlam kazanabilir ve geçerli olur. "

>>>

kontrollü bir şekilde siyasal-yasal bir seçeneğe dönüştürülmesinin gündemleştirilmesini; 93'den sonra gerillada ısrar edilmesinin yanlış olduğu; PKK'nin kendini tekrardan kurtulamadığını ve 5. ve 6. Kongrelerinin de bu anlamda kendini tekrarladığını" vurgulayıp, "PKK'nin yol ayırımında olduğu, ya klasik çizgisiyle içe kapanıp sertleşerek, geniş iç ve dış olanaklara dayanıp yaşamını sürdüreceği, ya da dünya ve Türkiye realitelerini doğru değerlendirip, silahlı mücadele aşamasını belli yasal güvenceler temelinde temel taktik olarak bırakarak, Türkiye bütünselliğini esas alan bir demokrasi programıyla siyasal-yasal bir örgüt biçimine dönüşeceği" tesbitinde bulunduktan sonra, "böylesi bir yol ayırımına gelinmesinde ve bundan sonra tayin edilecek yolda liderliğin oynadığı ve oynayabileceği rolün önemi ve belirleyiciliğine" de özellikle işaret ediyordu.

- "Kürt sorununun ayrılma değil, Cumhuriyet'le demokratik birlik sorunu" olduğunu ileri süren Öcalan, "ayrı devlet kurma fikrinin maddi temeli ve pratik olabilirliğinin bulunmadığını, zira bunun komşu devletler ve uluslararası alanda tanınmasının mümkün olmadığını, bağımsız bir devleti bir gün bile sürdürme gücünün bulunmadığını ve bunun ideolojik bir söylem olmaktan öteye gidemeyeceğini" iddia ediyor ve "federasyon, otonomi v.b. seçeneklerin de temellerinin olmadığını, bunların da feodal-aşiret yapısını güçlendirmekten öte bir sonuç vermeyeceğini, hele hele Türkiye'deki Kürtler açısından, milyonlarcası batıdaki büyük şehirlere yayılmış Kürtler için federasyon v.s. uygulanmasının olanaksız olduğunu, doğal asimilasyondan, ekonomik yapı ve sosyal alışkanlıkların içiçe geçmesine kadar bir yığın olgunun, otonominin de maddi zeminini daralttığını" belirttikten sonra, geriye bıraktığı "tek seçenek" olarak "demokratik birlikten başka yol olmadığı"nı, dönüp dönüp bir kez daha tekrarlıyordu.

- Buradan, "demokratik birlik" çözümünün "Türkiye'nin de geleceği" olduğu sonucuna varan Öcalan, "demokratik birlik çözümü için tezler"ini de beş başlık altında sıralıyordu;

İlk "tez"de Öcalan'a göre, "demokratik birlik çözümü, ülke bütünlüğünü, ortak vatan gerçeğini daha da güçlendirecekti; Her ne kadar PKK, Kürdistan'a dayalı bir devlet teziyle ortaya çıktıysa da, süreç içinde kendi pratiğinde de gözleneceği üzere, bunun ancak Türkiye'nin genel misak-ı milli sınırları içinde mümkün olabileceği sonucuna varmıştı ve bunu PKK'ye de mal etmekten de çekinmemişti; Türkiye'yi misak-ı milli olarak, başta ortak bir vatan olarak kabul, hem Kürtler, hem de Türkler için ulusal bir yemin olarak kabul ediirdi ve tamamı uygulanmasa da, mevcut sınırlar yeminli vatan parçasıydı; kaldıki, Kürtlerin yüzde yetmişi Türkiye'de yaşadığı gibi, misak-ı milli gereği diğer Kürtler ve Türkmenler de aslında Türkiye'den sayılırlardı; Kürtler ve Türklerin 1920'lerde ayrılmaları, ya yutulmaları, ya da küçük azınlıklar haline gelmeleri demekti ve Atatürk'ün kurucu rolüyle sağlanan ortak hareket sayesinde bugünkü vatan

>

Kadrolar

"Genelde bu tıkanmış kadro çok sorun çıkarıyor. Yasalara, demokrasinin gereklerine uymayı bilmediğinden çok ağır tahribatlara yol açmışlardır. Her bakımdan dönemin gereklerine göre kendilerini ve kitleyi eğitmeleri temelinde önemli görevlere gelebilirler. ***Cevat olayında da görüldü. Yanlış çalışmaları çok zarar verir.*** Yapılan çalışma yasal ve demokratik olmayı çok iyi bilmelidir. Yeni dönem buna fazlasıyla imkan veriyor."

Diplomasi

Diğer bir husus diplomasi denilen çalışmalardır. Bu çalışmalar da dönemin gereklerine göre gözden geçirilmelidir. ***Eğer barış çizgisi yürüyecekse burada da Türkiye'yi zorlamak yerine özellikle AB'nin kriterlerine gelmede kolaylık sağlamak gerekir.*** Dışlayıcı değil, yakınlaştırıcı olmak doğrudur. Ayrıca sanki dış güçlerden medet istiyormuşuz yaklaşımında olmamak, daha çok Türkiye ile yakınlaşmada, çözüme gitmede yardımcı olmaları istenir. Bize dayanıp Türkiye'ye, Türkiye'ye dayanıp bize politika yapma dönemine son vermek, alet olmamak çok önemlidir. ***Ayrıca ağırlığı direkt Türkiye ile bizzat ilişkilere vermek bundan sonra esas olmalıdır.*** Yani sorunlarımızı aramızda halletme daha doğrudur. Buna hizmet temelinde dış güç ilişkileri anlamlıdır. Kongre sürecinde buna uygun açılımlar, pratik adımlar daha sonuç verir. "

>>>

gerçekleşmişti; buna minnettardı ve bunu tartışmak bile tarihe saygısızlık, kendini tanımamaktı; PKK'nin son isyanının herkese öğrettiği şey ise, Kürtlerin her zamankinden daha fazla özgür vatan birliğinden yana oldukları, bilinçle savunulacak özgür vatanda artık isyanların yeri olmadığı, bu sarsılmaz birlik ve güçlü vatanda Doğulu bireyin de her zamankinden daha güçlü Anayasal vatandaş olma gücüne ulaştığı, özgür vatanın birliği ve bütünlüğünün kutsal ve tartışılamaz olduğu sonucuydu."

"2. tez"inde, "çözümün, demokratik cumhuriyetin siyasal birlik ve bağımsızlık çerçevesi içinde olacağı"nı belirten Öcalan, "cumhuriyetin tarihsel temeli ve anayasal ifadesinin sanıldığından daha fazla demokratik çözüme uygun olduğu; temel insan hakları ve özgürlükleri konusundaki Anayasal ifadenin de kapsamlı olduğu, Anayasal vatandaşlığın çözüm için zaten güçlü bir siyasi temel olduğu; sorunların daha çok uygulamadan kaynaklandığı; çoğunlukla psikolojik boyutta ve gerilikte olan klasik ilkel milliyetçi anlayış ile hakim ulus şoven milliyetçiliğinin inkar tarzı gibi engellerin aşılması halinde, çözümün özünün aslında siyasi olmadığının, dil ve kültürel özgürlük boyutlu olduğunun görüleceği; zira her tür siyaset ve onun düşünsel ve kurumsal ifadesinin herkes, her toplumsal kesim için var olduğu, eksiği olsa da bunların demokratik olduğu" tesbitlerini sürdürerek, "demokratik ölçütlerin uygulanmasıyla sorunun çözülebileceği" çıkarımında bulunuyordu.

"3. tez"ini, "Kürt sorununun can alıcı özünün dil ve kültür özgürlüğü olduğu"na dayandıran Öcalan, bununla ilgili olarak da "Kürt sorununun özünün tarih, dil ve kültürün araştırılması, ön hazırlık okullarıyla bunların yayılması, yine buna bağlı olarak kitap, gazete, radyo, tv v.b. yayım araçlarına özgürlük tanınması olduğunu, bunların sağlanmasıyla Kürt sorununun özgün bir biçimde çözülebileceğini, bunun kesinlikle bölücülük ve ayrılıkçılığı geliştirmeyeceği, tersine bunun önünü alıp, devleti, devlete olan bağlılığı güçlendireceğini" belirtiyordu.

Ve "4. tez"inde, "askeri ve silahlı güç yaklaşımlarının çözüm için anlamını yitirdiğini, terkedilmesi gerektiğini" ilan eden Öcalan, "PKK'nin bağlı kalacağını ilan ettiği tek taraflı ateşkesi daha da ilerletmek ve giderek silahların sürekli susmasını sağlamak için, devletin atması gereken adımların önemli olduğunu; devlet ve toplumun daha affedici ve demokratik ölçülerde yaklaşması, dil ve kültür özgürlüğü ağırlıklı bazı yaklaşımları

> **Devlete Güvenme**

"Tekrar edeyim ki, kendini hissettiren hava, devlete güvenme ve yasal zemini esas almadır. Fakat bunun önünün açık olmaması da düşündürücüdür. Bizden kaynaklanan devleti ihtiyatlı kılan gerek eski programsal yaklaşım, gerek her an silaha tekrar başvurma riski süreci zorluyor. Biz devletten, devlet bizden bekliyor. Aslında bu kilitlenmeyi aşmak esas meseledir. Bu arada daha tahripkar, ***infazcı yaklaşımlar kadar dar, direnmeci yaklaşımlar da süreci oldukça zorluyor.*** Bu son öneri ve yaklaşımlar belki bu durumu netleştirir ve aştırır umudundayım. Sizlere de, hatta devlete de ancak çözümleyici rolümü böyle oynayabilirim düşüncesindeyim. Bazı yazarlar iki tarafı idare edici yaklaşım diyorlar, doğru değil. Mesele kilitlenmeyi aşmaktır. Öl, öldürle olmuyor. Bu arada her an yeniden çatışmalar olabilir havasına kesin son vermek gerekir. ***Az da olsa, savunmaya da dayansa, çatışmaların zorladığını belirtmeliyim. Ayrıca demeçlerde silahlı çatışmaya da, barışa da hazır söylemi iyi değil.*** Madem herşey demokratik diyalog ve uzlaşma içindir diyoruz; o zaman söz ve pratik sürekli buna hizmet etmelidir. Bu iki anlama da gelebilecek yaklaşımları göstermemek, sürecin hassasiyeti açısından önemlidir. Yeni dönemin kongre çizgisinin -esasta demokratik diyalog ve uzlaşma- gereklerini tam yaptığımızda, ancak barışın kaderi belli olur. ***O zaman ya bir tür çözüm çıkar ya da infazcı-yokedici çizgi kendini ısrarla dayatır, ki o zaman koşullar değişmiştir, meşru savunma durumunuzu daha kendini doğrultmuş, güçlendirmiş temelde kullanırsınız.***

Dünyada ve Türkiye'de bundan başka seçeneğin olmadığı daha çok kabul görecektir. Ama şimdilik böyle konuşmak erken ve gereksizdir. Barış ve kardeşlik için şimdilik mütevazi de olsa herşeyi yapmak esastır. Katılımı ancak böyle yapmanın doğruluğuna inanıyorum."

Eylül 1999 Yıl: 18 Sayı: 213 Serxwebun

geliştirmesi halinde, bölge halkının devletle yabancılaşma döneminin de sona ereceğini, devleti demokratik iradesiyle tanıyıp benimseyeceğini, isyan ve çatışma zemininin ortadan kalkacağını; asli kurucu öğelik ve anayasal vatandaşlığın ifade özgürlüğüyle birleşmesi halinde, sorunun büyük oranda çözüm yoluna girmiş olacağını, gerisinin ekonomik ve sosyal alandaki planlı çalışmalara kalacağını, ki, GAP'la zaten bu yolda önemli bir mesafenin de sağlanmış olduğunu; tarihi demokratik cumhuriyetin uzlaşma, barış ve kardeşliğinin en anlamlı olarak kesinlikle böyle gerçekleşeceğini" hikaye ediyordu.

Nihayet "5. tez"inde, "başta PKK olmak üzere yasadışı konumda olan bir çok örgütün barışla birlikte normak siyasal ve yasal sürece kendilerini uyarlamaları gerektiğini" belirten Öcalan, "silahlı çatışma ortamının ortadan kalkmasının, yıllardır yasadışı konumda olan bir çok örgütü demokratik ortamla bütünleşmeye iteceğini, bir af çıkartılması ve yasal-siyasal çalışmanın önünün açılması halinde, demokratikleşmenin daha da kökleşeceğini" buyuruyor ve PKK ile birlikte tüm diğer örgütlere "kendini yenileyip, yasallaşmayı, toplumun önüne demokratik çözüm programlarıyla çıkmalarını" tavsiye ettikten sonra, "PKK'nin de aslında 90'lı yıllarda, 70'lerin klasik sağ-sol, faşizm, sosyalizm, ulusal sorun mantığıyla yazılmış program, örgüt biçimleri ve eylem arayışlarını masaya yatırıp, özellikle dil-kültür ağırlıklı bir demokrasi programı ve bunun barışçıl siyasal örgüt yapısını, silahlı mücadele yerine siyasal çalışmanın yasal biçimlerini ortaya koyması gerektiğini; gecikmeli de olsa bu sürecin bugün de işletilebileceğini; devletin karşılık vermesi, dolaylı dialog yolları ve pratik olanaklar bulunması halinde PKK'nin yeni bir 'Barış Konferansı ve Kongresi' ile buna hazırlanabileceğini; bu konuda başta devletin, büyüklüğüne yaraşır bir tavır koyması gerektiğini" vurguluyordu.

Kendi "kişisel durum"una da değinen Öcalan, "başından beri sahip olduğu özgürlük anlayışının kendi süreci üzerinde belirleyici olduğunu, Kürt gerçeğinin özgürlüğünü koymanın temel bir yaşam amacı haline geldiğini; daha sonra Kürt gerçeğinin üçte bir hasta, üçte bir delirmiş, üçte bir de tutsak olduğu, bu özelliklerin olduğu gibi örgüt ve eylem yapısına da yansıdığı tesbitinde bulunduğunu; ölüm oruçları, kendini yakmalar, binlercesinin bombayı kendinde patlattığı intihar eylemleri, yine asla tasvip etmediği sivil kitlelerin hedeflenmesi gibi durumların, mevcut toplumsal yapının derin etkisi altında kalmak kadar, yetersiz bilinç ile anormal duygu ve iradenin de sonucu olduğunu; kendisinin, örgütü doğru bir eylem anlayışına getirmek için sürekli bir çaba içinde olduğunu ve başvurulan şiddetin meşru savunma durumunu aşmamasına önem verdiğini; bir çok saldırı ve intihar eylemini kahramanlık olarak değerlendirmiş olsa da, bunlardan hiçbirinin emrini vermediğini ve haberinin de olmadığını, hatta bunları asgaride tutmak için uğraştığını; ateşkes sürecini derinliğine ele alamayarak, devletin yaptığı hazırlıkları iyi görüp değerlendirememe sonucu tarihi bir fırsatı kaçırmış olmayı temel bir eksikliği olarak gördüğünü; ancak 90'lı yıllarla birlikte PKK'nin 70'li yıllarda kalan program ve propaganda tarzını değiştirmek, aşmak için yoğun bir çaba içinde olduğunun da görülmesi gerektiğini; demokratik birlik çözümüne yaptığı vurguların ilgili devlet kuruluşları tarafından da gayet iyi bilindiğini; bağımsızlık ve özgürlük kavramlarını da ayrı bir devlet anlamında değerlendirmediğini; başlangıçtaki dogmatizme rağmen bu süreçte karşı çıkılması gerekenin devlet değil, onun oligarşik temsili olduğunu, bağımsızlık için yıkmanın değil, demokratikleşmenin temel alınması gerektiğini, yine parçalanmanın değil, özgür iradeyle birlikteliğe çalışmanın hem gerçekçi, hem de demokratik bir görev olduğu sonucuna vardığını; fırsat bulabilirse, bundan sonra temsil etmeye çalıştığı toplumun özgür yurttaş ve halk olarak cumhuriyetle demokratik birliği, barışı ve kardeşliğini sağlama çabasına en büyük tutkuyla sarılacağını" söylüyordu.

- Öcalan, "savunma"sının başından itibaren tekrar tekrar vurguladığı "demokratik birlik cumhuriyeti" kavramını, "sonuç" bölümünde de yineliyor ve ek olarak, "demokrasiyi birlikte kurup geliştirebilmek için, Cumhuriyet'in kuruluş ve korunmasında emeği geçen tüm şehitleri, kendi şehitleri olarak bilmenin, kurucusunu minnettarlık ve saygıyla anmanın, bayrağını gururla selamlamanın esas olduğunu; yaşayan nesiller olarak da çağdaş görevlere sahip çıkmak

gerektiğini" belirttikten sonra, "aslında kendilerinin de bunu yapmaya çalıştıklarını, doğudaki ağır geriliği, cahilliği ve köleliği, ilerleme, aydınlık ve özgürlükle aşmak istediklerini, bunun da öz olarak bir Cumhuriyet görevi olduğunu, oysa şimdi şekli hukuk çerçevesinde cumhuriyet karşı en büyük suçla yargılanmasının bir paradoks olduğunu; Atatürk'ün de Cumhuriyeti, hem de görevi devraldığı Saltanat'a karşı idam hükmü altında kurduğunu; kendisinin de bir çok yanlışlarının olabileceğini, ama bunlardan dönüş iradesine sahip olduklarını da gösterdiklerini, yasalar açısından aklanmasalar bile, tarih ve toplumun kendilerini aklayacağını; savunmasında tüm gücüyle, bir daha asla şiddetin diline başvurmadan çözüme gidilmesi yönünde çaba sarfettiğini, bunun da topluma ve onun yüceltilmesi gereken bir ifadesi olarak devlete olan saygı ve bağlılığının bir gereği olduğunu; Bu anlamda 'vatana ihanet'i de kabul etmediğini; yapılanların olsa olsa misak-ı millinin gereklerini çağdaş ölçüler içinde yerine getirmek yani büyütmek olduğunu; savunmasındaki ifadelerin de, misak-ı milli ile başlangıçta Kürtlere söylenen Cumhuriyet'e kurucu bir halk olarak katılması yönündeki ilkelerin yerine getirilmesini içerdiğini; ayrıca Türkiye Cumhuriyeti'nin, misak-ı milli dışında kalan Kürt-Türkmen topluluklarına, en azından yaşadıkları devlet içinde soykırıma uğramadan demokratik kimlikleriyle yaşamaları için yardımda bulunmasının ahlaki ve siyasi bir görev olduğunu; Cumhuriyet tarihinin bu en zor sorunu çözümlendiğinde, Türkiye'nin iç barışından aldığı güçle bölgede lider bir ülke olarak hamle gücüne kavuşacağının kesin olduğunu; Ortadoğu'da liderlik döneminin Orta Asya'dan Balkanlar ve Kafkaslar'a kadar etkili olma anlamına geleceğini; dış oyunlarla Kürt sorunu bir araç olarak kullanılarak, bunun geri çevrilmeye çalışıldığını; bu oyunu oynamak isteyenlere karşı, sorunu kendi elleriyle çözerek cevap verilebileceğini; bu davanın kutsal barışın kilometre taşı olması gerektiğini; ağır feodal koşullardan dolayı Cumhuriyet halkı haline gelememiş halkın, artık 'ne mutlu demokratik

Partîya Şoreş- KAWA

Halkımız, yurtsever güçler ve partimiz yanlış olanı kabul etmeyecektir.

2 Ağustos 1999 tarihnde PKK'nin esir Başkanı A.Öcalan bulunduğu cezaevinden avukatları aracılığıyla kamuoyuna bir açıklamada bulunarak, PKK'yi 1 Eylülden itibaren „silahlı mücadeleye son vermeye" ve silahlı güçlerini Türkiye'nin devlet „sınırları dışına çıkarmaya" çağırdı.

...Sömürgeci devlet elinde esir olan ve Kürt Halkına karşı büyük bir vahşet ve barbarlıkla savaş yürüten Türk ordusu Genel Kurmayının avuçları içinde bulunan A.Öcalan'ın bu ve benzeri açıklamalar yapması bekleniyordu. Faşist rezimin ele geçirdiği fırsatı, Kürt halkına ve onun ulusal kurtuluş savaşına karşı kullanmaya çalışacağı belliydi.

...A.Öcalan'ın çağrısı zamansız ve mevcut siyasi koşullar dikkate alınmaksızın yapılmıştır. Ne Kürt halkı nede Türkiyedeki demokrasi mücadelesi, ne A.Öcalan'ın mahkemesinden nede silahlı mücadeleyi bırakma çağrısından bir şey kazanmamıştır ve kazanmıyacaktırda. Ortada teslimiyeti aşan bir planın adım-adım, alıştıra-alıştıra yaşamaya geçirilmeye çalışıldığı açıktır.

...Yeri va zamanı geldiğindae Kürt halkının siyasi güçleri de diğer bütün halkların temsilcileri gibi elbette düşman güçlerle masaya oturabilirler, hatta koşulsuz geri çekilmeler ve geriye adımlar bile atabilirler. Doğru siyaset neyi gerektiriyorsa o yapılır. Savaşın ve siyasetin kurallarına göre bütün bunlar yapılabilir. Savaşın ve siyasetin kurallarına göre bütün bunlar yapılabilir. Ne varki, koşullar olgunlaşmadan , zamanı gelmeden, üstelik kendisini ve konumunu güçlenirecek hiçbir karşılık beklemeden, düşman gücünün en ufak bir iyi niyet jesti veya adımı ortaya çıkmaksızın, söz konusu çağrı oluğu gibi kabul edilmektedir. Üç tane tek taraflı ateş-kese ve bir o kadar iyi niyete rağmen , sadece imha etmeye kalkışmakla cevap vermeye kalkışmış olan Türk savaş kurmayınahiçbir talep öne sürülmeden, koşullar dayatılmaksızın A.Öcalan'ın çağrısına onay veren PKK yönetiminin tutumu son derece düşündürücüdür!?!

Türk devlet yöneticilerinin perde arkasında ki sahte sözvermelerine eğer inanılıyorsa , bu büyük bir gaflet olacaktır. Devletin A.Öcalan'la yakaladığı kozu ve tavizi sonuna kadar götürmeye çalışacağı görülmelidir.

>>>

cumhuriyet halkı olmak' sloganı altında barış içinde, ayrılma kabul etmez özgür bir halk gerçekliğine ulaşarak mutlu olabileceğini; kendisinin de, Türkiye'nin ülke bütünlüğü ve devlet varlığı içinde, tüm halkı ile birlikte bu tarihi süreci yakaladığına inandığını" ifade ederek bitiriyordu.Öcalan'ın "savunması"nın, genel hatlarıyla Türkiye'deki bazı liberal aydınların "2. Cumhuriyet" tartışmalarını hatırlattığı, yine benzer görüşlerin daha önce, belki de daha "rafine" bir şekilde Orhan Kotan tarafından da dile getirildiği söylenebilirdi. Tarihin garip bir cilvesi olarak birbiriyle "kanlı- bıçaklı" gibi görünenler, "Yeni Dünya Düzeni"nin "realite"lerinde aynı çizgiye düşüyorlardı. Sadece, Orhan Kotan'ın kendisinden başka pazarlayacak pek bir şeyi kalmadığı için, devlete en rasyonel akılları vermesine rağmen ciddiye alanı yoktu ve hayatının son dönemlerini, biraz da bu hayal kırıklığı içinde geçirmişti. Keza, gerek Orhan Kotan, gerekse "2. Cumhuriyetçiler", kendi iç tutarlılıkları açısından en azından kemalizme - ya da Kemalistlere- mesafeli durmaya da özen gösteriyorlardı. Ayrıca "2. Cumhuriyetçiler", burjuva demokrasisinin önkoşulu olarak, sistem içinde kemalist ideolojiye dayalı "militarist-bürokratik yapılanmanın çözülmesi"ni önermekteydiler ve bu güçlerin devlet ve siyasal iktidar üzerindeki vesayetleri çözülmeden, öngördükleri burjuva demokrasisinin koşullarının olmadığını bilecek kadar da zekiydiler.

Ancak, bulabildiği ya da işine yarayacağını düşündüğü bütün kavramları, kendi içinde büyük mantık bozulmalarıyla birlikte birbirine karıştıran Öcalan'ın "demokratik Cumhuriyet"i, özellikle bu yanlarıyla "2. Cumhuriyetçiler"in bile gerisinde durmaktaydı. Mevcut sisteme karşı olmamak ya da içte bir takım değişiklikler yaratmak bir yana, asıl olarak mevcut sistemin temelini oluşturan militarist-bürokratik iktidar odakları tarafından kabul görmeyi amaç edinen bir üslup öne çıkartılmıştı. Bu bakımdan "savunma"da, militarist-bürokratik iktidar gücünün tamamlayıcı öğesi Kemalizme "sahip çıkma"ya da büyük özen gösterilmişti. Genel hatlarıyla Öcalan'ın "savunma"sı, "2. Cumhuriyetçilik"ile "Kemalizm"in eklektik bir karışımından ibaretti. Kürdistan tarihine ve toplumuna ilişkin olarak ileri sürdüğü görüşler de, hiç bir bilimsel veriye dayanmayan, nereden, hangi kaynaktan, nasıl bir bilimsel araştırmadan alındığı belli olmayan, buna karşın sık sık "bilimsellik" demagojisiyle

>

Bir yenilgi zeminine doğru itilmiş bulunan silahlı ulusal kurtuluş hareketi zor koşullardan geçmektedir. Liderini kaybetmiş ve lojistik dezsteğinde ciddi zayıflamalara uğramış olan PKK'yi belirsizlikler yaşamasına rağmen anlamak mümkündür; fakat, sonuçları gayet iyi bilinen „silahlı mücadeleye son verme" ve „sınırların ötesine çekilme" çağrısına onay vermesinin vahameti kabul edilemez. Elinden savaş ve savunma gücü alınmış ya da hareket edemeyecek düzeyde sınırlandırılmış siyasi bir güç hangi tarihi misyonu yerine getirebilir?

Sözkonusu çağrı ve ona onay vermek, ulusal birlik, Ulusal Kongre, Kuzey-Kürdistan Ulusal Platformu politikalyarını da hiçe sayarak yerle bir etmiştir. Ulusal birlik yaklaşımlarının ve politikalarının ciddiye alınmadığı ve inandıcı olmadığı ortaya çıkmıştır.

...Bütün olumsuz gelişmelere ve açıklamalara karşılık, PKK yönetimi ve 15 senelik savaşın yükünü büyük fedakarlıklarla omuzlamış olan askeri ve siyasi kadroları, Kürt halkının mücadelisini silahsızlandırmayı amaçlayan çağrıya uymayı reddetmelidir. PKK, halkımızın ve ulusal kurtuluş hareketinin çıkarları gereği olarak kazanılmış mevzileri, silahlı güçlerini ve birliğini korumalıdır.

Bu yönlü girişimleri Partiya Şoreş-KAWA destekleyecektir. A.Öcalan'ın „silahlı mücadeleye son verme" çağrısından kendisine paye çıkarmaya kalkışanlar sadece zavallı talihsizlerdir. Bütün siyasi yaşamlarında ulusal Kurtuluş hareketinin temel talebinden, bağımsızlık ve sosyalizm davasında, silahlı direniş ve savunma anlayışı ve yönteminden hiçbir şey anlamamış olanların, tamamiyle fırsatçı bir tutumla, söz konusu olan çağrıyı kendi teslimiyetçi görüşlerinin kanıtı olarak göstermeye kalkışmaları doğru bir tutum değildir. Hele silahlı ulusal kurtuluşy hareketini „maceracılık" olarak tanımlamak, Kürt halkının direnişine ve şehitlerine saygı duymakla alakası olamaz.

...Partimiz, nereden geldiğine bakılmaksızın , halkımızın ve ulusal kurtuluş hareketinin direncini ve direnişini kırmaya yönelik her türlü girişimi redetmeyi yurtseverlik görevi saymaktadır. Yanlış politikalar ve kaybettiren önderlik etme biçimleriyle bir yere varılamaz.

Partiya Şoreş KAWA, Merkez Komitesi , 9 Ağustost 1999

perdelenmeye çalışılan bir "resmi tarih" anlatımıydı. "Savunma", Kemalizmin yaklaşık 80 yıldır tüm topluma dayattığı, ancak artık her yönüyle teşhir olmuş bilim dışı resmi tarih anlayışının yeniden üretilmesine hizmet etmekteydi. Başta Beşikçi olmak üzere, bir çok bilim insanının araştırmalarıyla, uzun ve zorlu bir siyasal mücadele süreciyle ortaya konan bilimsel gerçekler,derme çatma totolojilerle ortadan kaldırılmaya çalışılıyordu.

Hatırlanacağı üzere Kemalizmin fikir babası ve ilk kuramcıları, 1920'lerde, Türk devletinin büyük baskı altına aldığı ve sonuçta devlete boyun eğen eski "Türk Solcuları", TKP yöneticileriydiler. Türk devleti onları, sonradan büyük bir inanç ve bağlılıkla Kemalizmin temellerini atacak kadar ezmiş ve teslim almıştı. Görüldüğü kadarıyla 1999'da bu kez Öcalan bu uğursuz işi kendine vazife biliyordu. 1920'lerde Kemalizmin kuruculuğuna soyunan "Türk Solu", "TKP", bunu bir hastalık olarak Türkiye'deki devrimci hareketin önemli bir kesiminine de taşımış ve Türkiye'deki devrimci-sosyalist hareketin güdük kalmasında, kendi temelleriyle buluşamamasında, Kemalizmle olan bu göbek bağının da önemli bir etkisi olmuştu. Bu bakımdan, benzer bir tehlike, belki de daha büyük olarak şimdi Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi için sözkonusuydu. Gerçekte tarihsel ve toplumsal temellerden yoksun bulunan, militarist-bürokratik sistemin kendini devam ettirmesinin en güçlü aracı olan Kemalizme, zorla ayakta tutulduğu bu yıllarda bu kez "Kürt solu" tarafından kan taşınması, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'ne de bu virüsün bulaştırılması anlamındaydı.

Öcalan'ın -ve "savunma"yı her yönüyle

PADEK (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Platformu)

"Teslimiyet çağrılarına birlikte karşı çıkalım!

PKK Genel Baskanı Abdullah Öcalan'ın Imralı'da süren duruşmasının ilk haftasının beşinci gününde yani 4 Haziran 1999 tarihinde, PADEK olarak yaptığımız tesbit ve açıklamada; Abdullah Öcalan'ın ilk hafta boyunca mahkemede sergilediği tutum ve davranışları ve gerekse de medyaya yansıyan açıklamaları ile kendisinden umut edilen ve beklenilen bir davranış göstermediği, aksine kendisine inanan kitleleri hayal kırıklığına uğrattığına dikkatleri çekerek, olası "sürpriz" gelişmelere karşı uyarılarımızı yapmıştık!

Geçen süre zarfında, gerek avukatları vasıtası ile yaptığı açıklamaları, gerekse de hangi kanallardan yaptığı meçhul olan diğer açıklama ve yazışmaları ile Abdullah Öcalan'ın belli bir strateji doğrultusunda, Başbakanlık Eşgüdüm Merkezi tarafından yönlendirildiği iddialarını güçlendirmektedir.

Bunun son örneği Abdullah Öcalan'ın avukatları aracılığı ile basına yaptığı 22 Eylül 1999 tarihli açıklamasıdır. Açıklamada şöyle denilmektedir; "Atılacak demokratik adımlara engel olmadığını, aksine bu adımlara güç verdiğini kanıtlamak için bir PKK grubunun silahları ile birlikte iyi niyet ifadesi olarak Demokratik Cumhuriyete katılmak ve güç vermek için Türkiye'ye gelmeye çağırıyorum. PKK'nin atacağı bu adım Barış ve Demokratik Çözüm için sembolik bir adımdır. Silahlı mücadele kararının sözde kalmadığını kanıtlamak açısından bu adım oldukça önemlidir".

Bu son açıklama, olayın vehametinin boyutlarını açık seçik gözler önüne sermektedir. Bu doğrudan doğruya teslimiyete yapılan bir çağrıdır. "Demokratik Cumhuriyet"e katılma ve güç verme çağrısı, Türkiye Cumhuriyeti'ne teslim olma ve ona güç verme çağrısından başka birşey değildir. Genel Kurmay Başkanı Hüseyin Kıvrıkoğlu, bu çağrıya benzer bir çağrıyı daha geçen hafta, kimi gazete ve tv muhabirleri ile yaptığı sohbet toplantısında yapmıştı. Kıvrıkoğluna göre, silahlı mücadeleye son vermek yetmiyordu, PKK'lilarin gelip teslim olmaları isteniyordu.

Aradan fazla bir zaman geçmeden, Abdullah Öcalan, Kıvrıkoğlunun talebini yaldızlı laflarla süsleyerek, yerine getirmek istemektedir. Devletten hiçbir talepte bulunmayan Öcalan, "sembolik" çağrılarla teslimiyetin ve tasfiyenin kapılarını açmak istemektedir. Bu çağrı ile PKK bir yol ayırımına gelmiştir. PKK, ya Abdullah Öcalan'a kulak verip silahları ile birlikte teslim olacak veya kendisine yeni bir rota çizecektir.

İnancımız ve umudumuz odur ki, hiçbir Kürt yurtseveri teslimiyetin sesine kulak vermeyecek, yurtseverliğine helal getirmeyecektir. Kendisini teslimiyete çağıranları kaderi ile başbaşa bırakacaktır."

PADEK, Yürütme Komitesi 23.9.1999

desteklediğini açıklayıp, ona göre tavır alan PKK'nin- süreç içinde siyasal görüşlerinde değişiklik olması, programatik olarak "kültürel haklar" ya da -Öcalan'ın sıkça vurguladığı gibi- sadece "dil hakkı"nın savunulduğu bir çizgiye gelinmesi elbetteki muhtemeldi ve Kürdistan'ın durumunda, Kürdistanlıların durumunda en küçük bir iyileştirmeyi istemenin, savunmanın önemi de inkar edilemezdi. Ancak "savunma"da gelinen çizgi, programatik bir geri çekilişin çok ötesinde, ne yazık ki esas olarak ideolojik bir bir teslimiyeti içermekteydi. Öcalan -ve PKK-, kendilerini Kemalizmin ideolojik yörüngesi içinde tanımlıyorlardı. Bu "yeni" çizginin bir "taktik" olmadığı, "stratejik bir değişim" olarak inançla ve samimiyetle savunulduğu artık her fırsatta açıklanmaktaydı.

"İmralı yargılaması"nda Öcalan'ın yaptığı "savunma"nın ardından "esas hakkında mütalaa" veren DGM Savcıları, Öcalan'ın kendilerine sunduğu "değerli" malzemelerden yararlanmamazlıketmeyeceklerdi elbette. Nitekim, "iddianame"nin aksine daha fazla siyasi değerlendirme yapılan "mütalaa"da, Kemalist tarih tezleri bu kez "Öcalan'ın da dediği gibi; Öcalan'ın ifadesinden de anlaşılacağı" gibi denilerek ve "savunma"dan uzun alıntılar yapılarak "kanıtlanmış" sayılıyordu. (Daha sonra devletin istihbarat yetkililerinin hazırladığı ve basına da yansıyan bir değerlendirme raporunda -ki, Öcalan'ın bu raporu da "savunma"sına eklediği belirtilmektedir-"Öcalan'ın devlet için yapabileceği her şeyi yaptığı" belirtilecekti.) Öcalan'ın, Kemalizmi olumlayan beyanlarını, uzun alıntılar yaparak "doğru" kabul eden DGM Savcıları, sıra Öcalan'ın "değiştiklerine" ilişkin beyanlarına gelince, hem Öcalan'ın "tez olarak ileri sürdüğü hususların bile "örgütün amacını sağlayıcı nitelikte" olduğunu, yani devlet tarafından kabuledilemez olduğunu, hem de "Öcalan'ı samimi bulmadıklarını" açıklayacaklardı. Taktik aşağı yukarı belliydi. Artık Öcalan ve -PKK-"samimiyetlerini göstermeleri" için sıkıştırılabilirlerdi. Nitekim Öcalan, "esas hakkındaki mütalaa"ya karşı verdiği "ek savunma"da, ilk "savunma"sında "yanlış anlaşılan" ya da "amacını aşan" bölümleri düzeltecek, "samimi" olduğunu göstermeye çalışacaktı. Öte yandan PKK de, "Öcalan'ın savunmasına aynen katıldıklarını, devletinde olumlu bir yaklaşım içinde olması halinde kısa sürede demokratik cumhuriyet programı çerçevesinde gerekli dönüşümü sağlacaklarını, Öcalan hakkında verilecek kararın da bu bakımdan önemli olduğunu ve kendilerinin olumlu bir adım olarak en azından kararda '59. madde' olarak bilinen hafifletici

Partîya Rizgarîya Kurdistan (PRK/rizgarî)

Tasfiye ve Teslimiyete karşı Direnelim

"PKK Genel Başkanı Öcalan'ın TC'ye teslim edilmesiyle boyutlanan süreç, onun bir rehine olarak kullanılmasıyla Kürdistan'da silahlı mücadele ve direniş savaşımının tasfiye edilmesi yolunda gelişmektedir. İmralı duruşmaları göstermiştir ki Öcalan bu dayatmalara boyun eğmiştir, eğdirilmiştir.

Ne yazık ki PKK önderliği de, Öcalan'ın esirliği ve idam edilme tehdidi karşısında bütün dayatma ve tasfiye programlarına adım adım uymakta, kendisiyle beraber kitleleri ve diğer devrimci güçleri de bu programa çekmeye çalışmaktadır." Yıllardır Emperyalist ve sömürgeciler tarafından KUKM'ye bir tasfiye ve teslimiyet programı dayatılmaktaydı.

Bu program, Kürdistan halklarının hiçbir özgürlük talebini karşılamayan, sömürgecilerin kirli savaş politikalarını ve yıllardır sürdürdükleri ırkçı-imhacı politikaları aklayan, onları uluslararası arenada çok sıkıştıkları bir anda oldukça rahatlatan, Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesini hem ideolojik ve siyasi olarak, hem de moral değerleri bakımından fiilen silahsızlandıran bir programdır. Bu programda "barış" denilen şey teslimiyettir. "Demokratik Cumhuriyet" denilen şey, halklarımızın temel hak ve özgürlüklerinden vazgeçerek sömürgecilere tabi olmaları ve kendilerine verileceklerle yetinmelerinden başka birşey değildir.

Bu arada "savaş, barış, demokrasi, çözüm" vb gibi bir yığın kavramın da içeriği boşaltılmaktadır. Elbetteki biz de "barış" istiyoruz. Savaş halkımızın tercihi değil ona dayatılmış haksız bir savaştır; Kürdistan toplumu sömürgeci zorbalığa karşı meşru direnme savaşı içindedir. Savaşın halklarımıza getirdiği yıkım ortadadır. Fakat barış, sömürgecilerin bütün koşullarına boyun eğmek onu meşrulaştırmaksa, bunun adı barış değil teslimiyet olur.

>>>

nedenlerin uygulanmasını beklediklerini" ifade ederek, Öcalan'a desteklerini açıklıyordu.

Ne varki, DGM Savcılarının kullandığı yöntem, ardından DGM'nin kendisi tarafından da aynen kullanılıyor ve "Öcalan'ın samimi görülmediği" vurgulanarak, üstelik Şeyh Sait'in idam edildiği tarihin yıldönümü de bilinçli bir şekilde, özellikle seçilerek "idam kararı" veriliyordu. DGM "karar"ında da, "mütalaa"da olduğu gibi Öcalan'ın "savunma"sının resmi tarih tezlerini ve kemalizmi olumladığı bölümleri, "Öcalan'ın da belirttiği gibi" denilerek, uzun uzun alıntılanıyor ve devlet görüşünün kanıtları olarak sunuluyor, ancak yine de "Öcalan'ın samimi görülmediği" belirtiliyordu. "Karar"da, Öcalan'ın "samimi görülmemesi"nin nedenlerinden biri olarak "yakalandıktan sonra dile getirdiği barış ve birlik yönündeki görüşlerin, PKK'nin en yetkili organı olan Kongre ve Konferanslara yansımaması, bu yönde her hangi bir kararın alınmaması"nın gösterilmesi ise, devletin beklentilerine işaret sayılıyordu. Sonuçta bu "yargılama" ile Türk devleti, salt baştan belli bir "karar"ı ilan etmiş olmakla kalmıyordu, asıl olarak Öcalan'ın sömürgeci "yargı"yı kabul etmesiyle birlikte hem kendi sömürgeci hukuk sistemini ve onun kurumlarını "meşrulaştırma", hem de Kürdistan'da yürüttüğü kirli sömürge savaşının suçlarını böylesi bir seramoniyle "aklama" kurnazlığı için de büyük bir fırsat yakalıyordu.

"İmralı duruşması" ile ilgili olarak dikkati çeken diğer bir ayrıntı da, Türk devletinin en önemli ideolojik saldırı aygıtları olan "basın-yayın" kuruluşlarının bu dönemdeki üsluplarıydı. MGK'nin bir şubesi gibi çalışan ve "Suriye krizi"nden itibaren şoven dalgayı yükseltmekle görevlendirilen Türk gazete ve televizyonları, "İmralı duruşması" yaklaşırken yoğunlaştırdığı propaganda faaliyetlerini, özellikle "duruşma"nın ilk günlerinde doruğa çıkarmış, tam bir zafer sarhoşluğuyla Öcalan'ı iyice küçük düşürücü bir üslup takınmıştı. Ancak, ağır hakaretler de içeren bu propagandanın Öcalan'ın PKK ve Kürdistanlı kitleler nezdindeki etkisini tamamen ortadan kaldıracağı, dolayısıyla Öcalan'ı Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin tasfiyesinde etkin bir öğe olarak kullanma olanağının zayıflayacağı farkedildiğinde, bu yayınlar da birden bire kesiliyor ve bu kez oldukça saygın bir üsluba

Partîya Rizgarîya Kurdistan (PRK/rizgarî)

>

Adaletsiz barış olmaz; "Barış" tek taraflı da olmaz. Barış taraflar arasında siyasi bir diyaloğ olmasını, adalet üzerine kurulmasını gerektirir. Kürdistan halkı için adalet, özgürlük ve bağımsızlıktır. Özgürlük olmadan "barış"tan söz edilemez.

Elbetteki biz de Türkiye'nin demokratikleşmesini, Türk halkının da özgürleşmesini isteriz. Türkiye'nin demokratikleşmesi ancak ulusların kendi kaderini tayin hakkı koşullarında Kürdistan'ın bağımsız ve özgür olmasıyla mümkündür. Kürdistan özgür olmadan, halkların köleliği koşullarında Türkiye demokratikleşmez. Türkiye'nin demokratikleşmesinin önündeki engel gerilla mücadelesi ve PKK değil, sömürgeci Kemalist militarizmdir, özel savaş rejimidir.İmralı duruşmalarında ideolojik, siyasal, diplomatik silahlar terkedilmişti. Ardından "strateji değişikliği" adı altında mücadele araçları, yöntemler, kurumlar ve örgütlenmeler terkedildi.

Kuşkusuz herhangi bir parti, örgüt veya kişi kendi kaderini tayin etmekte özgürdür; mücadele edip etmemeyi veya mücadele yöntemlerini istediği biçimde tercih edebilir. PKK'nin silahlı mücadeleyi bırakma kararı da kendi bileceği bir şeydir.

Ne varki bir bütün olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi tasfiye programıyla karşı karşıyadır ve Öcalan da bu programda rol almıştır. Bu duruma devrimci kararlılıkla karşı çıkmak günün acil görevidir. Öcalan'ın tutsaklığının yalnız PKK için değil, tüm KUKM ve demokrasi güçleri için bir şantaja, demoklesin kılıcına dönüştürülmek istendiği bugün çok daha net biçimde görülmektedir.

Öcalan'ın göstermelik biçimde yargılanmasının ardından alalacele kararın onaylanması ve sonra da Hükümetin bu dosyayı Başbakanlık'ta bekletme kararının şartları oldukça ilginçtir. "Bu kararın terör odaklarınca istismar edilmesi halinde, infaz sürecinin başlatılacağı" tehdidi savrulmaktadır. Yani Öcalan'ın hayatına karşılık, hiçbir siyasal özgürlük ve demokrasi talebinin bile ileri sürülmemesi dayatılıyor. Bu süreç PKK'yi daha çok pasifize etmenin bir aracına dönüştüğü gibi, PKK üzerinden bütün ulusal demokratik güçlere yönelik de bir baskı kurmayı da amaçlıyor. Herhalde bu kuşatmayı kırmak, bu oyunu boşa çıkarmak gerekiyor."

24.09.1999

ve Öcalan'ın "siyasi tavır koyduğu", "zekice hareket ettiği", "devleti sıkıştırdığı" gibi argümanlara başvuruluyordu. Yine "İmralı duruşması" öncesinde "idam" kararını çoktan ilan eden en militan köşe yazarları, birden bire "Öcalan'ın neden idam edilmemesi gerektiği"ni açıklayan, "Öcalan'ın bu şekilde daha çok devletin işine yarayacağını" ileri sürerek, sistemli bir şekilde doruklara çıkardıkları şoven dalganın dozajını ayarlamak, giderek düşürmek için çaba gösteren "liberal demokratlar"a dönüveriyorlardı.

Bir adım "ileri"!..

"İmralı duruşması" sonrasında Kuzey Kürdistanlı siyasal hareketlerin önemli bir kesimi yayınladıkları bildirilerle, bir yandan Türk devletinin "karar"ını protesto ederken, bir yandan da Öcalan'ın "savunma"sına temel teşkil eden konulara ilişkin görüş, eleştiri ve değerlendirmelerde bulunuyorlardı.

"Karar"ın hemen ardından yayınladığı bildiride "özgürlük savaşının yargılanıp, mahkum edilmeye çalışıldığı sömürgeci mahkemelerin, KUKM için hiç bir 'pazarlık', 'uzlaşma', 'barış-demokrasi' ve 'çözüm yeri' olamayacağını; cellatların 'barış' tanımladıkları şeyin, kurbanlarını boğazlarken ses çıkarmamaları olduğunu" belirten PRK/rizgarî, "TC'nin bundan sonrasına ilişkin hesapları"na ilişkin olarak da; "öncelikle, TC'nin bu 'idam kararı'nı KUKM'nin üzerinde bir şantaj ve pazarlık aracı olarak kullanacağı, KUKM'ye dönük tasfiye programını uygulamada Öcalan'ı bir rehine olarak tutacağı, TC Parlamentosu'nda bekletilecek 'idam kararı'nın, başta PKK olmak üzere Kürdistanlı hareketlere karşı bir tehdit öğesi olarak sürekli gündemde tutulacağı ve 'Pişmanlık yasaları' v.b. tuzakların da, tasfiye sürecinin bir parçası olarak gündemleştirileceği"; bununla birlikte "PKK ve KUKM güçlerinin dikkatlerinin 'idam kararı'na kilitlenerek, Kürdistanlıların ulusal demokratik taleplerinin gündemden düşürülmeye çalışılacağı"; ayrıca "bu 'karar'ın, aynı zamanda TC'nin Avrupa'ya yönelik dış politikası ve ilişkilerinde de bir pazarlık aracı olarak kullanılacağı" değerlendirmesinde bulunuyordu.

"İmralı duruşması" sonrasındaki önemli konulardan biri de, PKK kadroları ve tabanınında Öcalan'ın "savunma"sı ile "İmralı duruşması"nın sonucunun nasıl değerlendirileceği, Öcalan'ın programatik düzeyde "siyasal, ideolojik ve örgütsel yapıda değişiklik" öneren görüşlerinin nasıl karşılanacağıydı. Gerçi bu görüşlerin bir kısmı, Öcalan tarafından ilk kez ifade edilmemiş, daha önce de çeşitli defalar belirtilmişti. Ancak, gerek PKK'nin iç söyleminde, gerekse PKK kadroları ve tabanının önemli bir kesiminde bunlar, genellikle "Başkan'ın taktik yönelimleri" olarak tanımlanmış, siyasal, ideolojik ve örgütsel çizgide bir değişikliğin bulunmadığı savunulmuştu. Öcalan'ın Türk devletine teslim edildiği günlerde yapılan 6. Kongre'nin kararları ile yine bu ilk günlerde yapılan "Öcalan'ın tutsaklık koşullarındaki beyanlarının partiyi bağlamayacağı"na ilişkin ilk açıklamalar, PKK kadroları ve tabanının tereddütlerini bir ölçüde dikkate almaktaydı.

İlk anda büyük bir şok yaratan Öcalan'ın "savunması", PKK tarafından özellikle Avrupa'da "Türk devletinin karşı propagandası temelinde Türk basınının çarpıtmaları" olarak ya da "Öcalan'ın özgür iradesinin ürünü olmadığı, verilen ilaçların etkisi altında olduğu" şeklinde yansıtılıyor, bu gerekçeler PKK kadro ve taraftarları arasında da geniş kabul görüyordu.

Ancak, PKK Başkanlık Konseyi tarafından "Öcalan'ın görüşlerinin, partinin de görüşleri olduğu"na ilişkin resmi açıklamaların yapılmasıyla birlikte, özellikle Avrupa'nın hemen her yerinde peş peşe toplantılar yapılmaya başlanıyordu. Toplantılar, esas olarak "savunma"nın ve PKK'nin merkezi tavrının kadro ve taraftarlarda yaratacağı tepkilerin kendi içinde muhalefete dönüşmesini, örgütlenmesini önlemeye, kafalarında bir çok soru işareti biriken tabanın kontrolünün kaybedilmemesine yönelikti.

Öncelikle de, içte mevcut gelişmelerden duydukları rahatsızlıkları ifade etme cesareti gösteren ve parti tabanı üzerinde de etkili olabilecek kadroların etkisiz hale getirilmesine çalışılıyordu. Bu çerçevede, eleştirel duran kadrolar önce görevlerinden alınıyor, hiç bir yerde tartışmalara girmemeleri ve görüşlerini açıklamamaları yönünde uyarılıyor, tehditle birlikte ilişkilerden tecrit ediliyor ve hala tavrında ısrarlı olanlara da şiddet uygulanıyordu.

Kamuoyuna yansıdığı kadarıyla, PKK'nin eski kadroları arasında yer alan Selahattin Çelik, böyle bir uygulama sonucu ağır yaralanmış, Şükrü Gülmüş tehdit edilmiş, PKK dışında da Cemil Gündoğan'a yönelik ağır hakaretler ve tehditlerle dolu bir kampanya açılmış, keza Nejdet Buldan da tehditlere maruz kalmıştı. Aynı şekilde, Çanakkale Cezaevi'nde bulunan ve yakın döneme kadar düzenli makaleleri PKK ve çevresindeki yayın organlarında yayınlanmakta olan M. Can Yüce'nin de, sürece yönelik eleştirileri nedeniyle önce yazıları kesiliyor, ardından ilişkilerden dışlanıyor ve nihayet hakkında yoğun bir karalama kampanyası başlatılarak, kadro ve kitlelerin gözünden düşürülmesine çalışılıyordu.Bununla birlikte aynı anda bir diğer kampanya da, sürece eleştirel yaklaşan diğer Kürdistanlı siyasal güçlere yönelik olarak başlatılıyordu. "PKK'nin yarattığı tabana göz dikmek"le suçlanan bu hareketlere karşı "ayaklarını denk almaları", "süreci sabote etmemeleri", "aksi takdirde yurtseverlerin öfkesi altında ezilecekleri" tehditlerinde bulunularak, kendi çevrelerinde duran kesimlerin kemikleştirilmesi, bu suretle olası kaymaların önüne geçileceği hesaplanıyordu. Burada dikkatleri çeken önemli bir husus da, Öcalan'ın "savunma"sında belirttiği çerçeveye bütünüyle sahip çıkan ve yapısını buna uyarlamaya çalışan PKK'nin, Kürdistanlı diğer güçleri "reformistlik" ve "teslimiyetçilik" gibi "sol" söylemlerle suçlaması ile yine Türk devletine, Türkiye'deki en şoven çevrelere bile "diyalog", "demokratik tartışma", "görüşlerini açıklama" v.b. çağrılar yapılırken, Kürdistanlı güçlerin, eleştirel duranların tehdit edilmesinin, sürecin bizzat Kürdistanlı siyasal çevreler tarafından tartışılmasına ambargo koyulmasının paradoksuydu. Sonuçta PKK merkezi, yoğun

Kürdistan Demokrat Partisi /Kuzey (PDK/Bakur)

Kamuoyuna
(...)

A.Öcalan tutuklandığı andan günümüze kadar, Türk devletine "barış" adı altında, Kürt hareketinin vermiş olduğu mücadelenin "gereksizliğini" ve hatta "haksızlığını" vurgulamaya çalışmaktadır.
Tarihi Kürt direnişleri "gerici, dıştan destekli ve yobaz" kavramlarıyla sıfatlandırılmaktadır.
Partimiz, bu tavır eğer Öcalan'ın kişisel durumu ile kalmış olsa idi bakış açısı daha değişik olacaktı. Fakat PKK Başkanlık Konseyi ve PKK'ya yakın kitle iletişimi araçlarının da bu dalgaya katılmaları olaya ayrı bir vehamet vermektedir. İstesek veya istemesek , PKK çevresi itibariyle Kuzey Kürt hareketinde geniş bir kitleye hitap etmektedir, ayrıca takındığı pozisyon Kürt hareketini genel olarak da etkilemektedir..

Bu anlamda, Öcalan ve Başkanlık Konseyi'nin takınmakta oldukları tavır, özel de çevreleri olmak itibariyle genelde Kürtlerde bir umutsuzluğun hakim olmasına neden olmuştur. Partimiz bununla bağlantılı olarak , bütün kürt yurtsever güçlerine ve bireylere sesleniyor.
Umutsuzluğa kapılmanın Kürt sorununa bir faydası yoktur.
Kürt ulusal mücadelesi bugün her andan daha fazla dünya gündemine oturmuştur. Kürt yurtsever demokratik hareketi birlikte mücadele etmenin koşullarını yaratarak, Kürt sorununun onurlu bir barış ve siyasi diyaloğ ile çözümü sürecini hızlandırmalıdır. PDK/Bakur, PKK yurtsever güçleri de dahil olmak üzere, Kürt hareketine birlikte mücadele etme çağrısında bulunuyor.
(...)

Öbür taraftan Öcalan tarafından PKK Başkanlık Konseyi'ne gönderilen 1 Ağustos 1999 tarihli mektupta, PKK'ye atfen "...Kuzey Irak'ta yersiz çatışmalara girmemek kadar, her tehlikeye karşı çok yönlü savunma esastır. Çünkü ortam her tehlikeye açıktır. Savunma hareketlilik buna göre hazırlıklı olmalıdır. Türkiye ile bu konuda yaklaşımlar hayatidir.. Sonuçta Türkiye oradaki varlığınızı kendisi için bir tehlike değil bir güvence olarak görmelidir. ...Kendinizi orada yabancı bir güç olarak değil yerli bir güç olarak görmelisiniz.. Sizlerle olan diyaloğ ve yaklaşımımı devlet biliyor ve karşı tavrını koymadı. Sizlerin gerçekliğinizi sıkı izliyor." ve mektupta yer alan daha birçok belirlemeler, PKK'nın Güney Kürdistan Federe Devlet süreci önünde, belki tamamen engelleyici bir güç olarak kullanılacağı inancını güçlendiriyor.

KDP/Bakur, Parti Meclisi
21 Eylül 1999

bir çaba ve yürütülen kampanyalarla birlikte, en azından örgüt üzerinde kontrolü sağlamada, "çatlak sesler"i şu ya da bu biçimde susturmada "başarılı" olacaktı. Bunda, sahip olduğu medya olanaklarının, günlük gazete ve televizyonu tek taraflı olarak etkili bir şekilde kullanma avantajının elbetteki önemli bir etkisi vardı. Bir diğer olgu ise, PKK'nin yıllar içinde kendi kültürünü de oluşturan monolotik örgüt yapılanması ile bu yapılanma içinde Öcalan'ın özgün konumuydu. Öcalan, süreç içinde yakın çevresindekileri tasfiye etmek ya da "kişiliklerini kırmayı" esas alan bir kadro siyaseti ve yönetim tarzını başarılı bir şekilde uygulamak suretiyle, parti içinde mutlak bir otorite ve parti organlarının üzerinde tartışılmaz, eleştirilmez bir güç olarak, tek başına "önderlik kurumu" durumundaydı. (Ki, bu olgunun Kemalist yönetim ideolojisiyle olan yakınlığı, Öcalan'ın Kemalizme böylesi bir uyum göstermesini de kolaylaştıran etmenlerden biri sayılabilirdi.) Yine, "tüm başarısızlıkları diğer kişilerle, tüm başarıları da liderin olağanüstü gücü ve yetenekleriyle açıklama"yı esas alan bir söyleme dayanan bu kültür, "önderlik kurumu" olarak Öcalan ile parti kadroları ve nihayet kitleler nezdinde metafizik bir bağın gelişmesine uygun bir zemin de sağlamıştı. Öcalan'ın "savunma"sının yarattığı "şok", bu bağın büyük ölçüde sarsılmasına yol açmıştı. Böylesi bir şok, bilinç dönüşümüyle birlikte mevcut durumun aşılması yönünde itici bir güç olabileceği gibi, yerine başka bir şey konulalamadığı ölçüde büyük bir umutsuzluk ve hayal kırıklığıyla likide olup, her şeyden elini eteğini çekmeye, ya da mevcut durumu rasyonelleştirerek kabullenmeye de yol açabilirdi. PKK merkezi ile kadroları ve kitle tabanının önemli bir kesimi, süreç içinde oluşan kültürle birlikte "lideri aşabilme", "yerini doldurabilme" gücünü, cesaretini kendinde göremeyen bir yapı içindeydi. Bu durum, "PKK Devrimci Çizgi" adıyla ortaya çıkan ve aslında ciddi eleştiriler getiren grup için de sözkonusuydu ve Öcalan, onlar için de hala bir "tabu" olma özelliğini koruyordu. PKK kadrolarının bir bölümü ile kitlenin önemli bir kısmı, daha çok "umutsuzluk" ve "hayal kırıklığı"nın etkisi altındaydı. PKK kadrolarının önemli bir kısmı ile PKK'nin yakın çevresinde yer alan kitleler de ise, sonuçta bir sarsıntı geçirmiş olsalar da Öcalan'ın üzerlerindeki güçlü etkisi devam ediyordu ve Öcalan'ın "savunma"sını ve PKK'nin resmileşen yeni çizgisini, olan durumdan ziyade, olmasını istedikleri duruma göre rasyonelleştiriyorlardı. Kürdistanlı kitlelerin genel duruşu da, üzerinde

Kürdistan Demokratik Sosyalist Örgütü (RSDK)

Yurtsever Kamuoyuna

(...)

Bilindiği gibi PKK, 1993, 1995 ve1998'de olmak üzere üç kez tek taraflı ateş-kes ilan etti. Ancak söz konusu ateşkeslerin hiçbirisi uzun ömürlü olamadı. Bunun başlıca sebebi sömürgeci Türk devletinin geleneksel politikasında ısrar ederek şiddetten yana tavrını sürdürmesiydi. Elbetteki silahlı mücadele yürüten bir örgüt olarak PKK'nin de bu tür girişimleri normal karşılanabilir. Ancak Öcalan ve onun talimatlarına aynen uyan PKK Merkez Komitesi ve PKK Başkanlık Konseyi'nin içine girdiği bu son durum, öteki ateşkeslerden çok farklıdır.

PKK Genel Başkanı Öcalan'ın bu girişimlerinin ilk sinyalleri Türkiye'ye kaçırıldığı ilk gün uçakta operasyon timine söylediği "devlete hizmet etmeye hazırım" yönündeki sözleridir. Öcalan'ın daha sonra İmralı'da başlayan mahkemesi ve burada sergilediği tutumu, yaptığı savunma ve devam eden girişimleri, bu zincirin halkalarını oluşturuyor.

Aslında Öcalan'ın savunması bir bütün olarak değerlendirildiğinde, O'nun avukatlarına söylediği *"Devletin ve Başbakanlık eşgüdüm merkezinin çizdiği çerçeve içinde savunma yapacağım. Kimse benden başka bir savunma yapmamı beklemesin. Sizlerden de bu çerçevede savunma yapmanızı istiyorum."* sözlerinde dile getirilen çerçevedir.

Çünkü O, savunmasında Şeyh Said hareketini ve diğer hareketleri ulusal hareketler olmamakla bunların şeyh, ağa ve aşiret reislerinin kendi çıkarlarını ön planda tutarak giriştikleri hareketler olarak nitelendiriyor.

Ayrıca bu hareketleri, dış güçlerin birer maşası olarak damgalıyor ve Kemalist-iktidarın bu hareketleri şiddetle bastırmak zorunda kaldığını belirterek Kemalizmi övüp göklere çıkarıyor.

>>>

düşünülmesi, geleceğe ilişkin sonuçlar çıkartılması gereken bir başka durumdu. Kürdistan'da ve Türk metropollerindeki Kürdistanlıların büyük bir kısmı, yıllardır savaşın içinde, Türk devletinin yoğun baskısı altında yaşamış, ya yerinden, yurdundan sürülmüş, ya yakınlarını kaybetmiş, ya işkencelerden geçmiş, tutuklanmış, kısacası kirli sömürge savaşından bir şekilde etkilenmişlerdi. Umut bağlayıp, maddi ve manevi destek sundukları silahlı mücadelenin, "kısa zamanda başarı elde etmeye" endekslemiş söylemine rağmen uzaması, buna karşın kendi ekonomik ve sosyal durumlarında hızlı bir çöküntü yaşanması, Kürdistanlı kitlelerdeki tahribatı daha da derinleştirmekteydi. Bunun önemli sonuçlarından biri, kitlelerin "mevcut silahlı mücadele pratiği"ne eskisi gibi güven duymamaya ve karşılaştıkları baskıların da etkisiyle, giderek kendileri için daha az riskli alanlara çekilmeye başlamaları, içeriğini sorgulamaya gerek duymadan her türlü soyut "barış" söylemlerinden kolayca etkilenmeleriydi. Bu bakımdan, "ateşkes" ve "İmralı duruşması" sonrasında PKK'nin silahlı mücadeleyi tamamen durdurduğunu açıklaması, Kürdistanlı kitlelerin günlük yaşamlarında görece bir rahatlık yaratmaktaydı. Ancak, Öcalan'ın "savunma"sında ve PKK merkezinin yaklaşımlarında ortaya konan siyasi yönelimin, Kürdistanlı kitlelerde kabul gördüğü söylenemezdi. Karşı çıkışlar açık bir şekilde ifade edilmemekle birlikte, daha çok "bekle gör" şeklinde özetlenen temkinli bir yaklaşım ile temel değerlerinin, kimliklerinin, tarih bilinçlerinin incitilmesine karşı sessiz bir protestonun varlığı hissedilebiliyordu. - **Bir adım daha "ileri"** "İmralı duruşması" sonuçlanıp, "karar" açıklandıktan kısa bir süre sonra PKK merkezine yeni bir mektup gönderen Öcalan, "PKK'nin Türk devletinin sınırlarından dışarı çıkması ve şiddete son vermesi" çağrısında bulunuyordu. Buna ek olarak, "barışın zorunlu olduğu ve demokratikleşmeden başka bir çözüm bulunmadığını, mahkemedeki savunmasını da bu temelde yaptığını ve bunun kesinlikle 'teslim olmak' ya da 'ihanet' olarak anlaşılmaması gerektiğini" belirten Öcalan, "Türk devletinin PKK ile barış yapıyorum demeyeceğini, zaten bu süreçte eşit taraf da olamayacaklarını, kendilerine düşenin, bir

Kürdistan Demokratik Sosyalist Örgütü (RSDK)

Yine O'na göre bağımsız Kürdistan sorunu artık hayali bir sorundur; otonomi, federasyon ve bağımsızlık modellerinin çağı kapanmıştır. Kürt sorunu, en iyi çözüm yöntemi olarak ileri sürdüğü "Demokratik Cumhuriyet" ekseninde, Kürtlerin "Türkiye'nin özgür Yurttaşı" olarak kimliklerinin tanınması temelinde çözümlenecektir.

Kısacası sorunu, Kürtlere kendi toprakları üzerinde sanki göçmen bir grupmuş gibi "anadili eğitimi" derekesine indirgiyor. Ayrıca Abdullah Öcalan bununla da kalmıyor. O, TC'ye akıl vererek PKK'nin tüm olanaklarını devletin emrine sunmaya hazır olduğunu; "Kuzey Irak'ta ABD'ye bağlı kurulma tehlikesi bulunan Kürt devletini ancak kendilerinin durdurabilecektlerini" belirtiyor. Sözü edilen savunmadan başka bir de Öcalan'ın PKK Başkanlık Konseyi'ne yolladığı 1 Ağustos 1999 tarihli ve 7 sayfadann oluşan 10 maddelik mektubunda da "Kuzey Irak'ta" olası bir Kürt oluşumunda PKK'nin mutlaka yer alması ve bunun da Türkiye için bir güvence olması gerektiğini belirtiyor. Ayrıca mektubunda, PKK içinden veya dışında silahlı mücadeleye kalkışabilecek gruplara karşı da şiddet kullanmayı öneriyor!

Bütün bunlar. Öcalan'ın PKK'yi cezaevinden bile yönettiği ve onu sömürgeci TC'nin istediği doğrultuda yönlendirdiğini gösteriyor. Öcalan'ın sık sık kamuoyuna yaptığı açıklamalar ve savunmasında dile getirdiği "Demokratik Cumhuriyet'" özünde Kürt sorununu Kemalist potada eritme politikasıdır ve gelinen aşamada Türk devleti için mevcut Kürt ulusal dinamiklerini yoketmede başvurulacak yöntemdir.

PKK Merkez Komitesi ve PKK Başkanlık Konseyi, daha fazla geç kalmadan ve daha büyük tahribatlara meydan vermeden bu tehlikeli gidişatı görebilmeli ve bir an önce Öcalan'ın bu temelde partiyi yönlendirmesine dur diyebilmelidir. 15 yıldır PKK'nin sürdürdüğü silahlı mücadelede şehit düşen onbinlerce gerillanın kanları üzerine yaratılan ulusal değerlerin üzerine bir çırpıda çarpı işareti konulmasına izin verilmeledir. Unutmamak gerekirki hiçbir Kürt genci Kemalizme sarılmak için dağa çıkmadı, sınırsız fedekarlıklara katlanmadı ve en ağır bedel olarak canını bu uğurda feda etmedi."

5 Ekim 1999

anlaşma beklentisi içinde olmadan, devletin tutumunu beklemek olduğunu, zaten devletin hakkındaki kararının da belli olduğunu" ifade ederek, bir anlamda hem kendi durumunun, hem de devletin durumunun "anlaşılmasını", bunun dışında hareket edilmemesini istiyordu.Öcalan'ın mesajı, bir yerde "savunma"ya rağmen verilen "idam kararı"na gösterilebilecek tepkileri önlemeye dönük sayılabilirdi. Ancak asıl önemli yan, daha önce "savunma"da, "gelinen çizgiyle kendilerinin önemli adımlar attığı, devletin bazı adımlar atması halinde, belirtilen programlara bütünüyle uyum gösterileceği" yönünde bir söylemle, devletten yana bir beklenti içinde olunduğu belirtildiği halde, devletin her hangi bir "adım" atmayıp, tersine tavrını "idam cezası" ile açıklaması karşısında, "gerillaların sınırların dışına çıkması ve silahlı mücadelenin durdurulması" yönünde yeni bir "adım"a yönelinmesiydi. Ayrıca, yarı açık bir ifadeyle "sürecin bütün kontrolünün devletin elinde olduğu, 'devletin tutumunu beklemek' gerektiği, ama devletin de "PKK'nin tutumuna" göre, tavrını belirleyeceği ve şimdiye kadar yapılanları yeterli görmediği, bu bakımdan 'adım'ın yine de PKK tarafından atılması gerektiği" fikri işleniyordu. Bu yanıyla mektup, PKK merkezine yazılmış olmakla birlikte, içerik itibariye devlete de mesaj vermeyi amaçlıyordu ve bir anlamda, "İmralı duruşması"nın "samimiyet" kıskacı, sonuç almaya devam ediyordu. Bu süreçten itibaren Öcalan, devletletin kontrollü olarak açtığı iletişim kanallarıyla yeni açıklamalar yapmaya, mektuplar göndermeye devam edecekti. Nitekim, yaklaşık bir ay sonra, 1 Ağustos'da gönderdiği yeni bir mektupta, "PKK'nin yeni bir adım daha" atmasını isteyerek, "elde silah her gün eylem yapan bir gücü devletin muhatap kabul etmeyeceğini" belirtip, "silahlı mücadeleye tamamen son verilmesi" çağrısında bulunacak, yine Türk devletinin yapısal durumuna ilişkin saptamalarda bulunarak, "devletten beklenen tavır görülmediğinde hayal kırıklığına uğranılmaması" gerektiğini de vurgulayacak, ayrıca "devletin, dolaylı yollardan kendisiyle görüştüğünü, kendisine karşı yaklaşımlarının çok olumlu olduğunu, PKK'nin kendisini sürece uyumlu hale getirmesi halinde önemli gelişmelerin olacağı yönünde işaretler aldığını" belirtecekti.Görüldüğü kadarıyla Öcalan, kendi belirlediği ya da kabul veya empoze ettirilen bir programı, çok yakından tanıdığı örgütüne adım adım sindiriyordu. Bu arada Öcalan, daha önce Türk devlet yetkililerine de ilettiği ve "İmralı duruşması"nda da tekrarladığı bir konuya burada yeniden değiniyor ve "PKK'nin Güney Kürdistan'daki rolünün iyi anlaşılması" gerektiğini belirtiyordu. Daha önce, "ABD ve İngiltere'nin Güney Kürdistan'da, Türkiye'nin aleyhine bir Kürt devleti kurmaya çalıştığını, PKK'nin Güney'deki varlığının bunu engellediğini ve PKK'nin Güney'de oynadığı bu rolün Türk devleti tarafından iyi anlaşılması gerektiğini" vurgulayan Öcalan, bir anlamda Türk devletine, Güney'de önemli bir konumu olan PKK'yi kullanmasını da teklif etmekteydi.Eylül ayına gelindiğinde, bu kez "bir adım daha" atan Öcalan, "bir PKK grubunu, silahlarıyla birlikte, iyi niyet ifadesi olarak, Demokratik Cumhuriyet'e katılmak ve güç vermek için Türkiye'ye gelmeye" çağırıyordu. Silahlarıyla birlikte gelen ve "barış ve demokratik çözüm grubu" olarak adlandırılan 8 kişilik grup, geldiği gibi cezaevine gönderiliyordu. Ekim ayında da bu defa, "Türk devletinin kuruluş yıldönümü" olan 29 Ekim'de, Avrupa'dan yeni bir grup daha Türk devletine teslim olmaya gönderilecekti.Bütün bu gelişmelerin Türk devleti tarafından sevinçle karşılandığına kuşku yoktu. Ancak, Türk devletinden "beklenen" adımlar gelmedikçe, Öcalan ve PKK "yeni adımlar" atmaya devam edeceklerdi. Nitekim Ekim ayında PKK merkezine yeni bir mektup daha gönderen Öcalan, "bu işin, öyle bir kaç küçük grubun gelmesiyle de olmayacağını, Türk devletinin kaygılarını ortadan kaldıracak ve ona güven verecek bir tarzda, daha anlamlı ve etkili bir şekilde yapılmasını" isteyecekti.Artık PKK'nin tasfiyesi süreci giderek hız kazanmaktaydı. Daha önce söylenip, uygulanmaya kalkışılsa büyük tepkilere yol açacak tasfiye hareketleri adım adım, alıştıra alıştıra uygulanmaktaydı. Tıpkı, önce soğuk suya konulup, sonra altındaki ateş açılarak, ısınan suda uyuşup pişmesi sağlanan kurbağa örneği gibi, PKK'nin de içine konulduğu kazanın ateşi yavaş yavaş açılmaktaydı. Türk devletinin programı, açık bir şekilde PKK'yi tamamen teslim almayı, PKK nezdinde

Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'ni tasfiye etmeyi amaçlıyordu. Ve bu programını tamamlayıncaya kadar da "Öcalan'ın ve PKK'nin samimiyeti"ne ikna olmaya, kendisinden "beklenen" adımları atmaya hiç de niyeti yoktu.Buna karşın Öcalan ve PKK, her fırsatta "samimiyetlerini gösterme" gayretlerine devam edeceklerdi. DGM'nin verdiği "idam kararı"nın Türk Yargıtay'ındaki "temyiz duruşması"na da Öcalan, avukatları tarafından "Demokratik Cumhuriyet'in Anayasası" olarak adlandırılan ve aslında DGM "yargılaması"ndaki "savunma"sında değindiği hususları, yine bazı liberal Türk hukukçularını da kaynak göstererek tekrar ettiği bir "savunma" daha gönderecekti. Fakat, sonucu zaten baştan belli olan "karar", Türk Yargıtay'ında da değişmeyecek ve "onaylanacak"tı. Ardından yapılan "karar düzeltme" talebi de kısa bir sürede reddedildikten sonra Öcalan'ın dosyası, "idamın infazına karar verilmesi" için Türk Parlamentosu'na gönderiliyordu.Daha bir kaç ay önce Avrupa Birliği'ne de "aday" yapılan Türk devleti, "idam"ı öyle kolaylıkla "infaz" edemeyeceğinin farkındaydı. Türk Devleti içindeki bazı güçlerin "idamı bir an önce infaz edilmemesi halinde ilerde infazının daha da güçleşeceği ve bunun da zamanla Türk devletinin aleyhine sonuçlar doğuracağı" yönünde tereddütleri olsa da, "idam kararının bekletilerek, bunun hem PKK'ye, hem de AB'ye karşı sürekli kullanılacak bir koz olarak tutulmasının daha yararlı olacağı" fikri, zaten baştan beri devlet içinde genel bir kabul görmekteydi. Nitekim, ne kendi yasalarında, ne de o güne kadarki uygulamalarında olmamasına rağmen, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin tedbir kararı gözönünde bulundurularak idam dosyasının Başbakanlık'ta bekletilmesi" kararı alınıyor, fakat bizzat Türk Başbakanı Ecevit'in ağzından, her hangi bir şekilde Türk devletini rahatsız edecek bir durumun yaşanması halinde, "idam dosyasının Türk Parlamentosuna gönderilerek, infazın

PKK (Devrimci Çizgi Savaşçıları)

"Zaaflarımız yenilgimiz haline gelmiştir"

21. yüzyıla girerken, PKK resmi yönetimi tarafından Kürdistan'da artık devrimin ve sosyalizmin zaferinden değil, "demokratik sistemin zaferi" söyleminden bahsediliyor. Bu söylem, İmralı duruşmalarıyla alınan kesin dönemecin ifadesidir. PKK'de resmen bu dönemeci kabul etti ve 7. Olaganüstü Kongreyi de bunun için önüne koydu. 25 yıldır Kürdistan halkına özgürlük-bağımsızlık ve sosyalizm doğrultusunu gösteren PKK'nin, Önderliği şahsında yaşadığı yenilgi ile emperyalist-kapitalist sistemin içinde yer bulma arayışlarına yönelmesi, elbette ki halklar ve sosyalizm güçleri açısından çok önemli bir zaaf oluşturmuştur. Ancak aynı oranda da, yenilgi noktalarını oluşturan zaaflarıyla yüzleşmesi ve nasıl güçleneceğini görmesini de sağlamıştır.

(..)

TC Devleti ve dayandığı emperyalist sistem, Ortadoğu'da Kürdistan Devrimi'ni Önderliği şahsında yenilgiye götürmenin önemli bir avantajını elde etmiştir. Bu güçler, PKK şahsında sadece askeri olarak değil, politik, ideolojik ve felsefi olarak da bir zafer havasını yaratmanın peşindedirler. Sosyalizmin yenildiği ve "demokratik sistemin kesin zafer kazandığı" tezi bu amaçla işlenmektedir. Aynı zamanda, TC' de buradan, devlet temellerini oluşturan tüm tarihi ve ideolojik tezlerini aklama, Kemalizmi YDD projesi içinde kendin yeniden biçimlendirmenin ideolojisi haline dönüştürme, çürümüş devlet yapısını yeniden organize etmenin harcı haline getirme hesabını gütmektedir.

Yani devrimin tasfiyesi TC'nin yaşaması, aynı oranda da bölgede emperyalist sistemin plan ve amaçlarının uygulama sahası bulması anlamına gelmektedir. Devrim öldürülerek, Kürt halkına sistemin içine kendi adıyla köleleşme alanı açılmaktadır. Kimlik ve kültürel haklar denilen olay, Kürdistan Devrimi'nin katledilmesinin formülasyonu olarak ortaya konulmaktadır. PKK Başkanlık Konseyi de yaptığı tüm açıklamalarda, böyle bir formülasyon içinde yer alma isteğini açıkça beyan etmekte, devrimin öldürülmesine bizzat kendi elleriyle katılması karşılığında, düzen içinde legal olarak yer almalarına şans tanınmasını istemektedir.

Ancak, bütün bunlara rağmen hala, artık ne anlama geldiği belirsiz bir "sosyalizm" iddiasından da vazgeçmemiş görünmeye özen göstermektedir. Tabi bu artık, PKK'ye bugüne kadar yön ve renk veren sosyalizm değildir. TC'nin ve emperyalist güçlerin tüm tezleri ve iddialarıyla birleşen bir PKK de artık eski PKK değildir ve nitekim "Demokratik Cumhuriyet" çizgisi kendi adını da resmen ifade edecektir. >>

gerçekleştirileceği" tehditi de buna ekleniyordu. Türk devletinin en yetkili ağızları, gizlemek ya da diplomatik bir üslup kullanma gereği dahi duymadan açıkça, Öcalan'ın ellerinde bir "rehine" olduğunu itiraf ediyorlardı. Üstelik, bu "değerli rehine"yi sadece PKK'ye karşı değil, genel olarak diğer Kürdistanlı hareketlere ve tüm Kürdistanlılara karşı da bir şantaj aracı olarak kullanacaklarını belirtiyorlardı. PKK cephesi, ilk açıklamalarından itibaren Türk Devleti'nin bu "şantaj karar"ını, kendileri için yeni bir "zafer" olarak göstermeye çalışıyordu. Onlara göre, "ilk defa silahlı bir isyan sonrasında bir Kürt hareketinin liderinin idam edilmemiş olması bir başarılarıydı." Yine daha önce yaptıkları bir açıklamayı da yineleyerek, Kürdistan'da şu ya da bu şekilde eylem yapan ya da yapacak grupların PKK'den koptuklarını ve kendileriyle artık bir ilişkilerinin bulunmadığını, bunların süreci provoke etmeye çalıştıklarını, başlarına geleceklerden de sorumlu olmadıklarını belirtip, sözkonusu gerilla gruplarını "ihanetçi" olarak nitelendiriyorlardı. Nitekim, başta Dersim'de, Hamili Yıldırım ve yönetimindeki gerilla güçleri olmak üzere, PKK'nin "yeni çizgi"sine muhalefet eden bazı kadrolar, isimleri ve bulundukları bölgeler de belirtilerek açıkça devlete hedef gösteriliyordu. Çok geçmeden PKK, Öcalan'ın İmralı'da yaptığı çağrılara da uygun olarak "siyasal programını yeni duruma uyarlamak üzere" Ocak ayı içinde 7. Kongre'sini topluyordu. Artık sıra, içine girilen tasfiye sürecinin Kongre kararlarıyla da resmileştirilmesine ve ne kadar "samimi" olunduğunun bir kez daha gösterilmesine gelmişti. PKK 7. Kongresi beklendiği gibi, büyük ölçüde Öcalan'ın "savunma"sında çizdiği çerçevede ve yine Öcalan'ın İmralı'dan -tabi Türk devletinin denetiminde- gönderdiği

PKK (Devrimci Çizgi Savaşçıları)

>.

21. yüzyılda TC'nin ilk gündem maddesi, İmralı duruşmalarından çıkan idam kararının infazı üzerine yoğunlaşmıştır. Herkes de bilmektedir ki, bu artık sembolik bir karar olmaktan öte anlam taşımamaktadır.

Çünkü infaz yapılmıştır. Çünkü Kürdistan Devrimi, ideolojik, stratejik ve örgütsel olarak tasfiyeye uğratılarak hüküm uygulanmıştır.

PKK Genel Başkanı ise İmralı'da bunun ifadesi olarak tutulmaktadır ve tutulacaktır. Bu, karşı-devrim güçlerinin "demokrasinin zaferi" sloganıyla şimdi bu safta olmak isteyenlerin iddiası ve inancıdır. Artık onlar için devrimle ilgili mesele önemli oranda halledilmiştir. Şimdi, bunun üzerinde kendilerini yeniden nasıl biçimlendireceklerinin, değerlerin üzerinde nasıl varolup, sömüreceklerinin telaşlı hesapları içindedirler. Bizler için ise, durum farklıdır.

Kürdistan-Anadolu halkları ve devrimci-sosyalizm güçleri, çok önemli bir muhasebe ile yüzyüzedirler....

Kürdistan Devrimi'nin 21. yüzyıla girişte önemli bir yenilgiyi yaşadığı gerçektir. Yenilgi, karşı-devrimin gücü üzerinden degil, bizim zaaflarımız üzerinden ortaya çıkmıştır. Zaaflarımız yenilgimiz haline gelmiştir. O halde öncelikle bunun çok iyi görülmesi gerekir. ...

TC ve emperyalizm bir hamleyi kazanmış olarak görülüyor. Ancak şunu da görüyoruz ki, bu karşı-devrim hamlesinin kesin sonuç alıp-almaması yine bize bağlı. Onlar bizi zaaflarımızda boğmak istiyorlar.

Devrimin kendi zaaflarını aşamayacağını, yarattığı putlarını kıramayacagını umut ediyorlar, tüm güçleri bu yönde sarfediyorlar. Ama aynı zamanda tam da bu noktada korkuyorlar.

Kabul etmek gerekiyor ki, zaaflarımıza bu kadar bel bağlamalarının da haklı yönleri var. Çünkü bütün dünyaya kafa tutmuş bir devrimci hareketin kadrolarını hangi noktadan bağlaya-bileceklerini çok iyi tespit etmiş ve önemli sonuçlar da almışlardır.

Böyle bir sonuç üzerinden isterik bir heyecan duymaları ve devrimi tümden yok etme umudu beslemeleri anlaşılırdır. İmralı üzerinden yürüttükleri politikalar bunun çok somut ifadesidir.

Şimdi yapılması gereken, halkın, sınıfın, kadronun özgür iradesinin temsili ve yargı gücünün örgütlü biçimde ortaya konulmasıdır.

Savaş bu noktada düğümlenmiştir. Kürdistan halkı ve savaşan güçleri, 25 yıllık mücadelede sömürgecilik ve emperyalist sistem karşısında korkularını çoktan yendi. Bu noktada çok ciddi sorunlarımız ve zaaflarımızın olmadığı açıktır. Bizler ölümle çoktan hesaplaştık ve yendik. Ama kendi yaşamımızı örgütleyemedik. Sömürgecilige ve emperyalizme karşı ulusal kurtuluş çerçevesini ve iradesini yarattıgımız halde, bu çerçeve içinde ulusal kurtuluşa öncülük eden sınıfın iradesini kurumlaştıramadığımız ve kendi demokratik kurumlarımızı geliştiremediğimiz için, ulusal ve sınıfsal irademizi en kötü şekilde tehlikelere açık bırakmış olduk. Sonuçta da bu tehlike ile yüzleştik. >>>

"siyasal rapor"undaki taleplerine uygun kararlar alarak, ilk etapta "partinin adı" dışında Kürdistan kavramını programından çıkartarak sadece "Kürt" kavramına yer veriyor, programını "Demokratik Cumhuriyet" eksenine uyarlıyor , PKK'nin temel kitle ve askeri örgütlenmesi olarak bilinen ERNK ve ARGK'nin adı ve yapılanmasını buna göre değiştiriyor ve "Türk devletini güçlendirmek isteyen bir Türkiye partisi" olunacağı belirtiliyordu. Siyasal tasfiye, örgütsel tasfiye ile tamamlanmaktaydı.PKK'de bu gelişmeler, Türk devletini memnun etmekle birlikte, bilinen programlarını uygulamaktan geri bırakmayacaktı. Eskisi kadar sık olmasa da hem Güney Kürdistan üzerine, hem de PKK merkezinin kararlarını onaylamadıkları için lojistikleri kesilip, açıkça hedef ilan edilen Kuzey Kürdistan'daki gerilla gruplarına yönelik imha seferlerine devam ediyor, yine Kürdistanlılara yönelik baskı ve devlet terörünü de aralıksız sürdürüyordu. Keza PKK, ARGK'yi, silahlı güçlerini tasfiye ederken, Türk devleti milyarlarca dolarlık askeri ihalelerle ordusunu modernize etme programını aynen devam ettirdiği, Kürdistan siyasetinde de her hangi bir değişiklik öngörmediği ortadaydı.Gerçi ortada zaman zaman "iyileştirme" adı altında "kimi demokratik hakların kabul edilebileceği"nden, özellikle de Türk devletinin Kasım ayı içinde AB'ne "aday" ilan edilmesiyle birlikte, "Kopenhag kriterleri"ne uygun kimi değişikliklere gidileceğinden sözedilmekteydi. Bir ara Türk Genelkurmay Başkanı ile Türk Dışişleri Bakanı'nın "Kürtçe televizyon"dan bahsetmesi hemen, "Türk devletinin Kürdistan siyasetini değiştirme yolunda olduğu" şeklinde yorumlanacak, keza HADEP'li Belediye Başkanları'nın Türk devlet yetkilileriyle görüşmeleri de, "barış ve diyalog yolunun açılması yolunda bir adım" olarak gösterilecekti. Ocak ayı içinde birden bire başlatılan "Hizbullah operasyonları" da, ilk anda bu "iyimserliği" güçlendiren bir gelişme ve "Türk devletinin Kürdistan siyasetlerini değiştireceğinin somut sinyal"i olarak algılanmaktaydı. Öyle ya; Türk devletinin, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesine karşı bizzat kendi eliyle örgütlediği, koruyup kolladığı Hizbullah'ı şimdi "ortadan kaldırmaya" kalkışması,-hatta bizzat Kürdistanlılara karşı kullandığı faşist-mafya çetelerini yargılamaya başlaması- başka ne anlama gelebilirdi ki ? Ancak, gerçekler hiç de gösterildiği gibi değildi. Bir kere, Türk devlet yetkililerinin zaman zaman sözünü ettikleri

PKK (Devrimci Çizgi Savaşçıları)

Parti yenilmediği, gerilla yenilmediği, cephe yenilmediği halde,Genel Başkan'ın tutsak düşmesiyle topyekün yenilgi konumuna düşmemiz bu zaafla bağlantılı olarak gelişti. PKK Genel Başkanı'nın başı üzerinde sallandırılan idam tehditi halkın imhası ile özdeşleştirildi. 25 yıllık mücadelemizin ürünü olan tüm kurumlarımız ve değerlerimiz bu özdeşleştirmede hiçe sayıldı.Ve aslında daha bu noktada, düşmanın politikalarının sonuç aldığı ilan edilmiş oldu. Oysa, Parti vardı, gerilla vardı, ayaklanmış halk vardı.

Bunlar yok sayıldı ve yok olmaya mahkum edildi. Biz kaybetmedik, yenilmedik. Ancak yukarıda belirttiğimiz nokta üzerinden bir yenilgi ile yüzyüze bırakıldık. Şimdi sorun, PKK yapısının, gerillanın ve halk kitlelerinin bize dayatılan ve bize ait olmayan bu yenilgiyi kabul edip etmeyeceği noktasında düğümlüdür.

(...)

İdeolojimizden, politikamızdan, Parti, Cephe ve Ordu örgütlenmelerimizden vazgeçerek ve bunları bizzat kendi ellerimizle yok ederek düşmandan "barış" talep etmenin, basit yaşam dilenciliği olmanın ötesinde bir anlamı olmadığını ve böyle bir yaşamın da onurlu olamayacağını anlatmaya çalıştık.Şimdi tercihi bu noktada yapacağız. Ya binlerce örnegi ile bize önderlik eden şehitlerimiz gibi yüceltilmesi gereken tek şeyin özgürlük ideallerimiz olduğu bilinciyle şehitlerimizin takipçisi olacagız, ya da TC ve sistem karşısında yaşam dilencisi olacağız. Aslında onur sahibi herkes için tek tercih oldugu açıktır. Ve bu tartışmasızdır.

(...)

Önce kendimizle hesaplaşacağız. Zayıf ve zaaflı yanlarımızla yüzleşeceğiz. Acelemiz yok. Tarih bizden yana işliyor. Acelesi olanlar ömürlerinin tükendigini düşünenlerdir. Biz ise yarınların bize ait olduğuna inanıyoruz. Bu inançla, PKK'nin Devrimci Çizgisi'nde direnen tüm yoldaşlarımızı, halkımızı, Türkiye devrimci-demokratik güçleri ve Anadolu emekçi halklarını ortak zafer tutkumuzla kutluyor, geleceğe yürüme kararlılığımızla selamlıyoruz.

4 Ocak 2000

"Kürtçe yayın v.b." konular, özünde Kürdistanlıların büyük bedeller ödeyerek kazandığı ve fiilen kullanmakta olduğu haklardı. Yani Kürdistanlılar için yeni bir şey değildi. Fakat, özellikle PKK'nin söylemlerinde Kürdistan sorununun, adeta "Kürtlerin dil ve televizyon hakları"na indirgendiği bir ortamda bunlar, "yeni bir şeyin verilmesi" değil, asıl olarak var olan ve fiilen kullanılan hakların içinin boşaltılarak daha da geri düzeylere çekilmesi ve kitlelerin manipule edilmesi için kullanılması amacını taşıyordu. Kaldıki, Türk devletinin bu noktada, yani "fiilen kullanılan hakların resmen onaylanması" noktasında bile "pazarlık" etmeye niyetli olmadığı da açıktı. Nitekim, "Kürtçe televizyon 'la ilgili olarak Türk Genelkurmay Başkanı'nın Türk basınına yansıyan sözleri daha ertesi gün Genelkurmay tarafından sert bir şekilde yalanlanıyor, yine başta MGK Genel Sekreteri olmak üzere Gerelkurmay ve diğer devlet yetkilileri her fırsatta "Kürtçe yayın ve eğitimin mümkün olamayacağına, bunun ülkeyi bölünmeye götüreceğine" dair açıklamalarda bulunuyorlardı. Bir başka açıklama da, "Kopenhag kriterleri" konusunda Türk Başbakanı ve Dışişleri Bakanı'ndan geliyor ve "Türkiye'de Lozan Antlaşması'na göre sadece gayrimüslimlerin azınlık sayıldığı, Kürtlerin her hangi bir şekilde azınlık olmadıkları, dolayısıyla 'Kopenhag kriterleri'nin sadece Lozan'da tanınmış azınlıklar için sözkonusu olabileceği, Kürtlerin durumunun 'Kopenhag kriterleri' ile her hangi bir ilişkisinin bulunmadığı" üzerine basa basa vurgulanıyordu.Diğer yandan, HADEP'i ve HADEP'li belediyeleri iyice sistem içine girmeye ve Kürdistani yanlarından tamamen arınarak bir Türk partisi olmaya zorlayan Türk devleti, HADEP'in en alt seviyede bazı demokratik haklardan sözetmesine bile tahammül edemiyor, özellikle de HADEP'li belediyelere uluslararası alanda gösterilen ilginin, giderek onları "Kürdistanlıların meşru temsilcileri" olarak öne çıkartacağından endişe ederek, şimdiden önünü alma hesapları yapıyordu. Nitekim, Türk devletine "iyiniyet" ve "samimiyet" ispatının telaşesi içinde HADEP üzerinden "diyalog" olabileceği hayallerinin yayıldığı bir ortamda Türk devleti Kürdistanlılara yönelik bilinen "monolog"unu sürdürerek, Şubat ayı içinde önce Türk Başbakanı'nın ağzından HADEP'li Belediye Başkanları'na yönelik "siyasetle uğraşmamaları" tehditini savuracak, ardından Kürdistan'da HADEP'e yönelik yeni operasyonlara girişecek, derken HADEP'in Diyarbekir Büyükşehir, Siirt ve Bingöl Belediye Başkanları'nı yaka paça gözaltına alarak JİTEM'de sorgulayıp daha sonra tutuklayarak, görevlerinden alacak, yine aynı günlerde HADEP yöneticilerine "PKK'ye yardım ve yataklık ettikleri" gerekçesiyle cezalar yağdıracaktı. Gerçi, Kürdistan'daki ve uluslararası alandaki yoğun tepkilerin de etkisiyle bir kaç gün sonra Belediye Başkanları tahliye edilcekti ama, Türk devleti de bu arada vermek istediği mesajları yerlerine ulaştırmıştı. HADEP'lilere verilen mesaj belliydi; "siyasi taleplerde bulunulmayacak, hele hele Kürdistan sorununa ilişkin tek laf edilmeyecek, Türk devletinin siyasetlerine uygun hareket edilecek ve devletten onayı dışında uluslararası ilişkilere girilmeyecekti." Başta AB olmak üzere, uluslararası alana yönelik mesaj ise; "HADEP'le -ve tabi ki Kürdistan meselesiyle- ilgilenilip, Türk devletinden, hassas olduğu bu konularda bazı taleplerde bulunulması halinde, bu yönde kesinlikle taviz verilmeyeceği, ayrıca bu girişimlerin sonuçta HADEP'in durumunu zorlaştıracağı" anlamını taşıyordu. Belediye Başkanları'nın, tahliyelerinin ardından gördükleri işkenceden bile şikayetçi olmayacaklarını belirten açıklamaları da, bu amacın önemli ölçüde gerçekleştiğini gösteriyordu. Bu arada, ilginç bir açıklama da PKK'den geliyor ve PKK MK üyelerinden Murat Karayılan, kendisiyle yapılan bir röportajda, Avrupalı bazı bakanlar ile değişik devletlerin diplomat ve kurumlarının son zamanlarda HADEP'li Belediyelerle sıkça görüşmelerinden kendilerinin de rahatsızlık duyduklarını belirtiyordu.Ocak ayından itibaren başlatılan "Hizbullah operasyonları" da, Türk devletinin kendini "aklama"ya, suçlarının ve sorumluluklarının üzerini iyice örtmeye yönelik bir temizlik harekatından başka bir şey değildi. Hizbullah'ın Kürdistan'da, bizzat devletin desteği ve teşvikiyle örgütlendirildiği bir sır değildi. Başta Diyarbekir ve Batman olmak üzere, Kürdistan'da onlarca Kürdistanlının katledilmesi suretiyle, özellikle yurtsever potansiyelin yoğun olduğu Kürdistan

şehirlerinde korku ve terörü kalıcılaştırmanın, Kürdistanlıları sindirmenin, yıldırmanın amaçlandığı da yine bir sır değildi. Türk devletinin bu programda önemli ölçüde hedefine ulaştığı, böylece Kürdistan'da kitlelerin, devletin programlarına fazlaca itiraz edemeyecekleri bir psikolojik ortamın yaratıldığı da söylenebilirdi. PKK'nin de bu koşullar altında teslimiyet çizgisine gelmesinden sonra, Kürdistan'da artık ihtiyaç duyulmayan Hizbullah'ın, süreç içinde "görece" de olsa devletin kontrolü dışında "otonomlaşma" eğilimleri göstermesinin, Türk devletinin hem Hizbullah'ı kontrol altına almaya, hem de kendisi suçlarından "arınmaya" yönelik bir temizlik harekatına girişmesine vesile teşkil etmesi daha muhtemeldi. Sonuçta, son bir yıllık süreçte yaşananlar, Türk devletinin Kürdistan politikalarında her hangi bir değişikliğin olmadığını, kısa zamanda da olmayacağını gösteriyordu. Üstelik, PKK'nin -Şubat ayında, HADEP'li Belediye Başkanları gözaltına alınıp tutuklandığında bir kez daha- Türk devletinde "savaştan yana olanların süreci zaman zaman engelledikleri" yanılsamasının aksine, Kürdistan sorunda devletin tüm kesimleri aynı ortak programda, tam bir "milli mutabakat" içinde hareket etmekteydi. Kürdistan'ın acılı tarihi de, Türk devletinin, militarist-bürokratik yapılanması kırılmadığı, değişmediği sürece her hangi bir "adım" atmayacağını oldukça pahalı derslerle bizlere öğretmişti. Ve onu buna zorlayacak en önemli olgunun, mücadeleyi geliştirmek, içine girdiği ekonomik ve siyasi krizi derinleştirmek olduğunu da. PKK'nin, kendisine dayatılan teslimiyet programlarının yörüngesine girdiği bir dönemde, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin devrimci güçlerinin, siyasal ve örgütsel olarak sürece hiç de derli toplu bir hazırlıklarının olmadığı gerçeği ise, Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin bu süreçteki başka bir handikapıydı. Kuşkusuz böylesi bir

PKK Olağanüstü 7 Kongresi'nin Sonuç Bildirgesi'nden

Olağanüstü 7. Kongremiz partimiz ve halkımız için yeni bir başlangıçtır

...

Hem dünyada yaşanan değişim hem de Türk ve Kürt toplumlarının yaşadığı büyük gelişmeler açısından Türkiye'de demokratik değişim ve dönüşümün vazgeçilmez ve ertelenemez bir zorunluluk haline geldiğini değişik yönlerden değerlendirip ortaya koyan 7.Olağanüstü Kongremiz, bunun önünde cumhuriyetin oligarşik yapısının engel oluşturduğunu, Türkiye'nin içte ve dışta gelişip ilerleyebilmesi için aşırı merkezileşmiş ve halktan iyice kopmuş olan bu oligarşik yapının aşılıp demokratik cumhuriyete ulaşması gerektiğini göstermiştir.

..

Kongremiz, uzun süre temel taktik olarak uyguladığımız silahlı mücadele gerçeğini de çok yönlü olarak değerlendirerek, ulusal-demokratik gelişmedeki rolünü büyük ölçüde oynadığını tespit etmiş ve bu temelde Parti Önderliğimizin silahlı mücadeleyi durdurma kararını teyit etmiştir. Bu doğrultuda iç ve dış gelişmelerin zorunlu bir gereği olan yeni parti stratejisinin temel mücadele biçimi olarak, demokratik siyasal mücadeleyi her alanda uygulanmak üzere benimsemiştir. Bu çerçevede silahlı mücadele örgütü olan ARGK'nin değişmesi gerektiği sonucuna vararak, Türkiye'nin demokratik dönüşümüne ve Kürt sorununun çözümüne bağlı olan varlığının halk savunma gücü biçiminde düzenlenmesini uygun görmüştür.

Benimsenen yeni strateji ve temel mücadele biçimi doğrultusunda tüm örgüt yapımızı değerlendiren kongremiz, yeni stratejik yaklaşımla çelişen örgütlenmelerin aşılmasını ve bu temelde partimizin yeniden yapılandırılmasını karar altına almıştır. Aynı çerçevede bir cephe örgütlenmesi olan ERNK'nin aşılıp, bunun yerine her alanda Demokratik Halk Birlikleri'nin örgütlendirilmesini, yasal örgütlenme ve demokratik siyasi mücadelenin her alanda geliştirilmesini, bu doğrultuda demokrasi güçlerinin en geniş birliğini ve mücadelesini yaratırken, özellikle işçi, kadın ve gençlik kesimlerinin örgütlenmesine ve mücadelesine büyük önem verilmesini gerekli görmüştür.

>>>

süreçte, siyasal-ideolojik mevzilerin korunması bile başlı başına anlamlı bir direnişti, ama yeterli olmadığı da açıktı. Önümüzdeki dönemde de Türk devletinin, Öcalan'ın "idam" kararını mümkün olduğunca kullanmaya devam ederek, içine girdiği kıskaçta PKK'yi tamamen bitirme operasyonunu sürdüreceği görülüyordu. Tabi esas olarak da Kürdistan sorunundan büsbütün kurtulmayı, Kürdistanlı kitlelerin beyinlerini teslim almayı hedefleyerek. Bu anlamda, önümüzdeki süreci belirleyecek en önemli olgunun, Türk devletinin bu saldırıları karşısında Kürdistan Kurtuluş Güçleri'nin ve özellikle de Kürdistanlı sosyalistlerin ne şekilde bir program ve yapılanmayla çıkacakları, daha çok da, bunca acıdan sonra eski kölelik biçimlerini bir daha asla kabul etmeyecek olan Kürdistanlıların şimdiki sessizliklerini nasıl bozacakları meselesi olduğu söylenebilirdi.

Her halükarda Kürdistanlı sosyalistlerin öncelikle kendileriyle, kendi pratikleriyle yüreklice yüzyüze gelme, genel olarak tüm bir devrimci mücadeleler tarihinden, özellikle de Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi tarihinden çıkartılacak zengin dersler ve deneyimlerle geleceğe yön verme çabası içine girmeleri kaçınılmaz bir sorumluluk olarak durmaktaydı.

Sömürgeci boyunduruk devam ettikçe, Kürdistan toplumunun özgürlük ve adalet arayışlarının süreceği ne ölçüde tarihsel ve toplumsal bir gerçeklikse, bu gericilik koşullarında bile bu arayışların kendi siyasal temelleriyle buluşarak mücadeleye devam edeceği o ölçüde bir gerçekliğin ifadesiydi. Yeter ki sosyalistler, bu temellerle buluşma ve onunla kaynaşma ve birlikte örgütlenme cesareti gösterebilsinler.

Partîya Karkarên Kurdistan (PKK)

>

Kongremiz yedi bölümden oluşan kapsamlı ve ayrıntılı bir Barış Projesi hazırlamıştır; ve proje ilgili tüm çevrelere sunulmaktadır. Partimiz, barışın ve demokratik çözümün gerçekleşmesi amacıyla böyle adil ve uygulanabilir projeler çerçevesinde herkesle ortak çalışmaya hazır olduğunu bir kez daha ilan eder. Kuşkusuz Barış Projemizin birincil kısmı barış ile Başkan Apo arasındaki ilişkiye ve ayrılmaz birliğe dairdir. Bu çerçevede partimiz halkımızı ve tüm demokratik güçleri, her zaman duyarlılıklarını korumaya, Başkan Apo'ya siyasal çalışma özgürlüğü ve Kürdistan'a barış şiarıyla genel bir kampanya yürütmeye çağırır. Barış Projemiz, Türkiye'nin tüm sorunlarını demokratik yöntemlerle çözüme kavuşturacağı bir barış ve istikrar ortamının yaratılması için demokratik dönüşümü içermektedir. Bu da başta Türkiye toplumu olmak üzere, savaş rantçıları dışında herkesin çıkarına olandır. Bu temelde partimiz, Türkiye'nin demokratikleşmesini ve sorunlarını çözüp ilerlemesini isteyen yöneticileri de dahil tüm demokratik güçleri, en başta siyasal parti ve kitle örgütlerini diyalog ve ortak çalışma içinde olmaya davet eder.

Barış Projemiz, Kürt ulusal güçleri arasında da her türlü çatışmanın son bulmasını ve sorunların demokratik ilişki ve işbirliği çerçevesinde çözülmesini öngörmektedir. Bu konuda özellikle Güney'deki çatışmalı durumun son bulması ve KDP'nin iç savaşı esas alan yaklaşımlarını değiştirmesi gereklidir. Bu doğrultuda partimiz, tüm Kürt ulusal güçlerinin ulusal birlik ve demokratik ilişki çerçevesinde doğru yaklaşımlar benimsemesini ve Kürt demokrasisinin geliştirilmesi için çaba harcamasını gerekli görür.

Barış Projemiz, Demokratik Ortadoğu Birliği şiarı temelinde tüm bölge devletleri ve halkları arasındaki ilişkilerin barışçıl yaklaşımlarla ele alınmasını ve sorunların bu temelde çözülmesini gerekli görmektedir. Kürt sorununun Türkiye'de barış ve demokratikleşme çerçevesinde çözülmesi ve Kürt ulusal güçleri arasında barışçıl ilişki ve birliğin gelişmesi demek, Ortadoğu'da barışın ve demokratik birliğin önünün açılması ve en büyük engelin aşılması demektir. Bu da tüm Ortadoğu halklarının ve uluslararası topluluğun çıkarına olandır. Bu nedenle partimiz, bölgenin tüm ilerici-demokratik güçlerini ve uluslararası topluluğu, Ortadoğu'da barışa ve demokratik birliğe ulaşabilmek için Kürt ulusal sorununu barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözüme kavuşturmaya ve bu temelde ortak çaba harcamaya çağırır.

(...)

8 Şubat 2000, PKK Başkanlık Konseyi

www.sivakurdi.org

Emperyalist Kapitalist sistemin "kara deliği"nde, enternasyonal direniş karargahı inşa ediliyor.

ENTERNASYONALİSTLERİN BALKAN KONFERANSI

Konferansa,
1 Arnavutluk'tan, **Arnavut İşçiler Birliği,**
1 Arjantin'den **Partido Obrero /PO** (Emek Partisi),
1 Romanya'dan **Rezistenidia Komünista** (Komünist Direniş) **Romanya Sosyalist Emek Partisi (PSM),**
ve **Romanya Antifaşist Birliği**
1 Rusya'dan **Rus Komünist Partisi Leningrad Örgütü, İzquierda Enternasyonal Birliği** ve
Demokrasi ve Sosyalizm İçin Enternasyonal Birlik
1 Kürdistan'dan **Partiya Rızgariya Kurdistan (PRK-Rizgari)**
1 Türkiye'den **Türkiye Marksist İşçiler Birliği,**
1 Yugoslavya'dan **, Yugoslavya Gazeteciler Birliği'nden bir üye,**
1 Yunanistan'dan **EEK-Troçkistes** (Devrimci İşçi Partisi-Troçkistler), **NAR** (Yeni Sol Akım), **Neolia Kommunistiki Apaleftherosi** (Komünist Kurtuluş Gençliği), **Ergatiki Eksisuia** (İşçi İktidarı), **Ergatiki Pali** (İşçi Savaşımı), **Kinonikes Aristeras** (Toplumcu Solcular), **Aristeri Anasintaksi** (Sol Yeniden Düzenleme), **Aftonomis Kommunistikis Organosis Serron** (Serron Bölgesi Komünist Otonomu)
katıldılar.

Yunanistan'dan EEK-Troçkistes (Devrimci İşçi Partisi-Troçkistler) ile Türkiye Marksist İşçiler Birliği'nin organize ettiği ve Balkan ülkelerinin yanısıra Kürdistan, Rusya ve Arjantin'den devrimci örgütlerin de katıldığı Enternasyonalistlerin 1. Balkan Konferansı, 22-24 Ocak 2000 tarihleri arasında Yunanistan'ın başkenti Atina'da yapıldı.

Konferans Düzenleme Komitesinin, emperyalist yeniden paylaşımın hedefinde duran Balkanlarda anti-emperyalist, anti-kapitalist, devrimci bir enternasyonalin yaratılması hedefine bağlı olarak "Sosyalist Balkanlar Federasyonu" şiarı ile yaptığı çağrı üzerine, düzenlenen Konferansa katılımcı örgüt ve grupların yanı sıra, Yunanistan'daki Arnavut İşçilerin Temsilcileri ile Rusya'dan, Sovyet Mantık Okulu (Eski Sovyet Bilimler Akademisi) ve Yugoslav Gazeteciler Birliği temsilcilerinin katıldığı Konferansa, İtalya'dan Propasta (Devrimci Marksistler Birliği), Uruguay Emek Partisi, Sao Paolo Üniversiteliler Birliği, Yunanistan'daki Bulgar emekçileri ile İspanya'dan devrimci bir grup destek ve dayanışma mesajı gönderdiler.

Konferansın 22-23 Ocak tarihlerindeki oturumları basına kapalı yapıldı ve katılımcı örgütler, dünyadaki ve kendi ülkelerindeki gelişmelerle ilgili görüş ve değerlendirmelerini tebliğlerle tartışmaya sundular. "Balkanlar'da 1917 Ekim Devrimi sırasında, Balkan ülkelerindeki devrimci partileri, Sosyalist Balkan Federasyonu idealine bağlı olarak bir araya getiren Bulgar komünist Kristian Rakovski'nin anısına -ki, 1917'de Bolşevik Parti Merkez Komite üyesi ve Sosyalist Ukrayna Başkanı olmuş, 1941'de de Stalin'in emriyle katledilmiştir- bir uluslararası merkezin kurulması; en geç yıl sonunda, daha geniş katılımlı 2. Balkan Konferansı'nın düzenlenmesi" gibi kararların da alındığı Konferans'ta ayrıca tüm devrimci hareketlere, "Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'yle dayanışma" çağırısı ile "Türkiye ve Kürdistan'daki bütün devrimci tutsaklar ile Türk devleti tarafından Kürdistan Kurtuluş Mücadelesine karşı bir rehine olarak kullanılan A. Öcalan'ın derhal özgür bırakılması" talebinde bulunuldu.

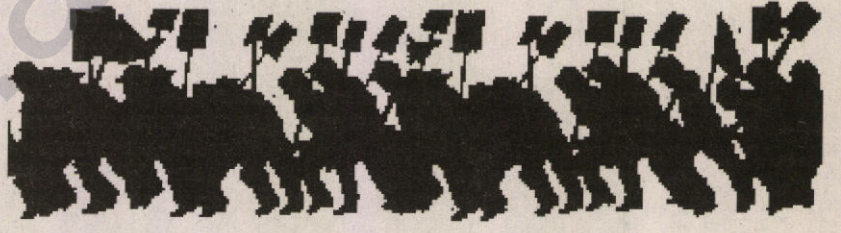

Konferans'ın 24 Ocak'ta, tarihi Politeknik Üniversitesi konferans salonunda halka açık olarak yapılan son oturumda ise, katılımcı örgütler adına birer konuşma yapıldı.

Türkiye Marksist İşçiler Birliği adına yapılan konuşmada **Ender Coşkun**, burjuvazinin uluslararası alanda kendi ilişkilerini ördüğü, konferanslar yaptığı, devrimcilerin de kendi uluslararası ilişkilerini örmesi gerektiği vurgulandıktan sonra, Doğu sorununun bu kez eski sözde sosyalist ülkeleri hedef alarak yeniden

gündemde olduğu, Kapitalist yeniden restorasyon programının uygulandığı alanlarda emperyalist paylaşımın sürdüğü ve bu paylaşım savaşının emperyalist zor eşliğinde yürütüldüğü, zor olmadan kapitalist yeniden inşanın mümkün olmadığı belirtilerek, sadece işçi sınıfının bu çılgınlığın önüne geçebileceği, bunun da ancak yeni bir enternasyonalle mümkün olabileceği, emperyalistlerin Balkanlara yönelik saldırısına en doğru yanıtın, Sosyalist Balkan Federasyonu olduğu tesbitinde bulunuldu.

Romanya Sosyalist Emek Partisi'nin İspanya direnişinden, Almanya'daki Nazi kamplarına, Ukrayna'ya ve nihayet Romanya devrimine kadar uzanan ve bugün de, komünistliğin ağır bir suç sayıldığı Romanya'da hala mücadeleye devam eden, yaşamı, enternasyonalist mücadelenin canlı bir tarihi olan 87 yaşındaki temsilcisi **Andrei Mikou**'nin, "marksist bir enternasyonalin mutlaka inşa edilmesi gerektiği"ni belirten konuşmasının ardından Romanya Komünist Direniş örgütünden **Gabriel**, uluslararası lostlarına bugünkü Romanya'nın objektif ve çtenlikli bir fotografını sunarak, Stalinist örgütlerin dünya çapında milliyetçi bir anlayışa kaymalarına dikkat çekti ve Balkan Konferansı'nın en önemli başarısının, anti-emperyalist, anti-kapitalist devrimci bir enternasyonalin gerekliliğini ve kararlılığını ortaya çıkarması olduğunu, şimdi bu amaca yönelik çaba gösterme zamanının geldiğini belirtti.

Yugoslav Gazeteciler Birliği temsilcisi **Drakomir** de, toplantı yaptılan salona bundan 26 yıl önce Amerikan destekli faşist cunta tanklarla girdiğinde, kendilerinin de Belgrad'ta 50.000 kişilik bir protesto gösterisi düzenlediklerini söyleyerek başladığı konuşmasında, son dönemlerde kapitalizmin yeni liberalizm programının yaşandığını, ABD'nin başını çektiği ve NATO aracılığıyla uygulamaya koyduğu "liberalizm"in anlamının, işçi sınıfına saldırı olduğunu, Yugoslavya halkının, kapitalist restorasyonun bedelini emperyalist saldırıyla ödediğini ve halen de ödemekte olduğunu belirttikten sonra, "hedefimiz uluslararası işçi sınıfı hareketinin destek ve dayanışması değil, enternasyanolist birliği ve iktidarı olmalıdır" dedi.

Yunanistan'daki Arnavut Emekçilerin temsilcisi **Tahir Mici** de, Sırp yoldaşı ile burada karşılaşmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek başladığı konuşmasını; "biz kapitalist vahşetin, sömürünün, kapitalizmin ürünü olan narkotik ve fuhuşun ne olduğunu bilmiyorduk. Kitaplarda okuyor, radyo ve televizyondan duyuyorduk. Bütün sorunlarına karşın Arnavutluk halkı, herkes için bedava eğitim, bedava sağlık hizmeti vb. üstünlüklere sahipti. Henüz hiç kimse, başkasının hırsızı değildi. Şimdi bütün bunları yaşıyoruz. Yaşayarak kapitalist vahşetin ne demek olduğunu öğreniyoruz" diyerek sürdürdü ve emperyalistlerin Balkanlarda sınırlarla oynayarak halkları birbirine kırdırdıklarını, Yugoslavya'daki savaşın nedeninin de bu olduğunu, bir Arnavut emekçisi olarak NATO'nun Sırbıstan'a yönelik saldırısını kınadığını, kapitalizmin, kendi bünyesinde krizlerle sarsıldığını, dünya işçi sınıfının görevinin birleşerek, dünyayı felakete sürükleyen kapitalist sistemi felakete uğratmak olduğunu, Balkanlarda konferans vesilesiyle ortaya çıkan devrimci

Konferans'ta, halkların dostluğunu ve sınıf kardeşlerinin yoldaşlığını belgelemek üzere Arnavut emekçi Tahir Miçi'nin önerisi üzerine beş "resmi düşman" birlikte fotograflandı. Kürt, Türk, Arnavut, Sırp ve Yunan komünistleri'nin kürsüde birlikte selam vermeleri, bütün salonda ayakta alkışlandı.

dayanışmanın her yere yayılması gerektiğini, Enternasyonal birliğin ertelenemez bir ihtiyaç olduğunu belirtti.

Rusya Komünist Partisi Leningrad sorumlusu Abramson ise konuşmasında, 1991'de çöken ya da dağılanın sosyalizm değil, tekelci devlet kapitalizmi ve Stalinist anlayış olduğunu, sosyalizmin yenilmediğini, bugüne ve yarına ciddi bir miras bırakan bir süreç yaşadıklarını vurguladı.

Partito Ombrero (Arjantin Emek Partisi) Sekreteri **Rafael Santos,** bugünlerde Ekvator'da ayaklanan yerlilerin devrimci selamlarını ileterek başladığı konuşmasında, "Latin Amerika'da rüyamız, bütün işçi ve köylüleri emperyalizme ve kapitalizme karşı birleştirmektir. Biz yıllarca 'Latin Amerika'nın Balkanlaştırılmasına hayır' sloganıyla mücade ettik. Geçmişte faşizme karşı mücadele içinde ülkelerini inşa eden halkları, bugün emperyalist kışkırtma ve hesaplardan dolayı birbirleriyle savaştırılıyorlar. Emperyalist hesaplar uğruna yürütülen savaşa, eski kapitalist rasyonalistler ve bürokratik mekanizmalar gerekli malzeme sağlıyorlar" dedikten sonra, ulusların kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız koşulsuz desteklediklerini, aynı biçimde Rus askerlerinin Çeçenistan'a yönelik saldırısını da nefretle kınadıklarını, Çeçenistan'da batılı emperyalistlerin hesabına çalışan bir mafyanın bulunmasının, Çeçen halkına yönelik hiç bir saldırıya gerekçe oluşturamayacağını, "Nato katilleri Balkanlardan dışarı" diye bağırdığımız gibi, "Rus askerleri Çeçenistan'dan dışarı" diye de bağırmamız gerektiğini, Kafkasya'da devrimci çözümün, Kafkas halklarının devrimci savaşımıyla mümkün olacağını belirtti ve Emperyalist-kapitalist sisteme karşı sosyalist emekçi örgütlerinin uluslararası birliğinin şart olduğunu vurgulayarak, Nisan ayında Buenos Aires'te, dünyanın dört bir tarafından devrimci örgütlerin çağrılı olduğu ve devrimci enternasyonalin hedeflendiği uluslararası konferansa, Balkanlardan ve bu konferansa katılan diğer ülkelerden devrimci hareketleri de davet ettiklerini söyledi.

Arjantin'deki Uluslararası konferansa Kürdistan'dan PRK/rizgari de katılımcı olarak davet edildi.

EEK-Troçkistes (Yunanistan Devrimci İşçi Partisi-Troçkistler) Genel Sekreteri **Mikail Savas** da konuşmasında, emperyalist-kapitalist saldırının sadece dünyanın yeniden paylaşımını öngörmediğini, aynı zamanda devrimci dalgaların yükseldiği sistemin kara delikleri ve istikrarsızlık alanlarını da stabilize etmeyi amaçladığını, buna karşı canlı ve dinamik bir enternasyonal için mücadele ve Balkan ortak devrimci direniş karargahı için çabalamak gerektiğini, 3 L'nin (Lenin, Lüxemburg ve Liebnecht) anılarına, Stalin tarafından ortadan kaldırılan devrimci enternasyonali yeniden inşa ederek sadık kalınabileceğini belirttikten sonra, sorunun sadece mülkiyet ilişkilerini değiştirmek değil, bütün bir dünyayı değiştirmek olduğunu vurguladı ve özetle, "Hegel'in dediği gibi 'her şey yıkılmaya değer'dir. Eger işçi sınıfı mültecileri, göçmenleri aşağı bir sınıf olarak görürse devrimci rolünü oynayamaz. Toplumsal hafızanın unutma lüksü yoktur. Burada mültecilere yönelik ırkçı-faşist saldırıları bu kadar tez unutamayız. Yugoslavya'ya yönelik emperyalist savaş küreselleşmenin 21. yüzyıldaki ilk savaşıydı. Balkanlardaki savaşın devamı Çeçenistan'da sürüyor. Emperyalist sistem açısından Balkanlar, çoğrafik bir alanı tanımlamıyor. Sistemin bütün istikrarsızlık alanları Balkanlardır. Çeçenistan da Balkandır, Diyarbakır da.." dedikten sonra, Simitis hükümetinin emperyalistlerin Yugoslavya'ya yönelik saldırısına katılmasını protesto etti. Son dönemlerdeki Yunan ve Türk hakim sınıfları arasındaki yakınlaşmaya da dikkat çeken ve üstten gelen yakınlaşmanın, alttan (halklar arasında) gelen yakınlaşmayla tezat teşkil ettiğini vurgulayan Savas, son olarak, işçi sınıfının tek çıkış yolunun ulusal ve enternasyonal düzeyde devrimci eylem olduğunu, bunun, ayaklanma saygınlığımızı tekrar kazanmamız demek olacağını söyledi.

PRK-Rizgari temsilcisi **Zınar Miran** ise, "21. yüzyıla, bir dünya sistemi haline gelen emperyalizmin eğemenliği altında girdik. Rakipsiz egemenlik ilan eden emperyalist-kapitalist sistem egemenliğini, adına 'yeni dünya düzeni' denilen idelojik-askeri dayatmalarla yayıyor, pekiştiriyor" diye başladığı konuşmasında özetle; "Emperyalizmin uluslararası çaptaki egemenlik dayatmalarına karşılık anti-emperyalist, anti-kapitalist mücadelenin dinamikleri gün geçtikçe ulusallaşıyor, hatta yerelleşiyor. Bizim anti-emperyalist, anti-kapitalist mücadelenin dinamikleri olarak sıraladığımız enternasyonal emekçi sınıflar hareketi, uluslararası sosyalist hareket, ulusal kurtuluş mücadeleleri, kadın hareketi ve ekolojist hareketler bölgesel ya da enternasyonal birlikler bir yana, ulusal çapta birlikler dahi oluşturamadılar.
Sistem, enternasyonal kurumlarıyla bu hareketleri tasfiye etmeye ya da kendi rasyonelleri içine çekmeye çalışıyor...

Uluslararası sosyalist hareket, ideolojik, politik ve örgütsel bunalımı henüz aşamadı...
Yüzyıllık pratiğin bıraktığı tarihsel mirası değerlendirmek, aynı zamanda kapitalist sistemin ve bürokratik mekanizmaların bilincimize ve pratiğimize sinen, idelojik ve siyasal kirlenmeye yol açan etkilerinden kurtulmak için harcanan çaba oldukça zayıf.
Kültürel ve ahlaki devrime ihtiyacımız olduğunu bilince çıkaran, pratikleştiren hareketler oldukça az.
Uluslararası sosyalist hareketin bölgesel ya da uluslararası projeler için bir araya gelişinin salt ortak devrimci duruş cephesini oluşturmak noktasında değil, ama aynı zamanda farklı toplumsal, siyasal ve örgütsel süreçlerden gelen hareketlerin birbirinden öğrenme, etkileme ve etkilenme açısından da ciddi yararları var. Gün geçtikçe daha fazla artan ulusallaşma ve yerelleşme hastalığına en iyi yanıt da kuşkusuz budur...

Emperyalist-kapitalist sistem enerji kaynaklarını ve güzergahlarını, sistemin yumuşak karnını ve istikrarsızlık noktalarını oluşturan alanları askeri güçle denetlemek için Ortdadoğu, Kafkaslar ve Balkanlar'da eşi görülmemiş şiddet uyguluyor. Uydu yerel güçler bu hesaplar için savaştırılıyor.
Türk devleti emperyalistlerin tesis ettiği statükoları koruyor, hedef bölgelerde müdahele zeminleri oluşturmak için provakasyonlardan, çelişki ve çatışmaları kaşımaya kadar kirli yöntemlerle çalışıyor.
BM'lerden, AB'ne, AGİT'ten IMF'ye kadar emperyalizmin enternasyonal kurumları 'yeni dünya düzeni'nin gereklerini dayatıyorlar, oluşturulan statüleri koruyorlar ya da yeni statüler oluşturuyorlar. Kapitalit restorasyon programının uygulandığı alanlar olan Balkanlar ve Kafkaslar'da acımasız bir yağmalama ve paylaşım savaşı sürüyor.
Silah zoruyla dayatılan emperyalist statükonun istikrarı için yine şiddet kullanılıyor.
Emperyalistlerin bölge halklarına haksız savaşlar ve haksız barışlar dayatıyorlar.

Ortadoğu'da 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasında Lozan anlaşmasıyla ülkemiz Kürdistan dörde bölünmüştü.
Kürdistan halkının iradesine karşın çizilen sınırların bekçiliğini Türkiye, İran, Irak ve Suriye devletleri yaparken, sömürgeci statünün bekçiliğini ise emperyalisler yapıyor. Yüzyıldır özgürlük ve bağımsızlık talebiyle ayağa kalkan Kürdistan Kurtuluş Mücadelesine bugün emperyalistler ve sömürgeciler tarafından teslimiyet ve tasfiye dayatılmaktadır.
Bu program lokal bir program değildir.
Kafkaslar'da yağmalanan petrol ve doğal gaz gibi zenginliklerin güvenlik içinde emperyalist metropollere akıtılmasıyla ilgilidir. İkincisi, Ortdadoğu'da ve dünyada güçlü etkiler yaratan anti-emperyalist öze sahip kurtuluş mücadelesinin tasfiyesiyle, dünya devrimci hareketine darbe vurulmak istenmektedir.
Üçüncüsü, emperyalizmin Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanlar'daki jandarması Türk devletinin içine girdiği ve her geçen gün derinleşen ekonomik ve siyasi krizin dinamiği olan Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin tasfiyesi gerekliydi. Bu listeyi daha da uzatmak mümkündür...

Emperyalist-kapitalist sistemin yakıcı saldırılarının hedefinde duran bölgelerin devrimci örgütleri olarak, ortak devrimci direniş karargahlarımızı oluşturmak her zamankinden çok daha önemli ve acil bir hal almıştır.
Emperyalist-kapitalist sisteme devrimci yanıt da budur.
Bu aynı zamanda parçadan bütüne gidebilecek uluslararası devrimci enternasyonel çabasına katkı oluşturabilir.
Bu tür çabalar uluslararası devrimci enternasyonalin zemini teşkil edebilir. Bu vesile ile bu çabaya omuz veren bütün devrimci hareketler başta olmak üzere hepinizi partim adına selamlıyorum" dedi.
Üç gün süren Konferans, Enternasyonal Marşı'nın hep bir ağızdan söylenmesiyle sona erdi.

Nurel Kütük/Atina Bürosu

'Her yerden kovulmuşlar'' eylemde

YUNANİSTAN'DA KÜRDİSTANLI MÜLTECİLERİN EYLEMLERİ SÜRÜYOR

Nurel Kütük

Kürdistanlı mültecilerin Batı Avrupa'ya geçişlerinde köprü işlevi gören Yunanistan'da mültecilerin yaşadığı trajediye karşı, mülteciler ve Yunan devrimci çevreleri seslerini yükseltiyorlar. Yunanistan'ın başkenti Atina'ya bağlı 3 belediye sınırları içinde kışın sokakta kalan Kürdistanlı mültecilerin barınma ve politik sığınma sorunlarının çözümü için PRK-Rizgari ile Yunan devrimci hareketinin oluşturdukları Yunan-Kürt Dayanışma Komitesi bir dizi eylem gerçekleştirdi.

Atina'da bir "Rüzgarlı Bahçe" manzarası

1990'lı yıllarda zora dayalı olarak uygulamaya konulan Kürdistanı Kürtsüzleştirme programının sonucunda milyonlarca Kürt sömürgeci metropollere sürülmüştü. Dergimiz 1994 yılında İstanbul Rüzgarlı Bahçe'de naylon çadırlarda kalan Kürdistanlı sürgünlerin durumunu haber yapmıştı. Zaman içinde İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana ve Mersin gibi Türkiye'nin büyük kentlerinde Rüzgarlı Bahçeler çoğaldı ve kanıksanır bir hale geldi. Güney Kürdistan'ı Kürtsüzleştirmeye dönük emperyalalist-sömürgeci politikalar ise bu kez Avrupa ülkelerinde Rüzgarlı Bahçeler yarattı.

Atina'nın Brahami semtinin Asirmatos bölgesinde eskiden çöplük olarak kullanılan bir arsada 120 Kürdistanlı mülteci yaklaşık bir yıldır naylon ve karton barakalarda barınıyor.Bir yıl önce yaklaşık 1000 kişi Atina'nın merkezinde Kumunduru meydanında çadırlarda kalıyorlardı. Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye teslim edilmesinden bir gün önce meydanı saran çevik kuvvet, Kürdistanlı mültecileri zorla arabalara bindirmiş, 30 saati aşkın bir süre aç-susuz arabalarda hapsetmişti. Mültecilerin hiç bir belediye tarafından kabul edilmemesi üzerine, mülteciler önce salgın hastalıklar hastahanesinin kullanılmayan bir binasına konulmuş, buranın salgın hastalık merkezi olduğunun deşifre edilmesinden sonra bu kez de Atina'nın 20 kilometre dışında terk edilmiş bir askeri kampa adeta hapsedilmişlerdi. Kısa bir süre sonra açlıktan ölmemek için insanlar bu kampın yüksek duvarlarını ve dikenli tellerini aşarak kaçmaya başladılar. İşte Brahami'deki arsa toplama kampından kaçanların yeri sığınma yeri oldu. Arsada su, elektirik ve tuvalet yok. Kışın bastırmasıyla birlikte grip, bitlenme (çünkü daha önce denize giderek banyo ihtiyaçlarını gideren mülteciler! havaların soğumasıyla birlikte dört aydır banyo yapamıyorlar) uyuz, böbrek hastalıkları ve beslenme yetersizliklerinden kaynaklanan zaafiyet gibi hastalıklar yaygın durumda. Mültecilerin yarısına yakın bir kısmı hasta.Bir yıldır yaşanan bu insanlık dramına seyirci kalan belediyeler şimdi mültecileri polis zoruyla bu arsadan çıkarmaya çalışırken, devletin resmi kurum ve kuruluşları ise polisiye vaakaya, polis müdahalesi için ellerini oğuşturuyorlar. Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan "anti-terör anlaşması"na göre Kürdistanlı mülteciler Türkiye'ye iade edebilirler. Kürdistanlı mülteciler açlık, pislik, soğuğun yanı sıra şimdide polis müdahelesi ve iade korkusunu yaşıyorlar. Ama yinede kendilerini şanslı görüyorlar. Çünkü Atina'da dışarıda yatan 500 civarında Kürdistanlı mülteci var. Kasım 1999'da Yunan enternasyonalist devrimci hareketlerinden Ergatiki Eksisuia (İşçi İktidarı) grubu ile PRK-Rizgari Yunanistan temsilciliğinin girişimleriyle Kürdistanlı mültecilerin kaldığı bölgede yerel bir dayanışma komitesi oluşturuldu. Kürdistanlı mültecilerin durumunu anlatan, belediyeler ve devlet yetkililerini eleştirerek göreve çağıran, bölge halkının Kürdistanlı mültecilerle destek ve dayanışmasını isteyen 12.000 bildiri hazırlanarak 3 belediye sınırlarında dağıtıldı. Bildiri mültecilerin acil olarak barınma sorunlarının çözülmesini, Kürdistanlı mültecilerin siyasi sığınma taleplerinin karşılanmasını, bütün mülteci ve göçmenlere yasal oturum ve çalışma izni verilmesi taleplerini içeriyordu. Bu sırada mültecilerle görüşmeler yapılmış, mültecilerin

Başlık Kürtistanlı mültecilerin durumunu anlatan bir gazeteden alındı.

www.rizgari.org

kendi aralarında örgütlenmelerine yardımcı olunmuştu. Bu çalışmalar sonucunda mülteciler kendi aralarında seçimle bir komite kurdular. Yunan-Kürt dayanışma komitesi heyetler oluşturarak 3 belediye yetkilileri, Birleşmiş Milletler Mülteciler Komiserliğine bağlı Mülteciler Yunanistan Danışmanlığı ve Gönüllüler Çalışması adlı kuruluşlarla defalarca görüştüler. Bu girişimler sonucunda belediyeler kendi hastahanelerinde belgesiz ve parasız olarak mültecileri tedavi edebileceklerini belirttiler. Ancak sorunun kalıcı çözümü konusunda topu bakanlıklara atarak oyalama yöntemini seçtiler. Bakanlıklar ise topu aynı şekilde belediyelere atıyordu. Komitenin sorunu parlamentoda grubu bulunan Yunanistan Komünist Partisi (KKE) ve Sol Koalisyon (Sinespizmos) partilelerine götürmesi üzerine her iki parti soru önergesi biçiminde sorunu meclis gündemine soktular.

Çalışmanın belli bir aşamasından itibaren bütün devrimci güçlerin ve emekçi örgütlerinin destek ve dayanışmasını almak için Komite devrimci çevre ve örgütlere çağrı yaptı. Devrimci İşçi Partisi-Troçkistler (EEK-Troçkistes) ve Yeni Sol Akım (NAR) gibi örgütlerde komiteye katıldılar. Ayrıca Sosyalist İşçi Partisi (SEK), Yunanistan Komünist Partisi-Marksist Leninist (KKE-ML) gibi partiler de eylemlere destek verdiler. Bir dizi toplantıdan sonra Kürdistanlı mültecilerin bulunduğu belediyeler sınırları içinde 28.01.2000 tarihinde bir yürüyüş gerçekleştirildi. Yürüyüş sırasında Agiou Dimitriou belediyesi 1 saat gibi geçici bir süre işgal edildi. Basının önünde belediye başkanı ile görüşüldü.Yürüyüşün yapıldığı saatlerde Xirisi Avgi (Atın Şafak) adındaki faşist grup şehir merkezinde 500 kişilik sopalı bir gürühla bir miting gerçekleştirdi. "İmya (Kardak)" olaylarının yıldönümünü gerekçe olarak kullanan faşistlerin asıl amacı yabancı düşmanlığı idi. Mitingde sık sık "Yabancılar Dışarı" sloganları atıldı. Dağıtılan ilanlarda yabancılar adeta düşman olarak ilan edilip hedef gösterildi. Mitingin dağılmasında sonra sopalı ve kasklı faşistler şehir merkezinde yabancı avına çıktılar.
Polis ise olan bitenleri seyretmekle yetindi. 1. yürüyüşten bir gün sonra Kürdistanlı mültecilerin olduğu arsada randevulaşan yunanlı devrimcilerin yanında motorsikletli iki kişi 20 metre mesafede tabanca çekerek namluya mermi sürüp mülteci ve dayanışmacı devrimcilere doğrultular.
Saldırganlar daha sonra olay yerinden motorla kaçtılar. 02.02.2000 tarihinde ikinci bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşlerde "Kürtler ve Yunanlı emekçiler Birleşin, Semtimizde bir daha polis operasyonu istemiyoruz, Ey halk başını eğme, mültecilerle mücadelede birleş, Mültecilere uzanan elleri kıracağız, Mülteciler değil, iktidar katildir, Mültecilerle sömürü, fuhuş ve cinayetleri gizliyorlar, Kahrolsun yabancı düşmanlığı vb" sloganlar atıldı. Yürüyüşe Yunanistan'daki Arnavut emekçilerin temsilcisi Tahir Miçi'de destek ve dayanışma amacıyla katıldı.Yürüyüşler Yunan basınında geniş yankı buldu.
Her iki yürüyüşten önce belediye sınırları içinde ve şehir merkezinde Kürdistanlı mültecilerin durumunu ve talepleri içeren binlerce afiş asıldı. Ayrıca şehrin başlı yerlerine yürüyüşe çağrı pankartları asıldı. Durumdan çekinen belediye başkanlarının girişimleri sonucunda 07.02.2000 tarihinde 3 belediye başkanın yanısıra Kamu (Polis), içişleri ve dışişleri bakınlığı temsilcilerinin katıldığı bir toplantı yapıldı. Toplantıyı haber alan komite bir heyet oluşturarak toplantıya katılmak istedi. Ancak toplantıya alınmadılar. Bunun üzerine komite görüş ve çözüm önerilerinin yer aldığı "Muhtıra, Protesto" başlıklı bir metni toplantıya sundu. Belediye yetkileri, komiteye aynı gün toplantıda alınan kararları bir basın toplantısıyla açıklayacaklarını, orada görüşebileceklerini belirttiler.
Ancak sözü edilen saatte hiç bir yetkili yoktu. Zira belediye ve devlet yetkilileri komiteyi ve Kürdistanlı mültecileri atlatmak için yalan söylemişti. Bunun üzerine belediye binasının önünde pankart açılarak, protesto metni okundu. Sloganlar atıldı. Yunan-Kürt dayanışma komitesi 11.02.2000 tarihinde Atina Barosu konferans salonunda bir basın toplantısı düzenledi. Belediye ve devletin vurdumduymaz tutumunun kınandığı toplantıda eylemlerin süreceği belirtildi. Toplantıda ayrıca Yunanistan ile Türkiye arasında yapılan "anti-terör anlaşması" kınanarak, Kürdistanlı devrimcileri "terörist" olarak algılayan anlayışla mücadele edileceği belirtildi ve bütün devrimci ve demokrat çevreler destek ve dayanışmaya çağrıldı. Basın toplantısı günlük gazeteler ve bir televizyon kanalında geniş bir biçimde yer aldı. Aynı gün sorunla ilgili bir radyo kanalı geniş bir program yaptı ve komite adına PRK-Rizgari Yunanistan temsilcisi canlı yayına katılarak Yunanistan'ın mülteci politikası, Kürdistanlı mültecilerin durumu, "Anti-terör" anlaşmasının anlamı ve mülteci ve göçmenlerin taleplerini anlattı.

Yunan-Kürt dayanışma komitesi yeni bir eylem programı hazırlayarak Yunanistan'daki mülteci ve göçmenlerin sorunlarının çözümüne dönük faaliyetlerini sürdüreceğini belirtti. Komite faaliyetleriyle mülteci ve göçmen sorununa devrimci enternasyonalist güçlerin yaklaşımının ne olması geretiği sorusu yanıt buldu. Devrimci enternasyonalist dayanışmayla, resmi politika ve yaklaşım teşhir edildi.

1903 Makedonya Örneği

Türk Egemen sınıflarında „ Balkan Sendromu“ ve /Çete-Partizan savaşı/ Geleneğinden Dersler

recep maraşlı

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi önemli dönemeçlerinden birini yaşıyor bugünlerde.. Silahlı Mücadele'nin, gerilla savaşımının rolünü tamamladığı öne sürülüyor. Kürdistan kurtuluş mücadelesinin her türlü silahtan arındırılmaya çalışıldığı, tasfiye ve teslimiyet programlarının adım adım hayata geçirildiği bir süreçte, konu üzerinde kapsamlı tartışmalar yürtüleceği ve alternatiflerin örgütleneceği kuşkusuzdur. Ulusal kurtuluş savaşımlarının "*silahtan arındırılması*" ne anlama geliyor ve ne gibi sonuçlar yaratıyor? Sömürgeciler, bu tür uzlaşma ve "**karşılıksız barış!**" arayışlarından nasıl yararlanıyorlar?

TC'nin , Osmanlı Devleti'nin mirasçısı olduğunu, onun kurum ve gelenekleri üzerine yapılandığını bir an bile unutmamak gerek. Osmanlı egemenliğine karşı, Balkan halklarının mücadele deneyimleri, bugün yaşananlarla ilginç benzerlikler gösteriyor. Sömürgeciler kendi deneyimlerinden, birikimlerinden yararlanıyor ve birbirleriyle paylaşıyorlar.

Peki ya ezilenler?

Belki de 20 yy. başlarındaki Balkanlar'a bir kez daha göz atmak bugünler için anlamlı bir benzeştirme fırsatı verecektir.

Osmanlı İmparatorluğu feodal-despotik bir devletti. Haraç, rüşvet, zorbalık ve rantla şişmanlayan İmparatorluk bürokrasisi, üretici güçlerin dünya çapındaki gelişmesinden bihaber semirirken, kılıçla zaptettiği ve entrikayla yönettiği toprakların, birer ikişer elinden gitmesini öfkeyle izlemekten öte bir şey yapamazdı. Avrupada gelişen kapitalizm, imparatorluk topraklarına girdiğinde Osmanlı yönetimi bunun ne anlama geldiği ve sonuçlarının ne olacağının farkında değildi henüz. Emperyalist devletler pazar alanlarını kapışmak için kollarını sıvadıklarında, bu paylaşımın ilk adresi Osmanlı yönetimindeki topraklardı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm kurumlarıyla, bu İmparatorluğun mirasçısı olduğunu unutarak yapılan tüm çözümlemeler son tahlilde yanılgılıdır. TC'nin „reddi mirası“ sadece □mparatorluğun devrettiği sorumluluklardan kurtulmak için geliştirdiği hukuksal bir söylemden ibarettir. Kemalist Cumhuriyet'in özü Osmanlının askercil despotizmine, zabitan sınıfına dayanır. Sınıflara, tüm topluma buyurganlık eden, mülk sahibi asker sivil seçkinlerin „kerim devlet“ geleneğidir bu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun üzerinde hüküm sürdüğü topraklarda bugün 29 egemen devlet bulunuyor.* Türk Devleti, 1. Paylaşım savaşı ve sonrasında Osmanlı mirası toprakları elinde tutma savaşı vererek Ermenistan, Kürdistan, Lazistan, Pontus ve Küçük Asya'yı, gerek katliamlar, gerek entrika ve siyaset yoluyla Kemalist Cumhuriyet'in „**Misak-ı Millî**“sinde tutmayı başardı.

Cumhuriyet döneminde ise siyaseten ilhak edilmiş olan **Kürdistan** parça parça yeniden işgal edildi, tüm direnme odakları bastırıldı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 80 yıl boyunca sınırlarının içine ve sınırlarının dışına doğru üç kez genişlediğini de unutmamak gerekiyor.

İçe doğru ilk genişleme; Ege ve Küçük Asya Rumlarının „**mübadele**“ yoluyla sürülerek, Anadolunun Rum nüfustan arındırılmasıydı. İkinci genişleme 40'lı yıllarda „**Varlık Vergisi**“ yoluyla Rum, Ermeni ve Yahudilerin ekonomik yaşamdan tasfiye edilmeleridir. Bunu başta İstanbul olmak üzere Ege'nin ticaret merkezlerindeki Rum ve Ermeni nüfusun „**6-7 Eylül**“ terörüyle korkutulup kaçırılması izledi.

Dışa doğru ilk genişleme 1937 yılında Arap, Ermeni, Rum ve Türklerden oluşan **Hatay Cumhuriyeti**'nin ilhak edilmesidir.

İkinci genişleme 1974 yılında **Kuzey Kıbrıs**'ın işgalidir. Fiilen Türk Devleti'nin yönetiminde olan Kuzey Kıbrıs'ta „**KKTC**“ adıyla kukla bir hükümet kurdurulmuş ve bu „devletle“ entegrasyon planları çerçevesinde hukuki ilhaka doğru gidilmektedir.

TC'nin dışa doğru üçüncü genişleme girişimi **Güney Kürdistan**'dır. TC, 15 yıldan fazla bir zamandır Güney Kürdistan'ı istediği zaman askeri oparasyonlar düzenlediği, ekonomi ve

* **Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya, Moldavya, Macaristan, Sırbistan-[Yeni Yugoslavya (Montenegro ve Kosova özerk bölgesi dahil)], Hırvatistan, Bosna-Hersegonya, Makedonya, Slovenya, Arnavutluk, Ermenistan, Suriye, Lübnan, İsrail, Ürdün, Irak, Mısır, Kuveyt, BAC, Yemen, Katar, Libya, Tunus, Cezayir, Suudi Arabistan, Kıbrıs, Fas, Bahreyn, Yemen**. Bunlara **Filistin**'i, kendi devletlerini henüz kuramamış olan **Kürt**leri ve jenoside uğratılarak yok edilmek istenen **Suryaniler, Pontuslular** ve **Laz**ları katarsak sayıyı 34'e kadar çıkarabiliriz.

siyasetini denetlediği bir „arka bahçe“ olarak kullanmaktadır. Güney Kürdistan'daki Kürt örgütlerini siyaseten denetlenmeye çalışmakta ve Türkmen nüfusunu bir dayanak olarak düşünmektedir.

TC'nin bu sömürgeci ya dayılmacı yapısı karşısına dikilen en büyük engel **Kürdistan Kurtuluş mücadelesi**dir. „Misak-ı Millî“ sınırları içinde etnik yoketme ve asimilasyon politikalarıyla homojenleşme politikası izleyen, dışa doğru da yayılmacı bir saldırganlığı elden bırakmayan TC , Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bir biçimde sindirilmesini kendisi için yaşamsal bir sorun olarak görmektedir.

Türk Egemen Sınıflarında „Balkan Sendromu“

1912 Balkan Savaşları Türk egemen sınıflarında, sonuçlarını bugün de izlediğimiz önemli bir siyasal-psikolojik tramvaya yol açmıştır. Bu, derin bir **yokoluş kaygısı** dır.

Türkler Önasya'ya Batı'dan değil, Doğu'dan, Ermenistan ve Kürdistan üzerinden girdi. Ama yayılması hep Batı'ya doğru oldu. Türklerin sosyal yerleşimi, yurt edinmeleri ve siyasal ilgisi hep Batı'ya Bizans topraklarına yönelik olmuştur. Osmanlı Beyliği'nin genişleme stratejisi de Balkanlar yönündedir. Konstantinopolis'den önce Balkan yarımadasına egemen olan Osmanlı, Doğu'ya ancak 16. yy.'da yönelebilmiştir. Batı egemenliği ise, 14-15.yy'larda tamamlanmıştı bile. Doğu'daki Kürt Beylikleriyle ancak bir tür özerklik anlaşması ile bağlaşıklık kurabilirken, Batı'yı bizzat yerinde idare etmeye çalışıyor, yerli hanedanlarla çeşitli biçimlerde kanbağları oluşturuyordu.

Balkan savaşı, I.Emperyalist Paylaşım Savaşının da kötü bir habercisidir. Korku ve insan kıyımının, katliamların, açlığın, göç ve vatansızlığın habercisi... 1912'ye gelindiğinde Jön-Türk'lerle ulusal isbtemlerinikarşılanacağı beklentisiyle umutlanan, ittifakçı muhalif güçler bu umutlarını artık bütünüyle yitirmişlerdi. İttihat-Terakki'nin İmparatorluğu eski biçimiyle sürdürmek niyeti ve reformlar yapmaya yanaşmadığı kesinleşmişti. Bu durum ulusal örgütleri tekrar radikalleşmeye ittiği gibi; Balkan uluslarını da kendi aralarında Osmanlı İmparatorluğuna karşı siyasal-askeri bir pakt geliştirmeye yöneltti.

Osmanlı yönetimine karşı bağımsızlığını kazanan ilk ulus Yunanlılardı. **Yunan ihtilali** Balkan halkları için ilham kaynağı oldu. Bu yolunu izleyen **Sırbistan** ve ardından **Bulgaristan** bağımsızlıklarını ilan ettiler.. Fakat Osmanlı'nın Balkanlardaki askeri ve siyasi egemenliği halen devam ediyor, bir kısım stratejik toprakları halen elinde bulunduruyordu. Bunların başında **Tesalya, Epir, Makedonya, Arnavutluk, Montenegro, Adalar** ve birçok garnizon bulunuyordu.

13 Mart 1912'de Bulgaristan ve Sırbistan Balkan İttifakı'na girer. 29 Mayıs 1912'de Yunanistan'la Bulgaristan anlaşırlar. Bu ittifak özellikle Rusya tarafından desteklenmekte, Avrupa devletleri tarafından da Osmanlı'ya karşı koz olarak kullanılmak istenmektedir. 1912 Balkan savaşı küçük halkların isyanıyla başlar. Karadağ Osmanlılara karşı savaş ilan eder. Onu destekleyen Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan da Osmanlı'ya savaş açar. Yüzyıllarca Osmanlı egemenliği altında yaşamış ulusların bu ittifakı İmparatorluğu'n Balkanlardaki sonu demektir.

Bulgar orduları Ekim-Kasım aylarında Kırkkilise ve İstanbul /Çatalca'ya kadar ulaşırlar. 26 mart 1913'e ise Adrianopolis/Edirne'yi ele geçirmişlerdir.

Yunanlılar Adalar'ı, Epir'i, Makedonya içlerini ve Selanik'i almıştır. Osmanlı'nın İşkodra'daki tek garnizonu da düşünce Aralık'ta barış talep etmek zorunda kalmıştır. Avusturya-Macaristan, Sırbistan'ın denize kıyısı olmasını istemediği için Arnavutluk'un bağımsız bir devlet olarak tanınmasını isterler. Ateşkes anlaşması ile Osmanlı İmparatorluğu Balkanlardaki tüm topraklarını kaybetmiştir. Trakya'da ise Midye-Enez arasında çekilen hattın gerisine çekilmek zorunda kalır.

Ne varki Balkan savaşının galibi devletler bu kez de kendi aralarında toprak kavgasına tutuşurlar. Savaştan topraklarını oldukça genişletmiş olarak çıkan Bulgaristan ile, Yunanistan ve Sırbistan arasında kısa bir iç savaş yaşanır ve Sırp-Yunan ittifakının galibiyetiyle sona erer. Bu arada Osmanlı İmparatorluğu' Balkanların içe dönmesinden yararlanarak; Edirne'yi Bulgarlar'dan geri almayı başarmıştır.

Osmanlı'nın 1912 Balkan yenilgisiyle hemen hemen tüm Balkan ulusları siyasal bağımsızlıklarını kazandılar ve Osmanlının Batı'daki siyasal egemenliği de sona erdi. Yalnız siyasal da değil, Türklerin buradaki toplumsal varlığı da ciddi bir tehlikeye düştü. Acımasız bir boğazlaşma ve tarihsel hesaplaşma ile karşı karşıya kalan Türk toplumu can havliyle bukez tersine Anadolu'ya doğru göç yollarına düştüler.

Balkan yenilgisinin ardından İstanbul'a yığılan göçmen kafileleri korkunç bir sefalet manzarası arzediyordu. Bu bütün bir tarihsel ve toplumsal hafızayı, politik bakışı derinden etkilemiştir.

Balkan topraklarından bu çıkarılış Türk toplumunda özellikle de egemen sınıflarında

yaşadıkları bütün topraklar tıpkı Balkanlar gibi sonradan yurt edinilmişti. Balkanlardaki akibet her yer için bire bir geçerliydi. Doğu'dan çok daha önce ve uzun süre egemen olup, yerleştikleri Batı topraklarından böylesine ani ve kesin bir biçimde çıkarıldıklarına göre, çok daha gevşek bir biçimde egemen oldukları Doğu'dan ve nihayet Anadolunun tümünden silinip-süpürülmeleri olasıydı.

Balkan Savaşıyla Osmanlı, sadece Balkanlardaki siyasal egemenliğini tamamen yitirmekle kalmadı, aynı zamanda bu topraklarda yüzyıllarca bir efendi olarak imtiyazlı bir kitle olarak yaşamış olan Türkler, hatta mütevazi fakat ayrıcalıklarından habersiz Türk köylüsü birden bire kendilerini yurtsuz, aç, sefil olarak İstanbul yollarında açlıktan ağaç kavuklarını kemirirken bulmuşlardı. Bu toprakların ebedi sahibi gibi duran yüzbinlerce insan kanlı bir kırımın, boğazlaşmanın ortasında dehşetli bir vatansızlığa, zillete ve ölüme gidiyorlardı. Bu sürgünlere, yokluklara alışmış bir milletin bir kez daha yaşadığı bir trajedi değildi. Buyurgan, mağrur bir toplumun kendine en çok güvendiği bir anda ayaklar altında kalması, tekmelenmesi, çamurlarda sürünmesiydi. Yeryüzü Halifesinin, tanrı devletinin büyük Osmanlının kendilerini düşmekten kanamaktan koruyamadığı, çöktüğü tam bir felaket...

Başkent İstanbul'u dolduran binlerce aç, paçavralar içindekiçıplak muhacir kafileleri 300 yıllık bir Balkan hakimiyetinin sonundan çok; bir gün İstanbul'dan da veya kimbilir Anadolunun hangi köşesinden de bilinmeyen diyarlara doğru "vatansız kalınabileceği" korkusunu kazıyordu beyinlere.

Geçici olduğunu, yabancı olduğunu bilerek sahiplendiği sömürgelerden kaçarak anavatanına sığma telaşındaki toplulukların duygusundan çok farklı bir şeydir bu. Çünkü bu topluluklar için **anavatan** diye bir yer yoktu, **her yer Balkanlardı**. Heryerin Balkanlar gibi olmaması için hiç bir neden yoktu. Yalnızca saltanatın ve ayrıcalıklı bir ulus olmanın değil, ayağının altındaki toprağın geleceğin de bir daha geri gelmemek üzere yok olma endişesi... İşte „**Balkan Sendromu**" budur. Bu dehşet sadece Osmanlı paşalarının, nazırların, saray bürokratlarının, toprak ağaları ve tacirlerin duyduğu bir sınıfsal çöküntü değil, toplumun bütün hücrelerinden beslenen derin bir yokoluş kaygısıdır.

Bugün militarist-bürokrasinin "otonomi" ve "özerklik" laflarından bile ödü kopuyorsa bu nedensiz değildir. Osmanlı, en masum ulusal isteklerin, sınırlı reformların bile kendisini yokoluşa götürecek yolun başlangıcı olabileceği kanısındadır. Bu Balkan deneyimidir.

Türk milliyetçiliğinin ırkçı-şoven bir tarzda doğuşunu 1918 Mondros Mütarekesi sonrasında Yunan ordusunun Doğu Ege'ye çıkmasıyla değil, **Balkan Bozgunu**'yla açıklamak daha doğrudur.

Osmanlıcılık üst kimliği altında imparatorlukdaki ulusların bağımsızlık kazanmalarını önlemeyi uman İttihat-Terakki, Balkan "faciası"ndan sonra Bulgar, Yunan, Arnavut ve Ermeni milliyetçiliğiyle yaptığı ittfakı bozmuş ve Türkçülükte karar kılmıştı.

İttihat-Terakki'nin Doğu'da Ermeni sorununu büyük bir jenosidle çözmeye çalışmasında, Orta asyadaki soydaş uluslarla fiili bağlar kurma telaşında bu korkunun izlerini görmek olasıdır.

Gerek İttihat-Terakki, gerek Kemalist Cumhuriyet dönemlerinde, asker-sivil bürokrasi içinde en ırkçı-şoven tutumları Balkan göçmenlerinin takınmış olması bir rastlantı değildir.

TC'nin siyasal-askeri reflekslerine yerleşen bu travmatik korkuyu iyi çözümlemek gerekiyor.. Topluma, ideolojiye, siyasete sinen, yüzyılın siyasal davranışlarına yön veren bu korkunun çözümlenmesi oldukça öğretici olabilir.

Kürtler kendi açılarından baktıklarında örneğin; Amed ve Dersim'in Türk işgali altında görürler ki, bu doğrudur. Aynı zamanda İstanbul, İzmir veya Ankara'nın "Kürt olmadığından da" bir okadar emindirler ve oraları "Türkiye" olarak saymakta sakınca görmezler.

Oysa olguya bir de Türkler açısından baktığımızda Amed ve Dersim ne kadar "Türk değilse", İstanbul ve İzmir'de o kadar „Türk değil"dir. Hatta Türklerin İstanbul'daki varlıkları Diyarbekir'den 200, İzmir'den 300 yıl daha geridedir.. Şu halde bir Türk için İzmir ile Diyarbekir'i vatan olarak görmek açısından bir fark yoktur. Diyarbekir'i bıraktığı zaman İstanbul ve İzmir'i de bırakmaması için hiç bir neden olmadığını düşünür. Çünkü nihai olarak bu coğrafyada hiç bir mekanın tarihsel olarak kendisine ait olmadığını, sonradan çöreklenerek yurt edinildiğini bilmektedir. Balkanlardan kovulduğu gibi Doğu'dan ve nihayet bütün Anadoludan kovulacağını düşünür ve büyük bir dehşete kapılır.

İngiliz, Fransız sömürgecileri kolonilerden kovulduklarında gidecekleri anavatanları vardı. Örneğin Afrikadaki bütün sömürgeci yönetimler ırkçıydılar. Ama sonuçta ekonomik egemenliklerini korumak için siyasal yönetimleri siyahlara bırakmaktan çekinmediler. Oysa **Güney Afrika**'daki ırkçı beyaz azınlık yönetimi çok uzun süreli bir direniş gösterdi. Çünkü onlar, diğerleri gibi her an ülkelerine dönmeye hazır Avrupalılara

değil, kendilerini Güney Afrikanın yerli hak sahipleri olarak gören **Afrikaner**lere dayanıyordu.. Güney Afrika beyazlarının ırkçı tutuculuğuyla, Önasya'daki Türk ırkçılığının benzerliklerini böyle açıklayabiliriz.**Türklerin ise işgal edip vatanlaştırdıkları yerlerden gidecek başka bir yerleri yoktur**.

Bu yüzden de elinde bulundurduğu siyasi iktidar olanaklarını, askeri gücünü toplumsal varlığının da temel dayanağı haline getirir. Türklerin tarihsel egemenliği ve bu coğrafyayı yurt edinmeleri, devlet-ordu ekseninde gelişmiştir. Daha çok siyasal-askeri güce dayanır. Bundandır ki asırlardır ordu-devlet'in toplumunun tümünün üzerinde belirleyici bir konumu vardır. Bu olgu „**Türk devleti ve ordusu, varlığını Türk ulusuna değil; Türk ulusu varlığını da, ülkesi ve egemenliğini de ordu-devlete borçludur.**" diye özetleyebiliriz. Ulus, devlet tarafından yeniden kurulmuş, oluşturulmuştur. Kemalizmin temel felsefesi de buna dayanır.

Türkiye'de militarist-bürokrasinin, neden bütün sosyal, siyasal süreçlerin ana belirleyeni olduğunun hem tarihsel hem de güncel cevabı burada durur. Türkiye'de liberal, tutucu, sosyal demokrat, solcu, islamcı her ne olursa olsun „herkes" için devlet son derece kutsal olması, aralarındaki yarışın neredeyse devleti en iyi kimin kurtaracağı olması bundandır. Günümüz dünyasında çok daha güçlü uluslararası etkileri olan birçok „resmi ideoloji" iktidarını yitirmişken; daha yerel ve sınırlı etkilere sahip olmasına karşın Kemalizmin 80 yıldır hem resmi ideoloji ve hem de özel bir iktidar biçimi olarak ağırlığını koruyor olması, Türklerin bu coğrafyadaki varoluş ve örgütlenişlerinin özgün yapısındankaynaklanmaktadır.

Belki biraz daha ileri gidersek TC'nin Avrupa ile olan sancılı ilişkilerinin, Avrupa Birliğine girmek isteyip girememelerinde; Osmanlı tanzimatçılığında ve Cumhuriyet'in "batıcılık" komplekslerinin temelinde, kovuldukları topraklara dönme ve oranın bir parçası olma arzusunun güçlü bir ifadesini görebiliriz.

Buradaki psikolojik açıklamalarımız yadırgatıcı gelmemelidir. Psikoloji sadece kişilere özgü bireysel bir olgu değildir. Ulusların, toplumsal sınıf ve tabakaların da ortak "hafıza"ları, refleksleri vardır. Onların politik refleksleri de tarihsel süreçlerde kazanılan yapısal değişiklik ve etkilenmelerle belirlenir. Buna **siyasal-psikoloji** adı verebiliriz.

Kürt toplumunda aile-aşiret eşiğinin aşılamamasına dayalı bozulmanın siyasal davranışlara getirdiği olumsuz özellikleri; Anadolu Türk toplumunda ki "yokoluş kaygısı"nı;Yahudi toplumundaki güçlü anavatan tutkusunu bu siyasal psikoloji örnekleri olarak sayabiliriz.

Fransız burjuvazisi ile Türkiye burjuvazisi arasındaki fark, yalnızca onların sermaye güçleri, denetledikleri artı değer ve pazar payları değil; tüm tarihsel süreçlerin davranış biçimlerine kazandırdığı özelliklerde durur. Devrimci bir geçmişe; siyasal, ekonomik, kültürel güçle küresel bir sömürgecilik deneyimine sahip Fransız burjuvazisi ile; Osmanlı aristokrasisinin rantını paylaşmış, soykırım yağmalarıyla palazlanmış, Kemalist devletin koruma ve teşvikleri altında büyümüş bir Türk burjuvazisinin politik akılcılığı elbette aynı olamaz. Bunun gibi Kemalist rejimin sefaleti ve saldırganlığının, benliğine yer etmiş bu korkulardan kaynaklandığını unutmamak gerekir. Ulusal kurtuluş mücadeleleri karşısında saldırgan ve acımasızdır, çünkü son derece korkaktır.

Ne var ki, **Balkan Sendromu** ya da bu yokoluş korkusu sadece egemen sınıflara yer etmiş bulunan bir kalıtım değildir, Türk toplumunu da izleri bulunmaktadır; şövenizmi besleyen bir iç dürtü oluşturmaktadır. Egemen sınıfların korkularına çare bulamayız, bu zaten bize düşmez, ama toplumdaki korkuyu yenebiliriz. Bu da **ulusların özgürlük taleplerinin bir başka ulusun yok oluşu demek olmadığının anlaşılması, içselleştirilmesi** ile olasıdır.

Çete/Komita/Fedai Geleneği

Aslında Balkan uluslarının Osmanlı merkezi yönetimine karşı mücadelesi çok daha uzun erimlidir. Balkan deneyimi despotik İmparatorluğu'n pençesinde yüzyıllarca kıvranan esir halkların bugünlerini de tanımlayan izlerle doludur. Osmanlıya karşı düzenli orduyla savaşma olanağından yoksun olan Balkan halkları, kısaca „**Çeta/Çetnik**"[1] denilen küçük gönüllü birliklerle direnişlerini sürdürme yoluna gittiler. Çetecilik, çoğu kez başı bozuk bir çapulculuğu, sosyal eskiyalığı içinde barındıran bir anlam yüklüysede özünde garilla savaşını tanımlar.

„Komitacılık/Çetecilik/Fedailik" Osmanlı despotizmine karşı ezilen ulusların bir mücadele geleneğidir. Siyasal amaçlarla gerçekleştirilen askeri bir tarz, bir partizan savaşı/gerillacılıktır. Türkçe yazına "**Balkan komitacılığı**" olarak geçen **çetnik** savaşı, yani gerilla tarzı Balkanlarda Osmanlı Devleti'ne karşı sonuç almıştır. Bu yüzden Osmanlı Devleti de daha yüzyılın başlarında, para-militer karşı milis örgütlenmeleri oluşturarak, karşı-çetecilik faaliyetlerini (kontr-gerillayı) örgütlemeye yöneldi.

Batı'daki Çetecilik olgusunun benzeri Doğu

[1] Çetnik; Bulgarca çeta; küçük, düzensiz askeri birlik. (Türkçeleşmişi çete)

topraklarında Ermeni ulusal mücadelesinde ve Kafkas halklarında görülen **Fedai**'liktir. Balkan komitacılığı ile Ermeni **Fedai** hareketi arasında askeri tarz, romantizm ve ruhsal açıdan önemli bir yakınlık sözkonusudur.

Nitekim bu yakınlık Balkan savaşlarında **Antranik Ozanyan**,'ın "*Ermeni Gönüllü Birliği*" şahsında enternasyonalist bir dayanışmaya da dönüşmüştü. Osmanlı Ermenistan'ında silahlı mücadelenin önde gelen isimlerinden biri olan Antranik , Sason direnişlerinin ardından bir süre Kafkasya'da kaldıktan sonra Balkanlara yerleşen bir Ermeni ihtilalcisiydi. „Burada, psikolojileri ve mücadele yöntemleri bakımından kendisine o kadar çok benzeyen Mekadon ihtilalcilerle dostluklar kurdu. Makedonya cephesinde Bulgarlarla birlikte gönüllü olarak Osmanlı İmparatorluğuna karşı savaşan 230 kişilik bir Ermeni Birliği'ne komuta etti.

Balkan savaşını muhabir olarak izleyen **Troçki**, Antranik'in Balkan savaşına katılmasını kendi ifadesiyle şöyle yazmaktadır;

*"**Ben milliyetçi değilim**" diyor Andranik bugünkü seferini açıklarken. "**Bir tek millet tanıyorum o da ezilenlerin milleti**".*[2]

Balkan Savaşı'nı hem bir politik gözlemci hem de gazeteci kimliğiyle izleyen Troçki'nin bu konuda yazdıkları önemle incelenmeye değer. Troçki'nin partizan savaşı ve politik şiddet konusundaki tesbitleri de bu geçmişle gelecek arasında köprüler kurmaktadır.

Makedonya'da silahlı mücadele

Osmanlı despotizminden ilk bağımsızlaşan ulus Yunanlılardı. Başlangıçta sadece Mora yarımdasının kurtarılmasıyla başlayan Yunan bağımsızlık hareketi giderek yayıldı. Yunan ihtilali ile Balkanlaradaki ulusal özgürlük hareketi Bulgaristan ve Sırbistan'ın kısmi özerklikler kazanmasından sonra da derinden derine devam etti. Çünkü, diğer Balkan halkları üzerindeki ulusal ve sosyal baskı devam ediyordu.

Makedonya isyanı 29 Nisan 1903 yılında Selanik'de Osmanlı Bankası'nın bombalanması ile başladı. Makedonya'da ulusal muhalefet 1893-1902 yılları arasında örgütlü mücadelesini kurmuş ama silahlı mücadeleye başvurmamıştı. Osmanlı-Türk idaresi karşısında legalitesini yitirenler silahlanarak dağa çekilmek zorunda kalıyor ve çetnik mücadelesine girişiyorlardı.

Önderliğini **Yane Sandansky**'nin yaptığı **Makedonya Devrimci İç Örgütü** isyanın organizesini yapmaktaydı. Şiddet eylemleri tam bir kriz ortamı yarattı. Türk kuvvetleri şehir merkezlerine çekilmek zorunda kaldı. Ardından isyanın bastırılması için sert tedbirler alındı. 200 köy yakıldı ve 70 bin köylünün evsiz kaldığı haberleri yayıldı.[3] Bulgar hükümeti Mekandonya'da ayaklanan köylülere destek olmakta isteksiz davrandı. Çünkü hamisi Rusya Osmanlı Devleti'yle o günlerde iyi ilişkiler içindeydi ve bunun bozulmasını istemiyordu. Halkın tepkisinin üzerine hükümet düştü. Bulgar kabinesi Osmanlı'yı savaş açmakla tehdit etti. Avusturya ve Rusya'nın devreye girmesi ve Osmanlı Devleti'nin Mekandonya'da bir dizi reform yapma vaadi vermesi üzerine dış destek de göremeyen isyan yavaş yavaş sona erdi.

Kitle isyanının böyle dinmesinin ardından çetnik savaşımı başladı. 1904 ile 1908 yılları arasında kesintisiz devam etti. 1908 yılında Makedonya'da reform öngören **Reval Programını**[4] Osmanlı Devleti' kabul etmek zorunda kaldı. Çetnik mücadelesinin liderleri bunun mücadelelerinin diplomatik bir başarısı olarak adlandırmaktadırlar. Oysa, bunun yanı sıra Osmanlı İmparatorluğu'nda artmakta olan Alman etkinliğine karşı ingiliz ve Rus politikasının bu etkiyi kırmak üzere değiştirilmesi ve bu nedenle Osmanlı Devleti'ne karşı "sorun çözücü" yaklaşılması hesapları yapılmaktaydı. Beri yandan Jön-Türk hareketi Reval Proğramını Osmanlı Devleti'nin parçalanması yönünde ciddi bir tehdit olarak gördü.

Aynı yıl Jön-Türkler harekete geçti ve Osmanlı İmparatorluğu'nda 1908 devrimi gerçekleşti. Sultan, Meclis-i Mebusan'ın yeniden açmak zorunda kaldı. "Hürriyet ve eşitlik" sloganlarıyla gelen devrim, Jön-Türklerin ittifaklar politikası sonucu Yunan, Bulgar ve Ermeni devrimcileri de yanına almış olması, ulusal demokratik haklar için legal ve barışçı mücadelede yollarının açık olduğu inancıyla Makedonya'daki çetnik savaşı da durdu. Partizan grupların çoğu bu inançla dağda indi.

1908 Meşrutiyet devrimi gerçekleştiğinde Antranik Bulgaristan'ın Varna kentindeydi. Taşnak liderleri Simon Zaryan ve diğerleri İttihat-Terakki'yle yaptıkları ittifaka ve Jön-Türkler'in yapmasını umdukları reformlara güvenerek, onun İstanbul'a dönmesini ve 50 lira maaşla Muş'tan milletvekili olmasını öneriyorlardı.[5] Antranik bu önerileri, İttihad-Terakki önderlerine duyduğu derin güvensizliği ve uyarılarını dile getirerek reddetti. O, savaşçı olarak kalmayı yeğliyordu. Nitekim Hınçak örgütü adına Balkan Savaşına gönüllü birliğiyle

[2] **L.Troçki;** "*(Kievskaya Miysl, s. 197/19 Temmuz) 1913, Balkan Savaşları*" Arba yay. s.285-287 İstanbul 1995

[3] Köy yakma ve boşlatma konusunda TC'nin ABD'den akıl almaya ihtiyacı olmayıp 90 yıl öncesinden bizzat kendi pratiğinde Makedonya'da uyguladığı görülüyor.

[4] **Reval**: Rus Çarı Nikola ile ingiliz krali VII.Edward'ın buluştukları kentin adı. Bugün Estonya Cumhuriyetinin Başkenti **Talinn**.

[5] **Sarkis Sarkisyon**; "*Hayastan*", 1983. London

örgütü adına Balkan Savaşına gönüllü birliğiyle katılacaktır.

Çetnik savaşımının durdurulmasına muhalefet edenler olduysa da sonuç başarılı olmadı. Buna karşılık Makedonya devrimcilerinin esas gücünü köylülük ve şehir örgütlenmesi oluşturduğu için büyük bir çöküş meydana gelmedi. İhtilalciler legal organizasyonlarını ve faaliyetlerini sürdürmeye devam ettiler.

Jön-Türk yönetiminin de beklenilen reformları yapmaya niyetli olmadığı ortaya çıkmaya başlamış ve hoşnutsuzluk artmıştı ki, tam bu sırada sultan Abdülhamit'in 31 Mart karşı-devrim girişimi patlak verdi. İttihat-Terakki'nin bu karşı-devrimi bastırdığı "Hareket Ordusu"na Yunan ve Bulgar komitaları, çetnikleri de aktif destek verdiler. Böylece Jön-Türklerin zaferinde Balkan halklarının aktif desteği, reform umutlarını ve Bab-i Ali'nin niyeti konusunda onların umutlarını yineledi. İttihat-Terakki de reform bekleyen bütün halklardan, muhalif örgütlerden "sabır" ve "kendine zaman tanınmasını" talep ediyordu.

Halkların kültürleri birbirine çok benzer. Kürdistan'da işbirlikçi sınıf ve kişilere "**tırşikçiler**" dendiği gibi, Balkan halkları da işbirlikçi zenginlerine "**çorbacılar**" demektedir.[6] Çorbacılar Jön-Türklerin vaadlerine kanan ve hevesle desteklemeye hazır yegane gruptu.

Bunun üzerine Makedon mücadelesinde Legal Klüpler dönemi açıldı. Kimileri bu mücadeleye tam inanırlarker, kimileri de gönülsüz bir biçimde bu tarz bir mücadeleye katılmaktaydı. Bu biraz da zorunluluk haline gelmişti. Çünkü kitledeki beklenti çetnik mücadelesinde ısrar edenlerin tecrit olmasına, tepki görmesine neden olabilirdi. Ayrıca partizan grupları 1910 yılına kadar hemen hemen dağılmış, bu gruplar ya legal mücadeleye katılmış, ya da ne olacağını görmek için beklemeye çekilmişlerdi. Legal gruplar içinde başlıca üç grup vardı: Çorbacılar, ılımlılar ve çetnikler. Çorbacılar ve ılımlılar hemen ittihat-Terakki ile bir anlaşmaya varılmasında ısrar ediyorlardı. Çetnik mücadelesinden gelenler ise genel olarak halka, Türk yönetimine güvenilmeyeceğini anlatan propağandalara ağırlık veriyor ve talepleri devrimcileştiriyorlardı. Bu nedenlerle legal derneklerdeki talepleri Makedonya'ya eksiksiz öz yönetim idi. Bu da kısa zamanda Jön-Türklerin tepkisini çekmekte gecikmedi. Çünkü, Türklerin böyle bir anlaşma yapmaya niyetli olmadıkları ortaya çıktı. Bulgar hükümetide ilgisini çekmişti. Böylece halkdaki hoşnutsuzluk daha da arttı. Üzerine Türk hükümetinin bütün ulusal kurumları kapatacağı haberi geldi.

Bu kararın ardından Mekadon ihtilalcileri eski yollarına geri döndüler. Köylerdeki örgütlenmelerini güçlendirerek, çete gruplarını yeniden hazırladılar. Örgütlenme modeli ihtilal öncesi gibiydi. Her köy ve kasabada komitelerin büroları yeniden açıldı. Bu bürolar mümkün olduğu ölçüde seçimle ya da ahalinin en iyi, en güvenilir unsurlarından oluşturuluyordu. Seçimler partizan gruplarının düzenlemeleriyle gerçekleştiriliyordu. Bazı yerlerde Mekadonların kendi aralarındaki çelişmeleri, husursuzlukları çözümlemek için hukuk komiteleri, hakem komisyonları kurulmuştu. Her köyde milis kuvveti bulunuyor. Komutanları, komutan yardımcılarıyla on-yirmibeş arasında değişen delikanlı.

1908'den sonra halktan silah toplandığı ya da gönüllü silah teslim edildiği için silah sorunu bulunmuyordu. Partizan gruplarına gelince; her kırsal yörede bunlardan iki veya üç tane vardı. Bunların standart büyüklükleri 5-10 adam arasındaydı.

1910'da silahlı mücadeleyi yeniden örgütlemeye çalıştıklarında her şeye yeniden başlamak zorunda kalmadılar. 1893 yılında başlayan yirmi yıllık bir deneyimleri vardı her şeyden önce.

Bu birikime rağmen kitlesel ayaklanma çıkarmaya hazır olunmadığı için yerel partizan operasyonlarıyla işe başlandı. Amaç Avrupa ve Bulgaristan'ın dikkatlerini bir kez daha bölgeye çekmek, hiç bir şeyin değişmediğini dünyaya anımsatmaktı. Diplomatik bir müdahale meydana getirilmek isteniyordu.

Troçki bu eylem biçimlerini şöyle değerlendirir;

"Ulusal devrimciler, sosyal devrimcilerin tersine şiddet eylemelerini daima ya kendi ülkeleri ya da başka ülkelerin hanedan ve diplomatlarının faaliyetleriyle bağlantılı hale sokmaya çaba harcarlar. Mesele genç bir ulusun toprak ve siyasetle ilgili kendi kaderini tayin etme meselesi olunca, Carbonari'nin sabırsız eylemleri, çokluk yanlızca hanedanlık ve diplomasi güçlerinin hep ağırdan aldıkları hamleleri başlatmaları ve tamamlamaları için teşvik etmelerine yöneliktir. Ve ilk fırsatta politik inisiyatifi söz konusu ikinci kuvvete bırakır.

...

Bu eylemciler, kendilerini konsolosluklarda ve elçiliklerde de dağlarda profesyonel savaşçılar arasında olduğu kadar evlerinde hissediyorlar.

---

6 **Tırşikciler**: Kürdistan'da türlü malzemesi ile yapılan hafif ekşili, ucuz bir sebze yemeği. Etsiz olduğu için ucuz ve değersiz sayılan bu yemek, ağaların hizmetçilerine verilir. Tırşik karşılığı, ağa ve beylere hizmet eden ırgatlara "tırşıkvan" denilirdi. Bu deyim daha sonra en ucuz ve değersiz şeyler karşısında bile düşmanla ağa ve beylerle işbirliği yapanlara verilen bir isim oldu. □şbirlikçilik anlamına geliyor artık. Balkan hakları da aynı görüşlerle kendi işbirlikçi zenginlerine "**çorbacılar**" demekteydiler.

ilkin çok becerikli bir şekilde bombanın 'etkili' Avrupa basınında ne yankı uyandıracağını ve diplomasinin simyacıları arasında kimlerin bu bombayı 'Makedonya sorunu üzerine' yeni bir notaya dönüştüreceğini kesin olarak hesaplıyorlardı. Bu iki çehreli adam böyle ortaya çıkıyor: Şiddete başvurmaktan başka çıkar yol bulamayan ***dinamitard*** *ile diplomatları bir araya getiren, kafası hem şiddet eylemlerinin sırlarıyla hem de Dışişleri Bakanlıklarının sırları ile dolu bir adam".*[7]

Halkın büyük bir çoğunluğu çetnik faaliyetinin yeniden başlamasını memnunlukla karşılar. Hatta bazı köylüler giderek partizanların gizlenmesini eleştirdi. Partizanlar ise her köyde bulunan iki-üç çorbacının kendilerini ihbaretmesinden çekiniyorlardı. Sonra her şey eski biçime döndü, partizanlar gizlenmeyi bıraktılar. Çorbacıları etkisizleştirmek için onları partizan faaliyetlerine katılmaya zorluyorlardı. Örneğin bir geceyi isteselerde istemeseler de onların evinde geçiriyorlardı.

Ara verilen süre içinde milislerin silah kullanma alışkanlıklarının da kaybolmadığı ortaya çıktı.

Köylüler partizan mücadelesinden memnundu. Çünkü, partizanların saldığı korku yüzünden eskiden Türk beylerin çiftliklerinde çalışan köylüler, topraklarını bırakıp şehirlere kaçan bu beylerin ardından sadece kendileri için üretim yapar olmuşlardı. Çiftlik ve toprakları artık kendileri işletiyorlardı. Ama, 1908 devriminden sonra yani, çetnik mücadelesine ara verildiğinde Türk beyleri çiftliklerinin topraklarının başına geri döndüler ve köylülerin sırtına daha bir güvenle binmeye devam ettiler. ikinci kez, çetnikler beyleri çiftliklerini satmaya zorladı. Hem de yabancılara ve başka beylere değil, bizzat kendi köylülerine: *Mirî/beylikçi* adı altında Osmanlı hükümetine ödemek zorunda oldukları vergileri partizanlar sayesinde yarı yarıya indirme veya ellerindeki hayvan sayısını ne kadar bildirirlerse hükümet memurlarını o kadar yazmaya mecbur bırakıyorlardı.

1908 devriminden önce topraklarını Mekadonlara satan beyler, bu kez topraklarını Jön-Türk hükümetine satıyor, onlarda buralara Kafkasya, Bulgaristan ve Bosna'dan gelen mühacir Türkleri yerleştiriyorlardı.

Partizanlar Balkan savaşında Bulgar ordusuyla ve Bulgar subayların komutası altında hareket ediyorlardı. Çetnik grupları her türlü sabotaj eylemlerini sürdürüyorlar.

Makedonya ihtilalcileri en büyük başarılarını elde ettikleri anda bile **"Makedonya fara de se"** (*Makedonya kendi başının çaresine kendisi bakacak)* gibi bir nosyonla kendilerini aldatacak durumda değillerdi. Yaptıkları en başarılı şey Avrupa ve Bulgar diplomasisinin ilgisini buraya çekmek olmuştu.

İdeolojik-siyasal bağımsız bir önderlikten yoksun gerilla mücadelesinin sonucu hakkında Troçki'nin sonal tespiti de ilginçtir:

"Barbarca tarımsal ilişkiler ve benzeri ileri metodlar Mekadonları isyanlar ve partizan mücadelesine sürükledi. Makedonya'nın kendi kaderini kendi gücüyle çizmesinin apacık imkansız oluşu da, onları amprik olarak büyük ve küçük devletlerin emelleriyle ilgilenmeye yaşanan her an için mümkün olan en az direniş yolunu izlemeye zorladı. Savaş Makedonya ihtilalcileri kendi içine alıp yuttu onları düzenli ordunun ve diplomasinin bir parçası haline getirdi."[8]

Gerilla mücadelesinin hangi siyasal mücadelenin ve nasıl bir programın aracı olduğu yolundaki basit ama keskin soru, sonucu da tayin edecektir. Balkan modeli, çete savaşımının çoğunlukla müdahaleci ve sorun çözücü olması arzulanan devletlerin harekete geçirilmesi için kullanıldığı, kendisine tayin edici değil „tetikleyici" bir rol biçilen bir yol oldu. Fakat halkların kendi öz deneyimlerinden çıkan bu mücadele gelenekleri, onun, kendileri için doğru saptanmış bir siyasal amaç ve örgütlülükle kullanılması halinde özgürlüğe hayat veren hücreler olabildiğini de tarih gösterdi.

Balkanlardaki çetnik geleneği Bulgaristan, Yunanistan, Yugoslavya ve Arnavutluk'ta Nazi işgaline karşı verilen başarılı partizan savaşlarıyla bir kez daha tarihe damgasını vurdu. Balkan halklarının Osmanlı despotizmine karşı geliştirdikleri gerilla tarzı faşist işgali de yenilgiye uğrattı. Gerici iktidarların korkulu rüyası ve sınıf savaşımında emekçilerin temel askeri gücü oldu.

„*Komita*", „*çetnik*" ya da „*fedai*" adı ne olursa olsun gerillanın köylü yığınlarıyla bütünleşen organik yapısı, siyasal anlamda halkçılığın olduğu gibi toplumsal kurtuluş savaşının da temel askeri modelini verir. Ekim Devriminde Kızılordununu örgütlenmesi ve iç savaş sırasındasi askeri taktikleriyle öne çıkan Troçki'nin Balkan savaşındaki gözlemleri ve edindiği deneyimlerin büyük rolü vardır; bu dönemdeki gözlemlerinin , deneyim aktarımının "yanlızca 1914 için değil, 1917 için de önemli bir hazırlık olduğunu" belirtir.

80 yıl sonra Balkanlar

Konunun bir başka boyutu da 80 yıl sonra Balkanların yine ulusal boğazlaşma ve emperyalist müdahale alanlarından biri olma

[7] **L.Troçki**, age. s.282

[8] **L.Troçki**; age.s.292 (Kievskaya Miysl No: 293, 22 Ekim 1912)

özelliğini korumasıdır. Yugoslavya federasyonunun neredeyse hücrelerine kadar parçalanması, halklar arasındaki karmaşık ulusal kin ve yargıların şiddete dönüşmesini nasıl açıklayabiliriz?
Bu durum, 600 yıllık Osmanlı despotizminin ve 20 yy. başlarındaki egemen ulus-devlet anlayışının arkasındaki emperyalist tahakkümün attığı köttü tohumlardır. Emperyalistlerin yüzyılın başlarındaki „Balkanlaştırma" politikaları uğursuz bir hayalet gibi yeniden dolaşıyor. Keza benzer şeyleri Çarlık Rusyası'nın egemenliğindeki Kafkaslar için de söyleyebiliriz.

Balkanlar ve Kafkasya'da sosyalizm deneyimi belli bir süre için ulusal çelişmelerin üzerini örttü..
Fakat yozlaşarak bürokratik diktatörlükler haline gelen bu rejimler, sosyalizmin diğer öngörüleri gibi halklar arasındaki sorunları temelden çözmekten uzak kaldığı için, küllenmiş gibi gözüken sorunlar neredeyse kaldığı yerden yeniden alevlenmekte gecikmedi. Sadece bu örnek bile ulusal sorunları hafife alma eğilimindeki herkesin ne kadar büyük bir yanılgı içinde olduğunu göstermeye yeter.

Kürdistan'da gerilla savaşının sonu mu?

Makedonya örneğinin bugün için aktüel bir anlam kazandığını düşünüyorum. Her modellemenin kendine özgü koşulları olduğu ve birebir aynılaştıralamayacağı, hele bu tarihsel bir olayın yinelenmesi anlamında ise son derece ihtiyatlı olmak gerektiğinin de bilincinde olarak bu hatırlatmayı yapmak zorundayım;

Bugün Kürdistan kurtuluş mücadelesi karşısındaki devlet geleneği, dün Makedonya ile savaşmış olan Osmanlı'dan geliyor. Eğer „Derin devlet" diye birşey varsa „derinliği" buradan geliyor. Deneyimlerini biriktirmeyen, aktarmayan ve paylaşamayan ezilen halklar karşısında despotik devlet tüm belleğini korumaktadır.

Makedonya ihtilalcileri Osmanlıların reform vaatlerine inanarak, çete savaşını durdukları zaman, ümitvar olmak için bugüne oranla çok daha fazla nedenleri vardı.
1908 Anayasa Devrimi gerçekleşmiş ve İttihat-Terakki yönetimi Osmanlı uluslarına peşin bir özgürlük vaadinde bulunmuştu.
Bugün ise TC'nin Kürt ulusal hakları karşısında, güvenilmezliği bir yana hiçbir niyet beyanı dahi söz konusu değildir.

Makadonlar 1908'de silah bıraktıkları zaman Osmanlı Devleti, özerklik vaad eden Reval Programını kabul etmişti.
Bugün ise TC, Kürdistan için ne uluslararası ne de ikili hiçbir anlaşma yükümlülüğü altına giermiş değildir.

Makedonların umutlarının yinelendiği ikinci bir gelişme ise 1908 "Jön-Türk devrimi"ydi. Bugünün TC'sinde ise radikal bir dönüşüm bir yana, Kemalist militarist-bürokratik dikta, DSP, MHP ve ANAP gibi ırkçı-şöven partilerin hükümeti ve meclis desteğiyle daha da güçlenmiş bulunuyor.

O günün koşullarında Balkan ihtilalcileri, barışçıl istemleri ve iyi niyetli beklentiler için gerekçeleri olmasına rağmen, çok kısa sürede bu beklentilerinin karşılıksız olduğunu görmüş ve yeniden silaha sarılmak zorunda kalmışlardı. Bugünün Kürdistan devrimcileri için koşullar bu savaşımı sürdürmeyi çok daha vazgeçilmez kılıyor.

Kuşkusuz Balkan ve Kürdistan deneyimlerinin ayrışan çok yönleri ve koşul farklılıkları var. Ama Osmanlı'nın oyunbaz, despotik devletçiliği ile ulusal kurtuluşçu güçlerin zaafları oldukça birbirine benziyor!

Uluslararası kuşatmalarla da savaşmak zorunda olan KUKM'de gerilla gücünü, kendi özgürlük amacından uzaklaştırıp, sistemin ve diplomasinin bir parçası haline getirme uğraşları da herhalde en az Balkanlardaki kadar kısa ömürlü ve başarısız olacaktır.

Biliyoruzki Balkanlarda partizan gerilla savaşı geleneği, sonraki yıllarda ulusal özgürlük ve bağımsızlık kadar, antı-faşist direniş ve toplumsal kurtuluşçu savaşımının da belkemiği oldu.

Diğer yanı ile nasıl dün çete savaşının durdurulması, ara verilmesi, artık bir daha hiçbir biçimde silahlı mücadelenin örgütlendirilemeyeceği anlamına gelmedi ise, bugün Kürdistan için de aynı şey söz konusudur. Herşeyden önce ardında uzun ve acılı bir mücadele birikimi bulunan ve sorunları hiçbir biçimde çözülmeyen aksine daha derinleştirilmiş, yaralı bir toplum duruyor.
Bu toplum kendini en bildik silahlarıyla savunma yeteneğini gösterecektir. Makedonya örneğinde de bu görüldü.

Bir de nelerin olmaması gerektiğine dair bir bilinç dönüşü, bir bilinç yükselişi gerekiyor. Eğer patlayan silahlar halkların özgürleşmeleri için karanlığa gönderdikleri aydınlatma fişekleri değilse, eğer bu kahraman insanların cesetleri sadece bir takım pazarlıkların basamağı olacaksa, eğer bomba sesleri diplomatların söyledikleri şarkıların notaları haline gelecekse, böyle bir savaşımın durması devamından daha hayırlıdır.

Kuşkusuz egemenlerin zorbalığı varoldukça, ezilenlerin devrimci şiddeti de hep varolacaktır.

Durum Tesbiti ve Görevler

İbrahim Tarhan

İmralı yargılamalarıyla başlayarak PKK Genel Başkanı A.Öcalan'ın "Silahlı mücadeleye son verilerek sınırların dışına çekilmesi", "iyi niyet gösterisi olarak, PKK'nin içtenlikli olduğunun gösterilmesi amacıyla bir grup gerillanın silahları ile birlikte Türkiye'ye teslim olması"çağrıları ve nihayet pratikleri ile zirveye çıkan tartışmalar sürüyor. PKK Başkanlık Konseyi, İmralı'dan yapılan her çağrıya anında olumlu yanıt verirken, Kürdistan Kurtuluş hareketi ile Türkiye devrimci hareketinden de kaygı ve eleştiriler sürüyor.

Tartışmaların ekseni daha çok Türk devletinin "çözüm" programının olmadığı, Türk devletinin adım atmadığı ya da atmayacağı, hatta silahlı mücadelenin çıkış olmadığının yıllar öncesinden savunulduğu halde, PKK'nin o yıllardan bu yana bu tezi savunanlara neden sert reaksiyonlar verdiği vb. temellere oturmuş durumda. Kürdistan Kurtuluş hareketinin radikal sosyalist kanadı ve Türkiye Devrimci hareketinin bazı kanatlarından yapılan eleştiri ve değerlendirmelerin ekseni ise haklı olarak PKK'nin attığı pratik adımlar ile adımları gerekçelendirirken kullandığı söylemin ideolojik siyasal temelinin sorgulanmasına dayanıyor.

Siyasal olgulara yaklaşımda kullanılacak ölçüler, güncel-aktüel-popülist jargonlar değil, olgunun kendini tanımladığı ideolojik-siyasal temel olmak zorunda. "demokrasi", "barış", "kardeşlik" kavramları tek başlarına genel geçer anlamlar ifade etseler de, bu genel geçer anlamlar üzerinde yapılacak değerlendirme ve tartışmalar, özünde ciddi yanılsamalar ve tuzaklarla doludur. Emekçiler ve ezilen halklar, sözü edilen sihirli kavramlarla her karşılaştıklarında "kimin için demokrasi", "kimler arasında barış", "kimlerin kardeşliği" sorularını sorarlar. Çünkü kavramlara keyfimizce anlamlar yükleme özgürlüğümüz yoktur. Toplumsal olgular gibi, olgulara karşılık gelen kavramlar da, tarihsel süreç boyunca süregelen mücadeler içinde anlam kazanırlar. Örneğin bir diktatörlük biçimi olarak her demokrasinin bir sınıf temeli olduğu tartışılamaz bir gerçektir. Dolayısıyla devrimciler demokrasi kavramını burjuvazinin sunduğu biçimiyle değil, ama tarihsel süreç boyunca ulaştığı ve bugün için karşıladığı biçimleriyle algılar ve tartışırlar. Özet olarak burjuva demokrasisi olarak tanımladığımız biçimsel demokrasi ve emekçi demokrasisi olarak tanımladığımız doğrudan demokrasi...

Tekelci bürokratik kapitalist sistemin yıkılmasından sonra, emperyalizmin rakipsiz bir dünya sistemi haline geldiği günlerden başlayarak ideoloijik aygıtlarla pompalanan bir düşünüş ve algılama biçimi günümüzde egemen hale geldi. Kapitalizmin rekabetçi dönemlerinde kullandığı jargonlar, bugünlerde geçer akçeler haline geldi. Bundan yüz küsür yıl önce kapitalist varoşlarda emekçilerin grevler ve sokak savaşlarıyla paçavraya çevirdikleri siyasal liberalizm, bugünlerde iğdiş edilmiş biçimde tekrar emekçi sınıf ve katmanlarla ezilen halklara sihirli bir değenek gibi sunuluyor. Emperyalizm ve sömürgecilik ülkemizde bu sihirli değeneği şiddet destekli ideolojik-siyasal teslimiyet amaçlı bir terbiye aracı olarak kullanılıyor.

PKK'nin son dönemlerde açılımını yaptığı ve stratejik değişiklik olarak tanımladığı temel siyasetleri tartışmanın önünde devrimciler açısından temel güçlükler bulunmaktadır. Çünkü PKK A.Öcalan'ın ağzından sömürgeci mahkemede artık bir devrim partisi değil, bir reform partisi olacağını ilan etmiş, peşinden PKK Başkanlık Konseyi adına Osman Öcalan da, PKK'nin Yeni Dünya Düzeni'ni kabul ederek, Yeni Dünya Düzeni'nin belirlediği çerçevelerde duruş göstereceğini açıklamaştır. Devrimciler açısından artık PKK'nin neden devrimci bir örgüt olmadığının tartışılması da fazlaca bir anlam ifade etmemektedir. Yapılması gereken bir niteliğin tespiti ve teşhiridir. Elbette devrimcilerin işi sadece bir niteliğin tespiti ile sınırlı kalmayacaktır. Somut ödevlerden, görevlerden yoksun tespitçiliğin çıkacağı yol, tespiti yapılandan farklı olmayacaktır.

Stratejik değişiklik ya da aslına rucu..

PKK'nin içine girdiği sürecin aslında yeni olmadığı yönünde PKK tarafından ileri sürülen savunular bir boyutuyla doğrudur. Özellikle 90'lı yıllarda PKK tarafından dile getirilen görüşler ve atılan bazı pratik adımların PKK programı ve genel olarak Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi'nin stratejisine ters düştüğü daha o yıllarda PRK-Rizgari başta olmak üzere Kürdistanlı sosyalistler tarafından dile getirildi. PKK'nin "taktik" olarak nitelendirdiği bütün açılım ve adımların, pratikte stratejiyi dışladığı ve izlenen "taktiklerin" strateji

haline geldiği o günlerde belirlenmişti. PKK ise sürüklediği kitlelere ve kadrolarına ısrarla bunların "taktik" olduğunu söylüyor, eleştirici güçleri ise mücadeleden uzaklık, sorunlara yüzeysel bakış vb. söylemlerle suçluyordu. İmralı süreci ve duruşmaları geçmişten günümüze süregelen bu tartışmalara bir nokta koydu. PKK günah keçisi haline getirdiği ve kullana kullana içini boşaltığı "taktik" kavramını terk ederek, eşyayı adıyla çağırmaya nihayet karar verdi. Ancak dün Kürdistanlı sosyalistlere "taktik"i açıklamakta zorlanan PKK, bugün de kitlelere ve Türk devletine stratejisini açıklamakta zorlanıyor. Kavramlara istediği anlamları yükleyerek kullanma özgürlüğü, PKK'yi Türk devleti nezdinde bile inandırıcı kılamıyor. PKK neredeyse telaş içinde "yeminbillah" stratejik değişiklik yaptığına Türk devletini inandırmaya, bunu pratik adımlarla pekiştirmeye çalışıyor. Kürdistanlı sosyalistler açısıdan ise PKK'nin yaptığı şey aslında stratejik değişiklik değil, 90'lı yıllarda değişmiş olan statejinin açık kabulü anlamına geliyor.

Yenilgi değil, tasfiye; siyasal açılım değil, teslimiyet..

İmralı süreciyle başlayan tartışmalardan biri de PKK'nin yenildiği yönündeydi. A. Öcalan ve PKK yetkililerinin yaptıkları bazı açıklamalar bu tezi destekler nitelikteydi. Öcalan ve PKK yetkilileri özetle "silahlı mücadelenin karşılıklı yıkım ve kan kaybı dışında bir sonuç yaratmadığı, 20 yıl daha sürse bile ulaşılacak sonucun bugünkünden farklı olmayacağı" biçiminde açıklamalar yapıyorlardı. Yenilgi tezini savunanlar, daha da ileri giderek bu yenilginin KUKM için yenilgi anlamına geldiğini de savunmaya başladılar.

Duruşmalarda dile getirilen ve peşinden savunulan düşüncelerle süreci açıklamak, aslında Öcalan ve Öcalan'a belli söylemleri dikte ettiren kumanda merkezlerinin hedeflediği etkime alanına girmek demektir. Zaten Öcalan tarafından dillendirilmekle birlikte, dillendirilen programı hazrlayan emperlalist-sömürgeci kumanda merkezlerinin istediği tam da budur. Öcalan'ın savunması ve peşinden PKK'nin aldığı (ya da almak zorunda kaldığı) kararlar "Yenilgi"nin miladı olarak belirlenmiştir. Oysa ortada yenilen bir PKK yoktur. Orta yerde örgütsel intihara yönelmiş, kendi kendisini tasfiye eden bir örgüt gerçekliği vardır. Öcalan ve PKK Başkanlık Konseyi, PKK'nin cesedini küçük bedeller karşılığında sömürgecilere ve emperyalistlere sunmaktadırlar. PKK önderliği bugün teslimiyeti örgüte dayatmakta, dahası Kürdistan Kurtuluş hareketinin bütününe teslimiyeti dayatmak istemektedir.

Örgütler belli programlara ulaşma ya da gerçekleştirme araçlarıdırlar. Örgüt üyeliği ya da taraftarlığının ifadesi ise belli amaçlar için iradelerini birleştirmiş, belli bir iş bölümü ve ilişkileri tanımlayıp düzenleyen belli bir hukuka verilen onaydır. Örgütün varlık koşulu olan amacın reddi, örgütün intiharıdır. Bu durumda amacına yabancılaşmış örgüt, amaca ulaşma ya da gerçekleştirmenin aracı değil, amaca ulaşma ya da gerçekleştirme sürecinin önünde gerici bir engel durumuna düşecektir. PKK açısından bakıldığında, PKK gerek kendini tanımladığı programa, gerekse Kürdistan devriminin staretejisine ters düşmüş/düşürülmüştür.

Dayatan görevler

Fırtınalı bir döneme girmiş bulunuyoruz. PKK'nin dününü analiz etmek ayrı çalışmaların konusu ve mutlaka da yapılmalıdır. PKK'nin yarattığı değerler, Kürdistan toplumunda yarattığı değişim, kazanılan mevziler ve 15 yıllık savaş pratiği içinde oluşan değişim ile pratiğin dersleri mutlaka sahiplenilmelidir. Sahiplenilen PKK'nin nezdinde Kürdistan halklarının yarattığı değerlerdir.

Öte yandan Kürdistan Kurtuluş Mücadelesinde özne olma iddiası taşıyan sosyalist hareketin Kürdistan hareketinin önemli bir kesimine geçmişten günümüze hakim olan kendisini karşıtı ya da rakibinin hatalarıyla açıklama -ve dolayısıyla aklama- hastalığına karşı mücadele etmesi, kendisini Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi düzleminde programı ve özgün duruşuyla tanımlaması gereklidir. Bunun somut ifadesi başkalarının hatalarını tespit ederken, kendi doğrularımızla somut pratiğe müdahele ve doğrularımızı mücadelenin pratiğinde sınamadır. Bilinmelidir ki başkalarının yanlışları üzerinde siyaset yapmak,,özünde görevlerden kaçıştır.

Tasfiye ve teslimiyet süreçleri bütün ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadeleleri tarihinde siyasi gericilik dönemleri olarak geçmişlerdir. Günümüzde Öcalan'ın ağzında dillenerek, PKK Başkanlık Konseyi'nin savunup uyguladığı siyasetin özü de budur. Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi siyasi gericiliğin ağır tehdidi altındadır. İnkar ve imhaya dayalı kemalist ideolojiye karşı vuruşarak kendini tanımlayan Kürdistan Kurtuluş hareketi, bugün Öcalan ve PKK Başkanlık Konseyi'nin savunularıyla aklanmak istenmektedir. Her yanından dökülen ve çıkışsızlık programı olarak Türkiye hakim sınıflarının bile terk etmeye çalıştığı kemalist ideolojiye 70 yıl sonra PKK gibi bir Kürt hareketinin sarılması siyasi irticaya en iyi örnektir. Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü

için gözünü kırpmadan ölümü kucaklayan onbinlerce şehidin kanı üzerinde siyaset yapanların dizlerinin bağı düşmanın önünde çözülmüştür. Düne kadar gözlerini kırpmadan militanları ölüme ve zindana gönderenler, düşman karşısında kendilerini biraz daha yaşatmak pahasına sömürgeci barbarlığa övgüler dizmekte, nedamet gösterileri altında can çekişmekte olan devlete ulasal ve ulaslararası arenada soluklanma fırsatı vermektedirler.

Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi açısından tehlikeli olan, bir mücadele yönteminin terk edilmesi değil, mücadelenin varlık nedeni olan ideolojik ve siyasal perspektifin terkidir. İdeolojik ve siyasal perspektifte teslimiyeti yaşayan bir örgütün hala silahlı mücadele yürütüp yürütmesinin fazla bir anlamı da yoktur.

Kürdistan Sosyalist hareketi siyasi gericiliğe karşı ideolojik ve siyasal mücadeleyi yükseltmek göreviyle karşı karşıyadır. Siyasi gericiliğin kaçınılmaz olarak yol açacağı demoralizasyon ve kitle pasifikasyonuna karşı ise bütün alanlarda ve bütün araçlarla mücadele yükseltilmelidir. Kısaca özetlersek; doğruların kitlelere taşınmasında militan öncülük, doğrularla pratiğe müdahalede kararlılık ve cesaret, mücadele örgütünü **inşa;** bu amaçla **müdahale** için görev başına!

Tarih Henüz Konuşmadı Sayın Burkay

Mesut Zîlan

Kendi deyimi ile "çok horlanmış, hakaretlere uğramış, silik bir aileden" çıktı ve kendisini bekleyen liderlik koltuğuna doğru, kararlı adımlarla yürüdü. Asıl olarak bunun için dünyaya geldiğini söyleyen A. Öcalan dev bir örgüt yarattı. Hiç eline silah almadığını söyleyen Öcalan, Dünyanın en muazzam teçhizatlarla donanmış bir gerila ordusunun biricik başkomutanı oldu. 15 yıllık acımasız savaşın ardından Suriyeli dostları tarafından Suriye'den çıkarıldı. Kenya'da yakalandı ve Türkiye'nin İmralı adasındaki cezaevine kondu. Örgütünün lideri; "**Ben bir hiç olabilirim, hatta beşparalık bir insan da olabilirim, ama beni ortadan kaldırmazsanız, gerillayı dağdan indirebilecek güce sahibim**" dedi ve TC yetkilileri, "bırakın o zaman kendini ispatlasın görelim" dediler. Ve PKK´nin lideri A. Öcalan, kadrolarına "Aşbettal! Teslim ol!" çağrısını yaptı. Çağrıya uyanlar, silahları ile birlikte teslim olmaya başladılar ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde bir dönem daha böylece noktalandı ve yeni bir dönem başlamiş oldu. Işte bizim asıl uğraşmak istediğimiz de bu yeni dönem ve dönemin nasıl yorumlan**maması** gerektiği ile ilgili.

PKK'liler, Başkanlarının "teslim ol!" çağrısına uyabilirler, uyacaklarını söylüyorlar, ancak, 15 yıllık savaşın, Kürt halkında yaratığı tahribat ve yaralar, kanamaya devam ediyor. Bu yaraları sarma görevi ise, halen kendini Kürt ve Kürdistan kavramları ile ifade eden örgüt, kurum ve Kürt halkına kaldı. Bu görev büyük bir ciddiyet ve sorumluluk gerektirir. Geçmişin sorgusu, geleceğin aynası olduğu/olacağı için, bu sorgulama cesaretle yapılmalıdır. **Hiç kimsenin, hiç bir tezi, Kürt halkının geleceğinden, onurlu bir yaşamından daha önemli olamaz**, olmamalı bilinci ile sorgulanmalıdır geçmişimiz. İşte bu çerçeve içinde, PSK´nin son dönemlerdeki beyanlarına dikkat çekmek istiyorum.

PSK´li arkadaşlar bir süredir, "Tarih bizim dediklerimizi, bizim tezlerimizi doğru çıkartı" deyip dururlardı. Ben, "arkadaşlar espri yapıyorlar" sanıyordum. Daha sonra Kopenhagen'da PSK Genel Başkanı Sayın Kemal Burkay için düzenlenen bir konferansa katıldım. Burkay, konferansa gelmeden önce, daha 69´larda yazdığı bir takım yazılarına baktığını ve bu yazıların bugün de geçerli olduğunu, 30 yıldır görüş değiştirmediklerini, tarihin kendilerini doğruladığını söyledi. Deneyimli bir siyaset adamının söylediği bu sözlere gülünür mü ağlanır mı? Sayın Burkay´ın o konferansta dile getirdiği görüşler, PSK´nin 6 Ağustos 99 tarihli "Barış ve demokrasi için el ele!"adlı bildirisinde de tekrarlanmış. Ortaya bir sorun çıkıyor; **Ya biz farklı gezegenlerde yaşıyoruz, veyahutta birilerimiz, planetimizde şu son 10-15 yılda cereyan eden altüst oluşları göremiyor...** Tarih PSK´nin veya Sayın Burkay´in hangi tezlerini doğrulamış, ona bakalım.

Tez 1: Sosyalizm:

Biliyoruz ki sosyalizm (veya herhangi başka bir ...izm) yan veya ikincil bir tez değil. Her ...izm gibi sosyalizm de, sisteme ilişkin bir tezdir. Sistem bir çatıdır ve geriye kalan görüşlerin hepsi, bu ana sistem doğrultusunda ya üretilir, veya buna uyarlanır. O halde tezlerimizin ana ekseni burada yatar. Kürdistan'da kendini bu kavram ile ifade eden bir kaç akım vardı. Bunlardan en güçlü/yaygın olanı, Sovyetler Birliği ve onun başını çektiği yorumu benimseyen Pro-Sovyetik akımdı. Bu akımın en başında da, kitle içinde eski adıyla "Özgürlük Yolu" veya "Riya Azadi" olarak bilinen PSK gelirdi. PSK´nin katı "Sovyetçi" tutumunu biz eski Rızgari ve Ala Rızgari geleneğinden gelenler, özellikle hatırlarız.

80´li yıllara gelindiğinde biz "**Berbanga Kurdistan**" çevresi olarak bilinen Rızgari ve Ala Rızgari sürecinden gelenler, "**Totaliter rejim**" derken, Pro-Sovyetik Kürt grupları bizi "**Troçkistlik, Anti Komünistlik**" ile suçladılar. Aradan 5 yıl geçti, Gorbatjov iktidara geldi ve "Glasnost" deyip demir perdeyi araladı. 75 yıl boyunca gizlenen resmi gerçekler ortaya çıktı. PSK-T "**Çağımız, kapitalizmden sosyalizme hızla geçiş çağıdır**" şiarını atmaya devam ederken, sözü edilen sosyalist kaleler çatırdamaya başlamıştı bile. PSK´nin Kürdistan'a ithal etmek istediği Sosyalizmin bu yorumundan bugün eser kalmadı. Sovyetler Birliği ve onun başını çektiği Blok, 80´li yıllardan başlayarak hızla çöküşe doğru gitti ve kaleler bir bir yıkıldı, yerle bir oldu. Bu sosyalizmin hayattaki mimarları ya kurşuna dizildi, ya hapislere atıldı, hayatta olmayanların mumyaları da, "çürümüş, kokuşmuş, yıkıldı, yıkılacak" dediğimiz Emperyalist devletlerin antik müzelerinde korumaya alındılar. Dünyanın iki süper paktından Varşova Paktı tarihe karıştı ve bu pakta üye bir çok ülke, NATO kapısında üye olmak üzere kuyruğa girdi. Kendini sosyalizmin oralardaki yorumu ile ifade eden dünyada ne kadar örgüt ve parti varsa, hepsi ya kendini fehs etti veyahutta ad ve program değiştirmek zorunda kaldı. Bu devasa altüst oluştan hiç etkilenmiyene benzeyenlerin başında ise bizim Pro-Sovyetik örgütlerimiz ve en başta da PSK geliyordu. PSK, adında taşıdığı o "S "(sosyalist) kavramıyla hangi sosyalizmi simgeliyor, halen belli değildir. Kürt halkı bugün bile, PSK´deki sosyalizmin, bugün tarihten silinmiş sosyalizm ile akrabalık derecesini bilmiyor. Bu sosyalizmin sorgusu yapılmadığı ve PSK´deki "S"´nin içeriği yeniden doldurulup açıklanmadığı müddetçe, o "S", Stalin'den Pol-Pot'a kadar bütün despotlarla yakın bir akrabalık ilişkimizin simgesi olarak kalmaya devam edecektir. Şimdi soruyorum PSK´li arkadaşlara; **Uygulandığı her ülkede yerle bir olmuş bir tezin neresini doğru çıkartmıştır tarih?** Tek başına bu yenilgi, dünyanın her tarafında kendini sosyalizmin bu yorumu ile ifade edenlerin yaptıkları gibi, PSK´nin de kendini fehs etmesi veya programını değiştirmesine yetmeliydi. PSK´nin bunu yapmamış olmasını ise, bizdeki dünya topluluklarından çok farklı olan siyasi ahlakımıza bağlıyorum. Buna rağmen, bu tezin, raflarda toz toplayan bir parti programında duruyor olması, tarih onu haklı çıkarttı anlamına gelmez.

Tez 2: Silahlı mücadele/savaş:

PSK´nin ta başından beri silahlı mücadeleye sıcak bakmadığını biliyoruz. PSK´nin 93´te, Güney Kürdistan'da eğitim kampı açıp, "Silahlı savaşa da hazırız" mesajını, o zaman da ciddiye almamıştım ve şimde de "Bu 180 derecelik dönüş ne?" diye sormuyorum. O girişimi, siyasette ne yazık ki arada bir, tabanı tutabilmek için başvurulan taktiklerden biri olarak gördüm, öyle de oldu. PSK´li arkadaşların bugün o girişimi hatırlamak bile istemediklerini de anlıyorum, ben de bu meseleyi deşmiyeceğim. Elbetteki her örgüt veya birey, mücadelesinde, izleyeceği yol ve yordamı, kullanacağı araç ve aygıtları dilediği gibi seçme ve kullanma hakkına sahiptir. Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin tek ve biricik yolu, hiç kuşkusuz sadece ve sadece namlunun ucunda görülmemelidir. Başka toplumlarda bu farklı tercihler birbirini tamamlarken, bizde çoğu zaman karşı karşıya getirilmiştir. Bizimki gibi her yanıyla "let let" edilmiş bir toplumda, her türlü mücadele biçiminin kapatacağı bir delik vardır, bunu görmek ve önemsemek lazım. Kaleşnikofun ulaşamadığı, giremediği alanlar da vardır, hem de önemli alanlar. Nitekim o dev gücü ile, maddi olanakları ile PKK´nin giremediği, işgal edemediği, mührünü vuramadığı alanlar da oldu. Dil, sanat, kültür, edebiyat, vb bu alanların başında gelir.

Ben, PSK´yi niye silahlı savaşı benimsemiyor, veya silahlı mücadele vermiyor? diye yadırgamıyorum. Bu, PSK´nin özgür iradesi ile seçtiği bir yoldur ve saygı duyarım. PSK´nin ve KOMKAR´ın dil, kültür ve edebiyat alanlarındaki çalışma ve çabalarını da bundan dolayı küçümsemiyorum. Benim yadırgadığım, PSK´nin, silahlı mücadelenin koşullarına ilişkin gerekçeleridir. "**Kürdistanda silahlı savaşın iç ve dış koşulu yoktur, silahlı mücadele bir maceradır**" ve şimdi de "**tarih bizi haklı çıkarttı**" diyor PSK.

İlkin "iç koşullar mı dış koşulları hazırlar, dış koşullar mı iç koşulları hazırlar, veya hangisi

daha önemlidir?" tartışması, "Yumurtamı, tavukmu?" tartışmasına benziyeceği için, ben bu tartışmaya girmiyeceğim. Ancak kuşku yoktur ki bu ikisinin birbiri üzerinde doğrudan bir etkisi vardır. Ama belirleyici olan iç koşullardır.

İç koşullar:

PSK´li arkadaşların, "iç koşullar" derken tam olarak neyi kast ettiklerini bilemiyorum. Ancak eğer "iç koşuldan" kasıt, Kürt halkının silahlı mücadeleyi yürütecek, besliyecek potansiyellere sahip olması ve bu potansiyeli mücadeleye kanalize etmeye hazır ve istekli olması olarak algılanıyorsa, halk bunu fazlasıyla yapmış ve kanıtlamıştır. 12 Eylül askeri cuntasına kadar PKK, başta PSK olmak üzere bir çok Kürdistani örgüt ve grup tarafından "**maceraperest bir çete**" olarak görülürdü. Örgüt olmanın özelliklerini taşımayan, şahısperest bir grup. Aynı dönemde PSK ise, Kürdistan'ın kitlesel, ayakları üzerinde oturmuş, ciddi bir yeri ve saygınlığı olan hareketlerden biri idi. Aynı şekilde, Avrupa'da PKK´nin adından bile sözedilmezken, KOMKAR ciddi bir güç idi. PKK 84´te silahlı savaş ilan etti. Bundan sonraki süreçten en çok etkilenen örgüt PSK oldu. PKK güçlendiği, kitleselleştiği oranda PSK "küçüldü", marjinalleşti, büyük bir kan kaybına uğradı. **PKK, verdiği o silahlı savaşla ve ondan dolayı, Kürt toplumunun her kesimine, her parçasına ulaştı**. Bu, PSK dahil, her kes ve kesimin, istense, istenmese, itiraf etmek zorunda olduğu bir gerçek. PKK´nin bulduğu kitlesel desteği, dünyanın hiç bir yerinde başka bir gerilla hareketi bulmamıştır. PKK, her "Kepeng kapatma" çağrısında bulunduğunda bütün Diyarbakır kepeng kapatıyorsa, PKK, "legal parti kurun!" dediğinde, pat diye partiler kuruluyorsa, PKK çağırdığında onbinlerce insan meydanlarda yürüyorsa, bu halk gerillayı, güdümündeki kurum ve kuruluşları malıyla, canıyla kuruyor ve koruyorsa, PKK´nin hiç bir çağrısını cevapsız bırakmamışsa, topyekün bir isyana kadar hazır olduğunu göstermişse ve bütün bu desteği de silahlı savaşı veren bir partiye sunuyorsa ve bu halk Afrikalardan ithal edilmemişse, o halde bu memlekette silahlı mücadelenin iç koşulları fazlasıyla vardır demektir ve Kürt halkı buna hazır olduğunu ispatlamıştır.

Yurt dışında da durum aynıdır. Buralarda da Kürt ve Kürdistani kurum ve kuruluşların PKK etrafında kenetlendiği ve bunu da PKK´nin yürüttüğü silahlı savaştan dolayı yaptığı bir gerçektir. Avrupanın her ülkesinden Bon´a akın eden yüzbin insan, "Biji serok Apo"´yu haykırarak bedenini diri diri yakan onlarca genç kız, herhalde "şaka olsun diye" yapmıyor.

"Sürgünde Kürdistan Parlamentosu", "Kürdistan Ulusal Kongresi", binlerce dernek, bir o kadar komite ve başka kuruluşlar. Bunların hepsini yaratan, o silahlı mücadelenin ta kendisi. Dünyanın hiç bir yerinde bir gerilla hareketinin, düzenli yayın yapan (amacı ve içeriğini kaştetmiyorum) satelit TV´si olmamış. Hiç bir gerilla hareketinin onlarca günlük, haftalık, aylık, mevsimlik gazete, dergi vs yayınları olmamış, PKK hepsine sahip. Bütün bunlar, çalışanı, dağıtıcısı, okuyucusu ile bir araya toplandığında, ortaya dev bir potansiyel çıkıyor.

Bu muhteşem kitle desteği, PKK´nin **silahlı mücadelesine** verilmiş bir destektir. PKK´nin dağdaki gerila gücünün bir dönem onbinleri geçtiği ve üstelik bu gücün en az yarısının kadınlardan oluştuğunu da kimse inkar edemez. 90´ların ortalarında Kürdistan dağlarındaki toplam pêşmerge ve gerilla sayısının birkaç yüzbini aştığının bilincinde olarak, "iç koşulların olgunlaşmadığını" iddia etmek, abesle iştigaldir.

Dış koşullar:

"Dış koşullardan" eğer herhangi güçlü bir veya bir kaç devletin gelip, Kürdistan'ı kurtarıp Kürtlere teslim etmeye hazır ve istekli olması kast ediliyorsa, bu koşullar, PSK´nin Kürdistan'a olduğu gibi ithal etmek istediği "Sosyalist Blok"un süper bir güç olarak ayakta iken olması gerekirdi, olmadı yapmadılar. Aksine, bugün bile Kürdistan'ın Güney parçasına gittiğinizde, her karış toprağa düşen bomba parçalarının üstünde "USSR"(Sovyetler Birliği) damgasını, yani PSK´nin savunduğu "Sosyalist sistemi" göreceksiniz. Ama ben "dış koşullardan" bir "superman" anlamıyorum. "Dış koşullardan" ben, dünyanın ve özelliklede Avrupa ve Amerika'nın demokratik kamuoyunun Kürt halkının haklı davasından haberdar olması, bu konuda duyarlı olması, TC´ye diplomatik yollardan bu duyarlılığını ifade etmesi, TC´yi Kürt meselesinden dolayı gözleme alması ve Kürt halkı ve siyasi kurum ve kuruluşları ile dayanışma içinde olması olarak algılıyorum. Ve bu koşulların hepsi, fazlası ile vardır, kendini göstermiştir.

PKK, uluslararası arenada, Kürt halkının haklı davasına diplomatik destek bulmak için nelerin yapılmaması gerektiyse onu yaptı, nelerden kaçınmak gerektiyse ona koştu veya en azından kendini ve davayı şaibeli duruma düşüren davranışlara meydan verdi. Adı, Kürt halkının uzun yıllar mücadelesine büyük zararlar veren olaylara karıştı. PKK bu şüpheleri adeta kanıtlarcasına, Avrupanın göbeğinde kendisinden ayrılan bir çok insanı katletti. Bu ve bunlara benzer eylemler, PKK´nin "Terörist örgüt" damgasını yemesine neden oldu. Diğer yandan

size hiç yabancı olmayan birileri de "iyi" Kürdü oynadılar. Ancak buna rağmen, içteki yoğun kitle destek ve eylemleri, bu resmi değiştirdi, imajı düzeltti. Nitekim, başta PSK/KOMKAR olmak üzere hepimizin, tüm Kürt kurum ve kuruluşların açtığı diplomatik kanallar, PKK´ye kaydı. Değişik zaman dilimlerinde (ama hep aynı nedenle; Kürt sorunu ve buna bağlı olarak insan hakları ihlalleri) TC´yi protesto etmeyen, TC ile karşı karşıya gelmeyen Batılı devlet kalmadı. Uluslararası kurum ve kuruluşlar, insan hakları dernekleri, AB, AP, AK ve çok sayıda NGO´lar Türkiye'nin başını çok ağırttı Kürt meselesinden dolayı. Mustafa Barzani gibi karizması olan bir liderden, Dr. Kasımlu, Celal Talabani gibi diplomat ve siyaset adamlarına kadar, hiç bir kürdün görmediği bir ilgi bulduysa A. Öcalan, bunu sadece ve sadece yürüttüğü silahlı mücadele neticesinde Kürt halkından bulduğu kitlesel destekten dolayı bulmuştur. PKK, "Sonunda başkanına bile yer bulamaz oldu ve yakalanmasını önleyemedi" diyor PSK. Bir kez Öcalan'ın Kenya'da tutuklanıp Türkiye'ye teslim edilmesini, "işte gördünüz mü, biz silahlı mücadelenin dış koşulları yoktur dememiş miydik" diye yorumlamak, tabiri caiz ise, siyasi körlüktür.

Herşeyden önce Öcalan'ın ülke toprakları dışında Kenya'da yakalanmış olması üzerinde durulması gereken bir olgudur. Oysa Barzani, Talabani gibi birçok lider, silahlı savaşın bizzat içinde ve kendi topraklarında 60 yıldır peşmergeler ile içiçe yaşıyor ve hiç bir güç de, onları dağlarından alıp düşmanlarına teslim edemedi. Öcalan da gayet tabii olarak, Avrupada yer bulamıyacağını anladığı an, bayrak dikip "Biz buradayız, TC nerede?" diye haykırdığı "kurtarılmış Cudi´ye gidebilirdi ve Kürtler, kanlarının son damlasına kadar da Öcalan'ı savunup koruyacaklardı. Ama Öcalan İmralı'ya çıkan yolu bilerek veya bilmiyerek, kendi tercih etti.

Uluslararası kamuoyu, Öcalan'ın yakalanmasından sonra da, Kürt davasına sunduğu desteği, gösterdiği dayanışmayı gösterdi. Öcalan'ın yakalanması ile, Türkiye'nin kadim dostu ABD´den tüm Avrupaya kadar herkesin gözü Türkiye'ye, İmralı adasına ve Kürt meselesine kaydı. Türkiye adeta diplomatik heyet, hukukçu ve gazeteci akınına uğradı. Bütün bunlar ilgi değil de, destek değil de nedir peki?

Görüldüğü üzere sıkıntı, tez olarak "silahlı mücadelenin" koşullarında değildi. Sorun, yürütülen silahlı mücadele anlayışındadır. Kürt örgütleri "küçük" iken, güçsüz iken Kürtçüdür, Kürdistanidir, devrimcidir ve ilkelerinden taviz vermezler. Büyüdükçe, tehdit unsuru omaya başladıkları andan itibaren "bir onbaşı bile gönderseler, otururuz" mesajını verirler. Işte bu mesaj verildiği andan itibaren, sürecin gidişatı ve tüm insiyatif karşı tarafa bırakılmış, teslim edilmiş demektir ki bu da, düşmanın belirlediği yer ve zaman da savaşmak durumunda kalırsın anlamına gelir. Düşmanın istediği alanda savaşa evet demek, yenilgiye ve ihanete evet demenin ön adımıdır. Yukarıda kısaca sıraladığım bu muazzam iç ve dış koşullar mı, PSK´nin tezini doğruladı?.

Tez 3: Talep ve esas alınacak örgütlenme:

60´li yılların sonları ve 70´li yılların başlarında, Kürdistan'da bir dizi "modern" örgütler çıktı ortaya. Kürdistan'a ilişkin iki temel programatik talep belirdi. Bunlardan biri, Rızgari´nin özellikle savunculuğunu yaptığı ve başka bir çok grubun da paylaştığı net bir talep; "**Bağımsız, birleşik sosyalist bir Kürdistan**". diğeri ise PSK´nin ve başka bir kaç grubun savunduğu ama hiç bir zaman net ifade edemedikleri "**özerklik, federatif ve varsa başka çözümler**"e de açık olan bir talep. Bu nedenle biz, sadece sosyal-şoven Türk solu tarafından değil, Özgürlük Yolu tarafından da "**milliyetçilikle**" suçlandık.

Talebin kendisi bir hedeftir. Hedef, bir süreç meselesidir. Bu süreç kısa olur, uzun olur. **Bağımsız, birleşik bir Kürdistan** , bin yıllık bir süreci de kapsayabildiği gibi, kısa vadede bir hayal de olabilir. Burada herhangi bir sakınca sözkonusu olamaz. Sözkonusu olan, belirlenen hedefin ruhuna uygun, gerçekçi, içinde bulunulan zamana ve çağa uygun bir örgütlenme programını çıkarmaktır. Rızgari 5´te sunulan program, bu hedefe giden yolun trafik tabelaları niteliğini taşır. Yani gittiğimiz yolda, dikkat etmemiz gereken kavşaklar vardır ve buralara uyarı tabelaları konmuş, sürücü uyarılmıştır. ("**Kürdistan'ı sömürgeleştiren devletlerden herhangi biri ile ilişki kurmanın yolu, Cezayir'e, İmralı'ya çıkar uyarı tabelası vardır, Rızgari 5´te**). A. Öcalan yönetimindeki aracın İmralı'ya çıkması, bu hedefe giden yolun çıkmaza çıktığının ifadesi değildir. PSK, eğer İmralı'nın hüsran durağından, "Demokratik Türkiye" istikametine doğru yapılan çağrı ile kendisinin doğrulandığını iddia ediyorsa, kendiyle bile samimi değildir demektir. Çünkü bu çağrı hiç bir önkoşulsuz, Kürtleri TC´ye ilhak etmeye yönelik bir çağrıdır. Oysa PSK "Federasyondan, özerklikten" bahsediyordu. Bu durumda da hüsrana uğrayan yine PSK´nin tezi.

Duyarlı her insan 15 yıllık silahlı savaş sürecinde şu tarihi okumuştur:

1) PKK, ne için savaştığının adını hiç bir zaman net olarak koymadı. (Bu ad´tan kastım, ulaşılmak istenen hedeftir). Ancak açıktırki, Kürt halkı, ulusu, bu savaşı Güney Amerika için değil, Kürt halkı Kürt ulusu için verilen bir savaş olarak

algıladı. Siyaset meydanında Barzani, Talabani gibi kadim siyasetçiler, arkalarındaki güçlü aşiretlere rağmen, "otonomi" şiarından öteye geçmedikleri ve PKK´nin ise "Bağımsız birleşik bir Kürdistan" şiarından dem vurduğu için, o kadim isimler bile PKK´nin gücü yanında küçük kaldılar.
KDP ve YNK bile PKK´ye güç kaybetti. Bunun bir tek nedeni vardı. "PKK´nin "Bağımsız Kürdistan" vizyonu.
Nitekim PKK güçlerinin yarısından fazlası, Kürdistan'ın diğer parçalarından olan insanlardan oluşuyor. PKK´nin, Suriye parçasında tek söz sahibi, Kuzeyde tek söz sahibi, Doğuda söz sahibi ve Güney'de üçüncü güç konumunu, tarih çarpıtılmadan, başka türlü ifade edilemez. Apo, Kürdistan'ın dört parçasında ve Kafkasya Kürtleri içinde, en büyük güç olabildi ise, en kitledselesteği bulabildi ise, bunu **sadece ve sadece "Bağımsız Kürdistan" vizyonundan dolayı bulabildi**.

Aşiret ve aşiretçiliğin rol oynadığı, mal', mülk ve kariyerin önemsendiği bizimki gibi bir toplumda, bunların hepsinden mahrum bir insan, dini değerleri de önemseyen bir toplumda, kendini "Peygamber" ilan edebilecek dereceye gelebildi ve buna rağmen "Ulusal Önder" ünvanına ulaşabildi ise, "Bağımsız Kürdistan" hedefinin muhteşem bir potansiyeli vardır demektir.

2) PKK, varsayalım ki, PSK´nin "Federasyon, Özerklik" talebine döndü.

İlkin, yukarıda da belirttiğim gibi, PKK´nin hiç bir zaman net bir hedefi olmadı.

İkincisi, Apo´nun İmralı'da yaptığı çağrı "Federasyon veya özerklik" değil, tamamen, kendi deyimi ile "**Türkiye Cumhuriyetine katılmak**"tır.
PSK´nin de isteği bu mudur yoksa?.

Üçüncüsü, bu süreç henüz başlamıştır ve sonuçlanmış olmaktan çok uzaktır.
Çağırıya, şu ana kadar PKK´nin resmi Apocu kesim cevap vermiştir.
Apocu olmayan kesimin tepkilerini bilemiyoruz.

Dördüncüsü ve belki de en önemlisi, Apo´nun bu şartsız koşulsuz TC´ye katılma arzusu bile kabul edilmemiş, TC tarafından cidiye alınmamıştır. O halde tarih PSK´yi neden haklı çıkarmış olsun?

Sonuç olarak bir kaç not:

*Birileri İmralı'da veya Stockholm'de, nerede olursa olsun, Kürt ulusuna, TC ile zoraki ve tek yanli bir evlilik dayatmaktan vazgeçmelidir. Bu düğün, Kürt halkının düğünü değildir, Kürt halayı da çekilmesin. İlle **zeybek** oynamak isteyen Kürdü kimse engelleyemez elbet.
Kuşkusuz Kürt halkı, Türk halkının veya başka bir halkın düşmanı değildir. Ancak ikide bir "Türklerle kardeşliğimizi" ısrarla belirtmekle, birilerini kandırdığımızı, kandıracağımızı sanıyorsak, yanılıyoruz. Sadece kendimizi kandırıyoruz. "Kardeşiz, ayrılmayı düşünmüyoruz" savı ile "dost kazanma" politikası, kişiliksiz bir politikadır. Benimle **dost olmayı kabul eden, "Türkün kardeşi" olarak değil, ulusal kimliğime saygı duyarak komşum olmalıdır** .
Kürtlerin yıllardır güttüğü bu politikanın sonuçları ortadadır.
TC bile iyi ilişkiler geliştirmeye çalıştığı Barzani´nin Irak Arap halkı ile kardeşliğine ve sorunu Irak'ın sınırları içinde, Bağdat rejimi ile çözeceğine inanmıyor, Barzani´ye bile "taktik, numara yapıyor. Fırsat bulursa Kürt devletini kuracak" korkusu ile yaklaşıyor. Kürtleri zorla birilerine yamalama politikası, Kürt ulusunun onurunu rencide eden bir politikadır. Özgün kimliği ve kişiliği ile varolmayan/olamayan bir ulus, olmasın daha iyidir.

* Bir "İnsan hakları Derneği" program ve talebi ile **Politik bir partinin program ve talepleri arasında fark vardır.**

PSK´nin, yukarıda belirttiğim bildirisinde yer alan talepler, bir İHD talepler paketidir, insan haklarından yana olan hiç kimsenin karşı çıkamayacağı taleplerdir. Ancak bu taleplerle politik bir parti olunmayacağı bilinmelidir. Bu girişimleri kesinlikle küçümsemediğimi ifade etmek istiyorum.

Politik bir hedef programını, demokratik kitle örgütleri programının zaman süzgecinden geçirerek, bu hedefin tarih tarafından yenilgiye uğradığını iddia etmek, politikada "analfabet" (okuma yazmadan yoksun) olmak demektir.
Kürt ulusu, **Bağımsız, birleşik** Kürdistan'a giden uzun yolun bir kavşağına kadar, bu demokratik kitle örgütleriyle birlikte yürüyeceği, yürümek durumunda olduğu bir gerçektir.

**Hiç bir yol arkadaşının katkısı, küçümsenmeden katedilecek bu yol.
Yolun son durağına, hedefe varıldığında, tarihin ağzına bir dil girecek ve işte tarih, asıl o zaman konuşacaktır.
Tarihin PSK´ye ne diyeceğini de o tarihe bırakıyorum.**

20 YIL ÖNCE ANKARA EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNDE BEYNİ PARÇALANARAK ÖLDÜRÜLMÜŞTÜ

SER VERİP SIR VERMEYEN BİR YİĞİT

YAŞAR GÜNDOĞDU

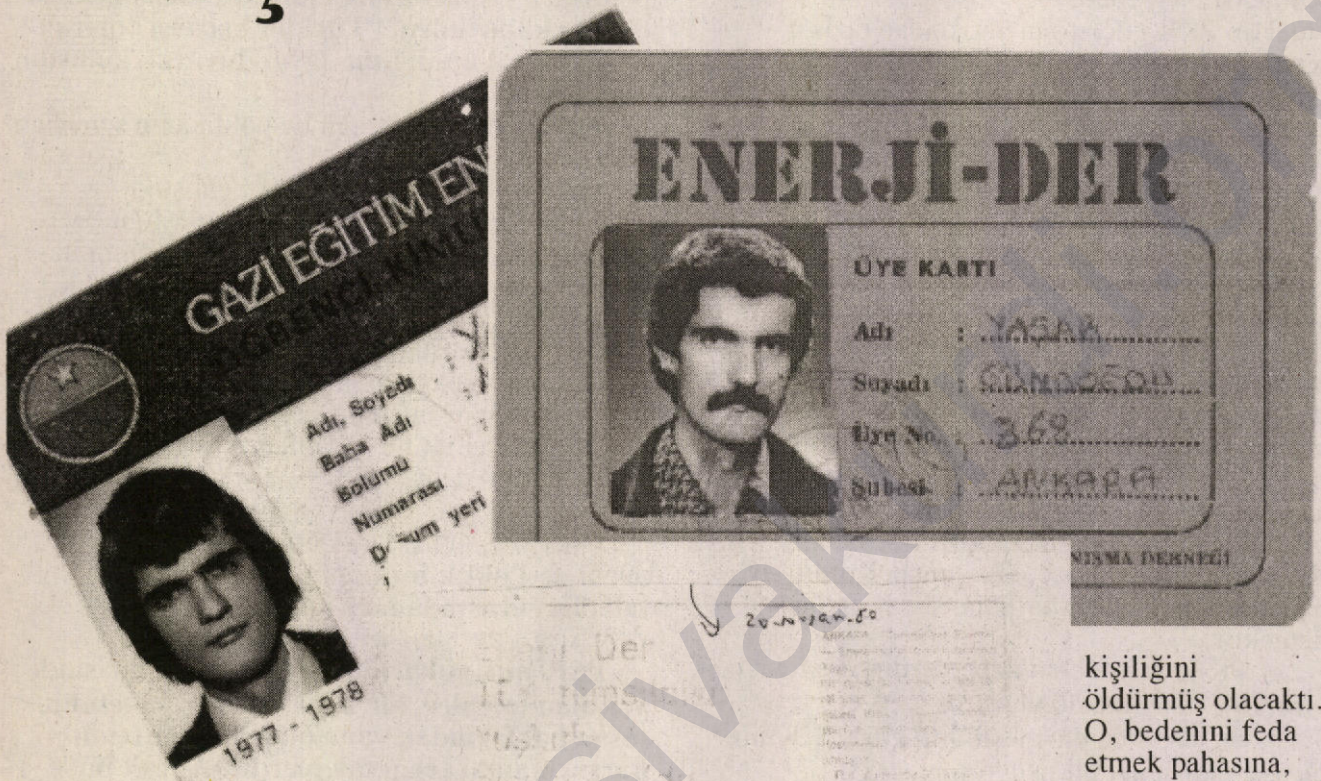

Yaşar'ın 19 Nisan 1980'de Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde beyni parçalanarak şehit edilişinin üzerinden tam 20 yıl geçti.

O, 25 yıllık kısa yaşamına örnek devrimci bir kişilik sığdıran, Kürdistan ulusal kurtuluşu ve emeğin evrensel kurtuluşu davasına kendini adamış bir kavga neferiydi.

İşkence tezgahlarında, Ankara Emniyeti'nin DAL şeflerini yenilgiye uğratan, "**Ser verip sır vermeyen yiğit**"lerden biriydi.

25 yaşında bir genç... İdeallerini gerçekleştirebilecek nice yıllar. Ancak Yaşar için kendi yaşamı değil, uğruna verebileceği en değerli şeyi, adadığı mücadelesi, inançları, amaçları önemliydi. O, beyni ve yüreğiyle işçi sınıfının ve mazlum Kürt ulusunun kurtuluşu için yaşıyordu. Kendini insanlığın büyük özgürleşme mücadelesiyle bütünleştirmişti.

Teslimiyeti kabul ederek kazanacağı bir gün belki ona yaşamı getirecekti ama, gerçekte Yaşar kişiliğini öldürmüş olacaktı. O, bedenini feda etmek pahasına, şimdi anısı bize, yol arkadaşlarına, genç kuşaklara umut, coşku ve direnç veren devrimci kişiliğini miras bıraktı.

1955 Bitlis doğumlu olan Yaşar, lise'yi Bitlis'te bitirdi. Devrimci düşüncelerle bu yıllarda tanışmıştı. Daha lise yıllarında iken, yoksul işçilerin, emekçilerin yaşamına derinden ilgi duymuş ve işçi sınıfının kurtuluş davası

Yaşar Gündoğdu 25 yıllık kısa yaşamına örnek devrimci bir kişilik sığdırmış; Kürdistan ulusal kurtuluşu ve emeğin evrensel kurtuluşu davasına kendini adamıştı. Ankara'daki anti-sömürgeci gençliğin ve sınıf hareketinin bir kavga neferiydi

www.arsivakademi.org

olan sosyalizme inanmıştı. İşçi sınıfının yaşamını yakından tanımak onlardan öğrenmek ve onlara öğretmek için yaz tatillerinde Bitlis tütün fabrikasında tütün işçileriyle birlikte yaşamı ve üretimi paylaşmaktan büyük onur duyuyordu. İşçi sınıfının bilinçlenmesi ve örgütlenmesinin hayati önemini tesbit ediyordu.

Yaşar, o günlerden kalan eski bir fotoğrafın arkasına şöyle yazıyor;

"Sağlık için oldukça bozuk bir havası olan tütün Fabrikasının ambarında, işbaşında...

Yaşadığımız ve içinde bulunduğumuz devletin bozuk düzeninin tüm acı gerçeklerini burada görmek mümkün. Biz birkaç arkadaş çalışmaktan ziyade buranın saf ve cahil işçilerine bu acı gerçekleri anlatarak, göstererek onların bilinçlenmeleri için uğraşıyoruz.

Ağustos 1973-Bitlis-"

Tütün İşçileriyle/Bitlis/1973

Yaşar'ın Kürdistan proletaryasının yaşamına derinden ilgisi ve sınıf hareketine bağlılığı onun bir işçi önderi olarak gelişen hayat çizgisinde de kendini gösterir.

Yüksek öğrenimi için geldiği Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü'ne kaydını yaptırır. Ailesinin desteğiyle öğrenci olarak da geçinebilecekken, yaşamını kendi emeği üzerine kurma bilinciyle çeşitli işlerde çalışır. Dönemin yaygın örgütlenmesi olan öğrenci gençlik üzerindeki yoğunlaşan derneklerden çok sendikalara, işyerlerine yönelir. O'nun ilgisi daha çok işçi sınıfı içinde örgütlenmekten yanadır. Bu yönelimdendir ki çalıştığı Türkiye Elektrik Kurumu (TEK)'te **Enerji-Der**'in (Enerji İşkolu Memurları Birleşme ve Dayanışma Derneği) örgütlendirilmesi için yoğun çaba göstermişti ve İşyeri temsilciliğini yapmaktaydı. 70'li yıllarda "memur" sayılarak grev ve toplu iş sözleşme hakları gasbedilen birçok sektördeki sendikalaşma mücadelesinin başını çekiyordu.

Yaşar, gerçekte bütün bu çalışmalarını profesyonel devrimci bir anlayışla yürütmekteydi.

Ankara'daki öğrencilik yıllarında Kürdistan'ın ülke gerçekliği ile sosyalizm perspektifini yerli yerine oturtan **Komal-Rızgari** sürecinde yerini aldı. Ufku daha da açılmış, anti sömürgeci ulusal demokratik mücadele ile, kapitalist köleliğe karşı Marksist-Leninist mücadelenin yakıcı birlikteliğini kavrayarak, bu mücadelenin yetkin önder kişiliklerinden biri haline gelmişti.

Sunarken

Çepoş'a-

20.asrın yetmiş altıncı yılındayız
hâlâ çatık kaş altından
bakmaktayız
hâlâ koyu karanlık
ortalık
çiçekler güneşe hasret
kuşlar sevişmeye
uçarken

*

pusatlar
yanık yaralar
açarken yüreklerde
berilerde
umut ve sevgi yüklü kurşunlar
boşaltıyor beyinlere
çelit bilekli kafalar
beyinlerdeki kurtlar
umut ve sevgi kurşunlarıyla
can veriyorlar

*

20 asrın yetmiş altıncı baharında
1 mayıs'ta
işçi bayramında
mutluluk ve başarı
diliyorum
tüm içtenliğimle
umut ve sevgi yüklü
kurşunlarıyla
bir çelik bilekli kafanın
USTA'NIN

30 Nisan 1976/Ankara

www.rizgari.org

Olgunluğu, mütevaziliği, örgütleyiciliği, kararlılığı ve devrimci bilinci ile Ankara'da anti-sömürgeci gençlik ve kadroların önderlerinden biri olarak sömürgecilerin gözüne batmakta gecikmeyen Yaşar, katledildiği güne kadar da polis'in hedef kişilerinden biriydi.

YAŞAR İŞKENCE İLE KATLEDİLDİ

17 Nisan 1980'de Ankara Polisi, Rızgari kadrolarına karşı geniş bir operasyon başlattı. Dergi, yayınevi büroları, önde gelen kişilerin, öğrencilerin evleri, işyerleri basılarak gözaltına alın.yordu. Operasyonu Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı emriyle polis yürütmekteydi.

Yaşar 18 Nisan günü işyerinden iki polis tarafından gözaltına alındı. Üzerinde O günlerde yeni kurulmuş olan **TDKP** (Türkiye Devrimci Komünist Partisi)nin kuruluş bildirgesi çıkmıştı. Rızgari operasyonunda alınmasına rağmen polis buradan hareketle TDKP'ye bir operasyon kapısı bulabilmek umuduyla Yaşar'a yüklendi. Bildirge'nin kaynağını bulmak istiyorlardı. Fakat Yaşar'ın kaya gibi iradesine çarptılar. O, ne kendi ne de dost devrimci güçler için "sır" verebilecek biri değildi. Yaşar'ın yenilmez iradesi karşısında çılgına dönen polisler ona bütün gece boyunca ölümcül işkenceler yaptılar.

Ertesi gün,19 Nisan'da koma halinde Numune Hastanesi Acil Servisine kaldırıldı ve aynı gün şehit düştü.

Otopsi raporunda tam 18 yerinde darp ve cebir izleri olduğu yazılıydı. Ölüme temel olan bulgu ise "kafa içi beyin zarı kanaması" olarak saptanmıştı. Doktorlar ölümün, "başın sert bir yere çarpması veya çarptırılması ve bu kısımlara sert bir cisimle vurulması sonucu meydana gelmiş olabileceği"ni belirtiyorlardı.

Basında çıkan haberler ve tepkiler üzerine Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Korgeneral Nihat Özer imzasıyla basın organlarını tehdit ederek bir açıklama yapma zorunluluğu duydu. Bildiride şöyle deniyordu:

"... Rızgari adlı yasadışı örgütle ilişkisi saptanarak bir süredir kontrol altında tutulan, Türkiye Elektrik Kurumu Muhasebe servisinde görevli Abdülhamit oğlu 1955 doğumlu Yaşar Gündoğdu, Komutanlık emri ile 18 Nisan 1980 günü Ankara Emniyet Müdürlüğü ekiplerince yakalanıp gözetim altına alınmıştır.
Ancak nezarethanede bulunduğu esnada kafasını sert bir yere çarpması veya çarptırılması sonucu acilen Ankara Numune hastanesine kaldırılmış ancak kurtarılamayarak, otopsi raporuna göre "Kafa travmasına bağlı beyin zarı kanaması sonucu" vefat etmiştir. Bu olaya derhal Yenimahalle Cumhuriyet Savcılığı tarafından el konulmuş ve otopsi vesair işlemler tamamlanarak

dosya komutanlıkça da söz konusu olay hakkında ve gerek mağdur ailesinin ithamı, gerekse basındaki iddialar dikkate alınarak Sıkıyönetim Askeri Savcılığında soruşturma açtırılmıştır.

Yargı organlarına intikal eden bu olayla ilgili olarak ve ne derece doğru olduğu meçhul bir takım iddialarla yayına devam etmek, yapılmakta olan soruşturmaya olumsuz yönde etki yapabileceği gibi kamuoyunu da yanlış bilgilerle yönlendirebilecektir."

Yaşar'la birlikte gözaltına alınan **Mümtaz Kotan, Nuran Çamlı, Nuriye Palalı, Ergül Kıyak, Sadullah Bahadır, Süleyman Petekkaya, Mustafa Karaman** da hem kendileri ağır işkencelere maruz kalmışlar, hem de Yaşar'ın katledilmesi sırasında 8 No'lu hücrede yaşananlara tanık olmuşlardı.

Yaşar'ın şehit düştüğünün anlaşılması üzerine açlık grevi başlattılar ve pasif direnişe geçtiler.

Yaşarın katledilmesinin ardından gerek kendi arkadaşları gerekse, çalışmakta olduğu işyeri ve sendikadaki işçi arkadaşları, katledilişini protesto etmek amacıyla çeşitli eylemlilikler yaptılar. 12 Eylül cuntasının ayak seslerinin duyulduğu o

www.rizgari.org

günlerde, işyerinin yemekhanesinde yapılan yemek boykotuna katılan yüzlerce işçi arkadaşı, Yaşar'ı katleden işkenceciler tarafından gözaltına alındı ve bir çoğu iki gün boyunca işkenceye tabi tutuldular.

Yaşar'ın mücadeledeki kararlılığı ve politik duruşu işkenceci polislerin dikkatinden kaçmamış kendisini öldürmelerine rağmen sorguya alınan arkadaşlarına özellikle onun hakkında bilgi almak amacıyla işkence yapılmıştı.

Gerek Yaşar'ın katledilmesi, gerekse ölümüyle ilgili dışarıda yapılmış olan protesto eylemlilikleri Yaşar'la birlikte gözaltına alınan arkadaşları üzerindeki baskıyı bir nebzede olsa azaltmıştı.

YARGILANAN İŞKENCECİ POLİSLER ARASINDA KEMAL YAZICIOĞLU DA BULUNUYORDU

Arkadaşlarının sorguları tamamlanıp savcılığa gönderildiklerinde Yaşar'ın katledilmesiyle ilgili suç duyurusunda bulundular. Ancak bu arada 12 Eylül cuntası olmuş işkence davasının açılması ve işkencecilerin yargılanması uzun bir zaman almıştı.

Yaşar'ın işkence ile katledilmesi olayı nedeniyle polis memuru **Mustafa Yıldırım** ve 10 arkadaşı hakkında "İşkence sonucu adam öldürmek" savıyla Ankara 2 numaralı Sıkıyönetim

YAŞAR'ın NOT DEFTERİNDEN

"İşçi sınıfının zaferi, ancak proletarya enternasyonalizmi bayrağı altında mümkündür."

"... Leninizmin strateji ve taktikleri arasında bir başka temel ilke de proleter enternasyonalizmidir. Leninizm, dünyanın devrimci dönüşümünün ancak işçi sınıfının enternasyonal çabalarıyla gerçekleşebileceğini öğretir. Bundan dolayı emperyalist gericiliğin dünya cephesine, devrimci hareketin enternasyonal cephesi ile karşı durulmalıdır. Her ülkedeki kurtuluş hareketleri, dünya kurtuluş hareketinin ayrılmaz parçalarıdır; bir ülkedeki devrim ise dünya sosyalist devriminin parçasını oluşturur. Bir ülkede proleter devrimi ya da sosyalizm kuruculuğunun, dünya devrimci hareketi ile hiçbir bağı olmadan ortaya çıkabileceğini düşünmek yanlış olur..."

".. Kapitalist gelişmenin eşit olmayışı nedeniyle sosyalist devrim için koşulların olgunlaştığı ülkelerde, proletarya öteki ülkeler emekçi halklarınını desteği olmaksızın iktidarı ele geçiremez. Soyutlanmış proleter devrimler olanağı kalmamıştır. İşçi sınıfının zaferi ancak proletarya enternasyonalizmi bayrağı altında mümkündür(..)

Kurtuluş mücadelesinin başarısı, ancak çeşitli ülkelerdeki emekçi halkın yakın işbirliği ve karşılıklı desteği ile güvence altına alınabilir. Bundan dolayı, herhangi bir komünist ya da işçi partisinin strateji ve taktikleri kendi ülkelerindeki koşulları göz önünde bulundururken aynı zamanda dünya kurtuluş hareketinin çıkarlarıyla bağdaşmalıdır."

"Lenin'in çok iyi bilinen, parlamento dışı devrimci mücadelenin parlamenter çalışmalardan daha önemli olduğu ve olmakta devam edeceği görüşü bugün de doğrudur (...) Komünist ve işçi partileri sosyalizme geçişte parlamentoyu kullanma düşüncesini ileri sürerken, kitlelerin parlamento dışı devrimci mücadelesinin kesin önemini vurgulamaktan geri kalmazlar.

Hangi koşullar altında olursa olsun, parlamento içinde çalışmayı reddetmek, devrimci proletaryanın davasına zarar verir ve komünistleri zaten parlamento dışında tutmak isteyen burjuvazinin işine gelir. Ancak leninizm, reformistlerin "koşullar ne olursa olsun, burjuva parlamentoları içinde yer alınması" görüşünü kesinlikle reddeder. Bazen devrimin çıkarları için, parlamentoyu reddetmek ve seçim kampanyalarını boykot gerekli olur. (Bolşeviklerin Buligin Duma'sını - Meclisini- boykot etmeleri gibi.) Bu durum, genellikle işçi sınıfının parlamento dışı ana devrimci mücadele biçimlerinden saptırılmaması gerektiği bir dönemde, yani devrimin yükselme döneminde ortaya çıkar."

Yaşar'ın not defterinden-1976

www.anarkizm.org

Mahkemesinde dava açıldı. İşkenceci polisler arasında, sonradan İstanbul Emniyet Müdürlüğüne kadar yükselen ve Emniyet Genel müdürlüğü için adı geçen **Kemal Yazıcıoğlu** da bulunuyordu. Diğer sanıklar ise **Enver Cantürk, Yusuf Cinel, Turan Yılmaz, Recep Yumuşak, Rıdvan Güler, Mücahit Özdemir, Mehmet Koç, Münir Yazdıç** isimli polis memurlarıydı.

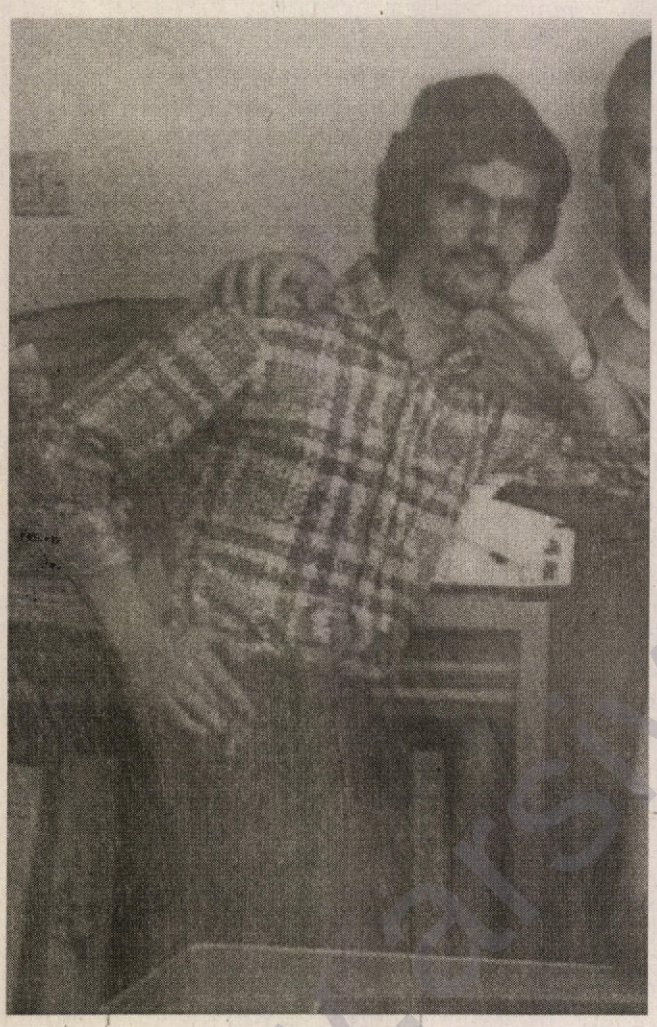

Dava açıldıktan sonra tanıklardan Nuran Çamlı, Nuriye Palalı, Ergül Kıyak, Sadullah Bahadır, Süleyman Petekkaya, Mustafa Karaman'dan sadece Ergül Kıyak'ın ifadesine başvurulmuş; bu tanık ise çıkarıldığı mahkemede işkenceci polisleri "teşhis edememiş"ti. Uzun süre sürüncemede bırakılan Yargıtayla yerel mahkemeler arasında gidip gelen dava 1985'de işkenceci polislerin "beraat"larıyla sonuçlandı! (Gazeteci **Erbil Tuşalp** "*Bin Belge*" kitabında bu davaya geniş yer vermektedir.)

İşkenceci polislerden **Enver Cantürk** 1980'li yıllarda Ankara'da bir kuyumcu dükkanında devrimci bir grup tarafından cezalandırıldı.

İşkenceciler, Yaşar'ı fiziksel olarak yok ettiler, ama unuttukları en önemli şey; Yaşar gibi Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş davasına baş koymuş onlarca Yaşar'ın her gün çoğalacağıydı.

Yaşar, işkenceciler karşısında gösterdiği iradesiyle bugün yoldaşlarının yüreğinde ve beyninde yaşıyor.

Mücadele azmi bütün yoldaşlarına öncülük ediyor...

Düşünümdeki

Sevgili materyalistim
iki gözüm
artık
düşüncelerimize gebe bahçemiz
dört yanına kızıl tohumlar
serptiğimiz

bahçemiz
buzsuz karsız
bahçemiz uçsuz bucaksız
tertemiz doğurgan sıcak
kan kadar sıcak
ancak
sulanmazsa yer yer catlayacak
güvenerek
el ele vererek
özene bezene ektiğimiz
kızıl tohumlarımız
su verilmezse
büyüyüp serpilmeyecek
kızıl güllerimiz..
koklanmayacak
sinile sinile
kana katıla
★

www.arsivakurdi.org

Ahmet Güven'den

İzmir DGM'de Tarihi Savunma

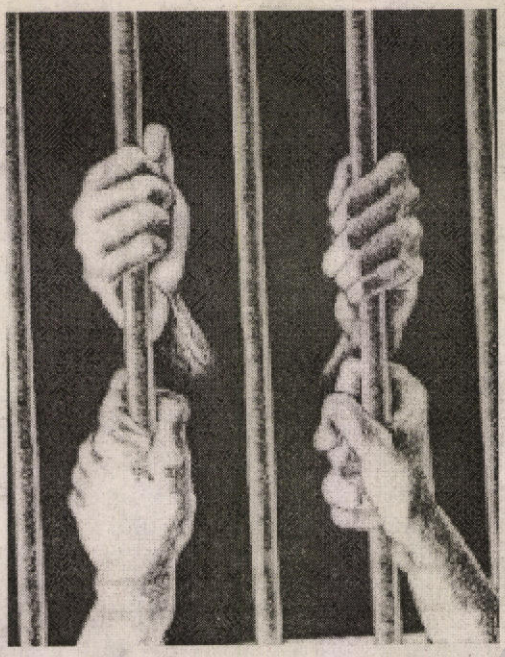

İzmir Devlet Güvenlik mahkesemesi'nde PRK/rizgarî ve YRNK davasının son duruşmasında, tutsaklardan Ahmet Güven, mahkemeye sunduğu 71 sayfalık Kürtçe savunmada mahkemeyi ve sömürgeci sistemi yargıladı

1994 yılından beri İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesinde görülen ve PRK/rizgari ve YRNK davasında 4 tutsağa idam ve 12 tutsağa da ağır hapis cezası ile sonuçlanan dava, geçtiğimiz şubat ayında Yargıtay tarafından da onaylandı.

Dava süresince Buca Cezaevi direnişleri ile mahkemedeki saldırı olayları ön plana çıktı. Mahkemedeki en önemli olaylardan biri de son savunma aşamasıydı. Davanın son duruşmasında, tutsaklardan Ahmet Güven, mahkemeye sunduğu 71 sayfalık Kürtçe savunmada mahkemeyi ve sömürgeci sistemi yargıladı.

Duruşmalarda sorulan her soruya ana dili olan Kürtçe'yle yanıt vereceğini belirten Ahmet Güven, DGM heyetine zor anlar yaşattı. Heyet verdiği bir ara kararla, duruşmalarda Kürtçe tercüman bulundurulması için Başsavacılığa yazı yazılmasına karar verdi. Ancak kulağı çekilen heyet bir sonraki duruşmada, ara kararını iptal etti. Ahmet Güven'in Kürtçe konuşmadaki ısrarlı tavrı mahkeme heyetini ikileme sokmakla kalmadı; odacı, kapıcı ya da bekçilere tercümanlık görevi verilerek traji-komik sahnelerin yaşanmasına da neden oldu.

KUKM güçlerinin siyasal savunma geleneği - esas olarak- **DDKO**'larla başlar. Kuşaktan kuşağa devrolan siyasal savunma geleneğini, her kuşak kendinden önceki kuşaktan daha ileriye taşımıştır. Nitekim yeni kuşak esprisi içinde, Ankara **DDKD** savunması (1975) DDKO savunmasını aşmasını bilmiştir. Diyarbekir Zindanında **Recep Maraşlı**'nın (1984) savunması da DDKD savunmasını eskiterek, siyasal savunma geleneğini doruğa çıkarmıştır. Yine Diyarbekir Zindanlarında **Yakup Çiçek** ve arkadaşlarının başlattığı **Mehdi Zana** ve **PKK dava tutsakları** ile devam eden Kürtçe savunmalar bir gelenek yaratma anlamında yeni bir aşama ve yeni bir anlayış olarak kabul edilir.

İşte **Ahmet Güven**, Ağustos 97'de yaptığı Kürtçe savunmayla, siyasal savunma geleneğimizin kuşak anlayışını sürdürmekle kalmamış, kendinden önceki tüm savunmaları '97 potasında eritip sentezleştirerek, savunma geleneğimize yeni bir boyut getirmiştir.

İzmir DGM'ye sunulan tarihi savunmanın tümüne bu sayfalarda yer vermek teknik açıdan mümkün değil. İleride bu tür savunmaları kitap halinde yayınlama koşulları mutlaka oluşacaktır.

Okuyucularımıza bu önemli savunmanın bir özetini sunuyoruz.

Ahmet Güven, insanlık tarihini başlangıcından bugüne kadar getirirken diyalektik determinizmin bir yöntem olarak tarihe nasıl uygulanacağının da güzel bir örneğini vermiştir. İlkel toplumlardan sınıflı toplumlara kadar uzanan üretim biçimlerini tek tek irdeleyerek emperyalist-kapitalist sistemin bugününü ve **"Yeni Dünya Düzeni"**nin toplumsal-siyasal ve iktisadi sonuçlarını açıklarken, sınıflı toplumların neden-sonuç diyaletiğini çok iyi yakalayabilmiştir.

Toprak sisteminin üretim ilişkileri ve üretim tarzı üzerindeki etkilerini de sorguladıktan sonra, kapitalizmi ve emperyalizmi ayrı başlıklar altında incelemiştir. Savunmada dikkati çeken bölüm95 lerden biri de Marksizm'dir. **Sokrates**'ten **Descartes**'e, **Diderot**'tan **Marks**'a kadar uzanan felsefe tarihinin köşe taşlarını yakaladıktan sonra, diyalektik ve tarihsel materyalizmin bilimsel bir felsefe olmaktan öte bilimin kendisi olduğunu açıklamıştır.

Savunmasında, Faşizm ve Demokrasi'ye özel bir yer veren Güven, bu konudaki handikapları tüm yönleriyle açıkladıktan sonra, Komünist Enternasyonel'in yanlış yorumlarının yarattığı sonuçlara dikkati çekerek, anti-faşist ilkenin anti-kapitalist ilkeden ayrı düşünülemeyeceğinin altını çiziyor.

Ahmet Güven savunmasının diğer bir bölümünde ise Sömürgeciliği inceliyor. Sömürgeciliği insanlık tarihinde kara bir sayfa olarak ilan ettikten sonra , incelemesini üç başlık altında topluyor: İlkel sermaye birikimi döneminde sömürgecilik, serbest rekabetçi dönemde sömürgecilik ve tekelci dönemde sömürgecilik. Sömürgeciliğin siyasal tarihini iktisadi ilişkilerle iç içe inceleyen Güven, sermayenin temerküzü sürecinde sömürgelerin rolünü çarpıcı örneklerle sunuyor. Sömürge savaşlarının paylaşım savaşlarına dönüşmesinin sonuçlarını inceledikten sonra, esas olarak ikinci emperyalist paylaşım savaşından sonra biçimlenen "yeni sömürgecilik" anlayışını "yeni dünya düzeni" formasyonuyla bağlantısına dikkat çekiyor.

Bu verilerden hareketle Kürdistan tarihini ana başlıklar altında incelemeye başlayan Güven, siyasal tarihin dönüm noktalarını vurgulayarak geçtikten sonra, **DİRENME** ve **ULUSAL DİRENİŞ** hareketlerinin can alıcı niteliklerini ve sonuçlarını sunuyor. Özellikle, Lozan Emperyalist Paylaşım Antlaşmasıyla İzmir İktisat Kongresi arasındaki -şimdiye kadar pek bilinmeyen- ilişkilerini ve sonuçlarını açıklıyor. Devamında, dört parçadaki ulusal direniş hareketlerini günümüze -1997'ye- kadar getiriyor.

"Kürdistan üzerinde sömürgeciliğin temelleri" başlığı altında ise, 1806'da Doğu Hint Şirketi'nin Bağdat'ta şube açmasıyla Kürdistan'ın sömürgeleştirme sürecinin başlatıldığına dikkat çeken Güven, adım adım sömürgeleştirmenin iktisadi temellerini ve sonuçlarını irdeliyor. Sürecin başlangıcından itibaren Türk "komünist"lerinin tutumlarını sorgulamayı da ihmal etmiyor.

Savunmanın diğer bölümlerine ise, başlıklar altında kadın ve çevre sorunu, Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği, sosyalistlerin birliği ve Kürdistan'lı Marksistleri bekleyen görevler, Kürdistan ihtilalinin sınıfsal, ulusal ve enternasyonalist karakteri, KUKM'nin temel siyasal tezlerini irdeledikten sonra, savaş hukuku ve esirlik statüsü üzerinde duruyor. Uluslararası antlaşmalardan örnekler vererek KUKM savaşçılarına neden "esirlik statüsü" verilmesi gerektiğinin altını dolduruyor.

Savunmanın son bölümünde ise **YRNK**'nin PRK/Rizgarî'nin programatik hedefleri doğrultusundaki amaçlarını ve savaş içindeki askeri, siyasal ve hukuki duruşu üzerinde durarak bu bağlamda Ahmet Güven'in -ki o, aslında kendisine **Ehmedê Ûsiv** diyor- tarih ve DGM nezdindeki yerini somutlaştırdıktan sonra TC mahkemelerinin KUKM savaşçılarını yargılayamayacağını ilan ederek savunmasını bitiriyor.

Aslında baştan itibaren o, "savunma" kavramını reddediyor, "mahkeme" nezdinde yaptığının savunma değil; tarihsel bir yargılama olduğunun altını çizerek belirtiyor.

Ahmet Güven, tarihe malolan savunmasına PRK/Rizgarî'nin Siyasi Program'ını -bilgilenilmesi amacıyla- ek olarak sunuyor.

Bu savunmanın içinden **"Marksizm Nedir?"** başlıklı bölümü okuyucularımızın dikkatine sunuyoruz:

Çiye Marksîzm?

Marksîzm, bîrobawerî û felsefekê zanîstîye. Marksîzm, zanyarî û parastina berjewendiyên refa kedkar û ya temamê mrovahiyêye. Marksîzm, çekek zanistî ya kedkar û karkerane.

Li ser bûyerên civakî gelek pispor û feylezof serê xwe êşandine. Çareseriya pirsgirêkên civakî û xwezayî, her dem di nava rojeva mrovahiyê da bûye. Çareseriya pirsgirêkan, feylezofan ji hev getandiye û wan xistiye nav du beşên mezin: **İdealîzm û Materyalîzm.**

Mrovahiyê her gav vê pirsê ji xwe kiriye; "gerdûn çiye, ji kûve tê, kûve diçe?". Bersiva vê pirsê, civakzanan, bi rastî feylezofan jı hev cuda dane. Hinekan; "Gerdûn ji alîyê xwedê ve hatiye afirandin, li ser xwestin û daxwazê wê dê bimeşe, sazûmanên ku di nav mrovahiyê da hene ji alîyê wê ve hatiye afirandin. Mrov pçûkin û têra tu guhestinan nakin. Heyîna mrovahîyê rasteqîn nîne. Heyîna rasteqîn hiş, raman û rehê mrovane. Ew hiş û reh jî parçekê xwedêye. Ya grîng parastina vê rehêye. Reh nebe heyber jî tunin, hebûna rehê heyberan jî diafirîne. Li ser heyberên dinê ponijîn, gunehe. Şixwe, heyberên dinê çiye ku em dixwazin hene. Bi rastî ew tunin. Heyîna wan fanîye. Gerdûn fanîye. Ya nemir reh û xwedêye. Divê her kes jibo xwedê bixebite û ji halê xwe re jî şikir bike", digotin. Hinekan jî; "Na ev rast nine. Heyber di derveyê me da jî heye. Heyîna heyberan bi me ve girêdayî nine. Em

bixwazin jî nexwazin jî ew heyîn, hebûna xwe wê bidomînin. Gerdûn fanî nine, rasteqînekê berdewame. Belê reh, raman, hiş û hidam hene, lê heyîha wan ji heyberan tên. Heke heyber nebûna, wê raman jî tunebûna. Yên ku ramanan diafirîne heyberin. Bi kurtasî serdespêka hiş, hidam û ramanan ji heyberan tên. Ev sazûman ya xwedê nine. Sazûmanek heyberîye, guherîna wê jî di destê mrovan daye." digotin. Yên pêşî, beşa îdealîzmê, yên paşî jî beşa materyalîzmê pêk tanîna. Di demên kevin da ev herdu dîtin di himbêza hev da dimeşana. Bi vebirî ji hev ne qeta bûn.

Feylezofê mîna **Sokrates, Arîsto** li ser rewşa gerdûnê pir serê xwe êşandin. Şixwe, di bingeha feylezofîyêda karên van herdu camêran nayte nînkurandin. Xar û jor bi **Herakleîtos** ra herdu felsefe ji hev dûr ketin. Herakleîtos, "Di nav çemekê da du car xweşûştin bê guncane", got û riknekê **diyalektîkê** kifşe kir. Ev rikin vaha dihate vekitandin; her tişt di nava herikînê da ye, tu tişt mîna xwe namîne, guherîna tişt û heyînan domdare. Feylezofên mîna **Dîderot**, felsefa materyalîzmê gavek din pêş ve birin. Feylezofê Eleman **Hegel**, riknê diyalektîkê di nav felsefa îdealîzmê da zelal kir. Lê ev rikin, çiye ku di nava îdealîzmê da bû, li ser pêşeriya **metafizîkê** hatibû sazandin û diyalektîk di nava vê da serşîşkî mabû.

Di sedsala XIX.an da, zanîyarî û teknolojî gelek pêş ketin. Li ser bîyolojî, fizîk, matematîk û kîmyayê gavên gir hatin avêtin. Aborîzanên mîna **Rîcardo** û **Adam Smith** li ser rêzaniya aboriyê dîtinên nêzîkê rastiyê afirandin. **Darwîn**, li ser binyata curan xebatekê ji dil pêk anî û guherîna curan îspat kir. Di derbarê fizîkê da li hev guherîna enerjîyê hate peyidandin. Di kîmyayê da parçên heyberî, ya herî pçûk hate dozîn. Li ser genê candaran xebatên granbaha hate kirin û guherîna genan hate dîtin. Di vê navberê da makîna ku bi hêlmeşûranê dixebite hate afirandin.

Peyidandin, dozîn û afirînekên han li ser her tiştê bandorekê pir mezin kir. Her tişt li ser van gavên zanîstî drûv digirt. Wekî her tiştê, felsefê jî li ser van gavan drûva xwe girt. Feylezofê hêja **Karl Marks** û hevalê wî **Frîedrîch Engels**, di nava pêvajoyê da derketine holê. Herdu camêrên nemir, pêşî materyalîzmê bi vebir ji îdealîzmê qetandin. Naveroka materyalîzmê bi gihîjtinên zanîstî tijî kirin. Diyalektîkê ji nav îdealîzmê derêxistin; bi vê awayî wê ji serşîşkîyê xilas kirin û li ser lingan dane sekinandin. Dîrokê ji çîrok û ji efsanan, nemaze ji îdealîzmê rizgar kirin. Bi pêşeriyek zanîstî li ser bûyerên dîrokî û li ser jîyana civakî rawestan.

Herdu hevalên nemir, çiye ku materyalîzmê bi vebir ji bandora îdealîzmê rizgar kirin û bi pêşveçûnên zanîstî xemilandin, navê wê jî guhertin, ji materyalîzma zanîstî ya nû ra gotin, **Diyalektîk Materyalîzm.** Li ser dîrokê bikaranîna materyalîzmê ra jî, **Materyalîzma Dîrokî**, gotin. Navê van herdukan pevra, **Marksîzm**e. Ango Marksîzm, navê dîyalektîk materyalîzm û materyalîzma dîrokîye. Marks pixwe vî navê, li xwe an jî li felsefa xwe danenîye. Di derveyê Marks da ev nav hatiye danîn û wekî her kesê em jî vî navê dipejirînin. Bi kurtasî Marksîzm, ji ber pêşveçûnên zanîstî, nemaze bi gehîneka Bîrobawerîya Eleman, bi gehîneka Felsefa Frinsiz û bi gehîneka Rêzanî-. Aboriya Îngîlîzan afirîye. Marksîzm, bi zanînê ra dimeşe, bi wê ra geş dibe, bi wê ra berfreh dibe. Sedem vê yekêye ku Marksîzm, wekî olekê nine. Ew li cîyê xwe nasekine, li ber gehînekên nû, xwe ji nûve diafirîne. Bersiva hewcên rojane, di nava xweserîya rojane da dibîne û dide. Marksîzm, hê temam nebûye, tu car jî temam nabe. Heya ku di zanyarîyan da guherîn û pêşketin hebit, wê di Marksîzmê da jî guherîn û pêşketin hebît. Rastiya vê yekê jî roj bi roj dewlemendbûna Marksîzmêye. Piştî mirina Marks û Engels, kesên mîna serokê nemir **Lenîn**, **Troçkî**, **Gramscî**, **Mao** û yên din, naveroka Marksîzmê bi gehînekên rojane tijî û freh kirin. Ev pêvajo, di roja me da jî didome, wê ev pêvajo heta hetayê jî bidome.

Em hinek jî li ser çi bûna dîyalektîkê rawestin: Dîyalektîk; pêşeriyê, rêbaze, ango metode. Pêşerîya nêrîna li ser bûyer, dîrok û civatane. Ew pêşeriya ku li ser riknê materyalîzmê bilind dibe, jê ra jî "Dîyalektîk Materyalîzm" tê gotin. Li gor Dîyalektîk Materyalîzmê, di nav xweza, civat û bûyeran da tu tişt tenê bi serê xwe nîne, serbixwe nîne; her tişt bi awakî bi hev ve girêdayîye; nakokî li her derê, di nava xwezayê da û di nava civatan da heye û ev nakokî sedemên pêşveçûn û geşbûnêne; civat û xweza di nava herikînek domdar daye, motora vê herikînê nakokîye; dijberê her tiştê heye û her tişt di nava pêvajoyên xweser da dizîvire dijberê xwe, di nav heyînan da dijberî pevra dijîn û di himbêzê hev da disekinin; tu tiştekê bê sebeb tune, her tişt li ber sebeban diafire û her tişt li ser hev bandoran tîne himatê, bandora her tiştê kêm-zêde li ser her tiştê heye: pêvajoyên civat, xweza û bûyeran mîna şaranê li dû hev rêze dibin û gehînekên nû diafirînin; serdestpêka her gehînekê ji dawiya gehîneka pêşî tê, dawiya her gehînekê jî serdestpêka gehînekek nûye; li ser gerdûnê, ango di nav civat û xwezayê da, ji bil herikînê, tu tişt mitliq û mîsoger nîne.

Marksîzm, çira bû bîrobawerîya kedkaran? Bersiva vê ji dîrokê tê hildan. Gava ku Marks û Engels bi pêşeriya zanîstî, ango bi dîyalektîkê, bûyerên civakî û dîrokî lêgerîn û hûrandin, piştî qewimîna refan, du refên bingeh senifandin: Refa kedkar û refa kedxwar. Nakokî û şerê di navbera

van herdu refan, dahatûya mrovahîyê kifşe kiriye. Dîsa dîtin ku piraniya şeran li ser berjewendîyên refên serdest qewimîye. Jibo ku şer bisekinin, tadayî û dijwarî ji nav civatan derkevin, bi vebir geleke refên civakî ji holê rabin. Bi awakî din, nakokiyên civakî çareser nabin. Nakokiyê han jî rêya geşbûna civakî xitimandine.

Marks û Engels, nakokiyên kapîtalîzmê bi awakî ji dil senifandin û rêya rizgarîya civakî dane nîşanê kedkaran. Li gor Marksîzmê, gehîneka dawî yên sazûmana kedxwar, kapîtalîzme. Lewra, kapîtalîzmê tirpkolana xwe jî bi xwe ra aniye. Ev tirpkolan, nakokîyên di nav sazûmanê da heye ewin. Di kapîtalîzmê da nakokî, herî berçav û herî dijwarin. Dijwarîya nakokîyan mixrikîyê tûjtir dike. Di nava kapîtalîzmê da du refên bingeh hene: proleterya û kapîtalîst. Têkoşîna civakî di navbera van herdu refan daye. Çarenûsa "ref"ên din bi vê têkoşînê ve girêdayîye. Di nava civatê da refa herî pêşerû û şoreşger, proleteryaye. Lewra, proleterya di nava vê sazûmanê da xwedîyê tiştekê ku winda bike nîne. Di **Manîfesto**ya navdar da "proleterya ji bil qeyd û zencîran bêtir tiştekê xwe nikare winda bike; lewra, tiştekê wê tune", digotin. Wê şoreşa civakî li ser milê karkeran ava bibe. Lewra, di dana kapîtalîzmê da girsên herî mezin, karkerin. Karker, ji berkêşana berheman hêz distînin.

Dubendî tenê di nava wan da tune. Lewra, berhemên karkeran civakîye. Karker di nav berkêşanê da, hînê pevra xebitînê, pevra qezenckirinê û hînê pevra windakirinê bûne. Pevrayî, wan ji nakokiyên pçûk dûr têxe û di nava wan da dîsîplînekê qenc ava dike. Çarenûsa temamê karkeran wekî hevin. Di navbera karkeran da netewîyî nemaye. Lewra, kapîtalîst jî êdî netewî ninin. Li kîj derê dinê deriyê qezencê hebe, kapîtalîst li wir ji xwe ra cî digirin û ew der dibe welatê wan. Madem ku welatê kapîtalîstan tune, geleke ya karkeran qet tune be. Lewra, li ber kedxwarî û dijwariyên kapîtalîzmê çarenûsa temamê karkeran bi hev raye û yeke. Di manîfestoya navdar da vaha nivîsandibûn: "Karkerên hemû welatan, bibin yek!"

Marks û Engels, li ser rexna aborîya kapîtalîzmê, riknê nasîna sosyalîzmek nû afirandin. Sosyalîzma ku wan dida nasîn, ji naverokên ûtopîk hatibû rizgarkirin. Ew, sosyalîzmekê rasteqînî bû û li ser rexna kapîtalîzmê bilind bibû.

Di pêşiya wan da jî li ser sosyalîzmê gelek tişt hatibû kirin û hatibû bikaranîn, lê lingê tevan ji erdê nedigirt. Sosyalîstên mîna **Saînt Sîmon** û **Fourîer,** li ser bingehek ûtopîk û reformîst meşabûn. Jibo vê sosyalîzma wan, sosyalîzma ûtopîk bû. Ev celeb sosyalîzm, ji rastiyên rojane pir dûr ketibûn.

Marks û Engels, ne tenê mrovên ramanê bûn. Di nav temamê çalakîyên kedkaran da mîna mîlîtanek cîyên xwe digirtin. Di nav çalakîyan da drûv û tentêla kedkaran pirtir dinasîna. Li wir, teoriya xwe ji dil test dikirin, kêmasiyên xwe disenifandin. Marks û Engels, jibo serfirazî û serkeftina refên bindest, rêxistinên rêzanî pêwist digirtin. Wê demê, di nava karkeran da tenê rêxistinên aborî hebûn. Refa karker, ji rêxistinek rêzanî bê gumanbû. Marks û Engels, jibo refa karkeran riknê rêxistinekê rêzanî avêtin. Wê gavê vaha gotibûn: "Feylezofan, heya niha rastiyên dinê didane nasîn, lê êdî pêwiste ku ev rastî biguherin". Ango, danenasîna rastîyan têrê nake, jibo ev rastî biguherin xebat pêwîste, bîrobawerî jî geleke li ser vê rastîyê drûv bigire.

Piştî Marks û Engels, gelek marksîstên hêja rabûne. Di nava wan da yê herî grîng, **Lenîn**e. Lenîn, ala marksîzmê bilintir kir. Wî, ramanên li ser rêxistina refî gumretir kir. Li ser welatê mêtingeh û li ser gelên bindest, şîrovên pir grîng pêk anî. Bi gehînekên kapîtalîzmê ra, ji nûve kapîtalîzmê hûrand, kapîtalîzma yekdestîyê senifand û jêra **emperyalîzm** got.

Lenîn, Marksîzmê li gor zanyarî û gehînekên dema xwe berfrehtir kir. Bi feylezofên ku qaşo navê xwe danîbûne "materyalîst" ra şer kir. Materyalîzmê ji nav dest û lepên wan derêxist û bi gehînekên rojane ra naveroka marksîzmê hêztir kir. Lenîn, li gor xweserîya Ûris û li gor xweserîya dema emperyalîzmê, stratejîya rizgarîya kedkar, karker û gelên bindest kifşe kir û jibo wan, karobarên hêja pêk anî. Bi Lenîn ra gotina Manîfestoyê vaha guherî: "Karkerên hemû welatan û gelên bindest, bibin yek!"

Lenîn, bi hevalên xwe ra Partiya Qomûnîst damezirand. Serdahatîyên vê partîyê, naveroka rêxistinên refî gumre kir.

Di pêşengîya vê partîyê da li Ûris **Şoreşa Oqtobrê** hate sazandin. Ev şoreş ji demên kevnare vir ve, xeyala kedkaran bû. Refa karker, jibo serwerîyê cara yekem bi **Qomûna Parîsê** xwe ceribandibûn, lê bi birek sedemên têvel sernekevtibûn.

Cara duduyan, li Ûris xwe ceribandin û serfiraz bûn. Serfirazîya Şoreşa Oqtobrê mizgînîya şoreşên sosyalîst da dinê. Bi vê şoreşê ra, rista emperyalîst-kapîtalîst kete nav xeterekê pir grîng û mezin.

Digel çewtî û nerastîyên xwe ve, grîngîya vê xeterê hê didome. Heya ku li ser rûyê dinê kedxwarî bimîne ev xetere jî wê bidome. "

Devletin Devrimci Tutsaklara Yönelik Yeni Saldırısı

"Hücre Tipi Cezaevleri"

İçeride Zulme Karşı Örülen Barikatları, Dışarıdaki Eylemliliklerle Aşılmaz Kalelere Dönüştürelim !

Geçtiğimiz yıl Eylül ayında **Ankara Ulucanlar**'da 10 devrimci tutsağın katledildiği saldırı henüz tazeliğini koruyor. Her zamanki gibi devlet, katiller yerine öldürülenleri yargılamaya çalışıyor. Yüzlerce şehit ve yaralı verilerek kazanılan mevzilere sürekli ve sistemli biçimde saldırılarak, tutsaklar savunma düzeyine kilitleniyorlar.

Ecevit hükümeti, yıllardır Milli Güvenlik Kurulları'nın değişmez gündem maddesi olan devrimci tutsakları hücrelere kapama projesini büyük bir kampanya ile hayata geçirmek için kolları sıvamış görünüyor. Bu saldırı için iç ve dış koşulların en uygun olduğu dönemin olduğunu düşünen devlet, **F.Tipi hücre cezaevleri**nin yapımını hızlandırdı ve bu yılın baharında yürürlüğe koymakta kararlı olduklarını açıkladı. Beri yandan gündemde tutulan ve fakat bir türlü kapsam ve içeriği netleştirilmeyen "**Af Tasarısı**"da tutsakları pasifize etmek için bilinçli olarak demoklesin kılıcı gibi sallandırılmaya devam ediyor.

Devrimci tutsaklara yönelik saldırılar rejimin temel yönelimlerinden biri. Amaç işkence ve baskıyı sürekleştirerek cezaevlerini yaşanmaz hale getirmek ve devrimci tutsakları sindirmektir. Korku ve yılgınlık aşılanmış, sindirilmiş beyinlere çok daha kolay egemen olacağı hesaplanmaktadır. Devletin diğer programlarını uygulayabilmesi bir ölçüde bu politikasının başarısına bağlıdır. Hücre tipi cezaevlerini devreye sokmanın hedeflerinden biri, tutsakları sürekli ve sistemli biçimde saldırı altında tutmak; ekonomik, sosyal ve siyasal yaşamlarını organize ettikleri ortak ve dayanışmanın temel birimi olan cezaevi komünlerini ortadan kaldırmak; siyasal ve ideolojik çalışma ve üretim faaliyetlerini olanaksızlaştırmaktır.. Tutsakları tecrit edip, yalnızlaştırarak kendine

www.arsivakurdi.org

yabancılaştırma ve böylece "teslim almak"tır. Toplumsal muhalefet ile devrimci öncüyü ancak bu şekilde birbirinden yalıtlayabileceğini düşünmektedir.

Ancak bilinmelidir ki F Tipi Cezaevleri ya da tabutluklara karşı devrimci tutsakların sonuna kadar direneceklerinden hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Tutsakların cezaevi ve grup ayrımı gözetmeksizin ortak bir anlayış ekseninde ve tek bir bayrak altında hareket etmeleri ise başarının temel ögelerinden birini oluşturacaktır.

Ancak sorun, devrimci tutsakların ağır bedeller ödemeksizin devletin bu saldırısını nasıl püskürtebilecekleridir.

Bu noktada dışarıda ki bütün ilerici, demokrat kişi ve kuruluşlara büyük sorumluluklar düşmektedir.

Daha öncede yaptığımız bir saptamayı bir kez daha vurgulamakta yarar görüyoruz. "Dış kamuoyunda oluşan tepkinin aile çevreleri ile insan hakları kuruluşlarının bir kaç temsilcisiyle sınırlı kalması, devleti yeni saldırılarında cesaretlendirmektedir. Yani, kamuyonunn etkisi yok denecek kadar azdır. Bu durumda bütün yük tutsakların omuzlarına yıkılmakta, bu da direnişlerde ödenen bedelleri ağırlaştırmaktadır." Bugünde bu durum pek aşılmış değil. Bu nedenle nerede ve hangi koşullarda bulunursak bulunalım devletin bu vahşi yönetimine karşı güçlü ve örgütlü bir dış muhalefet oluşturma yönünde azami çaba göstermemiz gerekir.

Son dört beş yılda Buca, Ümraniye, Diyarbekir ve en sonda Ulucanlar da yaşanan katliamlar, önümüzdeki süreçte de tekrarlanabilir. Çünkü TC, tutsaklara yönelik saldısı için ortamın çok yönlü olarak elverişli olduğuna inanıyor. Genel tutuklu kitlesini "af tasarıları" ile pasifize etmeyi umarken, iç ve dış siyasal koşullarda tutsakların direnişlerini etksizleştirebileceğini düşünüyor. Herşeyden önce hücre tipi cezaevlerini uygulamasının "yaşam koşullarını Avrupa standartlarına taşıma" biçimiyle tam bir tersi biçimde reklam edildiğine dikkat çekmek gerekiyor. Açlık grevleri ve ölüm oruçları gibi eylemlerin kanıksandığı ve duyarsızlığın geliştiği bir ortamda hücre tipi saldırısını anlatmanın, kamuoyunu duyarlı kılmanın önemi kat kat artmaktadır.

Zindandaki tutsakları ve hepimizi kararlı direniş günleri bekliyor. Eğer birleşik ve örgütlü mücadele yürütürsek devletin bir saldırısı daha boşa çıkartılmış olacaktır.Hatırlanacağı üzere 1991 yılında da "şartlı tahliye" sonrasında devletin uygulamaya koyduğu Eskişehir Tabutluğu, devrimci tutsaların ve dışarıdaki demokratik güçlerin direnişi sonucunda bozguna uğratılmıştı. Üstelikde o dönemde zındanlarda onbin değil, topu topu ikiyüz elli civarında siyasal tutsak vardı.

Demek ki, gücümüze ve birliğimize inanırsak kazanmamamız için hiç bir neden yoktur. Direnmek ve zafere kilitlenmek başarınmızın teminatıdır. Zındanlardan yükselen direniş bayrağını rüzgarsız bırakmayalım.İçeride zulme karşı örülen barıkatları, dışarıdaki eylemliliklerle aşılmaz kalelere dönüştürelim!

Sedat Günçekti

CAN YÜCEL'İ ANIYORUZ

Af bir atıfettir
Şartı bunun nedamettir
Nedamette hıyanettir
Hıyanette fazilettir
Fazileti faşizmin

Siz eninde sonunda
Bizi affedeceksiniz
Ama biz sizi
Hiç affetmeyeceğiz!

Kirmanckî (Zazakî) Kovare de newiye !
"V A T E"

Teberê welatî de di serre ravêr (Stockholm de) ebi namê "Vate" kirmanckî/zazakî jû/yew kovara kulturî vejîye. Serradaktorê kovare, Malmîsanij o. Radaksîyon de; **Haydar Diljen, J.Îhsan Espar, Cemîl Gundogan** û **Mehmet Uzun** esto. İnsîyatîfê destpêkerdişê kovare; **Osman Aytar, Yildiray Beyazgul, Çeko, Mûnzûr Çem, Hûmanê Çîyan, Memo Darrêz, Nîhat Elî, Lerzan Jandîl, Huseyîn Kulu, Seyîdxan Kurij, Robîn Rewşen, Kamer Soylemez, Kazim Temurlenk, Harun Turgut, Şukrî Urgun** o.

Kovara Vate, armancê xo koşê "Wendoxan rê" de nîya ardo zon/zîwan: "Na kovare ebi hêviya nuştiş, geşkerdiş, averberdişê lehçeya kirmanckî (kirdkî, dimilkî, zazakî) û xizmetkerdiş û xurtkerdişê kulturê kurdan vejiyêna." Ebi no armancê xo, kovara Vate raya avêrberdîşê kirmanckî de gamê de muhîm a. No sebet ra ma xebatkaranê na kovare nikara pîroz keme û têdinerê serfiraziye wazeme.

Bêguman îxtîyacîya Kurda kovaranê nîyanêna ra zaf esta. No çîyê de bêmunaqaşa wo. Sebetê naye ra gere ma qedr bidîme xebatanê nîyanêna û bêalaqa memanîme. Ma, ke qedr medîme xebatanê nîyanêna, o waxt nêşikîme vajîme ma qedr dame zon û kulturê xo. Seke êno zanayene, kirmanckî lê zaravanê/lehçeyanê man ê bîna de xêlê pêy de mendo. Hem pêy de mendo, hemikî problemê xo ê zaravanê bîna ra zaf ê. Wendoxê kirmanckî rind zanenê; hona gramerê kirmanckî ser ro jûbiyene çîna. Herkes bi fekê ma û pîyê xo, fekê dewa xo nivisneno. Gere ma hêdî hêdî naye ra bixelesîmira.

No kî helbet bêmunaqaşa û bêxebat nêbeno. Waxto, ke ma nê heta ra qaytbikerîme, cayê kovaranê nîyanêna dayîna rind aseno. Xwezila îmkan bibiyene, na kovare welat de ya kî Tirkîye de hertim bivejîyene. Gere xebatê nîyanenî teyna teberê welatî de memanê, zere de kî bêrê wenden û munaqaşa kerdene. Na derheq de berpirsîyarîya her kesî esta. Na kovare biwanîme, bidîme wendene !...

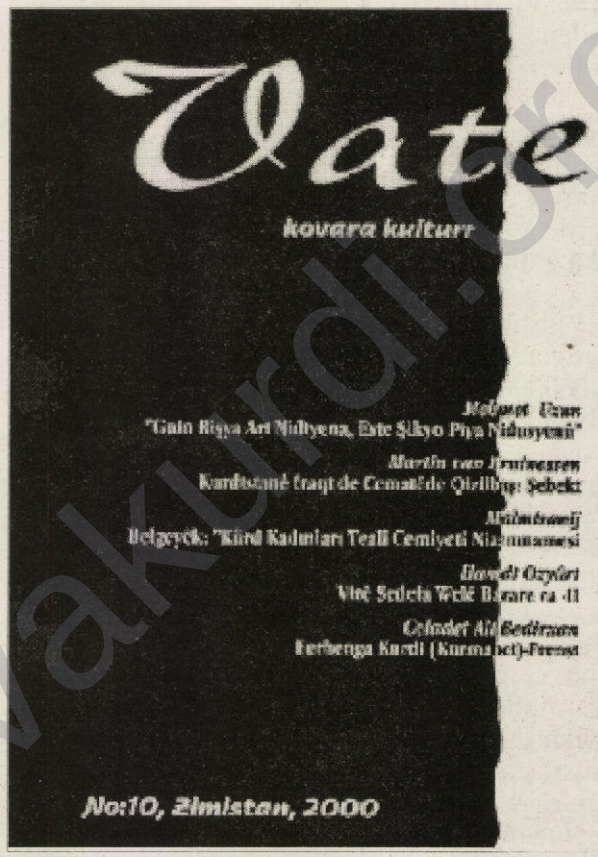

Seyîd Riza û hevalê xo Xarpet de salona mehkema de 22.10.1937 *Vate-10*

www.kurdvakurdi.org

PIRTûKÊ KIRMANCKÎ (ZAZAKÎ) BİBLİYOGRAFİ

Nê serranê peyenan de kirmanckî/zazakî xêlê pirtûkî amayî çapkerdene. Nê pirtûkê ke vejîyê zaferîye nîna teberê welatî de amê çapkerdene. No sebet ra, Tirkîye û welatî de nê pirtûkî nênê dokerdene. Dozkerdena nê pirtûka jû het de caverdîme, belka xebera zaf kesa bi nê pirtûka çîna.

Nê derheq de kovara "Vate" hûmara xo ya jûyîne (no:1) de karê de rind kerdo hatanî nika çiqa pirtûkê/kitabê kirmanckî vejîye, nê têde dê naskerdene. Wazenîme ke ma kî îta lîsta nê pirtûka bidîme, ke xebera her kesî bi nê pirtûka bibo.

Nê pirtûka ra pirtûkê ke Tirkîye de amê çapkerdene, dokerdena nîna zaf zor nîya. Nê, pirtûkxane û çapxana de ênê dokerdene. Pirtûkê ke teberê welatî de amê çapkerdene, doz kerdena nîna seba wendoxanê zerî tayê zamet bo jî, mordem nîna ebi alîkarîya nasanê xo yê ewrûpayî şîkîno pêde bikero.

Beso ke ma cat bikeme, cêr de kî dîneme wenden û nivisnayena kirmanckî ser ro xêlê meteryalî estê. Eke wazenîme wayîrê zon û kulturê xo vejîme, no teyna bi qesekerdene nêbeno, gere biwanîme. Ma ke mewanîme, menivisnîme eşkera wo ke, asîmîlasyon ra nêxelesîme ra û zonê ma, sey waştena qolonyalîsta beno vîndî şono. Gere nê xo vîra mekeme!

Bême pirtûka. Pirtûke kirmanckî, ke Tirkîye û teverê welatî de vejîyê nê wê:

1- **Mela Ehmedê Xasî**, Mewlidê Kirdkî, Dîyarbekir, 1899, 29 r. **Çapa diyine:** Mele Ehmedê Xasî, Mewlûdê Nebî Bi Ziwanê Kurdî (Zazakî), Tadox (Werger) Tîpanê 'Erebî ra: Mihanî, Fırat Yayınları, Istanbul, 1994 54 r.

2- **Usman Efendîyo Babij**; Biyîşa Pêxemberî (Mewlûda Nebî), Şam, 1933, 46 r.

3- **Şêx Selaheddînê Şêx Se'îdî** Beyatname, 1977

4- **Azad Dilêr**; Diyarbekiro Xopan o, Almanya, 1986, 60 r.

5- **Malmîsanij**, Ferhengê Dimilkî-Tirkî, Weşanên Jina Nû, Uppsala, 1987, 431 r. **Çapa diyine:** Malmîsanij, Ferhengê Dimilkî-Tirkî, Weşanên Deng, Istanbul, 1992, 431 r.

6- **Azad Dilêr** (arêkerdox), ez Çizviz Nêzana, Enstîtuya Kurdî-Şaxê Almanî, Bonn, 1987, 72 r.

7- **Malmîsanij**, Herakleîtos, Weşanên Jîna Nû, Uppsala, 1998, 51 r.

8- Tevgera Rizgariya Kurdîstan-Program, (Stockholm), 1990, 9 r.

9- **Malmîsanij** (arêkerdox), Folklorê Ma ra Çend Numûney, Weşanên Jîna Nû, Balinge, 1991, 319 r. **Çapa diyine:** Malmîsanij (arekerdox), Folkorê Ma ra Çend Numûney, Embaz Yayınları, (Ankara), 319 r.

10- **Reşit Kara**, Vora Koy, Almanya, 1991

11-**Reşit Kara**, Roc, 1992

12- **Mûnzûr Çem**, Hotay Serra Usifê Qurkizî, Weşanên Roja Nû, Stockholm, 1992, 343 r.

13- **Mesut Özcan**, Dersim (Zaza) Atasözleri, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1992, 53 r.

14- **Mûnzûr Çem** (arêkerdox), Tayê Kilamê Dêrsimî, Stockholm, 1993, 317 r.

15- **Mûnzûr Çem**, Ferhengê Kurdî-Tirkî (Zazakî), Stockholm, 1994, 589 r.

16- **Wedat Kaymak**, Istanekî Zazakî/Zazaca Hikayeler, Hiddekel Yayınevi, Stockholm, 1994, 109 r.

17-**Haydar Işık,** Memik Axa wo Dêrsimij, Tadayox: Nihem Himbêlij, APEC Tryck och Förlag, Stockholm, 1994, 148 r.

18- **J.Espar** (arêkerdox), Tanî Estanikî û Deyîrê Ma, Weşanên Rewşen Berin, 1995, 195 r.

19- **Seîd Verroj** (arêkerdox), Folklora Kûrdî Kurmancî û Dimilî, Turkiye, 1995, (?), 157 r.+54 r.

20- **Qemerê Alî (Kamar Sêylemez)**, Adir û Asme, Piya Kitaplığı , Istanbul, 1995, 71 r

21- **Alan Dilpak-Lerzan Jandîl**, Binivisne! Niyade! Birengne! 1, Weşanên Rewşen, Berlin, 1995, 142 r.

22- **Alan Dilpak-Lerzan Jandîl**, Wendene Rostî ya 1, Weşanên Rewşen, Berlin, 1995, 191 r.

23- **Mehmet Gülmez**, Dersim'ra ve Dare Estene, Zed Yayın, İstanbul, 1996, 191 r.

24- **Haydar Dılje**n, Ziwanê Ma Alfaba, Weşanên Diljen, istanbul, 1996, 90 r.

25- Derheqê Rastnuştena Kırdkî (Kirmanckî) de Kombiyayîşê Stockholmî, 1996,Stockholm 16 r.

26- **Çeko**, Razarê Dımılki-Türkçe açıklamalı Zazaca Gramer, (Almanya), (1997) , 185 r.

27- Derheqê Kırmanckî (Kırdkî) de Kombiyayîşê 2. ê Stockholmî, 1997, Stockholm, 16 r.

28- **Turan Erdem**, Ferheng Zazakî-Tirkî/Tirki-Zazakî, Doz Yayınları, İstanbul, 1997, 222 r.

29- **Malmîsanij**, Ferhengekê Kırdkî-Pehlevkî-Kurmanckî, Stockholm, 1997, 40 r.

30- Pirkûkê wenan bi ABC 1- Zîwanê Kurdî (Zazakî), Weşanên Enstîtuya Kurdî.

31- Mesut Özcan, Zazaca-Türkçe Sözlük, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1997, 234 ,

KIRMANCKÎ Û KURMANCÎ
WENDENA HERFAN

(Xwendina Tîpan)

HERFÎ	KIRMANCKI (*Zazaki*)	KURMANCI (*Kirdaskî*)
A a	asme, dair, asmên	av, adar, azadî
B b	bazar, barî, birak	beran, bager, bûk
C c	cam, cite, cîran	cêwî, cahş, cejn
Ç ç	çim, çîver, çix,	çem, çêlek, çile
D d	danga, dar, dest	dev, deşt, dûr
E e	erzan, ewro, eşkera	ez, egal, enişk
Ê ê	êne, êge, êşqiya	êzing, êvar, êş
F f	fikir, fek, fesat	fersend, feqî, fêkî
G g	gaxan, golik, goş	genim, gûz, govend
H h	hard, hêgü, hak	heval, hesp, hestî
I i	rizgarî, gırs, kilm	hogır, hirmê, bizin
Î î	îqrar, îsot, îbrik	îşev, îsot, încas
J j	jan, jû, jêhat	jor, jehr, jîyan
K k	kar, kardî, kaş	kevir, kew, kal
L l	lape, lac, laxe	lêv, law, lewra
M m	mal, manga, mordem	mast, mil, mîrov
N n	non, nêr, new	name, nav, navend
O o	oda, oncî, of	ol, omerya, oxir
P p	pird, pirnike, pepûg	pel, poz, por
Q q	qamçî, qalind, qese	qelem, qaz, qalind
R r	raye, rind, ron	rez, rû, rast
S s	satil, saye, sipê	sêv, sor, sivik
Ş ş	şit, şer, şodir	şor, şêrîn, şeng
T t	tarî, tawla, teng	teşt, tîr, ta
U u	utî, luye, gule	gund, tucar, tund
Û û	ûskira, pûk, mûye	bûk, mû, zû
V v	va, velg, veng	vekirî, vebûn, veger
W w	ware, wele, werdene	welat, wext, wekhevî
X x	xaşile, xal, xort	xebat, xwişk, xwîn
Y y	yêmîş, yaxe, yew	yekitî, yezdan, yek
Z z	zon, zelal, zelik	zêr, zîv, ziman

PIRODÊ MA PIRODÎME

Lawo biremerê vera
Xo biresnê gilê koya
Xelesîyora lakê xo ra
Kûtikê verê çîverê zalima
Fek kerdo leşo cendekê ma
Her roj her roj weno cayê de ma

Gurexo luko, fekê xo kefin o
Bîyo har, amanîya ma berda
Desto talîme ne çuyo ne kemera
Ke pirodîme, dur kuyo ma sera

Bîyo heram nono doyê ma
Hardo azmên amo pêser,
seba halê ma
No qamçî yo
No esker o
No tarîyê hepisî yo
Hardê xo de bîme macîr
Hardê xo de bîme neheq ma

Hardê ma sera bîyo mexel, bê xebera ma
Weno şimeno, dano xo ra
Ma xebetînîme anîme, o weno eşkera eşkera
Kes netawreno şoro feyzê dê ra
Tirpana xo cêno çîneno jî ver ma
Hebi destê ma, qır keno ma
Xo bi xo kîşenîme, hebi destê xo ma
No nêbeno nîya
Eke neheqîme vajerê ma ra
No nîya çiqa şono, kes nêzano
Eke ru bidîme ci, ma ra hona zaf çî wazeno
Naye ti se qebul kena
Pirodê ma pirodîme, ya ma ra ya dê ra
O kamo, amo hardê ma sera
meredîyo ra
Awa dera, hêgayê ma sera birna

îndî beso !....
No marê ne qeder o, ne kî îskan o
Pîlanê ma, ma ra her daîm nîya vato:
Ya hero, ya mero !

Denîzê Axçîg

www.arsivakurdi.org

Fransz Werfel'in ünlü kitabı

"Musa Dağ'da 40 Gün"

1915 Ermeni sürgününe karşı trajik bir halk direnişini anlatıyor

> „Rusya'da ruhsal yokoluş yerine Osmanlı topraklarında fiziksel yokoluş; üçüncü bir yol yoktu„

Belge Yayınları Marenostrum Dizisinde önemli bir kitap daha yayınladı: Avusturyalı yazar Fransız Werfel'in ünlü romanı "Musa Dağda Kırk Gün" (Nisan 1997 İstanbul, 800 s.)

Fransız Werfel'in "**Musa Dağ'da Kırk Gün**"ü 1915 Ermeni sürgününe karşı trajik bir halk direnişini anlatıyor.

Yves Ternon'un "**Ermeni Tabusu**", Türkçeye çevrilmiş ilk Ermeni romanı "**Hegnar Çeşmesi**" ve, "**Jenosid**" gibi Ermeni "*tabu*"suna güçlü darbeler indiren kitaplardan sonra, Ermeni Jenosidini işleyen klasiklerin başında gelen "**Musa Dağ'da Kırk Gün**"ü yayınlamakla Belge Yayınları alandaki yazına çok değerli bir yapıt armağan etmiş oldu. Bu atılımından dolayı yayıncılarını kutlamak gerek...

İttihat-Teraki, I. Emperyelist Paylaşım Savaşı başlar başlamaz, Ermenileri vatansızlaştırmak ve "Doğu"yu Ermeni nüfusundan arındırmak için uygun fırsatı yakaladığını düşündü ve sonuçta 1.5 milyonu aşkın insanın ölümü, bir o kadar da sürgün edilmesiyle sonuçlanan ünlü "**Ermeni Tehciri**" başlattı. 1915 soykırımı, Ermeni ulusalcılığının geleneksel direniş merkezleri olan Van, Sason ve Zeytun gibi yerlerde direnişlerle karşılaştıysa da sürgün genellikle büyük bir kolaylık ve kıyıcılıkla gerçekleştirildi.

Sürgün'ün "ölüm"le, yokoluşla eşanlamlı olduğunu bilen Ermeniler'in kitlesel olarak bu kaderlerine karşı direndikleri yerlerden biri de Musa Dağdır. Şimdi Antakya ilinin sınırları içinde kalan Musa Dağ'ın 7 Ermeni köyü sürgün kararına karşı dağa çekilerek 40 gün boyunca görkemli bir direniş sergilediler. Fransız Werfel romanında bu direnişi anlatmakta... Roman'ını 1929 yılında Şam ve Halep'te Ermeni sürgününden, Musa Dağ'dan kurtulmuş açlık ve sefalet içindeki Ermeni göçmenlerin gerçek yaşam öyküleri ve anlatımlarına dayanarak tasarlayan Werfel, eserini 1932-33 yıllarında Almanya'da tamamlayarak yayımladı. Yahudi kökenli olan Werfel'in Ermeni soykırımına olan ilgisi "*göçmen bir ulusun ortak kaderine*" duyduğu ilgiyle, sanki Nazi Almanya'sında Yahudilerin tasfiyesiyle sonuçlanan büyük soykırımın izlerini 1915'de sezinlemiş gibidir.

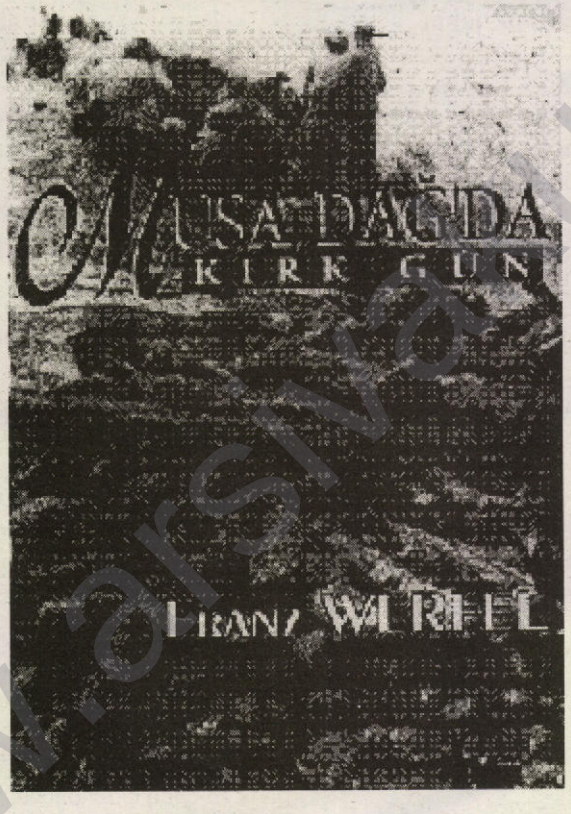

"**Musa Dağ'da 40 Gün**" Ermeni soykırımına ilişkin dünya klasikleri arasında yer almış ünlü bir eser olmasına karşın, Türkçe'ye 60 yıl sonrasında kazandırılmış olması bu alandaki mayınlanmanın boyutlarını gösteriyor. Roman, filme de alınmak istenmiş ama Türk Dışişlerinin çabasıyla bu girişimler engellenmişti...

Kitabın ilginç bölümlerinden birisi de Papaz Johannes Lepsius ile Enver Paşa arasında geçen tarihi konuşmanın kurgulanarak anlatıldığı bölüm. Ermeni soykırımının dünyaya mal edilmesinde tanınan isimlerden biri olan Lepsius *"Naim Bey'in Anıları"*nın da yazarıdır. Lepsius, o dönemde Halep'te görevli bulunan Naim Bey'den elde edilen Osmanlı belgelerini yayınlayarak büyük tartışmalar yaratmıştı.

www.arsivarmenia.org

Yazar, roman kahramanları aracılığıyla Ermeni toplumun bir çözümlemesini yapmaya çalışırken, aynı zamanda sürece ilişkin tarihi tespit ve tanımlamalarda da bulunmaktadır. Uzun yıllar Avrupa'da eğitim görmüş olan Ermeni doktor şöyle der:

"Herşey olabilirsiniz. İnsan herşey olabilir, ama ermeni olmak bir imkansızlıktır!"

Zeytun'un son Belediye Başkanı Nezaret Çavuş ise, Ermeniler arasında yaygın olan görüşünü son ana kadar muhafaza eder:

"Rusya'da ruhsal yokoluş yerine Osmanlı topraklarında fiziksel yokoluş; üçüncü bir yol yoktu."

Fakat üçüncü yolu romanın aynı bölümünde başka bir kahraman dile getirir:

"Nasılsa öleceğiz, Savaşarak ölmeyi tercih ederiz!"

1915 olaylarının "soykırım" değil, "sürgün/tehcir" olduğunu söyleyerek hafifletmek isteyenlere nisbet edercesine yazar, kurbanların şöyle düşündüğünü aktarır:

"Oysa sürgün farklıydı ! Öyle ki, en vahşi ölüm bile, sürgünle kıyaslandığında kurtuluş sayılırdı!"

Ermenilerin durumu umutsuzdu çünkü; devletler arası hukuka uymak zorunda olmayan bir düşmanın eline düşmüşlerdi. Kendisini herhangi yasal bir bağımlılık içinde hissetmeyen daha korkunç bir düşmanın pençesindeydiler: Bu korkunç düşman kendi devletleriydi. Buna karşılık romanın baş kahramanlarından ve direnişi örgütleyen **Gabriel Bagratyan**'ın kişiliğinde Ermeni ulusu ile Avrupalı ilişkisi Werfel'in bakış açısını da ele vermektedir. Gabriel, uzun zaman Avrupa'da kalarak bir Fransızla evlenmiş, çocuklarını Fransız olarak eğitmiş bir Ermeni aydınıdır. Gabriel'in baba topraklarına geri dönüşü ve kendisini ulusunun kaderiyle kaçınılmaz biçimde içiçe buluşu, Ermeni aydınlarının kendilerini sorgulamaları için bir çıkış noktası olmakla beraber; Ermeni ulusuna direnişi, savaşmayı ve kurtuluşu bir "batı"lı kişiliğin göstermesi, diğer tiplerin (Papaz Ter Haykazun hariç!) buna tabi tutulması, kendisini Ermenilerin kurtarıcısı gören Batı/Hristiyan anlayışının bir dışa vurumu olsa gerek."Musa Dağı" direnişini bir Ermeni, bir Kürt ve bir Türk gibi bu kaderin ortağı halkların değil de, bir Avrupalı tarafından romanlaştırılmış olması, kendi gerçekliğine yabancılaşan "edebiyatçıları" da biraz düşündürmeli diye düşünüyorum.•

Özge Yalın

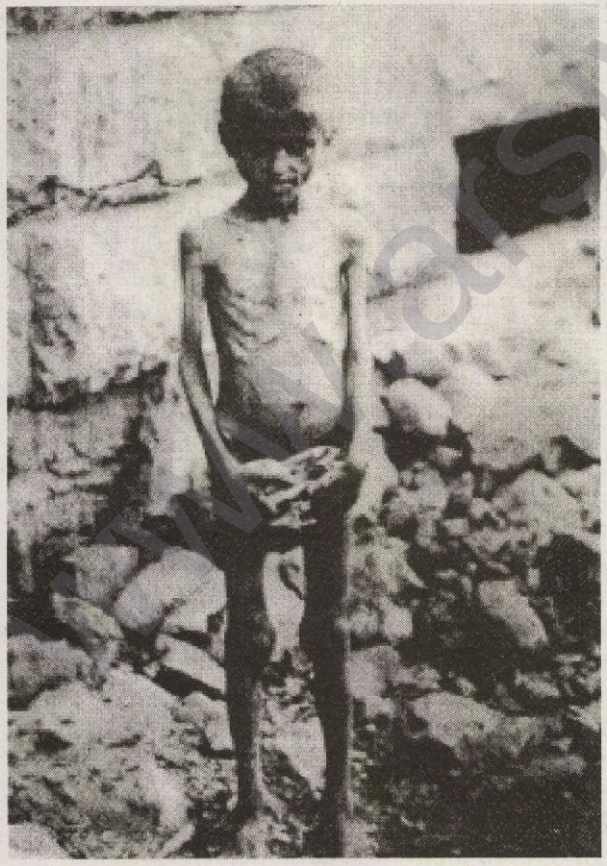

1915 SOYKIRIMINI UNUTMA !

1915 Büyük Ermeni soykırımı insanlık tarihinin kara lekelerinden biridir. İşbirlikçi Kürt Feodallerinin de Osmanlı-Türk sömürgeciliğine suç ortaklığı yaptığı bu kanlı eylem, Ermeni ve Asuri uluslarına karşı işlenmiş tarihsel bir haksızlıktır. Osmanlı İmparatorluğu'nun Türklük temelinde yeniden düzenlenmesi, Turan'a açılma gibi hayallerle Alman Emperyalizmin işbirliğiyle girişilmiş, sürgün eşliğinde yürütülen sistemli bir soykırım harekatıdır bu. Kemalist Cumhuriyet'in temelleri ve Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi soykırım üzerinde yükselmiştir.

1915 jenosidi, yıllar sonra Nazilerin, Yahudi ırkını toptan yoketmelerinin de ilham kaynağını oluşturdu. Hitler, generallerine "artık kimsenin Ermenilerin yokedilmesinden bahsetmediğini" hatırlatıyordu.

Soykırım, sürgünleri ve bu suçların sorumlularını unutmayalım. Tarihsel suç ve haksızlıklar üzerine temellenen oluşumları reddedelim!..

www.arsivakurdi.org

PKK Sürecinin yankıları

◇ PKDW (Parlamana Kurdistan a li Derweyi Welat / Sürgünde Kürdistan Parlamentosu) dağıtıldı.

◇ BDGP (Birleşik Devrimci Güçler Platformu) Sürecini Noktaladı

◇ Bir süre "Faaliyetlerini donduran" Kuzey Kürdistan Ulusal Platformu ise sonunda "Yola Devam" dedi..

PKDW (Sürgünde Kürdistan Parlamentosu) dağıtıldı.

Temsil ve oluşumu tartışmalı olmasına rağmen, taşıdığı misyon ve mesajları itibariyle TC'yi diplomasi alanında bir hayli rahatsız eden **PKDW** (Sürgünde Kürdistan Parmlamentosu) sesiz biçimde dağıtıldı.

PKDW'nin kuruluşu ve ilanı, Kuzey Kürdistanlı Güçlerin Cephe çalışmalarının devam ettiği, Türkiye'de ise DEP'li milletvekillerine karşı yargı ve cezaevleri sürecinin açıldığı bir dönemin ardından geldi. Avrupa'ya çıkan DEP milletvekillerinin de yer aldığı PKDW, TBMM'nin temsil krizini daha da derinleştiren bir işlev gördü.

Türk devleti sık sık PKDW'nin çeşitli diplomatik görüşmelerde bulunmasından, Oslo, Moskova ve son olarak Roma toplantılarında gördüğü kabul ve ilgiden duyduğu rahatsızlığı dile getirmekte ve diplomatik krizler oluşmaktaydı. Bask'ta yapılması kararlaştırılan toplantıyı engellemek için büyük çaba göstermiş, buna rağmen Bask Parlamentosu kararını değiştirmemişti.

Demokratik Cumhuriyet projelerinin "resmen kabul" edilmesi ardından gerekçeleri Kamuoyuna açıklanmadan PKDW'nin dağıtıldığı ve KNK'ye katılacağı duyuruldu.

BDGP, sürecini noktaladı.

4 Haziran 1998 günü **PKK**(Partiya Karkerên Kurdistan), **TKP(ML)**(Türkiye Komünist Partisi (Marksist-Leninist), **MLKP** (Marksist Leninist Komünist Partisi), **TKP/ML**(Türkiye Komünist Partisi/Marksit-Leninist), **TDP** (Türkiye Devrim Partisi), **DHP** (Devrimci Halk Partisi), **TKP-Kıvılcım** (Türkiye Komünist Partisi-Kıvılcım) ve **DS** (Devrimci Sol)'un bir araya gelerek dört temel ilke üzerinde oluşturduğu "Birleşik devrimci Güçler Platformu" (**BDGP**), **TKP/ML**'nin ayrılmasına karşılık, **BP/KK-T** (Bolşevik Parti/Kuzey Kürdistan-Türkiye), **DSİH** (Devrimci Sosyalist İşçi Hareketi), **BYDÖ** (Beth-Nahrin Yurtsever Devrimci Örgütü) ve **PRK/Rizgari** (Partiya Rizgarîya Kurdistan) 'ın katılımıyla genişlemişti.

BDGP, son olarak PKK'deki "strateji değişikliği" ardından bir yol ayrımına geldi. 24 Eylül 1999'da "Kürdistan ve Türkiye halklarına" başlıklı bir bildiri yayınlayan Platform, "Gelinen aşamada sürecin özelliğinden dolayı BDGP'de bir dönüm noktasına geldiği, yeni sürecin kendisiyle birlikte gerek taktiksel ve gerekse stratejik açıdan farklı yaklaşımlar beraberinde getirmesiyle, BDGP'nin kendi içinde ayrışmaya uğradığı"nrı açıkladı. Açıklamaya göre PKK, DHP ve BYDÖ farklı bir zeminde, geriye kalan TKP(ML), MLKP, Devrimci Sol, TKP-Kıvılcım, DSİH, PRK/Rizgari, BP/KK-T ve TDP ise BDGP'nin kuruluş bildirgesi temelinde ortak hareket etmeye karar vermişlerdi.

11 Ekim 1999'da ise BDGP içindeki ayrılık kesinleşti. PKK, DHP ve BYDÖ'nün ve "silahlı mücadeleye son verme ve sınırların dışına çıkma çağrısını kabul etmeleri' ardından Platformun dışında kaldıkları açıklandı.

Buna rağmen BDGP'deki iç tartışmalar devam etti. 22 Kasım 1999 tarihli açıklamada "İmralı savunmalarıyla başlayan belirsizlik sürecinde platformun tıkanmayla karşılaştığı, bu dönemde pratik tavır alma ve eylemlilikleri sürdürme olanağı olmadığı, A.Öcalan'ın 2 Ağustos 99'da "PKK güçlerini sınırların dışına çekme ve silah bırakma" çağrısından sonra BDGP'nin içinde ayrışmanın kaçınılmaz hale geldiği" vurgulanmaktaydı.

"TKP(ML), TDP, PRK/Rizgari, BP/KK-T, Devrimci Sol ve DSİH, kuruluş ilkeleri doğrultusunda, sürecin somut koşullarına uygun eylem ve ortak noktalarda belirlenecek taktiklerle BDGP'nin devam ettirilmesini; MLKP ise kuruluş ilkeleri doğrultusunda eylem birliği ihtiyacının doğru olduğunu ancak, "BDGP kurucularından olan PKK'nin devrimci mücadele ve BDGP dışında kalışı; mücadelede birleştirilmesi gereken güçlerin önemli bir kısmının BDGP dışında olması ve onların eylem birliği ve ittifaklar politikasındaki farklı politikaları nedeniyle, bugünkü ortamda BDGP'nin misyonuna uygun bir rol oynama şansının olmadığı" ve "bu nedenle BDGP'nin kendini fesh etmesini" önermiş; TKP-Kıvılcım, BDGP'nin devam ettirilmesi fikrini savunmasına rağmen, son toplantıda gelişmelerin tartışma ve

sürümcemede beklemesi gerekçesiyle platformdan çekileceğinibelirtmiştir."

Durum değerlendirmesi yapan BDGP üyeleri, giderek daralma yaşanacağı ve bunun eylem birliği platformunun toparlanmasını dahada zaafa uğratacağı tesbitiyle, Platformun "uygun bir biçimde sonuçlandırılmasının daha doğru olacağı kanaatinevarıldığını"açıkladılar.

Böylece Bir "Birlik Platformu" daha tarihteki yerini almış oldu. BDGP üyeleri, "bundan sonraki dönemde de, yaratılan ortak değerleri savunup, bu zemin üzerinden gerek yerel ve gerekse de merkezi düzeylerde ihtiyaçlar özgülünde diyaloğ, ortak çalışma ve fikir alışverişinde bulunma anlayışıyla haraketedecekelerini" deaçıkladılar.

Faaliyetlerini Dondurmuş bulunran Kuzey Kürdistan Ulusal Platformu ise "Yola Devam" kararı aldı..

Kuzey Kürdistan Ulusal Platformu'nun Oluşumu, 1992 yılında PKK'nin ilk tek taraflı ateşkesi ve ardından PKK-PSK protokolleri ile birlikte tüm Kuzey Kürdistanlı örgütleri kapsayan bir Kürdistan Ulusal Demokrateik Cephe'si çalışmalarına kadar uzanıyor. Bu çalışmalar tüzük ve program konusunda uzlaşılmış olmasına rağmen, siyasal ortamın gerginleşmesiyle birlikte, dış etmenlerle dondurulmuştu.

Cephe çalışmaları ikinci kez başladığında bu kez "Platform" modeli tercih edildi. Platform, **Partiya Karkerên Kurdistan** (PKK), **Hevgırtın Welatparêz** (HW), **Kürdistan Komünist Partisi** (KKP), **Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Partisi** (PADEK), **Partiya Rızgariya Kurdistan** (PRK-Rızgari), **Partiya Sosyalist a Kurdistan** (PSK), **Partiya Şoreş-Kawa** (PŞ-Kawa), **Rêxıstına Sosyalist Demokratik a Kurdistan** (RSDK) örgütlerinden oluşuyordu.

PKK'deki strateji değişikliği ardından Kuzey Kürdistan Ulusal Platformunda da yoğun tartışmalar yaşandı. Buna göre üyeler "yeni süreci izlemek ve platformun kaderini gelişmeler ışığında değerlendirmek üzere „faaliyetlerini dondurma" kararı aldı.

Ocak 2000'de PKK dışındaki üyeler yeniden bir durum değerlendirmesi yaparak platformun yeni bir program ve tüzükle birlikte devam ettirilmesi fikrinde birleştiler.
Şubat 200'de yayınlanan Ulusal Platform bildirisindeşöyledenmekteydi;

" Kürt ulusal hareketinde birlik arayışlarının bir sonucu olarak oluşturulan Kuzey Kürdistan Ulusal Platformu, PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın yakalanıpTürkiye'ye götürülmesiyle başlayan süreci değerlendirmek amacıyla çalışmalarını dondurduğunu kamuoyuna açıklamıştı.

Aradan geçen zaman zarfında hem yeni sürecini, hem de platformu oluşturan Kürt partilerin sürece yönelik tavırlarının netleşmesi üzerine Platformu yeniden canlandırmak amacıyla bir araya gelen Kürt örgütleri, çalışmalarını devam ettirme yönünde karar aldılar.

Platformun programı ve çalışma ilkeleri üzerinde tartışma yürüten Kürt örgütleri, programı yeni şartlara uygun hale getirmek amacıyla bazı değişiklikler yaptılar, bazı talepleri programdan çıkartırken, dönemin gerektirdiği bazı yeni talepleri programa ekledi̇ler.

Demokratik Cumhuriyeti formülasyonunun yoğun olarak tartışıldığı ortamda, Kürt sorununun bir dil sorununa indirgenip üniter devleti çerçevesinde çözüm arandığı bir dönemde, sorunun ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi çerçevesinde çözüleceği konusunda hemfikir olan Platform üyesi partiler, halkın geleceğini belirleyeceği özgür koşulların oluşturulmasını asli görevleri olarakgörmektedir.

OHAL, köy koruculuğu, özel ordu, JİTEM gibi kuruluşların dağıtılması; Düşünceyi ifâde ve kendi kimliğiyle örgütlenme Kürtler de dahil her toplumsal guruba tanınması; Kürt ulusal kimliği ve Kürdistan topraklarının Anayasada tanınması; Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskı ve yasakların kaldırılması; BM, Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, AGİT ve öteki uluslararası temel belgelerde yer alan ilkelerin Kürt sorununda uygulanması vb güncel talepler için mücadele etmeyi önüne koyan Platform, Güney Kürdistan'daki Federal Devlet oluşumunu desteklemeyi bir görev olarak görmektedir.

Kürtlerin ulusal haklarının kabulü temelinde Türkiyeli devrimci, demokrat ve barışsever güçlerle, ortak mücadele platformu oluşturulmasından yana olan Platform, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki güçlerle dostluk ve dayanışmayı temel almaktadır.

Platformun örgütsel bileşiminde de değişiklik olmuştur. Platformu canlandırma toplantılarında çağrıldığı halde hazır bulunmayan PKK Platformun dışında kalmıştır.

Platform, programı kabul eden ve çalışmalara katılmak isteyen diğer partilere açıktır.
Kürt ulusal saflarında yer alan demokratik kitle örgütleri, kurum, kuruluş ve şahsiyetlerle ortak mücadeleden yanadır.
Bu kesimlerle ilişkinin biçimini onlarla tartışmaya hazırdır."

Ulusal Platformun yeniden canlandırılmasının ardından PKK de, platforma katılma isteğini bildirdi. Önümüzdeki günlerde Platformun bu yönde bir karar alması gerekiyor.

Avcı Öyküleri ya da Tarihine Sahip Çıkmayan Aslan

Nesimi Aday

Bu makeleye, 'ideolojiler tarihe düşman mı, tarihi tarih yapanlar ideolojilerden arınabilirler mi?' sorularıyla başlamak istiyorum. Ama bu soruları, birer soru işareti olarak başka bir zamana ve başka bir makaleye saklayacağım. Bu yazınsal yolculuğu ise başka bir kulvarda; resmi tarih üzerinden sürdüreceğim. Bilinen bir atasözüdür, "Aslanlar kendi tarihlerine sahip çıkana kadar, avcılık öyküleri, hep avcıyı yüceltecektir." Bu satırların yazarının meramı da budur. 'Avcı öyküleri' veya resmi tarih. 'Avcı öyküleri'ni deşifre etme eylemine, 'aslanın kendi tarihine sahip çıkması' anlamını yükleyebiliriz ve 'derdimiz'de budur. Ancak hemen belirtmeliyim ki, sergilememiz gerektiğine inandığım-inandığımız 'karşı duruşu', 'farkında olmama halleri'mizle sekteye uğratmaktayız. Nasıl mı?! Açmakta yarar var: Kendini bilme hali olarak, geçmiş ve gelecek paradoksu içinde insanı oyalayan tarih, 'kendini bilenin' ağırlığı olarak kişisel ve toplumsal tarihimizi yönlendirir. Fakat, içsel olarak özlemini duyduğumuz 'Kendini bilme hali' aynı zamanda 'kendini bilmeme' hali olarak da yaşam bulur. Şimdi karşıt fikirlere yönelik entellektüel faaliyetlerimize kadar sızan bir 'farkında olmama hali'nin, bu 'karşıt' süreci dejenere ettiğini söyleyebiliriz. Böylece sağımızı solumuzu kuşatan 'resmi tarih', yine bizim argümanlarımızla beslenip, biz ne kadar deşifre etmeye çalışsak da, zehrini enjekte etmekte. Kurduğumuz bu uzun cümlelerden sonra somut bir örnek üzerinden -ki makalenin de varacağı nokta budur- açmaya devam edelim:

Yeni bir yılı, yüzyılı ve binyılı kucakladığımız şu günlerde, halen dünyanın çeşitli yerlerinde halkların ve kültürlerin varoluş mücadelesi vermesi, insanlık tarihine bir utanç abidesi olarak dikilecek gibi görünüyor. Küresel ekonomiyle beraber, yerel (kültürel) formlar pazara çıkıyor ve oradan da bir bilinmezin içinde yolculuğuna devam ediyor. Bu 'bilinmezlik' durumu bir yanılsama olarak 'iyi' gibi görünüyor. Fakat kapitalist sistemin 'herşey meta için' anlayışı, zamanla bu yerel formları bir yokoluşa sürüklüyor. Bir yerel damak tadı olarak lahmacun belki hamburgerle bir ölçüde rekabet edebilir ama tandır ekmeğinin hamburger karşısında yaşama şansı ihtimallere bile giremiyor. Dünya dediğimiz bu global köyden, daha aşağılara inip Türkiye'ye ve oradan da Dersim'e ve Dersim'in kaybolan değerlerine gelmek istiyorum.

Dersim'de kollektif bellek deforme edilmiştir

Bir klasik cümledir, tekrarında yarar var: 'Dersim yüzyıllardan beri kendi inançları ve kendi değer yargıları içinde özgürce yaşanan bir coğrafya olmuştur.' Bu klasik cümle doğrudur ve devam ettirmekte yarar var. Dersim'in bu 'özgürlükçü' tutumu, sürekli otoriteyi rahatsız etmiş ve Dersim'in 'ıslah' edilmesi programı hep gündemde kalmıştır. Otoritenin, Dersim'i 'ıslah' etme projeleri zaman zaman fiziki şiddetle (1937-1938 ve diğerleri..) kendini gösterse de asıl program

www.birsiyaklasim.org

asimilasyonla uygulanmış ve halen de yürürlüktedir. Bu programın en büyük hedefi de kültürdür. (1) Program çok basit metodlar kullanılarak uygulanıyor. Öncelikle kollektif belleği zayıflatacak ve kültürü kimliksizleştirecek olan, resmi dili-Türkçeyi öğretmek ve yaygınlaştırmak gerekiyordu. Sakallı Nureddin Paşa, Koçgiri'yi vuracakları zaman (1921) şu sözleri sarfetmişti: "Zo'ları bitirdik, sıra Lo'larda." Paşa'nın Zo'ları Ermeniler'di. Doğrudur, her ne kadar resmen kabul etmeseler de Zo'ları bitirdiler. Sıra Lo'lara gelmişti ve program uygulanmalıydı, öyle de yapıldı. Burada altını çizmek istediğim nokta şuydu: Dil. Paşa, yapacakları katliamı 'müjdelerken', dili, ulusal bağlamı içerisinde ele alıyor ve hedefini dil üzerinden somutluyordu. Bu programın 77 yıl sordaki somut durumu değerlendirildiğinde başarı grafiğinin bir hayli yükseklerde seyrettiği göreceğiz. Örneğin 1965 yılına kadar olan nüfus sayımları formlarında Türkçe dışındaki dillere de yer verilmesine karşın, azınlıklar bu tarihten sonra yok sayılmıştır. (2)

Gelinen aşamada (kültür açısından) kollektif bellek ve kollektif psikoloji büyük oranda deforme edilmiştir. Yaşanan bu deformasyonun boşluğundan yararlanan 'resmi kültür', Dersimli'nin gündelik yaşantısına sızmış ve durum kanıksanmıştır.

Türkiye geneli ele alındığında ve tabii ki Türkçe üzerinden değerlendirildiğinde, Dersim'de okuma-yazma oranının yüksek olması ve Dersimlilerin bununla övünmesi, hatta bunu bir 'aydınlanma' olarak görmesi vahimdir. Doğrudur, dil ve okuma yazma bilme 'aydınlanma' olarak değerlendirilebilir. Ancak kimin dili ve kültürü sorusunu da sormak gerekir. Aksi takdirde konuştuğumuz anadilin, kendi ellerimizle ölümünü hazırlamak olacaktır, ki bugün anadilimizi ne kadar ve ne oranda kullandığımız ortadadır.

Dil üzerinden yürüdüğümüz bu kulvarı başka açılaradan da ele alabiliriz. Bir farkında olmama hali olarak kanıksanmayı, yakın bir tarih olması itibariyle örneklemek istiyorum; 38 Katliamı'nın 'elebaşı'larından Abdullah Alpdoğan'ın isminin (M.Kemal ve İ. İnönü'yü ayrı tutarsak) bir okula ve mahalleye verilmesi ve bu ismin kanıksanması düşünülmeye değer bir olgudur.

İnancın ılıman iklimi ve Dersim

Yukarda, bir bilinç hali olarak 'farkında olmama halleri' üzerinde durmuştuk. Şimdi bu 'farkında olmama hali'nin ideolojik sonuçları ve pratikleri üzerinde durmak istiyorum. Ancak, konuyu sosyo-psikolojik çıkarsamalardan öte, günlük yaşantımıza da değen boyutlarıyla ele almakta yarar var.

Kendi değer yargılarımız ve teorik çıkarsamalarımız üzerinden Munzur Baba mitosunu tartışmaya açmak istiyorum.

Kısa bir giriş ve okuma olması açısından: Mitoslar genel olarak beşe ayrılır; Ritüel Mitoslar, Orjin Mitoslar, Kült Mitoslar, Prestij Mitoslar ve Eskatalogya Mitoslar. Munzur Baba mitosunu 'orjin mitos' olarak ele alabiliriz. Bu mitos türü "etiolojik mitos" (nedenbilimsel mitos) olarak da adlandırılır.(3) Bu tür en eski mitos türü olarak da adlandırılır. Bu türü Hooke şöyle açıklar: "...bir göreneğin, bir adın, hatta bir nesnenin nasıl doğduğunun imgesel açıklaması..."

Munzur Baba mitosu, tıpkı aleviliğin felsefi örgüsünü oluşturan maneviyat ve bu manevi dünyayanın cümleleştirilmiş hali olarak da 'mütevazilik' üzerine kurulmuş kısa bir mitostur ve önemlidir. Önemlidir çünkü, "bir asa, bir hırka" üzerine kurulmuş bu inancın mitolojideki dışavurumudur Munzur. O bilindiği gibi, kendisine tapınmaya gelen insanlardan kaçar. Tedirgindir. Kendisinde bulunan bu 'doğaüstü' gücü bir tapınma hali olarak görülmesini istemez. Ancak ortadan kaybol-

www.asiakurd.org

makla da bu anlayışa karşıt bir 'pratik' sergiler.

Şimdi asıl sorun ve soru şudur: Munzur'un ağası haca gitti mi? Bir alevi olduğu varsayılan (4) Munzur ve ağasının hac ziyaretinin gerçekleştiği mekan Kâbe midir?

Dersimliler ziyaretlerde hacı olur

Kutsal yerlerin ziyaret edilmesi anlamına gelen ve Arapça'dan Anadolu dillerine de geçen hac, sadece İslamda olmayıp diğer dinlerde de başka isimlerle (örneğin, İngilizce'deki ifadesi pilgrinag'dir) bilinir ve geçtiğimiz yıl Amerika başkanının gelip Efes'teki Meryem Ana (Meryem Ana'nın Evi) kilisesinde 'hacı' olması hatırlanacaktır. Buradan Munzur mitosundaki, Munzur'un ağasının haca (Kâbe'ye) gitmesi bölümne gelelim.

Her ne kadar tarihsellik bir ölçüt olarak görülmese de, Munzur'un ağasının hacı olduğu mekan Kâbe değil. Efsanedeki bu cümle deforme ve dejenere edilmiştir. Daha düne kadar (Cumhuriyetin kuruluşundan sonrayı ele alırsak) resmi otoritenin giremediği meta değişiminin çoğunlukla kendi içinde olduğu bölgede, bu efsanenin Türkçe ile ifade edilmesinin tarihsel bir geçmişi yoktur ve olduğunu iddia etmek de tarihsel olarak yanlıştır. Bu yanlışlık yapılmakta ve ne yazık ki bu yanlışlığı yine Dersim kökenli yazarlar yapmaktadır.

Dersimli ve yazarlar munzur özgülünde olduğu gibi birçok efsaneyi, masalı ve türküyü (klam-stran) Türkçeleştirdi. Bu verilerden yararlanan resmi ideoloji kalemşörleri, hiç zaman harcamadan hikayeleri istedikleri yöne kanalize ettiler. Zamanla hikayenin orjini unutuldu ve yerini deforme edilmiş haline bıraktı. Böylece uydurulmasına yardımcı olduğumuz bir yalana biz de inanmaya başlamış olduk.

Zerdüşt'ün mezarı ya da Laleş Tapınağı

Şiiler ve Anadolu alevilerinin bir kısmı (örneğin Afyon Emirdağı alevileri) Kerbela'daki Hz. Ali Cami'ne giderler. Ayrıca bu ziyaretlerin arkaik ilişkilerini incelersek karşımıza çıkacak olan en önemli bulgu da Kürt alevilerinin köken itibariyle Zerdüşti ve Yezidi Kürtlerle olan ortak özelliklerine, Zerdüştün mezarına ve Yezidilerin hac yeri olan Laleş Tapınağı'na çıkaracaktı. Dersim alevilerinin geleneklerine bağlı (ki çoğunluğun Dersim'den gittiği görüşü vardır) aleviler ise hac ziyaretleri daha çok bulundukları bölgede yaşayan ve ya yaşadıklarına inandıkları insanların yatırlarına ve yüksek tepeler üzerinde bulunan ziyaret'lere yaparlar.(5) Halk inancının en önemli arkaik tipleri olarak da Düzgün Baba, (Duzgın Bava) Üryan Hıdır (Orya Xıdır), Kurêş ve Baba Mansur sayılabilir.

Munzur Baba mitosunun Dersim orjinli olmadığını da düşünebiliriz. Diyelim ki Tufan Mitosu'nda olduğu gibi, alışveriş amaçlı gidiş gelişlerden tutun da çeşitli nedenlerden gidip gelmeler sonucu bu mitosun dünyanın dört bir yanına dağılması sözkonusu. Fakat Munzur Baba mitosunun böyle bir olasılığı barındırma şansı yok. Dört yanı dağlarla çevrili bir coğrafyada pek olanaklı görünmüyor. Bir de Munzur Gözeleri somutu ortadayken.

Sünni devletin, sunni hacı

72 yaşındaki babama 'Hacı Bektaş Türk müydü?' sorusunu sorduğumda tepkisini "yok gavurdu" olarak dile getirmişti. Şuraya varmak istiyorum: Kürt alevileri, çoğunlukla, Türk ve sünni kavramlarını aynı anlamda kullanıyorlar. Ulus ve ulusal terimlerine yabancı olan bu Kürt alevileri, gündelik yaşamlarına temel çelişki olarak alevilik ve süniliği oturtmuşlardır.

Buradan Munzur Baba kültüne dönersek; Devletin resmi mezhebi haline gelen sünnilikle beraber, toplumsal anlayışlarda değişim gösterdi. Önceleri kendi inançları (Muhammed'in reddi anlamında algılanmamalı) ve bu inançların arkaik dönemlerine ait

www.arsivakurdi.org

kutsal mekanlara hac ziyaretine giden aleviler, sünnilerin hac ziyaretlerinin kitle iletişim araçlarının da etkisiyle yaygınlık kazanıp, toplumun gündemine girmesiyle, kendi hac ziyaretlerini popüler bir anlayışa rakip görmediler ve zamanla bu durumu da kabullendiler. Gelinen aşamada tıpkı Muharrem Orucu gibi sessiz sedasız ibadetlerini yerine getirdiler ve sünnilerin ziyaretlerini de hac olarak kabullendiler. Bu anlayış sadece halkta değil araştırmacı-yazarlarda da cümleleşti. Munzur Çem "Dersim'de Alevilik" isimli kitabında aynı yanlışlığı tekrarlar. Şöyle diyor Çem; "Aleviler islamiyetin beş temel şartından dördünü (Namaz kılmak, oruç tutmak, zekat vermek, hacca gitmek) hiç yerine getirmezler." Görüldüğü gibi Aleviler, bir kollektif bilinçaltı olarak halen hac denilince sünnilerin hacını kastetmektedirler. Bu etkinliklerini, düşünsel ve bu paralel de de pratik olarak sürdürmektedirler. Yıllardır Dersimi asimile etmek için elenden geleni ardına koymayan devletin resmi ideologları işte tam da bu noktalardan saldırıyorlar.

Gerek derlemecilerin ve gerekse araştırmacı yazarların, Munzur Baba efsanesini ele alan makale ve kitaplarını yeniden ele alıp tasih etmeleri gerekmektedir. Bunu sadece Dersim'e olan manevi bağları gereği değil, bilim ahlakı açısından da gerekli görüyorum. Aksi taktirde, yitirdiğimiz değerler kervanına elimizde kalan mitolojik öykülerimizi, ağıtlarımızı ve Dersim orjinli diğer kültür formlarımızı da katacağız.

1-Asimilasyon programı sadece Dersim'de uygulanmamıştır, buna bütün Kürt illerini ve diğer etnik grupların yaşadığı illeri de ekleyebiliriz. Makalenin çıkış noktası Dersim olduğu için, Dersim özgülünde örnekler verildi.

2- Bu konude geniş bilgi için Fuat Dündar'ın Türkiye Nüfus Sayımlarında Azınlıklar isimli kitabına bakılabilinir.

3- Bu konude geniş bilgi için bkz. Ortadoğu Mitolojisi, S.H. Hooke, sf.11.

4-Tabi Munzur yaşayıp yaşamadığı sorusu mitos açısından yanlış bir sorudur. Mitolojide gerçek aranmaz. En fazla hikayenin nedenleri ve niçinleri üzerinden bir ana fikir oluşturulabilinir.

5-Altını çizmeden geçemeyeceğimiz bir nokta da şudur: Alevilerde kutsal yer anlamında kullanılan ziyaretlerin Zerdüştilerin de Zagurat dediği ve yerle gök arasındaki bağıntı anlamına gelen isimden türediği gerçeğidir.

MUNZUR BABA EFSANESİ

Dersim de, Munzur adında bir çoban varmış. Munzur, iyi niyetli, kimsenin varına yokuna karışmayan, kendi halinde halim selim bir adammış. Günlerden birgün Munzur'un ağası Kerbela'ya, haca gitmeye karar vermiş ve hayvanlarını Munzur'a teslim edip gitmiş. Ağa Kerbela'ya vardıktan bir müddet sonra karısını ve karısının yaptığı helvayı özlemiş. Çünkü ağanın karısı çok güzel helva yaparmış. Ağa kendi kendine "keşke karım helva yapsa da Munzur da alıp bana getirse" diye söylenir. Ağanın bu isteği munzur'a ayan olur. Munzur hayvanları otlatmaktan döndüğünde gider evin hanımına; "Ağamın canı helva çekmiş, helva yap da götüreyim" der. Evin hanımı 'heralde çobanın canı helva çekti, utanıyor söylemeye. Biraz helva yapayım da zavallı yesin' diye helvayı yapar ve bir çıkına koyup Munzur'a verir. Ağa türbe ziyareti yaparken birde bakıyor ki munzur yanıbaşında duruyor. Şaşırır. "Hayrola munzur?" der. Munzur "Ağam canınız helva istemişti onu getirdim" der ve çıkını ağasına uzatır. Ağa çıkını açınca, gerçekten de içinde paketlenmiş sıcak helvayı görür. Ağa şaşkınlık ve telaş içinde Munzur'a bunu nasıl yaptığını sormaya davranır ama bir de bakar ku Munzur kaybolmuş. Bir zaman sonra ağa hacdan köyüne geri döner. Herkes eline birşeyler alıp ağayı karşılamaya gider. Ağa hemen karısını çağırır ve Munzur'la helva gönderip göndermediğini sorar, karısı olayı doğrular. Bu sırada Ağa, elini öpmek için gelen köylülere "eli öpülecek olan birisi varsa o ben değilim Munzur'dur" der ve keçileri sağmaktan gelen Munzu'ra doğru koşmaya başlar. ağayla beraber köylüler de Munzur'a doğru koşmaya başlayınca, Munzur panik olur ve dağa doğru koşmaya başlar. Munzur panik içinde koşmaya başlayınca, elindeki sıtılın içindeki süt dökülmeye başlar. Sütün her döküldüğü yerde süt gibi beyaz bir su fışkırmaya başlar. Munzur, tam kırk adım koşabilir. Kırkında da süt gibi su fışkırr. Kırkıncı da elindeki süt dolu sıtıl düşer. Munzur, ağasının ve köylülerin şaşkın bakışları arasında sıtılın düştüyü yerde fışkıran suyun içinde kaybolur. İşte o günden sonra bu kırk gözeli suya Munzur Gözeleri ismi verilir ve yöre insanları tarafından kutsanır.

www.alevibirlik.org

Bîranîna
İbrahîm Ehmed
(1914-2000)

JÊKAF (Komelay Jîyanaway Kurd)'un kurucularından, I-KDP eski Genel Sekreteri ve KNK kurucu üyesi İbrahim Ahmed 8 Nisan'da Londra'da 86 yaşında vefat etti. Kürt halkının ulusal hak ve özgürlükleri, Kürdistan'ın bağımsızlığı mücadelesinde durmadan çalışan bir Kürt siyasetçisi ve mücadele adamıydı. Gelawêj ve Nîştîman dergilerinin de kurucusu olan İbrahîm Ahmed Kürt edebiyatının da önemli isimlerinden biriydi.

O, bir çoklarının aksine ölünceye kadar Kürdistan'ın tüm parçaları arasındaki birlikteliğe, sosyalizme olan inanç ve kararlılığını yitirmedi. Evet, Kürdistan'ın gökyüzünden bir yıldız daha kaydı. Ama Kürdistan halkı karanlık gecelerde başını gökyüzüne çevirdiğinde her zaman bir Gelawêj'in yollarını aydınlattığını görecektir.

İbrahîm Ahmed'i saygıyla anıyoruz..

www.arsivakurdi.org

stêrka rizgarî

stêrka rizgarî

www.arsivakurdi.org

kapak tasarımı: nesıma aday